

**T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
RADYO-TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI**

**KAZAK VE TÜRK TELEVİZYONLARI ANA HABER
BÜLTENLERİ KARŞILAŞTIRMASI:
ULUSAL BAYRAMLAR ÖRNEĞİ**

DOKTORA TEZİ

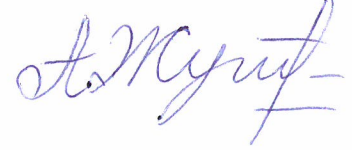
Assemgul ZHUMAGULOVA

**Danışmanı:
Doç. Dr. Leyla BUDAK**

İZMİR – 2013

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne sunduğum "KAZAK VE TÜRK TELEVİZYONLARI ANA HABER BÜLTENLERİ KARŞILAŞTIRMASI: ULUSAL BAYRAMLAR ÖRNEĞİ" adlı doktora tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

Assemgul ZHUMAGULOVA

T.C.EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DOKTORA
TEZ SAVUNMA TUTANAĞI

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı : Assemgül ZHUMAGULOVA

Numarası : 92070003629

Anabilim Dalı : Radyo-Televizyon ve Sinema

Tez Başlığı (Türkçe) : Kazak ve Türk Televizyonları Ana Haber Bültenleri Karşılaştırması: Ulusal Bayramlar
Örneği

Tez Başlığı (İngilizce) : Comparing The Main News Bulletins of Kazakh and Turkish Televisions: The Samples
of National Festivals

Tez Savunma Tarihi : 23.09.2013

Tez Başlığı Değişikliği Varsa Yeni Başlık:

JÜRİ ÜYELERİ

Jüri Başkanı

Unvan, Adı, Soyadı : Doç.Dr.Leyla BUDAK

Karar : Başarılı Başarısız Düzeltme

İmza :

Jüri Üyesi (Tez İzleme Komitesi Üyesi)

Unvan, Adı, Soyadı : Prof.Dr.Nimet ÖNÜR

Karar : Başarılı Başarısız Düzeltme

İmza :

Jüri Üyesi (Tez İzleme Komitesi Üyesi)

Unvan, Adı, Soyadı : Yrd.Doç.Dr.Burcu BALCI

Karar : Başarılı Başarısız Düzeltme

İmza :

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı : Doç.Dr.Ahsen ARMAĞAN (Uşak Üniv.)

Karar : Başarılı Başarısız Düzeltme

İmza :

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı : Yrd.Doç.Dr.Suavi TUNCAY

Karar : Başarılı Başarısız Düzeltme

İmza :

TEZ HAKKINDA JÜRİNİN GENEL GÖRÜŞÜ

(Jüri Başkanı Tarafından Doldurulacaktır)

Tez savunması sonucunda öğrenci tarafından hazırlanan çalışma;

Oybirliğiyle

Oy çokluğuyla

Başarılıdır

Düzeltilmelidir

Başarısızdır

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
GRAFİK LİSTESİ	VI
RESİM LİSTESİ	VII
TABLO LİSTESİ	XVI
KISALTMALAR LİSTESİ	XVII
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
HABER KAVRAMI, TV HABERCİLİĞİ, HABERİN İZLENMESİNİ	
ETKİLEYEN UNSURLAR VE HABER TANIMLARINA FARKLI	
YAKLAŞIMLAR	
A – HABER KAVRAMI	6
1 – HABER BÜLTENİ KAVRAMI.....	12
2 – HABERİN ÖĞELERİ.....	14
B – TELEVİZYON HABERCİLİĞİ	16
1 - HABERİN TARİHSEL GELİŞİMİ	16
2 - TÜRKİYE’DE HABERCİLİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ	16
3 - KAZAKİSTAN’DA HABER VE TARİHSEL GELİŞİMİ.....	18
C – HABER DEĞERİ, HABERİN İZLENMESİNİ ETKİLEYEN	
UNSURLAR VE HABER TANIMLARINA FARKLI YAKLAŞIMLAR	21
1 – HABER DEĞERİ	21
2 – HABER TÜRLERİ	24
3 – HABERİN NİTELİKLERİ	30
4 – HABER BÜLTENİNİN ÖZELLİKLERİ.....	33
6 – HABERİN UNSURLARI.....	38
7 – HABER KAYNAKLARI	39
8 – HABER KAVRAMINA FARKLI YAKLAŞIMLAR.....	43

İKİNCİ BÖLÜM

KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE TELEVİZYON YAYINCILIĞI

A – KAZAKİSTAN TELEVİZYON YAYINCILIĞI.....	49
1 – KAZAKİSTAN TELEVİZYON YAYINCILIĞININ DÜNÜ VE	
BUGÜNÜ	49
a – Kazakistan Televizyon Yayincılığının Tarihsel Gelişimi	49
b – Kazakistan’da Bağımsızlık Öncesi Televizyon Yayincılığı.....	49
c – Bağımsızlık Sonrası Kazakistan Televizyon Yayincılığı	51
d – Kazakistan’da Sayısal Yayincılığa Geçiş.....	57
2 – KAZAKİSTAN TELEVİZYON YAYINCILIĞINI DÜZENLEYEN	
KANUNLAR	59
a – Televizyon Yayincılığını Düzenleme Kurulu: “Kazakistan	
Cumhuriyet Radyo-Televizyon Kurumu”	59
b – Bağımsız Kazakistan Televizyon Yayincılığını Düzenleyen Kanunlar	60
3 – KAZAKİSTAN DEVLET TELEVİZYON KANALI: “KAZAKHSTAN”	
TELEVİZYON KANALI	68
4 - KAZAKİSTAN ÖZEL TELEVİZYON KANALLARI VE	
TELEVİZYON KANALLARINDAN ÖRNEKLER	70
a – “KTK” Televizyon Kanalı	70
b – “Astana” Televizyon Kanalı	72
c – STV (Eski İsmi Rahat TV) – Bilgisel-Eğlenceli Televizyon Kanalı	73
B - TÜRKİYE TELEVİZYON YAYINCILIĞI.....	75
1 – TÜRKİYE TELEVİZYON YAYINCILIĞININ TARİHİ VE	
TELEVİZYON YAYINCILIĞINI DÜZENLEYEN KANUNLAR	75
a – Türkiye Televizyon Yayincılığının Tarihsel Gelişimi	75
b – Türkiye Televizyon Yayincılığını Düzenleyen Yasalar	78
c – Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)	80
2 – TÜRKİYE DEVLET TELEVİZYON KURUMU: TRT (TÜRKİYE	
RADYO-TELEVİZYON KURUMU).....	82
3 - TÜRKİYE ÖZEL TELEVİZYON KANALLARI VE ÖZEL	
TELEVİZYON KANALLARINDAN ÖRNEKLER	87

a – “ATV” Televizyon Kanalı	87
b – “Show TV” Televizyon Kanalı	88
c – “Kanal D” Televizyon Kanalı	90

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE ANA HABER BÜLTENLERİNİN İÇERİK

ANALİZİ VE KARŞILAŞTIRILMASI

A – İÇERİK ANALİZİ AŞAMALARI	92
1 – Araştırmanın Konusu ve Önemi	92
2 – Araştırmanın Amacı	95
3 – Araştırmanın Sınırlılıkları	95
4 – Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	95
5 – Araştırmanın Varsayımları	96
6 – Araştırmanın Yöntemi	96
7 – İçerik Analizi	96
8 – Verilerin Toplanması	99
9 – Değişkenlerin Tanımları	99
B – VERİLERİN ÇÖZÜMÜ VE YORUMLANMASI	100
1 – Türkiye Devlet Televizyon Kanalı Ana Haber Bültenlerinin Süresi	100
2 – Türkiye Özel Televizyon Kanalları Ana Haber Bültenlerinin Süresi	101
3 – Kazakistan Devlet Televizyon Kanalı Ana Haber Bültenlerinin Süresi	106
4 – Kazakistan Özel Televizyon Kanalları Ana Haber Bültenlerinin Süresi ...	106
C - ANA HABER BÜLTENLERİNDEKİ HABERLERİN SÜRESİ VE SAYISI	111
1 – Kazakistan ve Türkiye Devlet Televizyon Kanallarının Ana Haber Bülteninde Yer Alan Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı	111
a – TRT 1 Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı	111
b – Kazakistan Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı	114
2 – Kazakistan ve Türkiye Özel Televizyon Kanallarının Ana Haber Bülteninde Yer Alan Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı	117

a–	ATV Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı	117
b –	SHOW Televizyon Kanalının Ana Haber Bülteninin Süresi	121
c –	“KANAL D” Televizyon Kanalının Ana Haber Bülteninin Süresi.....	124
3 -	Türkiye ve Kazakistan Televizyon Kanalları Ana Haber Bültenleri ve Haber Sayılarının Karşılaştırılması	134
D -	KAZAKİSTAN - TÜRKİYE DEVLET VE ÖZEL TELEVİZYON KANALLARININ ANA HABER BÜLTENİNDEKİ GENEL HABER KONULARI.....	137
1 –	Kazakistan – Türkiye Devlet Özel Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları.....	145
2 –	Türkiye ve Kazakistan Özel Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları.....	145
a–	ATV Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları.....	145
b–	SHOW Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları.....	149
c–	KANAL D Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları.....	152
d –	KTK Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları.....	155
e –	Astana Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları.....	157
f –	STV Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları.....	160
E -	DEVLET TELEVİZYON KANALLARININ HABER SUNUM TEKNİĞİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ	163
1 –	Kazakistan Devlet Televizyon Kanalının İncelenmesi	163
2 –	Kazakistan Özel Televizyon Kanallarının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi.....	182
a –	KTK Televizyon Kanalının İncelenmesi.....	182

b – Astana Televizyon Kanalının İncelenmesi.....	209
c – STV Televizyon Kanalının İncelenmesi	229
F- TÜRKİYE DEVLET TELEVİZYON KANALININ HABER SUNUM TEKNIĞİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ	236
1 – TRT 1 Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi	236
H- TÜRKİYE ÖZEL TELEVİZYON KANALLARININ HABER SUNUM TEKNIĞİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ.....	260
1 – ATV Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi	260
2 – KANAL D Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi	294
3 – SHOW TV Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi	315
SONUÇ	332
KAYNAKÇA	339
EKLER	
EK 1: TÜRK BAYRAĞI KANUNU.....	353
EK 2: Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun	357
EK 3: TRT 29.10.2011	359
ÖZGEÇMİŞ.....	427
ÖZET.....	428
ABSTRACT	429

GRAFİK LİSTESİ

<u>Grafik</u>	<u>Sayfa</u>
1: 28.10.2011 Tarihindeki ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)	104
2: 29.10.2011 Tarihindeki ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)	104
3: 30.10.2011 Tarihindeki ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)	105
4: 28.10.2011-30.10.2011 Tarihleri Arasında ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenleri Süresinin Ortalaması (saat ve dakika olarak)	105
5: 15.12.2011 Tarihindeki KTK, Astana ve STV Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)	109
6: 16.12.2011 Tarihindeki KTK, Astana ve STV Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)	110
7: 17.12.2011 ve 18.12.2011 tarihlerindeki KTK, Astana ve STV Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)	110
8: 15.12.2011-17/18.10.2011 Tarihleri Arasında KTK, Astana ve STV Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenleri Süresinin Ortalaması (saat ve dakika olarak)	111
9: Bayram arifesi, Bayram ve Bayram sonrası TRT ve Kazakistan Televizyon Kanalları Bülten Süresinin Karşılaştırılması (dakika olarak)	134
10: Bayram arifesi, Bayram ve Bayram sonrası ATV ve KTK Televizyon Kanalları Bülten Süresinin Karşılaştırılması (dakika olarak)	134
11: Bayram arifesi, Bayram ve Bayram sonrası Show TV ve Astana Televizyon Kanalları Bülten Süresinin Karşılaştırılması (dakika olarak).....	135
12: Bayram arifesi, Bayram ve Bayram sonrası Kanal D ve STV Televizyon Kanalları Bülten Süresinin Karşılaştırılması (dakika olarak)	135

RESİM LİSTESİ

<u>Resim</u>	<u>Sayfa No.</u>
1: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	163
2: “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği	163
3: Göğüs Plan.....	164
4: Bayrak Görüntüsü	165
5: Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev	165
6: “Kazakistan Bağımsızlığının 20. Yıldönümü” Logosu	165
7: Kazakistan Bayrağının Görüntüsü.....	165
8: Kazakistan Bayrağının Görüntüsü.....	166
9: Fotoğrafın Kullanımı	167
10: “Kazakistan Bağımsızlığının 20. Yıldönümü” Logosunun Görüntüleri	167
11: Bayrağın Görüntüsü.....	168
12: Monitörde Logonun Kullanımı.....	168
13: “Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. Yıl Dönümü” Logosunun Görüntüsü.....	169
14: “Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentinin Meclisi ve Müşavere Milletvekillerinin Seçimi” Logosunun Görüntüsü	169
15: Merkez Seçim Komitesi Binası ve Logosu (monitörde)	170
16: Bayram Pulu	171
17: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	172
18: Göğüs Plan.....	172
19: “Mangilik El” Dış Kalesi	173
20: Bayrakların Görüntüsü.....	174
21: “Bağımsızlık” Anıtının Açılışı	175
22: “Kazakhstan” Ekranı (Yazı Destekli Haber Sunumu).....	176
23: “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20. Yıl” Bayrağı (monitörde)	177
24: Bayrağın Görüntüsü.....	178
25: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	179
26: Göğüs Plan.....	179

27:	Göğüs Plan.....	182
28:	“Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” Jeneriği	182
29:	Röportaj Ayrıntıları	184
30:	Avukatla Görüşme	184
31:	KTK Ekranı (Anons)	185
32:	KTK Ekranı (Anons)	186
33:	KTK Ekranı (Göğüs Plan)	186
34:	KTK Ekranı (Göğüs Plan)	187
35:	KTK Ekranı (Göğüs Plan)	187
36:	Bayrağın Görüntüsü.....	188
37:	KTK Ekranı (Anons)	188
38:	KTK Ekranı (Arşiv Görüntü).....	189
39:	KTK Ekranı (Monitörde Seçim)	190
40:	KTK Ekranı (Göğüs Plan)	193
41:	“Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. yıl dönümü” Jeneriği	193
42:	KTK Ekranı (Kazakça ve Rusça Anons)	194
43:	KTK Ekranı (Göğüs Plan)	195
44:	Bayrak Görüntüsü	196
45:	Kazakistan’ın Bağımsızlığına Özel Pasta.....	196
46:	KTK Ekranı (Kazakça ve Rusça Anons).....	196-197
47:	Bayrağın Görüntüsü.....	198
48:	KTK Ekranı (Kazakça ve Rusça Anons).....	198
49:	KTK Ekranı (Göğüs Plan)	199
50:	Bayrağın Görüntüsü ve Bayramdan Görüntüler	200
51:	KTK Ekranı (Kazakça ve Rusça Anons).....	201
52:	KTK Ekranı (Monitörde “Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. Yıl Dönümü” Jeneriği)	201
53:	KTK Ekranı (Röportajlar ve Anons)	202
54:	Grafiklerin Kullanımı	203
55:	KTK Ekranı (Göğüs Plan)	204
56:	Ulusal Semboller	204-206

57:	Röportaj ve Anons	207
58:	Farklı Çekimler	208
59:	Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	210
60:	Astana Ekranı (Bel Planı)	210
61:	Bayrağın Görüntüsü	211
62:	Astana Ekranı (Göğüs Planı)	211
63:	Astana Ekranı (Bel Planı)	212
64:	“Kurmet” Nişanı	212
65:	“Kurmet” ve “Parasat” Ödülleri	213
66:	“JANALIKTAR” (HABERLER) Jeneriği	214
67:	Dergi Kapağı	215
68:	Reklam Jeneriği	216
69:	KJ Hatası	217
70:	Astana Ekranı (Orta Mesafeli Çekim)	218
71:	Astana Ekranı (Bel Planı)	218
72:	Röportajlar	219
73:	Heykele Çiçek Demeti Koyma Töreni	220
74:	Heykele Çiçek Demeti Koyma Töreni	220
75:	Heykele Çiçek Demeti Koyma Töreni	221
76:	Astana Ekranı (Anons)	221
77:	Astana Ekranı (Anons)	222
78:	Sunucunun Notlara Bakarak Okuması	222
79:	Astana Ekranı (Kapanış)	223
80:	Astana Ekranı (Orta Mesafeli Çekim)	223
81:	Astana Ekranı (Bel Planı)	224
82:	Farklı Çekimler	224
83:	Açık Sohbet Jeneriği	224
84:	Röportaj	225
85:	Astana Ekranı (Anons)	225
86:	Bayrağın Görüntüsü	226
87:	Astana Ekranı (Anons)	226

88:	Astana Ekranı (Anons)	227
89:	“Tüyin Söz” Jeneriği	227
90:	Astana Ekranı (Kapanış)	228
91:	STV Ekranı (Orta Mesafeli Çekim)	229
92:	STV Ekranı (Bel Planı)	229
93:	Kazakistan Cumhurbaşkanını Ödüllendirme	230
94:	STV Ekranı (Orta Mesafeli Çekim).....	231
95:	STV Ekranı (Bel Planı)	231
96:	“Kazakistan Bağımsızlığının 20. Yılı” Jeneriği.....	231
97:	STV Ekranı (Anons)	232
98:	Bayram Kutlaması	233
99:	Bayram Kutlaması	233
100:	“Aptalık Şolu” Jeneriği	233
101:	Farklı Çekimler	234
102:	STV (Göğüs Plan)	235
103:	STV Kapanış.....	235
104:	Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	236
105:	Göğüs Plan.....	236
106:	Haberde Şiir Sunumu	237
107:	TRT Ekranı (Canlı Yayın)	238
108:	TRT Ekranı (Anons)	239
109:	Haberde Yazıların Sunumu.....	239-240
110:	TRT Konuğu	240
111:	Çocuğun Ağlama Anı	240
112:	Haber Jeneriği ve Orta Mesafeli Çekim	241
113:	TRT Ekranı (Göğüs Plan).....	241
114:	Yazı Destekli Haber Sunumu	242
115:	Bayrakların Görüntüsü	243
116:	Fotoğrafın Kullanımı	243
117:	Yazı Destekli Haber Sunumu	243
118:	İşaretin Kullanımı	243

119: TRT Ekranı (Canlı Yayın)	244
120: Farklı KJ'nin Kullanımı.....	244
121: Yazıların Uygulanması	245
122: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	246
123: Göğüs Plan.....	246
124: TRT 1 Ekranı (Konuşan-Görüntü).....	249
125: TRT Ekranı (Canlı Yayın)	250
126: Canlı Yayın (Notlara Bakarak Konuşmak).....	250
127: Canlı Yayın (Muhabir-Görüntü).....	251
128: TRT Ekranı (Yazı Destekli Haber Sunumu).....	253
129: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	254
130: Göğüs Plan.....	255
131: Özel Videosu (Resmini de Büyüterek Eklemişler).....	255
132: Video Tekrarı (Zoom Yapılmış).....	255
133: Veterinerin Konuşmasının Özetleri	257
134: Kan Görüntüsünün Kapatılması.....	258
135: “V For Vendetta” Filminden Görüntü	259
136: Kıyafet Sponsorunun İsmi: ÇÖZGÜ	259
137: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	261
138: Göğüs Plan.....	261
139: Fotoğrafın Kullanımı	261
140: Konuşan-Görüntü.....	261
141: ATV Canlı Yayın.....	262
142: ATV Muhabirsiz Canlı Yayın.....	263
143: Yazıların Kullanımı	263
144: KJ Başı.....	264
145: KJ Devamı	264
146: Ferhat'ın Babası.....	264
147: Öğrencilerinin Gözyaşları.....	265
148: Meslektaşlarının Gözyaşları	265

149: Ailesinin Gözyaşları	265
150: Fotoğrafların Kullanımı	266
151: Gazete Fotoğrafı	267
152: Fotoğraflar	268
153: Röportaj	268
154: Ağlama Sahnesi	269
155: Haber Jeneriği	269
156: Fotoğrafların Kullanımı	270
157: ATV Anonslu Haber	270
158: “Memleket Meselesi” Programından Görüntü	271
159: ATV Anonslu Haber	271
160: ATV Anonslu Haber	272
161: KJ’nın Kullanımı	272
162: İşaretin Kullanımı	273
163: ATV (Orta Mesafeli Çekim)	274
164: ATV (Göğüs Plan)	274
165: ATV (Canlı Yayın)	274
166: KJ’nın Kullanımı	274
167: Yazı Kullanımı.....	275
168: Bayram Kutlaması	276
169: Bayram Kutlaması	276
170: Bayram Kutlaması	277
171: ATV (Canlı Yayın)	278
172: İşaretlerin Kullanımı	279
173: İşaretlerin Kullanımı	279
174: ATV (Canlı Yayın)	280
175: ATV (Canlı Yayın)	281
176: Saat Değişikliği Duyurusu	281
177: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)	282
178: Göğüs Planı	282

179: Fotoğrafın Kullanımı	283
180: Fotoğrafların Kullanımı	283-284
181: Haber Konuşmalarında Yazıların Kullanımı	284
182: Fotoğraf Kareleri.....	285-286
183: Yazıların Kullanımı	287
184: ATV Canlı Yayın.....	288
185: ATV Anonslu Haber	288
186: Bayrakların Görünümü	289-290
187: Şirketin İsmi'nin Gizlenmesi	290
188: İşaretlerin Kullanımı	291
189: Bayrakların Görünümü	292
190: Bayrağın Görünümü	293
191: Kanal D Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan).....	294
192: Göğüs Plam.....	294
193: Haritanın Kullanımı	294
194: Kanal D (Canlı Yayın)	295
195: KJ'lerin Kullanımı	295
196: Bakan Eker'in Gözyaşları	297
197: Kanal D (Canlı Yayın)	297-298
198: Kanal D (Canlı Yayın).....	298
199: İnternet Sitesindeki Yazının Kullanımı	299
200: Tüm Haber Tekniklerinin Kullanımı	300
201: Yazının Kullanımı	301
202: Son Dakika	301
203: Kanal D Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan).....	302
204: Göğüs Plan.....	302
205: "Cumhuriyetimizin 88. Yılı Kutlu Olsun!" Jeneriği.....	303
206: Bayram Haberini Sunmadaki Farklılık	304
207: Bayram Kutlaması	305
208: Bayram Haberini Sunmadaki Farklılık	305
209: Bayram Kutlaması	306

210: Kanal D (Canlı Yayın)	306
211: Kanal D (Canlı Yayın)	306-307
212: İşaretin Kullanımı	308
213: Yazının Kullanımı	308
214: Saat Değişikliği Duyurusu	309
215: Kanal D Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan).....	309
216: Göğüs Plan.....	309
217: Kanal D (Canlı Yayın)	310
218: Yazının Kullanımı	310
219: Kanal D (Canlı Yayın)	311
220: Ağlatan Kareler	311
221: Haritanın Kullanımı	312
222: Haritanın Kullanımı	312
223: AHABER'den görüntü	312
224: Bayrakların Kullanımı	313
225: Kanal D (Canlı Yayın)	313
226: SHOW TV (Orta Mesafeli Çekim)	315
227: Bel Planı	315
228: SHOW HABER Jeneriği	315
229: SHOW TV (Göğüs Plan)	316
230: SHOW TV (Bel Planı)	316
231: SHOW TV (Canlı Yayın)	317
232: SHOW TV (Canlı Yayın)	318
233: SHOW TV (Canlı Yayın)	319
234: SHOW TV (Orta Mesafeli Çekim).....	320
235: Boy Planı	320
236: Göğüs Plan.....	321
237: SHOW TV (Canlı Yayın).....	321
238: SHOW TV (Canlı Yayın)	322
239: SHOW TV Bayram Haberinin Sunumu	323
240: Bayrak Görüntüsü	323

241: SHOW TV (Canlı Yayın)	323
242: Bayrağın ve Atatürk Fotoğrafının Monitörde Görünmesi	324
243: Haberde Yazının Kullanımı	324
244: İşaretin Kullanımı	325
245: Saatin Değişikliği İle İlgili Duyuru	325
246: SHOW TV (Orta Mesafeli Çekim)	326
247: Diz Planı	326
248: SHOW TV (Canlı Yayın)	327
249: SHOW TV (Canlı Yayın)	327
250: SHOW TV (Bayram Kutlaması).....	328
251: SHOW TV (Anons)	328
252: SHOW TV (Anons)	329
253: SHOW TV (Anons)	329
254: SHOW TV (Röportaj)	329
255: SHOW TV (Anons)	330
256: SHOW TV (Anons)	331

TABLO LİSTESİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa No.</u>
1: TRT ve Kazakistan Televizyon Kanalı arasında Haber Sayısı Karşılaştırılması	136
2: ATV ve KTK Televizyon Kanalı arasında Haber Sayısı Karşılaştırılması.....	136
3: Show TV ve Astana Televizyon Kanalı arasında Haber Sayısı Karşılaştırılması	136
4: Kanal D ve STV Televizyon Kanalı arasında Haber Sayısı Karşılaştırılması	136

KISALTMALAR LİSTESİ

- a.g.e. : Adı geçen eser
- AGİT : Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
- AKP : Adalet ve Kalkınma Partisi
- bkz. : Bakınız
- CHP : Cumhuriyet Halk Partisi
- Çev. : Çeviren
- Der. : Derleyen
- Ed. : Editör
- KJ : Karakter Jeneratörü
- KTK : Ticari Televizyon Kanalı (Kazakistan)
- MHP : Milliyetçi Hareket Partisi
- NATO (North Atlantic Treaty Organization) : Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
- RTÜK : Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- s. : Sayfa
- S. : Sayı
- ss. : Sayfa Sayıları
- T.B.M.M. : Türkiye Büyük Millet Meclisi
- TDK : Türk Dil Kurumu

- TK : Telekomünikasyon Kurumu
- TOKİ : Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
- TRT : Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu
- TV : Televizyon
- vb. : Ve benzeri

GİRİŞ

Haberin hikâyesi ekranların, gazete kâğıtlarının, klavyelerin çok ardında başlıyor. Bir ürün veya hizmet olarak algılanan haberin kendisi ve hikâyesi teknolojinin ilerlemesiyle değişmeye başlamıştır. Yeni teknolojilerle haber çok hızlı şekilde kitlelere ulaşabilmektedir.

Haber akışının haber anlayışını etkilediği bu aşamada günümüz televizyon haberciliğinde teknolojik gelişmelerin ışığında yaşanan yapı ve anlayış değişimlerini görmek artık çok net. Haber merkezlerinde çalışan eleman sayısı ile üstlendikleri birbirinden farklı görevleri bilmek televizyon haberciliğindeki gelişmeleri ve değişimleri takip etmeye yeterli olacaktır. Hem görsellik hem de bilgi akışının sağlıklı bir şekilde yürütüldüğü başarılı televizyon haberciliği yayımları internet gazeteciliği gibi yeni bir anlayışın bile önünde yer almaktadır.

Bu tezde haber konusunda farklı yaklaşımlara yer verilmiştir. Bu çeşitliliğin oluşmasında teknolojinin haber üzerine olan olumlu - olumsuz etkilerinin varlığıyla birlikte haber konusunu inceleyenlerin her birinin kendi dünya görüşünün bulunması etkili olmuştur.

Haberin üretim sürecinde nesnellik ve öznellik tartışmalarını da dikkate almak gerekmektedir. Bunun yanı sıra siyasi, ekonomik ve toplumsal bağlamda yeni paradigmlar da bu çalışmanın zeminini oluşturmaktadır. Habere olan etkilerin ve yansımaların bulunduğu nitelendirmelere yer verilen çalışmalardan birer örnek verilmiştir.

“Kazak ve Türk Televizyonları Ana Haber Bültenleri Karşılaştırması: Ulusal Bayramlar Örneği” başlıklı bu çalışmanın birinci bölümünde “haber” kavramı açıklanmıştır. Haber kavramı başlığı altında haber bültenleri, haber türleri, haber değeri, haberin amacı, haberdeki öğeler ve haberin temel özellikleri değerlendirilmiştir. Habere ulaşmada ve haberle ilgili bilgi toplamada önemli sayılan kaynaklarla haber kavramı başlığına devam edilmiştir.

Haberciliğin olmazsa olmazı, 5N1K kuralına ise haberin öğeleri başlığında yer verilmiştir. Ne, Nerede, Ne Zaman, Neden, Nasıl ve Kim’den oluşan altın kural incelenerek, haberdeki konularına değinilmiştir. Bazı kaynaklarda 6N ve 1K kuralı

olarak geçen haberciliğin altın kuralına , “Nereden” sorusu eklenmiştir. “Nereden” gibi yapılan yenilikler yazımızda ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

“Bir tıkla dünyadan haberin olsun” gibi artık klişeleşmiş ifadeleri dilimize katan küresel hayatta, bilgi akışından geride kalmamak ve zamanında bilgi sahibi olmak medyayı da etkilemiştir. Özellikle sosyal medyanın hızlı bir şekilde gelişmesiyle beraber haberi anında okumak veya izlemek çok kolaylaşmıştır.

Akıllı telefon kullanan bireyler bir tıkla habere anında ulaşabiliyor yüksek hızda ve geniş bant aralığındaki iletişim kanallarıyla (3G gibi) haberin bizzat içerisinde yer alabiliyor. Bu baş döndürücü gelişmeler toplumbilimcileri harekete geçirmiş ve toplumbilimciler artık haberi sadece okumanın veya izlemenin yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. Bu da göstermektedir ki, haber bir ihtiyaç olmanın yanı sıra yorumlanabilen bir durum haline gelmiştir. Buna göre haber alıcıları, haberi değerlendirebilmeli, yorumlamalı kendi süzgecinden geçirerek seçebilmelidir. Kısacası alıcı bilinçlenmelidir.

Gelişen teknolojiye koşut biçimde sosyal medyayı kullanan bireyler habere konu olan olayları kendileri görüntüleyip yorumlarını paylaşabilmekteler. Bu kolaylıkla birlikte habere ilişkin bilgi akışı çoğalmış, artık her olay her gelişme bir süzgeçten geçmeden veya geçirilemeden sunulmuştur. Bu da habere kalite unsurunu katmıştır. Haberdeki rekabet kalitenin de artmasını beraberinde getirmiştir. Haberin türü, haberin unsurları ve değerleri dikkate alınarak haber yazılmalıdır.

Haber konusundaki yaklaşımlar üç ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar; Liberal Çoğulcu Yaklaşım, Ortodoks Marksist Yaklaşım, Eleştirel Yaklaşım’dır. Temelde birbirinden ayrılan bu görüşler farklı düşünürlerin açıklamaları doğrultusunda ele alınmıştır.

Asıl konu olan televizyon haberciliği konusunda ana haber bültenlerinin özel anlamları üzerinde durulmuştur.

Kamuya yayın yapan televizyonların özellikle izleyiciyi veya hedef kitleyi ekranda tutmak adına yaptığı yayın akışının belli ölçütlere dayandığı ifade edilmiştir.

Görüntülü haber akışının sağlandığı ilk kitle iletişim araçlarından biri olan televizyonun Kazakistan tarihindeki serüvenine de yer verilmiştir. Sovyet dönemi ve bağımsızlık dönemi olarak iki bölümde incelenebilecek tarihi gelişimde Kazakistan televizyonculuk tarihi önemli aşamalardan geçmiştir. İkinci Dünya savaşının büyük

yıkımının ardından başlayan soğuk savaş yıllarında artan büyük rekabet propaganda alanındaki gelişmeleri beraberinde getirmiştir.

Dönemin en etkili propaganda aracı olan televizyona bu dönemde büyük görev düşmüş ve asıl amacının dışında kullanılmıştır. Tüm olumsuz şartlara rağmen hitap ettiği kitleye bir takım kazanımlar da sağlayan televizyon yayınlarının Kazakistan'ın bağımsızlığı sonrasında işlevini değiştirdiği belirtilmiştir.

Tezin ikinci bölümünde Sovyetler döneminde Kazakistan'daki televizyon yayıncılığı tarihsel olarak ele alınmıştır. Bağımsızlık sonrası asıl kimliğine daha çok yer veren Kazakistan Televizyonu çağdaş dünyayla uyumluluk göstermiştir. Kazakistan'da devlet televizyonunun yanı sıra birçok özel kanal yayın hayatına başlamıştır.

Bağımsızlık sonrası Kazakistan'da çağdaş dünyaya ayak uydurma çalışmaları hızlandı. Bu süreçte televizyon kanalları kendilerine model olarak Sovyet Dönemini seçti. Her ne kadar bağımsızlık kazanılmış olsa da Sovyet geleneğinin devam ettirilmesi var olan tecrübenin kaybedilmek istenmediğini gösteriyordu. Çünkü yeni devlet artık zaman kaybetmek istemiyordu.

Türkiye'nin televizyonculuk serüveni Kazakistan'dan birkaç yıl geride başlamıştır. Bunun nedenleri arasında ekonomik, teknolojik yetersizlikler ve radyonun kullanımına verilen öncelikler bulunmaktadır.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nin desteğinde Türkiye'de TRT yayına başlamıştır. Ancak devletin görüşlerini kamuoyunda temsil ettiği için, kurumsal özellik haberlerin biçimlendirilmesinde ve sunumunda belirleyici olmaktadır.

Uzun yıllar süren TRT tekeli özel teşebbüsün kırması 90'lı yıllarda gerçekleşmiştir. Yapılan yasal düzenlemelerle özel sektör yayıncılık alanına girmiş, gelişen rekabet ortamı Türk televizyonculuğuna farklı bir bakış açısı getirmiştir.

Özel sektörün televizyonculukta deneyimli eleman ihtiyacını TRT'den karşıladığı bir gerçektir. Özel kanalların deneyimli isimleri bünyesine katmasıyla farklı tarzda haber programlarının yapılması ve farklı televizyonculuk uygulamaları ile kalıpların dışına çıkmış oldu.

Kazakistan ve Türkiye televizyon yayıncılığını düzenleyen kanunlar, Kazakistan ve Türkiye Televizyon Yayıncılığını Düzenleme Kurulları, Kazakistan'ın ve Türkiye'nin devlet ve özel televizyon kanalları tek tek anlatılmıştır.

Tezin üçüncü bölümünde araştırmanın yöntemine yer verilmiştir. Bu bağlamda içerik analizi ve aşamaları ayrıntılandırılmıştır. Kazakistan ve Türkiye örneğindeki her ülkeden bir devlet televizyon kanalı ve üç özel televizyon kanalı örneklem olarak seçilmiştir.

Kazakistan örneğinde 15-17 Aralık 2011 tarihleri, Türkiye örneğinde ise 28-30 Ekim 2011 tarihleri arasındaki haberler veri olarak kaydedilmiştir. Burada amaç, Kazakistan ve Türkiye'deki ana haber bültenlerinin sunum teknikleri bağlamında farklılığını ortaya koymak; ulusal bayramların sunum teknikleri açısından bir karşılaştırma yapmaktadır.

Kazakistan ve Türkiye örneğindeki devlet ve özel televizyon kanallarının ana haber bültenlerinin süresi tespit edilmiştir. Bültenlerdeki haberlerin sayısı ve süresi, bültenlerdeki genel haber konuları araştırılmıştır.

Kazakistan ve Türkiye örneğindeki devlet ve özel televizyon kanallarının ana haber bültenlerinin haber sunum teknikleri incelenmiştir. Özellikle sunucunu çekim planları, haber arası jeneriği, spot, karakter jeneratörü (KJ), haberde resimlerin, işaretlerin ve yazıların kullanımı araştırılmıştır. Kazakistan ve Türkiye örneğindeki devlet ve özel televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde canlı yayın ve anonsun verilme şekilleri ele alınmıştır, farklı ve ortak noktaları saptanmıştır.

Araştırmalarda görülmüştür ki, Türk televizyonlarında ana haber bültenleri Kazakistan'a göre daha çok görsellik içeriyor. Haberin içerisindeki yakın planlar, muhabirin olay yerinden canlı ve heyecan katan sunumu, haberin içeriğine göre kullanılan müzikler, insan hikâyeleri... Tüm bunlar ana habere ilgiyi arttırmak, sıradanlaşan sunumları kırmak, doğrudan sıcak haberi izleyiciye ulaştırmak, olay yerini rutin basın bülteni açıklamalarının dışına çıkararak aktarmak için yapılmaktadır.

Türkiye'de görsel basına ilginin çok daha fazla olduğu görülmektedir. Nitekim haberde de görsel unsurlar ön plana çıkarılmaktadır. Bu ilgiyi iyi bilen ana haber bülteni yöneticileri haberlerini daha çok buna göre seçip hazırlamaktadır. Son 10-15 yılda Türkiye'de kurulan sadece haber odakları kanalların sayısına ve bu kanallara olan ilgi gerçeği göstermektedir. Bu kanallarda spordan ekonomi haberlerine, uzun ve ayrıntılı haberlerden kısa belgesellere kadar birçok konu bulunmaktadır.

TRT örneğine bakılacak olursa, kurumun da son dönemde kanal sayısını arttırması, farklı dillerde zengin içerikli yayınlar yapması, kanallarını uzmanlık alanlarına göre ayırması (spor, haber, çocuklar için, kültürel...) bir ihtiyacın sonucudur. Kurum yöneticiler muhabir sayısını arttırmış, kanallarını uzmanlıklarına göre ayarlamıştır. TRT 2'nin haber ağırlıklı olması, TRT 3'ün spor yayınları yapması, TRT çocuk kanalının yayınları gibi...

Kazakistan ve Türkiye örneğindeki devlet ve özel televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde çalışan erkek ve kadın muhabirin sayısı öğrenilmiştir. Perfore, dsf haber, anonslu haber ve canlı yayın olarak sınıflandırılmıştır.

Bu çalışmanın Kazakistan ve Türkiye televizyon kanallarının ana haber bültenlerinin ulusal bayramlar örneğinde incelenmesi açısından Kazakistan ve Türkiye televizyon yayıncılığına büyük bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Özellikle Kazakistan'da televizyon yayıncılığı ve haberciliği bağlamındaki kaynakların yetersizliği dikkate alınacak olursa Kazakistan ve Türkiye'deki ana haber bültenlerinin ulusal bayramlar özelinde incelenmesi bu nedenle önemli olacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

HABER KAVRAMI, TV HABERCİLİĞİ, HABERİN İZLENMESİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR VE HABER TANIMLARINA FARKLI YAKLAŞIMLAR

A – HABER KAVRAMI

Gündelik yaşamda insanların siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel haberleri devamlı ve sistematik şekilde almaları gereklilik arz etmektedir. Haberlerin gazeteci ve izleyicileri bağlayan bir görevi vardır. Özellikle haber, kamuoyunu oluşturan bir araçtır. Haberin çokluğu insanın siyasi bilincinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Yani günlük haber insanların profesyonel yeteneğini ve topluma olan görüşünü etkileyerek, insanların ufuklarının genişlenmesine yardımcı olmaktadır.

Bilindiği gibi ‘haber’ sözcüğünün İngilizce karşılığı ‘news’ kelimesidir. ‘News’ sözcüğü ise 4 kelimenin baş harflerinden oluşmaktadır: North (Kuzey), East (Doğu), West (Batı) ve South (Güney). Bu yönlerden ziyade ‘dünya’ anlamını da içermektedir.

‘Haber’ terimi; Türkçe değil, Arapça bir sözcüktür. Haberin Öztürkçe karşılığına ‘salık’ ve ‘duyruk’ gibi sözcükler önerilmiştir, fakat halk arasında yaygın olamamıştır. İngilizlerin ‘news’, Fransızların ‘information’ olarak adlandırdığı haberin geniş bir şekilde şöyle bir anlamı vardır: *‘vaktinde verilen, toplumda çok kişiyi ilgilendiren ve etkileyen, anlaşılır bir dilde anlatılan bir olay, fikir ya da kanıdır¹.’*

Ayrıca herkesin bildiği klasik bir haber tanımı vardır. Bu tanımı ‘New York Sun’ gazetesinden Charls Anderson Dein, 1880 yılında habere getirmiştir: ‘Köpek insanı ısırırsa haber değil, insan köpeği ısırırsa haberdir.’ Kazakistan kaynaklarında ise aynı söze farklı bir yaklaşım belirtilmiştir: ‘Köpek insanı ısırırsa haber değil, insan köpeği ısırırsa haberdir; hem de ünlü bir şahıs.’

¹ Erkan Yüksel, Halil İbrahim Gürcan, **Habercinin El Rehberi (Soru ve Örneklerle Haber Toplama ve Yazma Kural ve Teknikleri)**, Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Eskişehir, 2001, s. 57-58

Haber, tüm kitle iletişim araçlarının çok önemli ilkesidir; hatta bazılarının varlık sebebidir² Burada haberin kitle iletişim araçları için olmazsa olmaz bir unsur olduğu vurgulanmaktadır.

‘...Haber, doğrudan doğruya gerçekliğin kendisinden ortaya çıkan doğal bir olgu değil, bir üründür. Haber, bir endüstri tarafından üretilir; bu endüstrinin ekonomik ve bürokratik yapısı ile medyanın diğer endüstrilerle arasındaki ilişki tarafından biçimlendirilir. Bu ilişkilerin en önemlisi ise haber endüstrisinin hükümetle ve diğer politik örgütlerle arasındaki ilişkidir. Geniş bir açıdan bakıldığında haber, tarihsel bağlamda üstün gelen değerleri biçimlendirir ve yansıtır.’³ İktidar-medya ilişkisinin habere olan yansıması açık bir dille ifade ediliyor. Gerçekliğin ve doğallığın bir kenara itilip ürün temasının ön plana çıktığı bu tanımda haberin endüstriyel bir faaliyet olduğu belirtiliyor. Ayrıca ürünün doğal olgulardan üstün geldiği de açıklanıyor.

Haber kavramı hakkında çok farklı görüşlerin olduğu bilinmektedir. Bu konudaki tartışmalar günümüzde halen devam etmektedir. Farklı ülkelerde ve çeşitli basınlarda, haber ajanslarında, radyo ve televizyonda kendisine özgün ve haber kavramına ilişkin değişik görüşler vardır. Farklı yaklaşımlardan öne çıkarak yorum yapılmaktadır. ‘Dünyadaki gazeteci sayısı kadar haber tanımı yapmak mümkündür’ ifadesi haberin tanımının ne kadar çok olduğunu net bir şekilde açıklamaktadır.

“Kavramlar üzerine geliştirilen ve sınırları keskin çizgilerle belirlenmiş tanımların, bazı kavramların olası çoğul anlamlarını tek bir bakış açısına sabitleyeceği sakıncasını belirtmek gerekmektedir. Bu nedenle var olan haber tanımlarını geçerli ve kapsayıcı bir tanıma indirgemeye çalışmak, içeriğin daralması gibi sorunlar yaratabilecektir.”⁴

Esasları aynı olan bu kavramlardan birkaç tanesini ele alalım. Ülkelere göre bakıldığında Kazakistan ve Rusya’da haberin tanımı Türkiye ile hemen hemen aynıdır.

² John Hartley, **Understanding Television**, Routledge, London and New York, 1987, s.47’den aktaran Faruk Uğurlu - Şerife Öztürk, **Türkiye’de Televizyon Haberciliği: Özel Televizyon Kanallarının Getirdikleri**, Tablet Kitabevi, Konya, 2006, s.109

³ Roger Fowler, **Language In The News**, Routledge, London, 1991, s.222

⁴ Hakan Ergül, **Televizyonda Haberin Magazinelşmesi**, İstanbul, İletişim yayınları, Birinci baskı, 2000, s.76

Yukarıda belirttiğimiz ülkelerdeki haber tanımını ele alırsak, sık kullanılan kavramlar şunlardır:

Haber; önceden belli olmayan, yeni bilgidir ve en son olan olaylarla ilgili mesajdır. Ayrıca haber; kişi, gerçek, olay, sorunlar ve ilgi çekecek herhangi bir konuyla ilgili bir bilgidir ve kitle iletişim araçlarında günlük olay ve sorunların yayınlanmasıdır. Haberle ilgili en yaygın kavramlardan biri “*Olayın güncel olması ve okuyucuyu birinci dereceden ilgilendirmesidir. Diğer olaylardan önde olmalıdır. Sonuçları içermelidir ve merak uyandırmalıdır*”⁵.

Herhangi bir durumda da haber, yeni bir şeydir. Haberleri dört kategoriye ayırt edebiliriz:⁶

- ✓ İnsanların bilmesi gereken bir bilgi (yaklaşan tsunami, tayfunla ilgili uyarı...)
- ✓ İnsanların öğrenmesi gereken bir bilgi (benzin fiyatının artması, Euro kurunun düşmesi, siyasi liderlerin görüşmeleri...)
- ✓ İnsanların bilmek istedikleri bir bilgi (‘yıldızların’ sosyete hayatı, yeni ürünler ve hizmetler ile ilgili bilgi...)
- ✓ Eğlenceli bir bilgi (Guinness rekor kitabı için gerçekleşen sıradaki rekor...).

Hall’a göre, haberler ideolojik ve profesyonel kodlara dayanarak oluşturulmuş kültürel bir üründür.⁷ Burada habere sadece ürün olarak bakılmıyor, onun içeriğine daha çok önem verilmektedir. ‘*Haber, haberciler tarafından üretilendir*’.⁸ Burada haberin bir ürün olarak tanımlandığı görülmektedir. Haber metasının hükmetme yetkisi elinde olan seçkinlerin medya endüstrisiyle olan ilişkisine göre şekil aldığına da vurgu yapılmaktadır. İletişim bilim adamlarına göre de, haber, güncel olayları kitle iletişim araçları aracılığıyla topluma duyuran medya ürünüdür.⁹

⁵ Romano, C. “**The grisly truth about bare facts**”, in R. Manoff and M. Schudson (eds) **Reading the News**, Pantheon Boks, New York, s. 59’den aktaran **Media. Vvedeniye: Uçebnik dlya studentov vuzov, obuçayuşihşya po gumanitarno-sotsialnım speziyalnostyam**. YUNİTİ-DANA, Moskova, 2005, s. 477

⁶ Svetlana Poznyakova, ‘**Novosti. Janr. Kompozitsiya**’ (Haberler. Türleri. Kompozisyon), Praktičeskaya Jurnalistika v Kazakhstane: Ders kitabı, Mejdunarodny Tsentr Jurnalistiki ‘MediaNet’, Almatı, 2006, s.141

⁷ Çiler Dursun, **TV Haberlerinde İdeoloji**, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2001, s.124

⁸ Schudson Michael, ‘**The Sociology of News Production Revisited**’ **Mass Media and Society**, (Edited by James Curran) Arnould Books, New York, 1996, s.141’den aktaran Faruk Uğurlu - Şerife Öztürk, **a.g.e.**, s.23

⁹ Sedat Cereci, **Haber ve Röportaj Tekniği**, Şubat Kitabevi Yayınları, Ankara, 2005, s.14

Haberin “vaktinde verilen, toplumda çok sayıda kişileri ilgilendiren ve etkileyen, bu kişilerin anlayabileceği herhangi bir olay, fikir ve kanaattir.” olduğunu ileri sürmüştür.¹⁰ Haber; hayattaki olaylar, insanlar ya da şeyler hakkındaki en yeni bilgiyi bildirmektedir.¹¹ Toplumda çok kişinin ilgisini çeken, onları etkileyen, doğruluğa dayanan herhangi bir olayın, fikir ya da görüşün halkın anlayabileceği şekilde ve tam zamanında sunulmasıdır.¹² Haberciler tarafından üretilen veya gerçekliğin bir yansıması olarak ifade edilen haber kavramının kitleleri ilgilendiren bir olayın aktarılması olarak ele alındığı görülmektedir.

‘Haber bir olaydır’ görüşüne katılmayanlar da vardır. Wilbur Schramm’a göre haber bir olay değildir, haber kişilerin zihninde oluşmaktadır. Başka bir ifadeyle haber düşünsel bir boyuttan ve nesnel bir yapıdan meydana gelmektedir.¹³ ‘Haber bir olayın kendisi değil, olaydan sonra ortaya çıkan kavrama, olayın yeniden düzenlenmesidir’. Buna göre haber bir olay değil, bir olayın gerçek bütünü tekrar kurmak amacıyla yapılan girişimdir.¹⁴ Olayın kendisinin haber olarak kabul edilmediği bu yaklaşımlara göre, haberin oluşmasında gazetecinin veya habercinin olayı kendi düşünce dünyasından geçirerek sunması etkilidir. Böylelikle haber değeri verilen olayın yapısında öznelliğin oluşacağı görülmektedir.

Haberin, düşünsel bir boyuta ve öznel bir yapıya sahip olduğunu belirten görüşe karşılık kişisel yaklaşımlardan uzak ve yansız bir bilgi olduğu da söylenmektedir.¹⁵ Burada habere yorum yapılmadığı, haberde siyasi görüş ve düşüncelerin ortaya konulmadığından bahsedilmektedir. Ayrıca haberlere duyguların karışmaması da söz konusudur.

‘Bir tür olarak haber, politik olay ve sorunların az ya da çok doğru bir temsilini sunar. Burada temsili doğruluğun vurgulanması açık bir öncüdür: Haberler, seyirci-vatandaş için önemli bir politik farkındalık ve eylem kaynağı olduğu kabul edilir; bu

¹⁰ Şakir Süter, ‘Habercilik’, Yeni Türkiye 12, Yeni Türkiye Medya Hizmetleri, Ankara, 1996, s. 1083

¹¹ Van Dijk, T., **News Analysis**, New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates Publishers, Hillsdale, 1988’den aktaran Çiler Dursun, **a.g.e.**, s.123

¹² **Basın Sözlüğü**, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi, İstanbul, 1988, s. 59’dan aktaran Kemal Aslan, **Haberin Yol Haritası**, Anahtar Kitaplar Yayınevi, Ankara, 2009, ss. 152-153

¹³ Seyide Parsa, **Televizyon Haberciliği ve Kuramları**, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 1993, s.31

¹⁴ G.Chester, G.R.Garrison, E.E.Willis, **Television and Radio**, Appleton Century Croffts, NY., 1971, s.400’den aktaran Seyide Parsa, **a.g.e.**, s.31

¹⁵ Sedat Cereci, **a.g.e.**, s.16

*nedenle enformasyonun kalitesi, propaganda ve tahrif sorunlarını da içerecek şekilde, hararetle tartışılır.*¹⁶ Bu bağlamda haber doğruluğu içerir. Haber seyircinin izleyebileceği ve merakını uyandırabileceği niteliği taşıması gerekir.

*'Haber toplumun bilgi ve ilgisini geliştirecek, dönüştürecek, gerçekliğin, kurgusal olarak yayınlanacak medya organizasyonunun yapısına, teknolojisine ve ideolojisine göre yeniden kurgulanmasıdır'*¹⁷. Kitleye sunulan herhangi bir haber belli bir gazeteciden ya da medya şirketinden çıktığı için o şirketin ideolojisinin süzgecinden geçmiştir.

*'Haber, olan şeyler değil, birilerinin olduğunu söylediği şeydir'*¹⁸. Haber, insanlara eğitim verir, farklı duyguları yaşatır. Haber hakikat ile bağlı veya hakikatin kendisi de olduğu düşünüldüğünden en etkili medya içeriği sayılmaktadır¹⁹. Haber, kişilere bilgi ve veri vermede doğrudan doğruya en önemli rolü üstlenen etkidir²⁰. Yukarıdaki ifadelerle göre, insanların bilgi sahibi olmalarını sağlayan haber kavramının, medyanın sahip olduğu siyasal, sosyal, teknolojik ve yapısal özelliklerin süzgecinden geçerek sunulduğuna değiniliyor. Bu şekilde sunulan haberin, insanların politik tavırlarını ve yönelimlerini birinci derecede etkilediği önemle vurgulanmaktadır.

*'Haber; insanları ilgilendirecek, zamanlı olan bir fikrin, olayın veya sorunun özetidir. Haberin öncelikle bir konusu vardır. Bu, genellikle bir olaya, fikre ya da soruna dayanmaktadır'*²¹. Bilim adamları tarafından açıklanan bu haber kavramı daha çok konuyu vurgulamaktadır.

Basın mensuplarına göre, *'haber ise, gazeteciliği meslek edinmiş kişilerin, haber konusu olarak seçtikleri konularda topladıkları ve kuralına göre formatladıkları, yine gazeteciliği meslek edinmiş kitle iletişim araçlarının sorumluları tarafından seçilerek, yazılı, sesli ya da görüntülü mesajlar şeklinde, okuyucu, dinleyici ya da izleyiciye*

¹⁶ Der: **Medya ve İzleyici: Bitmeyen Tartışma**, Vadi Yayınları, Ankara, 2000, s.132

¹⁷ Rigel Nurdoğan, **İleti Tasarımında Haber**, Der Yayınları, İstanbul, 2000, s. 177

¹⁸ Michael-Manoff Schudson, Karl Robert, **Reading The News**, Pantnhean Books, New York, 1986, s.15'ten aktaran Faruk Uğurlu - Şerife Öztürk, **a.g.e.**, s.23

¹⁹ Atilla Girgin, **Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etiği**, İnkılâp Yayınları, İstanbul, 2000, s. 73'ten aktaran Faruk Uğurlu - Şerife Öztürk, **a.g.e.**, s.23

²⁰ **a.g.e.**, s.25

²¹ Erkan Yüksel, Halil İbrahim Gürcan, **a.g.e.**, s.58

*ulaştırılan bilgilerdir*²². Şimdi kitle iletişim araçlarının habere hangi anlam verildiği tek tek açıklanacaktır. TRT'nin 'Habercilik İlkeleri'nde ise: *'Bizler, ilgi çekici bir olayı, durumu, düşünce ya da kanıyı doğru olarak zamanında ve anlaşılır biçimde kitlelere duyururuz. Yaptığımız bu işin adı haber yayınıdır'* deniliyor. Bu güne kadar TRT televizyon kanalının haberlere yorum katmadan doğrudan sunulmasının izleyiciler farkındadır.

'New York Times' gazetesinden Turner Cutledge haberle ilgili şöyle demektedir: *'Dün bilmediğimiz her şey haberdır'. ABC News'den David Brinkley'e göre haber, 'Rastlanmayan, beklenmeyen her olaydır. Sükûnet haber olamaz. Örneğin, bir uçakla havalandığında bu haber değildir. Eğer uçak bir yere çarpar, düşerse, işte bu haber olur*²³'.

Muhammet İspirli farklı haber tanımı ve değerlendirmeleri şu şekilde bir araya toplamıştır: Haber; 'halkın alaka göstereceği ve öğrenmek istediği her şeydir', 'sonuçlardır', 'alاکadar ettiği şahısların adediyle bağlı olan şeydir', 'vazgeçilmesi mümkün olmayan gerekliliktir', 'olay', 'bilgiler', 'bugün öğrendiğimiz, dün bilmediğiniz her şey', 'toplumda konuşulan her şey', 'fikir ve kanaattir', 'bir çeşit kamu görevidir'.²⁴

Kemal Aslan'a göre haber, güncele ait zamanlı bir bilgidir, olan bitenin hikâyesidir ve bir olayın aktarımıdır. Haber, gazetede, internette, dergide, televizyonda, radyoda yayınlanan bilgileridir. Ayrıca haber, okuyucunun/dinleyicinin/izleyicinin öğrenmek istedikleridir. Burada gördüğümüz gibi Kemal Aslan haberin farklı tanımlarını ortaya çıkartmıştır.

Anlaşıldığı gibi 'haber' kavramının birbirinden değişik tanımları vardır. Bunları özetle toplarsak, haber, 'var olan her şeydir', 'dün bilmediğimiz her şeydir', 'insanların hakkında konuşacakları her şeydir', 'okuyucunun okumak istediği her şeydir', 'ilgimizi çekebilecek, bize ilginç gelen her şeydir', 'daha önce bilmediğimiz ve bugün bulabileceğimiz her şeydir', 'bir olayın raporudur ve özetidir' ya da 'yarının tarihidir'.²⁵

²² Murat Zeytinli, Uluslararası Haber Dolaşımının Sorunları, **Yeni Türkiye**, Sayı 12: Kasım-Aralık, Ankara, 1996, s. 1102'den aktaran Kemal Aslan, **a.g.e.**, s. 152

²³ Erkan Yüksel, Halil İbrahim Gürcan, **a.g.e.**, s.59

²⁴ Muhammet İspirli, **Medya Gerçeği ve Haberciler**, Akçağ, ss. 211-212

²⁵ Erkan Yüksel, Halil İbrahim Gürcan, **a.g.e.**, s.58

Atilla Girgin ise ‘Haber Yazmak’ adlı kitabında farklı kaynaklardan 99 haber tanımını derleyip toplamıştır. Yukarıda yazılanlardan ‘haber’ kavramının daha çok tanımının çıkacağı anlaşılmaktadır.

Bu çeşitliliğin oluşmasında teknolojinin haber üzerine olan olumlu/olumsuz etkilerinin varlığıyla birlikte haber konusunu inceleyenlerin her birinin kendi dünya görüşünün bulunması etkili olmuştur. Ayrıca siyasi, ekonomik ve sosyal olarak yeni bir dünya düzenine gidilen günümüzdeki hareketlilik de habere yansımıştır.

1 – HABER BÜLTENİ KAVRAMI

Akşam haberleri izleyicisinin sayısı gün geçtikçe çoğalmaktadır ve diğer programlara göre önemi hiç azalmamaktadır. Akşam haberlerinin doğuşu 1948’e dayanmaktadır. 15 Ağustos 1948 yılında Amerika’da CBS TV kanalı akşam haberlerini yayınlamaya başlamıştır.

Mahmut Öngören haber bülteninin gelişimini şu şekilde açıklamaktadır: *‘Televizyon haberleri önceleri resimli radyo gibiydi ve oldukça ağır işliyordu. Haber bültenlerinde önce olaylar sessiz film makinesiyle çekilir, sonradan seslendirilirdi’.*²⁶ Televizyondaki haberlerin formatı ilk başta daha çok radyonun formatına benzemiştir. Ayrıca haberler görüntü değil, söz ağırlıklı idi.

*‘Televizyonda haberler; stüdyoda spikerin konuşmasıyla, olayın geçtiği yerde çekilen veya yayına yetiştirilen filmle, naklen yayımla, stüdyoda fotoğraf-çizim gibi cansız malzemelerin kullanılmasıyla verilir. Haberin kaydında muhabir, kameraman, sesçi, ışıkçı gibi birçok eleman gereklidir’.*²⁷ Günümüz televizyon haberciliğinde teknolojik gelişmelerin ışığında yaşanan fiziksel ve zihinsel değişimleri görmek için haber merkezlerinde çalışan eleman sayısı ile üstlendikleri birbirinden farklı görevleri bilmek yeterli olacaktır.

‘Televizyon haberleri, gazete haberlerinin yüksek sesle okunuşu değildir. TV haberleri içerik, düzen, stil, sunuş gibi bazı noktalarda gazete haberlerinden ayrılır.

²⁶ Mahmut Öngören, **Televizyon Kılavuzu**, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1972, s.8’den aktaran Leyla Canoğlu, **Haberlerin, Haber Programların İzlenme Oranları ve Etki Değerlendirilmesi**, (Yayımlanmamış Üst Kurul Uzmanlık Tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara, 2000), s.19.

²⁷ Yalçın Akdoğan, **Görsel İktidar**, İnsan Yayınları, İstanbul, 1995, s.94’ten aktaran Cemalettin Özdoğan, **Haber-İzleyici Ölçümü İlişkisi**, Doktora Tezi, İzmir, 1996, s.27.

Çoğu zaman haberleri dinleyen kişi aynı zamanda bir gazete okuyucusu da olduğu halde, bu bilgilerin ulaştığı kişi farklıdır²⁸. Gazete haberlerine göre televizyon haberleri daha avantajlıdır. Çünkü haberleri izlerken aynı zamanda başka da işleri yapma imkânı vardır. Beğenmeyen haberi değiştirip başkasına geçebilir. Farklı televizyon kanalının haberlerini izleyip değerlendirme yapılabilir.

‘Prime-time’ olarak adı geçen, izleyicilerin en çok izlediği genellikle 20:00 ile 23:00 saatleri arasında yayınlanan akşam haberlerine ana haber bültenleri denilir. Televizyon haberciliğinde en önemli ve yaygın kullanılan haber programı olarak haber bültenleri sayılmaktadır. Bülten, haberlerin esasını oluşturan, içinde olaylar ve gelişmeler hakkında kısa bilgiler ve veriler bulunan bir metindir.²⁹ Başka bir ifade ile günün yurtiçi ve yurtdışı olayları ile ilgili kitlelere aydınlatıcı bilgiler veren kısa metin olarak da bilinen haber bültenlerine bülten denir. Haber bültenleri, yurtiçi ve yurtdışında yaşamın bütün alanlarında olan olgular, olaylar ve süreçler ile izleyicileri anında yönlendirmeye yönelik gündemin aktüel haberlerinden oluşan haber programıdır.³⁰

Haber bültenleri, günün gelişen olaylarını kısıtlı zaman içerisinde izleyicilerine ulaştırır. Bu kavram iki yönden ele alınabilir. Birincisi, radyo veya televizyon haber programıdır. Nesnel olguların toplamından ortaya çıkmaktadır. Seslendirilmiş metinler ve görüntüden oluşmaktadır. Haber bültenlerinin bir özelliği, redaktörün değerlendirmesinden değil, gerçeği aynı şekilde aktarmasıdır. İkinci bir özelliği ise, televizyon haberlerinin canlı olarak sunulmasıdır. Sunucunun metni, muhabirlerin topladığı haberlerden, canlı ve özel röportajlardan, ayrıca ‘human touch’ veya ‘human interest’ (insani yanları ve değerleri ön plana çıkaran magazin haber) haberlerinden oluşmaktadır³¹.

‘Politikası ne olursa olsun bir ana haber bülteni, o kanalın haber merkezinin, çeşitli illerdeki, yurtdışındaki bürolarının ve abone olduğu ajansların hazırladığı yüzlerce haber arasından seçilen ve başlıklar halinde özetlenen yüzeysel bir haber

²⁸ Fang I.E., **Television News**, ABC Unit, New York, 1968, s. 73’ten aktaran Ünal Uyguç, Ali Genç, **Radyo Televizyon Haberciliği**, Avcıol Basım-Yayın, İstanbul, 1998, s.167.

²⁹ Sedat Cereci, **a.g.e.**, s.18

³⁰ V. Saruhanov, **Azbuka Televideniya (Televizyon Alfabeti)**, Aspekt Press Kitabevi, Moskova, 2003, s.175

³¹ S.K. Kozıbayev, **Mass-Mediya: Sözlük-Kılavuz**, Ekonomika, Almatı, 2007, s. 75

*aktarımıdır.*³² Haber bültenlerinde güncellik önemli bir öge sayılmaktadır, yani haberin taze olması ve günün olaylarını yansıtmaları gerekmektedir.

Hemen hemen tüm televizyon kanallarının temel programları arasında yer alan akşam haber kuşağı (ana haber kuşağı)'nın ise yayın akışında özel bir yeri bulunmaktadır. Toplumunu yönlendirmeye programlanmış olan televizyon kanalları seyirciyi prime-time kuşağına çekebilmek için erken saatlerde bir akşam haber kuşağı yayımlamaktadırlar. Bunu ulusal ilginin aksine daha yerel ve hafif konulara değinen bir haber magazin programı takip etmektedir. Böylece ailedeki tüm bireylerin ilgisinin ekranda tutulması amaçlanmaktadır³³.

Akşam haber bültenlerindeki haberler, genellikle uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel olarak ayrılmaktadır. Haberler ajanslardan, yayın birliklerinden ve özel muhabirlerden elde edilmektedir³⁴. Ana haber bültenlerinin hazırlanışı, içeriği ve sunumu farklı özelliklere sahiptir. Haber bültenlerinde bir vücut bulan bu çalışmaların amacı izleyiciyi ekranda tutmak, merakını uyandırmak ve onlara belli mesajları iletmektir. Kitleyi ekranda tutmak ise belli önemlilik sırasına konulmuş olan yayın akışının kusursuz işlemesiyle mümkün kılınmıştır.

2 – HABERİN ÖĞELERİ

*'Haberin içeriğinde yer alması gereken asgari verilere haberin öğeleri denilir'*³⁵. Haberin öğeleri, içeriğin eksik olmamasını sağlamaktadır. Haber metninde mutlaka haberin öğelerinin eksiksiz olmasına dikkat edilir. Haberin öğeleri, yani toplam altı veya yedi soru haberin bütünlüğünü oluşturmaktadır. Bu sorular şunlardır: Ne, Nerede, Ne Zaman, Neden, Nasıl ve Kim? Kısaca, bu altı soru 5 N ve 1 K (İngilizcesi 5W+H) kuralı sayılmaktadır. *"Bu sorular bir arada bulunduğu zaman, basit dil bilgisi kurallarına göre, özne ve yüklemden oluşan cümleyi kurar. Aynı zamanda yer, zaman, durum ve nedeni gösteren sıfat ve zarfları da içine alır. Anılan soruların yerli yerinde kullanılmasıyla haberin girişi, haberin esasını verecek şekilde düzenlenmiş olur.*

³² Mustafa Şeker, **Televizyon Haberciliği**, Sel-Ün Vakfı Yayınları, Konya, 1999, s.83

³³ Daniel Chandler, "Notes on the Construction of Reality in TV News Programmes", (çevrimiçi) <http://www.aber.ac.uk/media/Modules/TF33120/news.html>, (erişim tarihi: 15.03.2011)

³⁴ Leyla Canoğlu, **a.g.e.**, ss.19-20.

³⁵ Wolf Schneider-Paul-Josef Raue, **Gazetecinin El Kitabı**, Çev. Işık Aygün, Konrad Adenauer Vakfı, Ankara, 2000, s.42'den aktaran Kemal Aslan, **a.g.e.**, s. 69.

Haberin geri kalan kısmı ise, girişte özet olarak söylenenlerin belirli bir oran içinde genişletilmesi şeklinde düzenlenir³⁶.”

Günümüzde haberi hazırlamanın temellerini oluşturmakta kullanılan bu kural bilindiği gibi Romalı hatip Marc Quintilien tarafından formüle edilmiştir. Bazı kaynaklarda ise 6 N ve 1 K kuralı olarak geçmektedir. Bu kaynaklar haberciliğin altın kuralına, 5N ve 1K’ya, “nereden” sorusunu eklemiştir.

5N1K kuralını açıklamaya Kim sorusuyla başlanırsa, bu soru habere konu olan kaynağı bulmayı hedefler. Haberin kaynağını ya da habere konu olan insanları veya kurumları kapsar. Eylem haberlerinde ise, bu soru olayın aktörlerini öğrenmeye yönelik görev görür.

Sonrasında 5N’yi oluşturan sorulardan ilki Ne sorusudur. Habere konu olan durumu veya olayı niteler. Olay haberlerinde ne olduğunun cevabı aranırken, daha çok konuşmaya dayanan haberlerde birbirine karşıt davranış ve tutum içindeki insanların ne dediğinin cevabı aranır. Ne zaman sorusu ise olayın gerçekleştiği ya da konuşmanın yapıldığı anı belirlemek için bu soru sorulur. Nerede sorusuyla Bu soru olayın gerçekleştiği, konuşmanın yapıldığı yeri belirlemeye yöneliktir.

Olayın gerçekleşme biçimini niteleyen soru ise Nasıl sorusudur. Konuşma ağırlıklı haberlerde konuşmacının nasıl konuştuğu (ses tonu, tutumu, davranışları, vb.) öğrenilmeye çalışılır. Neden sorusu ile de eyleme ya da konuşmaya yol açan etmenlerin meydana çıkarılmasını hedefler. Neden oldu, neden böyle konuştu sorularıyla eylemin oluşumuna, konuşmanın yapılmasına yol açan etmenleri ortaya çıkarır.³⁷

İnsanların okudukları haber metinlerinde merak edecekleri konulara yönelik sıralayacakları sorulara bir çırpıda yanıt bulmalarını sağlayan 5N1K kuralına ek olarak bazı kaynakların getirdiği ise “nereden” sorusudur. Bu soru haberin içeriğinde yer alan bilgilerin hangi kaynaktan öğrenildiğini ortaya koyar.

‘Haberin anayasası haline gelmiş bir formül olarak 5N1K, bir haberin aktarımında öncelik sırasına göre teker teker cevaplanması zorunlu soruları ifade eder. Kısacası bir haber metninde, olayın ne olduğu, nerede, ne zaman, neden ve nasıl meydana geldiği sorularının yanıtlanması gerekir. Bu soruların yanıtlanmadığı haber

³⁶ Oya Tokgöz, **Temel Gazetecilik**, 5.baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2003, s.244

³⁷ Kemal Aslan, **a.g.e.**, ss. 69, 70.

*eksik haberdir. Eksik haber, okurun zihninde, olayın kavranması hususunda soru işaretleri uyandırır. Bu ise haberin okunma değerini azaltır.*³⁸

B – TELEVİZYON HABERCİLİĞİ

1 - HABERİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Televizyon haberciliğinin ilk örneği 1948 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde başlamaktadır. Philadelphia'daki Ulusal Siyasi Kongre'nin televizyondan ilk kez toplantı sırasında görüntülenmesi, izleyiciler ve delegeler açısından yeni bir gazetecilik olayı olmuştur. Truman, 1948 yılında seçimleri sürpriz bir şekilde kazanırken televizyon ekranlarından görünen ilk başkan adayı olarak tarihe geçmiştir.³⁹

Televizyon haberciliğine farklı boyutlar getirmek amacı ile BBC televizyon kanalı çeşitli faaliyetler yapmıştır. Perfore kullanımı, kurgu tekniği ve haber stüdyosunda birçok materyalin kullanımı gibi yöntemler uygulamıştır.

Televizyon haberciliğinin izleyiciler tarafından beğenilmesi radyoda ünlü olan sunucuların ekrana çıkarılması ile mümkün olmuştur. Edward R. Murrow'un CBS televizyon kanalına ilk çıktığı 18 Kasım 1951 tarihinde başlayan ve 60'lı yıllara kadar süren dönemi medya tarihçileri Murrow Dönemi olarak adlandırmışlardır. 30'lu yıllarda Avrupa ülkelerine CBS televizyon kanalı adına giden ve İkinci Dünya Savaşı'nı çok uzak mesafeden Amerikalılara anlatarak yıldız olan Murrow, o dönemin kaliteli muhabirlerinden oluşan ekibiyle radyo haberlerine kişilik kazandırmıştır.⁴⁰ Böylelikle CBS televizyon kanalı hiç kimseden destek almadan sadece haber yayını sayesinde rakibi olan NBC'yi geçmeyi başarmıştır.

2 - TÜRKİYE'DE HABERCİLİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Türkiye'de televizyon haberciliğinin ilk haber bülteni 31 Ocak 1968 tarihinde yayınlanmıştır. Bu haber bülteninin ilk sunucusu Zafer Cilasun'dur. İlk zamanlarda

³⁸ Erkan Yüksel, Halil İbrahim Gürcan, **a.g.e.**, ss. 92, 93

³⁹ Ünal Uyuğ, Ali Genç, **a.g.e.**, s.144

⁴⁰ Marilyn Matelski, **Televizyon Haberciliğinde Etik**, (Çev.: Bahar Öcal Düzgören), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1996, s. 33'ten aktaran Faruk Uğurlu - Şerife Öztürk, **a.g.e.**, s. 50

yayınlar haftada üç gün yapılırken, 1972 yılının Ocak ayında haftada dörde ve Haziran ayında beşe kadar çıkarılmıştır. 1974 yılından itibaren ise her gün yayın yapılmaya başlanmıştır.⁴¹

*‘İlk televizyon haber bülteni, 1968’de TRT televizyonunun deneme yayınına başlamasıyla sunuldu. Bu televizyon haber bülteninin tümü görüntülü idi ve bültenin ilk haberi Suudi Arabistan ve Libya’ya yaptığı resmi ziyareti tamamlayarak 30 Ocak 1968’de Türkiye’ye dönen dönemin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay’ın Esenboğa Havaalanı’nda karşılaşmasını konu almaktaydı. İlk yayına başladığı günden 1971 yılına kadar her yayın günü tek bir haber bülteni, 1971 yılından sonra ise ‘Son Haber’ başlıklı ve 10 dakika süreli bültenler yayınlanmaya başlandı’.*⁴²

1964 yılın Eylül ayında TRT’nin ilk Genel Müdürü Adnan Öztrak haber merkezini kurmak için profesyonel gazeteci Doğan Kasaroğlu’yu görevlendirdi.⁴³

1990 yılından itibaren özel televizyon kanallarının faaliyete geçmesiyle haberlerde magazine daha fazla ağırlık verilmeye başlanmıştır. Yine özel televizyon kanalları sayesinde sansasyonel habercilik yaygınlık kazanmıştır.

İlk haber kanalı olarak Bursalı işadamı Cavit Çağlar tarafından kurulan NTV, RTÜK’ün onay vermesi ile 1 Kasım 1996 tarihinden itibaren yayına başlamıştır. Yayını 24 saat haber ve güncel olaylara ayıran NTV’nin haber ve gündelik programlarının hazırlanmasını, reklâmların toplanmasını NTV Haber Ajansı Reklâm ve Ticaret A.Ş. üstlenmiştir. 9 Kasım 1996 yılında Hollanda – Galler maçını izleyiciye naklen sunan NTV televizyon kanalı, böylece ilk canlı yayını gerçekleştirmiştir. NTV, 9 Aralık 1996’da düzenli haber yayınına, 5 Ocak 1997 tarihinde saat 07.00’den itibaren 24 saat kesintisiz yayına geçmiştir.⁴⁴

⁴¹ Olcay Canbulat, **‘Televizyon Haber Yayıncılığında Terörizm Olgusu: TRT – 1, ATV Ana Haber Bültenlerinin Karşılaştırılması’**, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo-Televizyon Anabilim Dalı, İzmir, 1996, s.16

⁴² Selim Esen, **‘TV Haberciliği ve TV Yapım Teknikleri’**, TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı Eğitim Uygulama Merkezi, Ankara, 1984, s. 5’ten aktaran Sevgi Coşkunserçe, **‘Haber ve Yorumların İzleyicide Bıraktığı Etki’**, (Yayınlanmamış Üst Kurul Uzmanlık Tezi, Radyo Televizyon Üst Kurulu, İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2000), s. 19

⁴³ Özden Çankaya, **Türk Televizyonunun Program Yapısı**, Mozaik Basımevi, İstanbul, 1985, s.14’ten aktaran Leyla Canoğlu, **a.g.e.**, s. 7

⁴⁴ Faruk Uğurlu - Şerife Öztürk, **a.g.e.**, s.114

3 - KAZAKİSTAN'DA HABER VE TARİHSEL GELİŞİMİ

Sovyetler Birliği döneminde ilk sesli televizyon haberi 15 Kasım 1934'de yayına başlamıştır. Moskova'da ilk televizyon merkezinin inşaatına 1936 yılında başlanmasına rağmen kısa süre sonra başlayan 2. Dünya Savaşı sebebiyle Sovyetler Birliği'ndeki televizyon yayıncılığı duraklamıştır. Savaştan sonra Moskova Televizyonu 1945 yılında Avrupa'da yayın yapan ilk kuruluş olmuştur. ⁴⁵Kazakistan'da ise ilk televizyon haberi 1958 yılında yayınlanmıştır.

Haber tarihine bakılırsa, 1956 yılının kasım ayında, televizyon yayınlarının merkez stüdyosunda çalışan 3 kişiden oluşan 'Posledniye İzvestiya' yazı kurulu, sadece radyodaki haberleri tekrarlayıp sunarak yayın yapıyordu. Bu haberler devamlı bir şekilde ve aynı saatte gösterilmediğinden sabit bir izleyici kitlesi de oluşturamamıştır.

1957 yılına doğru Sovyetler Birliği'nde sinemanın yaygınlaşması sözlü haber sunumlarına birkaç görüntünün eklenmesine yol açmıştır. Böylece televizyon haberciliğinde sözlü anlatmadan daha çok günlük haberleri görüntülerle sunma eğilimi başlamıştır.

1957 yılının temmuz ayından itibaren haber bülteni sabit bir zaman dilimi olarak her gün saat 19.00'da yayınlanmaya başlamıştır. Bu yılın Ağustos ayından itibaren son haber bülteni gündüz programı sona erdiğinde, yani saat 14-16 arasında tekrar gösteriliyordu. Bu, o zamana göre televizyon yayıncılığında büyük bir gelişme idi.

Belgesel film yapımının ortaya çıkışında olduğu gibi televizyon haberciliğinin oluşmasında da Moskova'da gerçekleşen VI Gençler ve Öğrencilerin Dünya Festivali çok büyük bir rol oynamıştır. Adı geçen festivalden sonra 'Posledniye İzvestiya' bültenleri pazartesi-cuma günleri sabit olarak yayınlamıştır. Ayrıca pazar günleri ilk haber yorum programı olarak 'Novosti Nedeli' adlı haftalık program gösterilmiştir. Yeni açılmış yerel stüdyolar da bu yayıncılık anlayışını devam ettirmişlerdir.

Yerel stüdyolarda hazırlanan haberler Sovyetler Birliği merkez stüdyosuna gönderilerek oluşturulan bültenler, ülke genelinde ayrı ayrı bölgelerde yaşayan insanların ortak yayınlanan bültende kendi hayatlarından kesitler görmesini sağlamış ve

⁴⁵ Tauman Amandosov, **Sovyet Jurnalistikasının Teoriyası men Praktikası**, Daur Yayınları, Almatı, 1978, s. 31

bu programların izlenme oranını arttırmıştır. Böylece Sovyetler Birliğinin tüm televizyon sistemi bu yönde gelişme olanağı bulmuştur.

1961 yılının aralık ayında Sovyet televizyon tarihinde çok büyük rol üstlenen “Estafeta Novostey” televizyon programı yayına başlamıştır. Bununla birlikte 1 Ocak 1968 tarihinde yayına başlayan “Vremya” programı da çok önem taşımaktadır. İlk yayınlandığı zamanlarda belli bir yayın saati olmayan bu program, ancak 1972 yılından itibaren saat 21.00’den 21.30’a kadar yayınlanarak sabit bir zaman dilimine kavuşmuştur.

Sovyet dönemindeki Kazakistan’da haber hizmetinin meydana gelme aşaması tüm yerel stüdyolarda aynı idi. Haberlerde Kazakistan’ın toplumsal hayatı ile ilgili haberlerden başlayıp, eyaletler ve şehirlerdeki aktüel olaylarla devam edilmiştir. Spor yarışmalarıyla ilgili kısa haberler sunulmuştur.

Sovyet televizyon yayının en önemli amacı; izleyicilere haber vermek, ideolojik terbiye ve nasihat çalışmalarını yürütmek, siyasi-kültürel, ekonomik haberlerin sayısını arttırmak idi. Haberler katı siyasi süzgeçten geçip, daha çok terbiyeye yönelik haberler hazırlanmıştır. Güncel olaylarla beraber ülkedeki tarım ve hayvancılık alanının ve iş kahramanları, kültür emektarları, Komünistik partinin kararlarına göre planı zamanından önce bitiren kolektifleri ve işte üstün başarılı olanları habere konu etmişlerdir.

Sovyetler Birliğinin ‘Vremya’ haber bülteninin içeriği şu şekilde sıralanmaktadır:

- ✓ Partinin Yaşamı (Sovyetler Birliğinin Merkez Komitesinin Siyasi Bürosu, parti forumlarından bilgiler);
- ✓ Sovyetler Birliğinin Hayatı (SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumunun dönem toplantıları, hükümetin kararları);
- ✓ Ekonomi (üretim haberleri, iş başarıları);
- ✓ Yurtdışı (önce kardeş sosyalist ülkelerden, sonra kapitalist ülkelerden bilgiler);
- ✓ Kültür, sanat ve bilim haberleri;
- ✓ Spor;
- ✓ Hava durumu.

Bu haber içeriğini haber bültenlerinde Bağımsız Devletler Topluluğu içerisinde yayın yapan Perviy Kanal televizyon kanalı devam ettirmektedir: anons; en önemli Rusya haberleri; en önemli uluslararası haberler; sosyal-kültürel konudaki olaylar; spor haberleri; hava durumu.

Ülkede verilen haberlerin %80 kendi ülkesinin haberleri, %20'si ise yurtdışı haberleri olmalıdır.

Sovyet televizyonculuğunun en önemli hizmeti kamuoyunu Komünist Parti'nin siyasetinde belirlenen hedefler ve görevlere göre oluşturma amacıyla izleyicileri devamlı etkilemek oldu. Ayrıca, Marksizm-Leninizm tarafından toplumsal yaşamın güncel olaylarını anlatan, önem veren eserleri yazmak ve yaymak, zamanın canlı tarihini yazmak, kamuoyu oluşumunu sağlamak, herkesin ve şahısların hizmet tecrübesini arttırmak, halka toplumsal, ekonomik ve kültürel yaşamın önemli olayları hakkında bilgi vermek, terbiye, oyun-eğlence, öğretim aracı olarak topluma hizmet göstermenin önemine vurgu yapıldı.

Haber hizmetinin ortaya çıkışı tüm yerli stüdyolarda aynı seviyedeydi. Haber hizmeti ülkenin toplumsal yaşamındaki haberleri kapsayarak başlayıp, eyaletler ve şehirlerin güncel olaylarıyla sonlanmaktadır. Ayrıca spor yarışmalarından kısa haberlere de yer veriliyordu. Ekranda genç izleyicilerin problemleri, işçilerin hayatı ve Komünist Parti'ye bağlı gençlik kolları örgütünün (komsomol örgütünün) çalışmaları çok az gösterildi. Yaşamın farklı alanlarındaki önemli konular dönemin yayın hayatında derin bir şekilde ele alınamadı.

Sovyet Birliği döneminde tüm haberler katı siyasi sansürden geçiriliyordu. Muhabirler haberde anlatılan olayı öne sürerek çeşitli meslek gruplarındaki kişileri veya olayları halkın örnek almasını belirten ince mesajlar haberlerin türlerinden ve şekillerinden, ayrıca metinlerinden belli idi.

Sovyet döneminde televizyonculuğa gösterilen baskı ve kısıtlama, Komünist parti tarafından gösterilen katı kontrol ve milli konularda yapılan manevi kısıtlama dördüncü kuvveti engelledi ve gelişmesine zarar verdi. Bunun gibi yanlışlıklara rağmen televizyonculuğun toplumsal ahlak, eğitim ve eğlence konularındaki başarıları izleyici kitle için yarar sağladı.

Kazakistan bağımsızlığını kazandıktan sonra haber hizmetinin görevi de tamamıyla değişti. Yeni dönemdeki haberlerin konuları şu yönde gelişti: tarihin yeni ve belli olmayan kanıtlarını göstermek, ulusal kimlik ve milli geleneği tekrar canlandırmak, çağdaş dünya gelişmelerinden haberdar olmak, piyasa ekonomisi (Serbest Pazar Ekonomisi) ve eğlence konulu haberler.⁴⁶

C – HABER DEĞERİ, HABERİN İZLENMESİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR VE HABER TANIMLARINA FARKLI YAKLAŞIMLAR

1 – HABER DEĞERİ

✓ Zaman Faktörü: Diğer kitle iletişim araçlarına göre televizyon haberciliğinde çok önemlidir. Muhabirler izleyicilerin güncel haberleri anında izleyebilmesi için çaba göstermektedir.

✓ Açıklamadan Çok Bilgi Verme: Haberlerde açıklama yapılmaz, sunucunun kendi fikri söylenilmez ve yorum yapılmaz. Haberler sadece bilgiye dayanmaktadır. Süresine gelirse, haberler 20 ya da 30 saniyede anlatılmaktadır. Bir haberin iki dakikadan fazla sürmesi ile çok az karşılaşmaktayız.

✓ Görsel / İşitsel Etki: Haberin içeriğine göre televizyonda görselin çok önemli olduğunu biliyoruz. Yani televizyonda haberin içeriğine göre görüntüsünü öne almaktadırlar.

Kazakistan kaynaklarına göre haber değerini oluşturanlar şunlardır: Birincisi, güncelliktir. Başka bir deyişle, günümüzde toplumu (veya onun belli bir kısmını) ilgilendirendir. İkincisi, zamanlılık (habercinin haberi ne kadar hızlı yazabildiği). Olayın netliği veya olağanüstülüğü de önemlidir. Ayrıca haberci, çalıştığı yerdeki televizyon şirketinin boyutuna ve hedef izleyicilerine yönelmelidir.⁴⁷

Bir olayın ana haber bültenlerinde gösterilmesi için, haberin değerini belirten aşağıdaki yazılı ölçütlerin en azından birine uygun olması gerektiği Kazakistan haber değerinin dokuz ilkesinde açıklanmaktadır⁴⁸:

⁴⁶ Tursın Qudaybergen, **Qazaq Telejurnalistikası: qalıptasu, damu problemleri**, Avtoferat, Almatı, 2006, ss. 17-18, 36

⁴⁷ Svetlana Poznyakova, **a.g.e.**, s.148

⁴⁸ **a.g.e.**, ss.150-152

– *Konunun siyasi-toplumsal önemi:* Haber konusu izleyicilerin meraklarını uyandırması ve onun siyasette olan önemli gelişmelerden haberdar olması gerekmektedir.

– *Konu yakınlığı:* İzleyiciler açısından haberin yer (doğrudan komşuluk veya pek uzak olmayan yer), ya da zaman (uzak olmayan geçmiş veya gelecek) açısından yakınlığı; belli nedenlerle yakın veya izleyicilere tanıdık olması; ayrıca tüm ilgiyi çekmesi ve hem yer hem de zaman açısından uzak olan bir şey ile ilgili olsa bile, herhangi bir çağrışımla izleyicilerin tüm dikkatini çekmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

– *Birinin veya bir şeyin tanınmışlığı:* Ya yerel dengede ya da daha geniş çapta bu veya diğer nedenlerden dolayı ünü ve şöhreti alabileceklerin tümü; devlet, siyasi, iş, toplumsal ve başka da örgütler ve onların temsilcileri - “newsmakerlerin” başarıları veya başarısızlıkları; çok farklı ünlüler, olumlular gibi, olumsuzlar da; çok çeşitli alanlardaki sansasyonel buluşlar, keşifler veya başarılar sayılmaktadır.

– *Zamanlılığı:* Kendi güncelliğini belli sebeplerden kaybetmeden haber; tüm bilgileri “içinde bulundurması”, bir gün içerisinde herhangi bir malumatları vermesi; haberlerin yayınlanması herhangi bir nedenle planlanmayan zarar vermemesi, özetleme ve kanıtlama tarzı üzerinde çağın ruhuna yeterince uyarlı olması gerektiği gibi nitelikleri içermesi gerekir.

– *Olasılıklı sonuçların habere etkisi:* Haberin tüm unsurları izleyicilerin ilgisini çekmesi, haberin konusu izleyicilerin dikkatini çekmesi; bu konu, herhangi bir fikir ve duyguların oluşumunu etkilemesi; ailenin ve bütün bir toplumun çıkarlarını karşılayabilmesi gerektiği anlatılmaktadır.

– *Haberin önem derecesine göre boyutu:* Bilginin tümünün yeterince inandırıcı; haberin anlaşılmasında ve değerlendirilmesinde birincil ve ikincil rolü oynaması gerektiğini altını çizerek belirtmektedir.

– *Çatışma:* Aile çatışmalarından milletlerarası ve bölgelerarası çatışmalara kadar, açık entrikalardan çeşitli sansasyonel rezaletlere kadar, mafya gruplarını teşhir etmekten büyük çaplı politik tasarıları açmaya kadar, ülke içindeki farklı siyasi ve toplumsal kuvvetlerin çıkarları arasındaki aykırılıklardan uluslararası arenadaki kuvvetlerin cepheleşmesine kadar konuları içeren haberler çatışma haberleri olarak adlandırılmaktadır.

– *Gariplik*: Olaylar ve sorunların önceden kestirilemeyecek veya anormal gelişmesi; farklı, beklenmedik ve alışılmamış durumlar; sıradan bir yaşamdan garip olaylar, eksantrik veya acayip davranışlar, tuhaf ve gülünç bir olaylar ‘gariplik’ anlamına gelmektedir.

– *Kişileştirme*: Haber; belli bir insanların koyduğu şartlarıyla olayın ilginç ayrıntılarına ilgi çekmeğe imkân vermesi ve olay veya sorunda insanlara öncelik vermesi gerekmektedir.

Haber değerliliği kavramını sistematik şekilde araştıranlardan J. Galtung ve M. Ruge⁴⁹ olayların on bir ölçütünü öne çıkarmıştır. Haberi kategorilendiren başlıklar aşağıda sıralanmıştır:

- Ritim: Olayın gerçekleşme zamanıyla KİA organının bu olayı iletme süresinin en aza indirgenmesi, birbiriyle örtüşmesi, haberin tazeliği açısından önemlidir.

- Eşik: Haberin, olayın insanların ilgisini çekecek derecede öneme sahip olmasıdır.

- Şüphesizlik: Haber olarak sunulan olayın, ürünün anlaşılır netlikte olduğu herkes tarafından doğrulanmalıdır.

- Uyumluluk: Haberde geçen olayda izleyici kitlenin kültürel alt yapısına olan akrabalık ve ilişki düzeyi unutulmamalıdır.

- Anlamlılık: Haberde geçen olay hedef kitlenin anlama seviyesine göre ele alınmalıdır.

- Beklenmedik, sıra dışı: Sıra dışı bir haber veya özel bir olay olmalıdır.

- Devamlılık, süreklilik: eğer olay haberin yerine geçse belli bir süre içinde o kategoride kalacağı olasılığı vardır.

- Düzenleme: Olayın, haberin hazırlanması, anlatılma şekli kurumun içyapısına göre şekil alabilir.

- Seçkin insanlara bağlantılılık (seçkin uluslara bağlantılılık): KİA tarafından sıradan vatandaşlardan daha çok ünlü insanlar veya sosyetik kurumlarla ilgili olaylar anlatılır. Bu madde sıradan insanlar ile yüksek sınıfa mensup insanlar olarak da iki ayrı gruba çekilebilir.

⁴⁹ J. Galtung and M. Ruge, “The structure of foreign news”, in. J. Tunstall (ed.) **Media Sociology**, Constable, London, 1970’den aktaran **Media. a.g.e.**, ss. 477-478

- İnsanlara bağlantılılık: Haber konusunun izleyici kitle tarafından daha çok izlenmesi ve anlaşılması için haber ögesinin soyut kavramlardan daha çok somut öğeler içermesidir.

- Negatif bağlantı: pozitif değil, negatif nitelikte olan olaylar KİA'nın nazarında olur.

Tek veya topluca kullanılan bu nitelikler olayın haber olarak kullanılmasını sağlamaktadır. Dikkatle bakıldığında haberlerin çoğunun birkaç niteliği taşıdığı gözlenmektedir.

2 – HABER TÜRLERİ

Haberin türlerini konuları veya oluşlarına göre net bir şekilde tanımlamak zordur. Habere konu olan öğelerin uzun zaman birbirleriyle ilişkileri ve konu olarak art arda gelmeleri izlenir. Buna rağmen ayırımın yapılması doğrudur. Fakat bu ayırım kesin değildir. Örneğin siyasi haberlerin içinde iktisat, ekonomik haberlerin içinde ise siyaset olabilir.⁵⁰

Haberin türleri Kazakistan'da şu şekilde sıralanmaktadır: resmi (iktidar ile ilgili); ekonomik ve iş dünyası; kültür; eğitici ve öğretici haberler; çalışma haberleri (iş, münhal, para kazanma fırsatları ile ilgili); yaşam haberleri; olaylarla ilgili haberler; cinayet haberleri; spor haberleri; reklam haberleri; eğlenceli haberler.⁵¹

Haberler nitelikleri ve içeriklerine göre ikiye ayrılmaktadır.

a) Niteliğine göre Haber Türleri:

A) Genel haberler: Konularından dolayı her zaman ortaya çıkabilecek haberlerdir. Bu haberler insanların ilgisini çok çekmez ve her gün sık gördüğümüz rutin olaylardır. Genel haberler kısa haberler ve kişi haberleri; görüşmeler, mülakatlar, konuşmalar ve yayınlar; gösteri, toplantı, şenlik, yarışma ve tören haberleri olarak üç gruba ayrılır.

B) Basit haberler: Konulu haberler sayılmaktadır. Muhabirler bu haberleri yorum yapmadan ve kolay bir şekilde yazabilirler. Bu haberler dört sınıftan

⁵⁰ **Kitle Haberleşmesi** (Mass Communication), çev. Nedim Çapman, Etiket Matbaası, İzmir, 1970, s. 21

⁵¹ Svetlana Poznyakova, **a.g.e.**, s.142

oluşmaktadır: ölüm, hastalık ve cenaze haberleri; yangın, sel, deprem gibi doğal afetler ve kazalar; mevsim ve hava durumuyla ilgili haberler; cinayet haberleri.

C) Karmaşık haberlere gelirse, basit haberler gibi değil, tam tersine yorumu ve emeği gerektiren, araştırma ve incelemeyi talep eden haberlerdir. Bu tür haberleri yazabilmek için muhabir bir uzman olmalıdır. Karmaşık haberler; hükümet, davalar, mahkemeler, duruşmalar, siyaset, iş, endüstri, eğitim, bilim, araştırma, tarım, çalışma yaşantısı, uzay, felsefe, din vb. konularındaki haberlerden toplanmaktadır. Bu haberlerin beş ayrımı uygulanmaktadır: mahkeme haberleri; hükümet çalışmalarını yansıtan haberler, siyasal parti haberleri, siyasete ilişkin gelişme ve değişim haberleri; iş ve çalışma hayatına ilişkin haberler, endüstri ve tarımsal amaçlı haberler; eğitim, bilim, araştırma, uzay ve denize dayalı haberler; din, tarikat, felsefe gibi olayları yansıtan haberler.

D) Özel konulu haberler de yoruma dayalı haberler olarak kabul edilmektedir. Burada yorum zorunludur. Çoğu zaman magazin gazeteciliğinde uygulanır. Bu haberler de uzmanlığı gerektirmektedir. Özel konulu haberler; güzel sanatlar, spor, edebiyat, sosyete-kadın, eleştiri, makale, imzalı sütunlar ve köşeler sayılmaktadır. Bu tür haberler dörde ayrılır: sosyete, kadın ve dedikodu haberleri; spor haberleri; edebiyat, güzel sanatlar ve eleştiri haberleri; imzalı yazılar.

Yukarıda sıralananları Oya Tokgöz⁵² haber türleri olarak değil, nitelik bakımından sınıflandırma olarak ele almıştır.

b) İçeriğine göre Haber Türleri

Her olay özel bir hususiyet bulundururken, olaylar; özelliklerinin benzer oldukları alanlara bağlı özelliklere sahip olmaktadır, ayrıca bu nitelikleriyle haberlerin içeriği ortaya çıkmaktadır. Televizyon haberlerinde haberlerin içerikleri kişileri ilgilendirme ölçüsünden yola çıkarılarak sıralanmıştır.⁵³

⁵² Oya Tokgöz, **a.g.e.**, s.197

⁵³ Sedat Cerci, **a.g.e.**, s.53

Farklı fikirler dikkate alınarak, haberler on beş temel gruba ayrılmaktadır:⁵⁴

1. Siyasi haberler; siyasetçilerin de uyguladıkları devlet işleri ve resmi çalışmalar da dâhil olmak üzere, siyasetçilerin çalışmaları, siyasi partilerdeki gelişmeler, başka siyasi toplumsal grupların faaliyetleri, kararlar, açıklamalar, seçimler, tartışmalar, siyasetçi ve hükümet, siyasetçi ve toplum ilişkileri, siyasi gelişmelerin topluma yansımaları, toplumun merak ettiği siyaset adamlarının magazin olayları da içeren haberler sayılmaktadır. Genelde siyasi haberler televizyon haber bültenlerinin ön sıralarında yer almaktadır.⁵⁵

2. Adli konulu haberler: Mahkeme, uyuşmazlık, yasalar, yaptırımlar ve uygulamalar konularını içeren haberlerdir. Hukuksal kuralların uygulanıp uygulanmaması, suçlar, sanıklar, mahkeme kararları, savunma olanakları, cezalar, cezaevlerinin ve tutukluların durumları, tutuklu yakınlarının durumları ve görüşlerini içeren haberler sadece haberde konu olan insanların değil onlarla bağlantısı olmayan diğer kişilerin de ilgisini çekmektedir.⁵⁶ Bu tür haberler çok dikkat gerektiren haberler sayılmaktadır.

3. Kültür-sanat konulu haberler: Kültür-sanat alanındaki çalışmalar ve gelişmeler, sanatçıların üretimleri, sanat öğretilen kurumlar, sanat üretilen atölyeler, kültür-sanatın topluma sunulduğu alanlar, sanatçıların içinde buldukları şartlar, toplum-sanatçı ilişkisi, yeni kültür-sanat formları, kültür-sanatın farklı alanlardaki görünüşleri, sanat üretiminde uygulanan hammaddeler, devletin ve şahısların kültür-sanata gösteren desteği, izleyicilerin merak ettiği başeserler, sanatçıların veya toplumların birbirleriyle kültür-sanat alışverişleri gibi konuları kapsayan haberlerdir.⁵⁷ Kültür konusunun haberlerde içermesi onu daha da zenginleştirmektedir.

4. Magazin-aktüalite konulu haberler; özel kişisel olaylar, yaşam, mizah havası taşıyan, hafif, fakat ilginç olaylardan oluşan haberlerdir. Güncel eğlenceli haberler, ünlü şahısların yaşamı, özel hayatı gibi konuları ele almaktadır. Magazin alanındaki gelişmeler her zaman aktüeldir; çünkü ünlü insanlarla bağlıdır. Tiyatro ve sinema

⁵⁴ Şölen Tüzüner **Haber ve Yorumun Birbirinden Ayrılması ve İhlaller**, (Yayınlanmamış Üst Kurul Uzmanlık Tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara, 2000),ss.28-29

⁵⁵ Sedat Cereci, **a.g.e.**, s.53

⁵⁶ **a.g.e.**, s.58

⁵⁷ **a.g.e.**, s.55

oyuncuları, şarkıcılar, müzisyenler, ressamalar ve şair-yazarların özel hayatını öğrenmek isteyen izleyicilerin sayısı büyüktür. Magazin alanında önceden planlanmış birçok etkinlik yapılmaktadır.

5. Ekonomi konulu haberler: Ülkenin ve toplumun ekonomik yapısındaki gelişmeler, başka devletler ve toplumlarla ekonomik ilişkiler, ekonominin temel unsurları ve dinamikleri, üretim ve tüketimdeki gelişmeler, Türk lirasının durumu, enflasyon, ekonomik değeri olan hammaddeler, doğal kaynaklar, üretim olanakları, pazarlar, ürünlerin kalitesi, devletin ekonomi konusundaki kararları ve çalışmaları, muafiyetler, sosyal ödemeler, rayiç, vergiler, fiyatlar, makro ekonomi ve mikro ekonomiyi ilgilendiren tüm konuları kapsayan haberlerdir. Ekonomi haberlerine toplumun büyük bir ilgisi vardır. Ekonomik reformlar ve yenilikler kişilerin yaşamına ister istemez yansımaktadır. Güvenilir olması için bu tür haberler genellikle ekonomi uzmanlarının bilgileri ve görüşlerini de içermektedir.⁵⁸ Bu haberler günümüzde toplumun yaşamından ayrılmaz bir parçasına dönüştü.

6. Kaza, afet, ölüm haberleri: Bültenlerde sürekli verilen ve rutin haberlerin grubunda olan haberlerdir. Bu tür haberlerde olayı dramatize edici, duygusal ve yorum içeren ifadeler uygulanmamalıdır.⁵⁹

7. Hastalık konulu haberler: Az bulunur hastalıkların tedavilerinin yeni metotları ve perspektifleri, hastalıkların patlağı, salgın hastalıklar, öldürücü hastalıklar ve karantinalar, salgın hastalıkların tehlikeleri (tavuk gribi, domuz gribi vb.), AIDS, kanser türleri gibi konularla ilgili haberler sayılmaktadır.

8. Terör konulu haberler: Türkiye’de son zamanlar çok sunulan konudur. Terör örgütü PKK’nın saldırıları ve şehit düşen askerlerin cenaze törenleri ile ilgili haberler sık sık sunulmaktadır.

9. Sağlık konulu haberler: Mükemmel tıp uzmanları, tıp alanındaki yeni kararlar ve yöntemler gibi konulardan oluşmaktadır.

10. Temel hak ve özgürlük konulu haberler: İnsan hakları, sendikal haklar, düşünce özgürlüğü, iletişim özgürlüğü gibi konuları içeren haberlerdir.

⁵⁸ Sedat Cereci, **a.g.e.**, s.53

⁵⁹ CİHAN Haber Ajansı ve Reklamcılık A.Ş., **Haber Estetiği** (İlkeler/Standartlar), CİHAN Haber Ajansı ve Reklamcılık A.Ş., İstanbul, 2009, s. 58

11. Savaş haberleri: Milliyetçilik, ırkçılık, etnik köken ve din farklılıkları sebebiyle yaşanan savaş ve çatışmalar ile ilgili haberlerdir.

12. Uluslararası ilişkiler haberleri: Ülkelerin siyasi yetkililerinin birbirleriyle görüşmeleri, farklı konularda görüşmeleri, anlaşmaları, ortak tecimsel veya kültürel girişimler ve organizasyonlar, uluslararası çatışmalar, gerginliklerle ilgili haberlerdir. Hiçbir devlet ve toplum tek başına yaşayamaz. Küreselleşme rüzgârının halkları ve devletleri birbirine bağladığı günümüzde ülkelerin birbirleriyle ilişki kurmaları sıradanlaştı. Siyasi, ekonomik, kültür-sanat, eğitim, spor, bilim ve daha birçok alanda gelişen ikili ilişkilerden dolayı uluslararası ilişkiler konusu çok kapsamlıdır. Diğer ülkelerle yapılan siyasi, ekonomik, kültürel ve diğer alışverişler herkesin ilgisini çekmektedir ve onları birbirilerine bağlamaktadır.⁶⁰

13. Protokol haberleri.

14. Eğitim haberleri: Yeni eğitim teknolojileri, benzersiz meslekler, bilime ve üretime eğitimin entegrasyonu, eğitim alanındaki enteresan insanlar gibi konuları içermektedir.⁶¹

15. Diğer haberler: Hırsızlık, çevre, doğa gibi haberlerdir. Bu tür haberler son sıralarda olan haberler, haberlerde yer almasa da çok önemi yoktur. Genelde bu tarz haberler bültenin sonuna yerleşilir.

Sedat Cereci ise içeriğine göre haber türlerini sadece altı başlıktan oluşturmaktadır. Altı başlık şunlar: Politika haberleri, ekonomi haberleri, uluslararası ilişkilerle ilgili haberler, spor haberleri, sanat haberleri, yaşam haberleri.

Gaye Tuchman, editör ve muhabirlerin haberi beş farklı kategoride incelemiş olduklarını söylemiştir: sert (hard), yumuşak (soft), spot (spot), gelişen (developing), devam eden (continuing). Burada Tuchman sert haberleri önemli haberler, yumuşak haberleri izleyicilerin meraklarını uyandıracak haberler, spot ve gelişen haberleri sert haberlerin alt grubu ve son olan devam eden haberleri belirli bir zaman içerisinde verilen aynı konuyu içeren haberler olarak tanımlama vermektedir.⁶²

⁶⁰ Sedat Cereci, **Haber ve Röportaj Tekniği**, Şubat Kitabevi Yayınları, Ankara, 2005, s.54

⁶¹ Oleg Samartsev, Tvorçeskaya Deyatelnost' Jurnalista, Akademiçeskiy Proekt, Gaudeamus, Moskova, 2009, ss.211-212

⁶² Gaye Tuchman, **Making News**, The Free Press, New York, 1978, s.47'den aktaran Cemalettin Özdoğan, **Haber-İzleyici Ölçümü İlişkisi**, Doktora Tezi, İzmir, 1996, s.17.

Yumuşak haberler günlük hayattaki sevgi, dostluk ve işbirliği gibi konuları içermektedir ve olumsuzluklara çözümler önerir ve eleştirme yapmaz.

Sert haberler ise genelde nefret, kan ve kin gibi duyguları konu edinir veya günlük hayattaki bir olayı sert bir tarzda gösteren ve yargılayan, fakat çözüm bulmayıp sadece eleştiren haberlerdir⁶³.

Sert haberler toplum için en önemli olayları anlatan gerçek haberleri, yumuşak haberler ise sıradan olan ve magazinsel konuları içeren haberleri kapsamaktadır⁶⁴. Dilbilimciler bu sınıflandırmayı haberin yapısı bakımından ele almaktadırlar. Bu tarz haberlerde üslup önemlidir. Anlatılmak istenen konunun içeriğine göre belirlenen üslup hedef kitleyi en iyi şekilde etkilemek için seçilir. Edebi bir çalışma özelliği de taşıyan haber metinlerinde bu tarz sınıflandırmalar yapılması doğaldır.

Batının gazetecileri, haberleri “sert” ve “yumuşak” olarak iki büyük gruba ayırmaktadır. “Sert” haberler (hard news), çok hızlı bir biçimde alıcıya ulaştırılmasıyla farklılaşmaktadır. Bu, genellikle sıkıştırılmış olay haberleridir. Güncellik, kısalık ve anlamlı oluşu, bu haber türlerinde aranan esas özelliklerdir. Sert haberler, haber yayınlarının esasını oluşturmakta ve son zamanlarda belirli bir izleyici arasında giderek rağbet görmektedir.

Fakat güncel olaylardan haberdar olmak şöyle dursun, haberlerin dinamiğini anlamayı bile önemseyen bir takım izleyiciler bulunmaktadır. “Yumuşak” haberler (soft news), işte bu amaçla kullanılmaktadır. Hızlılık, bunun gibi haberlerden istenen esas talep değildir. Genellikle garip bir şeyler onların dikkatini çekmektedir. (birinin davranışı, meydana çıkan bir olgu) “Yumuşak” haberlerin avantajları, gazetecinin bir olayı incelemeye, tuhaf bir olay bulmaya, enteresan ayrıntılarda durmaya imkân ve zamanının olmasındadır. Bu tür haberlerin anlamı, haberlerin güncelliğinde değil, onların içeriğindedir.⁶⁵

⁶³ Erkan Yüksel, Halil İbrahim Gürcan, **a.g.e.**, s.48

⁶⁴ **Abdulkadir Atik**, ‘Türkiye’de Özel Televizyon Haberciliğinde Eğlendiren Bilgi (İnfotainment) Süreci ve Örnek Program SHOW TV Ana Haber Kuşağı’, (Yayınlanmış Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2006) s. 113

⁶⁵ Svetlana Poznyakova, **a.g.e.**, s. 142

3 – HABERİN NİTELİKLERİ

Haberin temelini oluşturan ögeler haberin nitelikleri sayılmaktadır. Bu erdemler haberin en önemli parçalarıdır.

a) Doğruluk:

Doğru haber demek; haberde olan verilerin doğru olması anlamına gelmektedir. Haberde yalan ve yanlış bilgi hiç kullanılmamalıdır. Haberde adı geçene karşı hatalar olduğu takdirde kurum ve haberi hazırlayan muhabire karşı önemli yaptırımlar uygulanabilir. Haberde, ‘dedikoduya’ veya güvenilmeyen kaynaklara dayanılarak hareket edilmemelidir. Muhabir bilgiyi kullanmadan önce onun doğru olup olmadığını araştırmalıdır. Kısaca söylersek, muhabirin amacı, haberde doğru ve güvenilir bilgileri kullanmaktır. Ayrıca muhabir haberde kullanacağı bilgiyi en az iki kaynaktan doğrulatmalıdır.⁶⁶

b) Gerçeklik:

‘Bilginin gerçek olması isteği temel bir istektir’⁶⁷. Bu sebepten dolayı kitle iletişim araçları gerçek olayları anlatarak, izleyicileri/dinleyicileri/okuyucuları tarafından kendilerine olan güveni kazanmıştır.

Muhabirin amacı; gerçeği izleyicilere sunmaktır. Bundan dolayı gerçeğin peşinde koşan ve arayan anlamında haberciye ‘gerçek avcı’ denilir. Haberde gerçeğe uygun olmayan bilgiler kullanılmamalıdır. Başka bir ifadeyle gerçeklik olayın varlığının gerçek olması anlamına gelmektedir.⁶⁸

c) Nesnellik:

‘Nesnellik, gerçeğin doğru yazılması ve aktarılan olay dokusunun doğru olmasıdır. Haberin nesnelliği, gerçek durumun ortaya çıkması halinde, o gerçekliğin kamuoyuna verilmesini gerektirir.’⁶⁹

Haberci gördüğü olaydan ne kadar etkilense de haberde kendi duyguları ve görüşlerini aktarmamalıdır, ayrıca ön yargıda bulunmamalıdır. Çünkü izleyiciye gerekli olan habercinin görüşü değil, olayın veya durumun kendisidir.

⁶⁶ Kemal Aslan, **a.g.e.**, ss. 71-72

⁶⁷ Bill Kovach, Tom Rosenstiel, **Gazeteciliğin Esasları**, Çeviren: Serdar Göktaş, ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık ve İletişim A.Ş., Ankara, 2007, s.41

⁶⁸ Çetin Özek, **Türk Basın Hukuku**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, İstanbul, 1978, s.165’ten aktaran Kemal Aslan, **a.g.e.**, s. 74

⁶⁹ **a.g.e.**, s. 75

Haber ‘nesnellik’ niteliğine sahip olması için; olay veya durum ile ilgili tarafların fikirleri yansımaması gerekir. Nesnellik, habercinin bilgi kaynağına, olaya veya duruma mesafeli yaklaşmasından gerçekleşir. Başka bir ifade ile haberci ‘haber parçası’ olmamalıdır ve haberin içinde ‘rol almamalıdır’. Görüntü, haber dili, haberin süresi, bülten içindeki sırası, önceki ve sonraki haberle bağdaşır bağdaşmadığı gibi nedenler de nesnelliği bozabilir. Bundan dolayı haber üretim süreci de dâhil olmakla beraber her aşamada nesnelliğin korunması gerekmektedir.

Habercilikte nesnellik, kitle iletişim araçlarının demokrasilerde dördüncü güç olduğu varsayımına dayanmaktadır. Fakat nesnellik günümüzde gün geçtikçe ‘modası geçen’ bir kavram olarak değerlendirilmeye başlamaktadır. Bunu haberi kendi görüşlerine göre yazan haberciler ve kurumlardan görmekteyiz. Hatta artık haberlerde yorum yapmak alışkanlık haline dönüşmektedir.⁷⁰

d) Anlamlılık:

*‘Anlamlılık, iletişim paylaşma, ortak referanslar denilen ideolojik çerçeve içinde, yaratılmış belli imajlar üzerinde dil ve görüntülerle bir amacı gerçekleştirmek için yapılan girişimdir’.*⁷¹ Anlamlılıkta haber metni açık ve anlaşılır, kesin ve net olmalıdır. Televizyon haberlerinde görsellikle beraber işitsel boyutunun da yer alması anlaşılır olmasını talep eder. Ayrıca izleyicinin izlediği habere tekrar dönme şansı yoktur. Bundan dolayı süslü ve anlaşılmayan cümleler uygulanmamalıdır, çünkü bunun gibi cümleler insanların haberi anlamalarını zorlaştırır.⁷²

e) Kesinlik:

Haber bülteninde muhabirin özen göstermesi gereken bir nokta ise haber bülteninin kesin olmasına dikkat edilmesidir. Kesinlik, haberde olan bilgilerin doğruluğunun kesinliğinden ve kuşku götürmezliğinden emin olunması anlamına gelmektedir. Haber izleyicinin kafasında soru işareti bırakmamalıdır. Kesinlik inandırıcılık açısından çok önemlidir. İzleyiciyi ikna etmeye yarayan kesin ifadeler, haberin etkinliğini artırır. Kesinlik, bir bilgi ya da kanaatin şüpheye düşmeden onaylanması durumuna sağlar. Ayrıca kesinlik gerçeklere yer vermek anlamına da

⁷⁰ Kemal Aslan, **a.g.e.**, ss. 75-78

⁷¹ İrfan Erdoğan, **Dünyanın Çarpık Düzeni Uluslararası İletişim**, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1995, s.16’ dan aktaran **a.g.e.**, s. 80

⁷² Kemal Aslan, **a.g.e.**, ss. 80-81

gelmektedir. Bir haberde açıklık ve anlaşılabilirlik ne kadar önemli olursa kesinlik de aynı derecede çok önemlidir. Kesinlik, haberde kullanılan gereksiz tekrarların olmamasını da sağlamaktadır.

f) Hızlılık:

Herhangi bir olay ortaya çıktığı zaman onun kitle iletişim araçları tarafından en hızlı şekilde halka aktarılması gerekmektedir. Haberciler bu bilgiyi doğrulattıktan sonra izleyicilere ulaştırmalıdır. Habercilikte önemli ve geçerli olan ilke ‘haberi doğru al, önce ver’ ilkesidir.⁷³

Günümüzde ülkede ve dünyada ne kadar çok kitle iletişim araçları olursa o kadar da hızlılık habercilikte çok önemli yer almaktadır. Gelişen teknoloji ve internet yayıncılığı hızın önemini daha da arttırmaktadır ve habercilere haberi en kısa sürede iletme imkânını sağlamaktadır.⁷⁴

g) Tutarlılık:

Tutarlılık, haberi oluşturan bilgilerin kendi içerisinde mantıklı bir bütün oluşturması ve birbiriyle çelişmemesi durumu demektir. Bu durum, haberi oluşturan cümlelerin birbiriyle bağlantılı olma ve belirli bir anlam içermesi ile sağlanmaktadır. Haber metninin dilbilgisi kurallarına dayanılarak yazılması, karmaşık olmaması, açık seçik ve anlaşılır olması tutarlılığın en önemli etkenleri sayılmaktadır.⁷⁵ Ancak, haber metninin dilbilgisi kurallarına uymasına rağmen haberde konu olan olay veya durum kendi içerisinde tutarlılık içermiyorsa haber metnini de etkileyecektir.⁷⁶

h) İnanırlılık:

Genellikle haberlerde kaynakların statüsü, toplum içindeki yeri ve konumu inanırlığı desteklemektedir. İnanırlığı sağlayan iki unsur vardır: uzmanlık ve güvenilirliktir. Kaynak gerçekten konusunda uzmansa izleyiciler bilgiyi daha kolay bir şekilde kabul edebilmektedir. Başka bir ifade ile uzmanlığın kabul edilebilir olması hedef kitle üzerinde mesajın gerçeklik olarak algılanmasını sağlamaktadır. Haber metninin ve içerisindeki cümlelerin içeriği kaynağa bağlı olarak anlam

⁷³ Kemal Aslan, **Haberim Var!** Anahtar Yayınları, İstanbul, 2003, s.20’den aktaran Müge Demir, **Sağlık Haberleri ve Medya Gerçeği**, Nobel Yayın Dağıtım TİC. LTD.ŞTİ., Ankara, Ekim 2010, s. 29

⁷⁴ Müge Demir, **a.g.e.**, s. 30

⁷⁵ Kemal Aslan, **Haberim Var! a.g.e.**, s. 30

⁷⁶ Müge Demir, **a.g.e.**, s. 30

değiştirebilmektedir. Ayrıca; kimin neyi söylediği kadar neyi kimin söylediği de çok önem kazanmaktadır. Kaynağın aktardıklarının doğru olmadığı öğrenildiğinde izleyici bir daha bu kaynağa güvenmeyecektir. Haber metninde verilen mesajların güvenilir olmaması ilerleyen süreçte televizyon şirketinin de imajına zarar verecektir.⁷⁷

4 – HABER BÜLTENİNİN ÖZELLİKLERİ

Televizyon haberlerinin en önemli özelliklerinden biri canlı yayın sayılmaktadır. 20. yüzyılın sonuna doğru sadece birkaç dakika içerisinde donatımları çevirme ve olayın geçtiği yerden röportajı direk yayına verme imkânlarını sunan Flay Away haberleşme uydusunun son gelişmiş taşınabilir ilk araçları ortaya çıkmıştır. Dünya televizyon yayıncılığının tarihinde canlı yayının mükemmel örneği CNN televizyon kanalının hazırladığı ‘11 Eylül Saldırıları’ olayının röportajı sayılmaktadır. Bu röportaj televizyonculuk sisteminin ne kadar geliştiğini ve canlı yayının çok önemli olduğunu kanıtlamıştır.⁷⁸

*‘Canlı yayın, haber-olayın tamamını ya da bir bölümünü meydana geldiği mekân ve zamanda naklen yayınladığı için, TV haberlerine güven duyulmasına ve ilgi gösterilmesine neden olmaktadır’.*⁷⁹ Canlı yayın; izleyicilerin olayın yerini ve olay yerinden muhabiri izlemelerini sağlamaktadır. Bu izleyicinin habere güveninin artmasına neden olmaktadır. Canlı yayın; olay yerinde bulunan muhabirin haberin sunucusuyla ve doğrudan izleyicilerle temas kurmasıdır.

Haber güncel ve yeni olmalıdır. Televizyon haberinin diğer KİA göre aynı olayı izleyicilere daha erken sunma avantajı vardır. Bu özellik haberin güncel ve yeni olması gerektiği anlamını vermektedir. Gazeteye göre televizyon günlük olayları, demin geçtiği olayları, hatta şimdiki olayı anında vermektedir. Burada canlı yayının rolü büyüktür.⁸⁰

Televizyon haberi özet haber niteliğini taşımaktadır. Televizyon haberleri bir tür özet haberdir. Bu özelliğe göre televizyon haberinin metni az ve net olmaktadır. 30 veya 45 dakikalık ana haber bültenleri içerisinde yaklaşık 20 tane haber sunulmaktadır. Televizyon haberleri gazetenin ilk sayfasındaki haberlerle benzetilmektedir ve gazetenin

⁷⁷ Kemal Aslan, **Haberim Var! a.g.e.**, s. 31

⁷⁸ Valeriy Tsvik, **Televizionnaya Jurnalistika**, YUNİTİ-DANA, Moskova, 2011, s.374

⁷⁹ Seyide Parsa, **a.g.e.**, s.24

⁸⁰ Mustafa Şeker, **a.g.e.**, s. 61

başlıkları ve spotları gibi kısa yazılmaktadır. 20 sayfalık gazete ise en az 200 haberden oluşmaktadır.⁸¹ Televizyon haberciliğinde uzun girişler, edebi sözcükler ve uzun anlatımlar yer almamaktadır ve ayrıntılı bilgiyi gerektirmemektedir.

Televizyon haberinde hedef kitlesi geneldir. Teoriğe dayansak televizyonun hedef kitlesi tüm toplumdur. İşte televizyonun avantajlarından birisi budur. Gazetenin ise belirli bir hedef kitlesi vardır. Bundan dolayı televizyon haberinin içeriği toplumun tüm kesimine hitap edilecek şekilde olmalıdır.⁸²

Yazılı basında ana unsur basılı sözcükler ise, radyoda ses ise, televizyonda görüntüdür. Televizyon haberinde bilindiği gibi görüntü en önemli unsurlarından biridir. Televizyon haberi görüntü üzerine kurulduğu için bazen önemli haberler görüntü içermediğinden dolayı haberde yer alamamaktadır, fakat sadece iyi görüntüden dolayı haber değeri taşımayan olaylar haberde yaygın bir şekilde gösterilmektedir.⁸³

Habere en yeni ve en çarpıcı görüntü ile başlanmalıdır. Yani haberin başında eski veya arşiv görüntü kullanılmamalıdır, yoksa haberi izleyen onun güncel olduğuna güvenemeyebilir. İzleyici haberi izlemeye başlarken 5-10 saniye içerisinde izlemeye devam edeceğine veya izlemeyeceğine karar verir. Bu sebepten dolayı izleyiciyi habere bağlamak için çarpıcı görüntü haberin başında gösterilir.⁸⁴

Televizyon haberinde görüntü olayı anlatabilecek kadar yeterli olmalıdır. Haberin görüntüsü ile metni birbirini tamamlaması gerekir. İşte bu görüntü yeterliliği görüntünün uzunluğu-kısalığı ve yavaşlığı-hızlılığı ve görüntünün kalitesi ile ölçülür.

Görüntü haberi anlatabilecek kadar uzun olmalıdır ve bazı haberlerde olduğu gibi aynı görüntü tekrarlanmaması gerekir.

İzleyicinin haberi izlemesi için görüntü hareketli olmalıdır. Burada hareketlilik sadece hızlı anlamını ifade etmemektedir. Haberin içeriğine göre görüntü hızı da belirlenmesi gerekir. Sıcak haberlerde hareketlilik görüntü hızının hızlandırılması, duygusal haberlerde ise yavaşlatılması anlamını vermektedir. Belli bir olayın altını çizmek veya şahsı vurgulamak istendiği durumda da görüntü yavaşlatılır.

⁸¹ Mustafa Şeker, **a.g.e.**, ss. 61-62

⁸² Faruk Uğurlu - Şerife Öztürk, **a.g.e.**, s.55

⁸³ **a.g.e.**, s. 55

⁸⁴ Taner Dilekçen, **5N-1K Televizyon Haberciliği: Haberi Seçme, Toplama, Yapma ve İzletme Teknikleri**, Okumuş Adam Yayınları, İstanbul, 2005, s. 104

Haberlerde görüntü kalitesinin yüksek derecede olması çok önemlidir. Fakat istisna durumlar da vardır: amatör kamera ile çekilmiş bir kaza anı, güvenlik kamerasından alınan hırsızlıkla ilgili görüntü veya gizli kamera ile çekilmiş rüşvet anı görüntüsü. Bu durumlarda görüntünün kalitesi önemli değil, esas olayı dikkate almaktadır. Ayrıca görüntünün bilerek bozulması durumları gözlemlenmektedir: arşiv görüntüleri veya görüntüde yer alan bazı şahısların gizlenmesi gerektiği gibi durumlar.⁸⁵

Televizyon haberleri daha canlıdır. Bu canlılık onun görüntüye dayanmasından ve duygulara yönelmesinden ortaya çıkmaktadır. Düşünceye göre eylemlere, konulara göre olanlara ve açıklamalara göre çarpıcılığa daha çok önem vermektedir. İşte bundan dolayı televizyon bir savaşı, bir devrimi, bir ayaklanmayı ve bir öldürme olayını başka kitle iletişim araçlarına göre daha canlı bir şekilde sunmaktadır. Başka bir ifadeyle televizyon olayların dış görünüşüne önem verdiği için olayları derin incelememektedir.

Televizyon haberi sıradanlıktan uzak, bireylerin günlük yaşamından farklı ve ilginç olmalıdır. Haberin izlenmesi için izleyici tarafından merak ettirilmesi gerekir. Yani olağan dışı veya sıra dışı bir haber olmalıdır.⁸⁶

Televizyon dili; televizyon haberlerinin “konuşma biçiminde verilmesi”dir. Yani haberin dili sade ve anlaşılır olmalıdır. Ayrıca gereksiz öğeler ve ayrıntılar yer almamalıdır. İzleyicilerin anlamasını kolaylaştırmak için tümceler kısa olmalıdır. Ancak Türkiye’de televizyonun haber yapısını birbirinden ayırmak zor olmaktadır. Çünkü haberler iki kitle iletişim aracı için hazırlanmakta ve bu araçların özelliklerine göre yayınlanmaktadır. TRT Kurumunun ve özel televizyon kuruluşlarının kullandığı haber zamanı, “di’li geçmiş’ zamandır.⁸⁷

Televizyon bitmemişlik, bir süreklilik ve devamlılık formatı sağlamaktadır. Bu format haberlere de uygulanmaktadır. Haberler bir önem sırasına göre sunulmaktadır. Haberlerin reklâmla bölünmesi, spikerlerin bağlantı cümleleri ve yeniden bir başka habere dönülmesi televizyonun bu formatından kaynaklanmaktadır.⁸⁸

⁸⁵ Taner Dilekçen, **a.g.e.**, ss. 40-41

⁸⁶ **a.g.e.**, s. 32

⁸⁷ Oya Tokgöz, **a.g.e.**, s.375

⁸⁸ Mahmut Mutman, ‘**Televizyonu Nasıl Sorgulamalı**’, Toplum ve Bilim Dergisi, No: 67, Birikim Yayıncılık, Ankara, 1995, ss. 50-51’den aktaran Hatice Gül Doğanay, ‘**Terör Haberleri ve Yorumları**’ (Yayınlanmamış Üst Kurul Uzmanlık Tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara, 2003), s.22

Televizyon haberlerinde 'insan' da önemli yer almaktadır. Diğer kitle iletişim araçları gibi değil, televizyon haberlerinde insan dolaylı olarak katılmaktadır. Radyonun dinleyicileri sunucunun sadece sesini dinleyebilir, ama onu görme imkânı yoktur. Fakat televizyon haberlerinde sunucunun yüzünden başka insanın bedensel işlevleri de önem katmaktadır.

Televizyon haberleri çok hızlıdır. Televizyon haberleri okunmaya başladıktan sonra yaklaşık 30 saniye sonra kaybolmaktadır. Bundan dolayı izleyiciler tekrarlanan haberler hariç aynı habere tekrar dönemezler. Avantajı ise haberin diğer kitle iletişim araçlarına göre kitleye hızlı bir şekilde ulaşmasıdır. Hatta olayın aynı anda, yani canlı yayında gösterilmesidir.

Televizyon haberlerinde de kendine ait süre standartları vardır. Otuz veya kırık beş dakikalık ana haber bültenlerinde, her biri 20 veya 30 saniyeyi geçmeyen 20'ye kadar olaydan oluşmaktadır. Bu nedenden dolayı haber ayrıntılı olmamaktadır.⁸⁹ Burada önemli olan metinlerin okunma hızı ve konuların sayısıdır. Televizyon haberciliğinin özelliklerinden biri kısa süre içerisinde çok sayıda haber sunabilmektir.

Televizyon haberinin etkisi çok büyüktür. Ülkede ve dünyada ortaya çıkan olaylarla ilgili enformasyon sağlama ve kanaatlerin oluşumu, milyonlarca izleyiciye ulaştığı televizyon haber söylemlerine dayanmaktadır. Bu nedenden dolayı haber söyleminin gücü çok fazladır.⁹⁰

Haber dediği zaman aklımıza gerçeğin aktarımı ifadesi gelmektedir. Fakat haber gerçeğin kendisi değil, onun kurgusudur. *'Haber her an yeniden ve daha değişik kurgulanabilir. Yani değişkendir. Olayı izleyen in veya aktaranın bakış açısı ve hazırlık durumuna göre her an haberin anlatım seyri ve verilmek istenen sonuç değişebilir'*⁹¹

Kurgu; çekilen görüntülerin kesilip biçilerek sistemli bir şekilde sunulmasıdır. Yani kurgu, değişim anlamına gelmektedir. Kurgu sırasında, olayı iyi bir şekilde anlatacak sekanslar kesilerek belli bir düzen içinde ve sıraya göre yerleşilir. 'Kurgu'

⁸⁹ Sevgi Coşkunserçe, **a.g.e.**, ss.28-29

⁹⁰ Graeme Burton, **Görünenden Fazlası: Medya Analizlerine Giriş**, Çev.: Nefin Dinç, Alan Yayıncılık, İstanbul, 1995, s. 144'ten aktaran Hatice Gül Doğanay, **a.g.e.**, s.22

⁹¹ Fevzi Kahraman, 'Habercilik ve Ajanslar', **Yeni Türkiye 12**, Yeni Türkiye Medya Hizmetleri, Ankara, 1996, s. 1112'den aktaran Aslı Yapar Gönenç, 'Medya ve Haber', **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, 2002, sayı:14, s. 88

sözcüğü ‘filmin anahtarı’ olarak tanımlanmaktadır. Kurgu yaparken gereksiz çekimler ve tekrar olan sahneler kesilir ve çıkartılır. Haberin akışı, süresi ve içeriği dikkate alınarak kalan uygun görüntüden haber hazırlanılır.

Kurgu işinde muhabir, kameraman ve kurgucu yer almaktadır. Olay yerine gitmeden önce kurgu planını yapan muhabirin haberi de son derece anlamlı olur. Ama kurgu sadece muhabirin işi değil. Kameraman da hangi görüntüleri alacağını ve çekim boyutlarını dikkate almalıdır. Görüntüye bakarak metni yazdıktan sonra time-codu belirleyip, muhabir kurgucuya kafasında oluşturan içeriği anlatabilmelidir. Böylece kurgu işlemi sona erip, haber kontrole verilir.

Televizyon haberinin hep olumlu özelliklerinden bahsedildi. Sıra negatif taraflarına da geldi.

Televizyon haberi gazete haberi gibi kalıcı değildir. Eğer özel bir amaçla kaydedilmiyorsa izlendiği anda hafızadan silinir.

Haberler yapay sayılmaktadır. Televizyon haberi için çekim yaparken televizyon kamerasını gören haber öznesi daha dikkatli davranmaya, hatta olayın seyrini bozmaya başlamaktadır. Bundan dolayı ‘yapay haberler-pseudo events’ meydana gelmektedir. Hatta sokak çatışması, gösteri, yürüyüş gibi olaylara geciken haber ekipleri göstericilerden tekrarlamalarını istemektedirler. Fakat bunun gibi nedenlerden dolayı haberin kalitesi düşmektedir.

Televizyon kanalları sahiplerinin sözünü söylemektedirler.

Televizyon kaçınılmaz bir şekilde toplumsal kontrol ve egemenlik aracı olmaktadır. İşte bu yol ile belli bir mesaj veya olay aynı anda milyonlarca insan tarafından izlenilmektedir. İletişim sadece haberi iletme değil, izleyicileri düşündürmek ve yönlendirmek gibi işlevlerini de yapmaktadır. Bundan dolayı televizyon haberciliği denetim altında tutulur. Bir de günümüzde ‘kamuoyu’ çok önemli bir evrensel güce sahiptir. Bu gücü beslemek, yağurmak, biçimlendirmek, yönlendirmek, daha çok televizyon aracılığı ile gerçekleşmektedir. Televizyonun bu açıdan taşıdığı potansiyelin bilincinde olan iktidarlar, hangi görüşün temsilcisi olursa olsun denetimi ellerinde bulundurmaktadırlar.⁹² Ama iktidarın eline geçen kitle iletişim

⁹² Seyide Parsa, **a.g.e.**, ss.23-27

araçlarının sayısı gün geçtikçe çoğalmaktadır. Başka bir ifade ile ‘Mali gücü elinde tutanlar, bu araçlardan faydalanarak kamuoyunu yönlendirmektedirler.’⁹³

Haber sistematik değildir. Haber ayrı olay ve oluşumlarla ilgilenir ve haberin sunduğu dünya, sadece ilişkisiz oluşumlardan ibarettir ki, yorumlamak haberin başlıca görevi değildir.

Haber dayanıksızdır. Haber, sadece olayın kendisi geçerli olduğu sürece yarar, kayıt ve sonradan müracaat etme maksadıyla haberin yerini diğer bilim ve bilgi dalları alır.⁹⁴

6 – HABERİN UNSURLARI

Farklı haber tanımlamalarında en çok söz edilen ve haberin unsurları olarak adı geçen öğeler vardır. Haber toplam 4 öğeden oluşmaktadır:

Olay: Haber; bir olaya, düşünceye veya bir probleme dayanmaktadır. Başka bir ifade ile, olaylar, düşünceler ve problemler haberin hammaddesidir. Olayların ve problemlerin toplumu meraklandırması gereken bir özelliktir. Şahısların değer yargıları, eğitimleri, çevreleri, yetiştirme şekilleri, özetle kişilikleri farklı olduğu için olaya bağlı kavramları da değişiktir. Bundan dolayı, haber hazırlandığında, toplumun bu yapısal özellikleri her zaman dikkate alınması gerekir.⁹⁵

Zaman: Geçmişteki bir olay, yaşanan günü ilgilendirmiyorsa, alıcı nezdinde haber özelliğini taşıyor demektir. Haberın önemi ve etkisi; güncelliği ile doğru orantılıdır. Haber yeni ve taze olmalıdır. Eski bir olayı haberde sunmak izleyicinin merakını uyandırmaz. Bu izleyicinin zaten bildiği bir konunun tekrarı sayılacaktır.⁹⁶

Olayın Sunumu – Mesaj: Herhangi bir olay ya da sorun bir mesaj olarak kodlanabilirse, iletilebilecek bir özellik kavranabilir. Bir tanım veya açıklama getirilmediği müddetçe hiçbir olay, sorun, fikir haber olma özelliğini kazanamaz. Sunum için tespit edilen üslup ile kullanılacak kelimelerin, olayın gerçeği ile uyuşması gerekmektedir. Yani haber gerçek olmalıdır. Haber ile gerçek olay arasında kurulacak

⁹³ Güz Nurettin, ‘**Türk Basınında Gündem Oluşturma**’, Yeni Türkiye 12, Yeni Türkiye Medya Hizmetleri, Ankara, 1996, s.983

⁹⁴ Erkan Yüksel, Halil İbrahim Gürcan, **a.g.e.**, s.60

⁹⁵ Zahit Akman, ‘**TRT Televizyon Haberciliği**’, (Yayınlanmış Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 1987) s.47’den aktaran Şölen Tüzüner, **a.g.e.**, ss. 24-25

⁹⁶ Oya Tokgöz, **a.g.e.**, s. 56

ilişkiler, izleyenler yönünden canlılık taşımaktadır. İnsanlar merakları dolayısıyla, olan biten her şeyin, öğrenmek istediği olguların, anlayabileceği kodlarla ve gerçeğe en uygun şekilde kendisine ulaşmasını istemektedir.⁹⁷

İletişim: Bir olayın haber olabilmesi için üzerinde bulunması gereken en önemli öğelerden birisi de, iletmeye uygun durumda olmasıdır. Bundan dolayı olayı hikâye eden, izleyicinin seçmeli ilgisini gözetmek zorundadır. Yani ilgi ve dikkati toplayıp, asla sadık yorumlarla ifade edilerek iletilmesi gerekliliğini böylece kendi yapısında barındırmalıdır. Dış etki ve zorlamalarla yapılan bir sunumun, tarif edilen haber olgusuyla özdeşliği mümkün değildir.⁹⁸

İşte bu unsurların ortaya çıkmasını sağlayan faktör insandır. Buradan anlaşıldığı gibi insanı da haberin unsurları arasına katmak gerekmektedir. Olay, zaman, sunum, iletişimden oluşan haberin unsurları bize bir defa daha göstermiştir ki, haber toplumdan kopuk olmamalıdır. Haberinin merkezindeki insan ögesi o toplumun dikkatini çekmelidir. Zaman ise, yine haberciliğin en önemli kurallarından birisidir. Haberi doğru zamanda alıcıya ulaştırmak haberi üretmek kadar veya haberin en az kendisi kadar önemlidir. Sunum ve iletişim unsurlarını da katarak şu belirtilmelidir: haber bir bütünün, bir çalışmanın, organizasyonun ürünüdür. Haber belli bir zaman diliminde belli bir aşamadan geçtikten sonra ancak bir ürün olmaktadır. Haber unsurları olmadan, gözetilmeden haber sunulmamalıdır.

7 – HABER KAYNAKLARI

Haber kaynakları, haber toplama süreci içinde değerlendirilmesi gereken bir olgudur. Haber toplama sürecinde habercinin sezgisel gücünün, öngörü yeteneğinin, toplumsal gelişmeleri çok gözlemleyip, yakın izlemesinin ve kaynaklarla kurduğu ilişkinin sonucunda gerçekleşen zor bir aşamadır. Haberci haberin bilgisini nereden, ne zaman ve kimden alacağını ve eldeki veriyi nasıl değerlendireceğini çok iyi bilmelidir⁹⁹. Tokgöz burada habercide bulunması gereken özellikleri ve haber bilgisine ulaşma konusundaki yolları bizlere tarif etmiştir. Burada habercide var olan yeteneklerin yanı sıra zamanla geliştirmesi gereken özellikler de sıralanmıştır.

⁹⁷ Oya Tokgöz, **a.g.e.**, s. 66

⁹⁸ Şölen Tüzüner, **a.g.e.**, s.26

⁹⁹ Oya Tokgöz, **a.g.e.**, s.213'ten aktaran **Abdulkadir Atik, a.g.e.**, s. 113

Haber toplama; “haberlerin bir meyve gibi, toplanıp, ayıklanıp, izleyici için paketlenmeyi beklediğini ima eder. Ancak haber eksiksiz ve tamamen şekillendirilmiş bir şey değildir, o yaratılır. Hatta çoğu zaman, popüler olarak kabul edildiği gibi, muhabir tarafından “toplanmaz”...Avrupa’daki televizyon haberleri çalışmalarını her sabah konuların alınıp satıldığı bir link hattı aracılığıyla yürütür. Haberler muhabirler tarafından elde ediliyor olsa bile işin büyük bölümü belirli bir düzene göre yapılır; her zamanki kaynaklara başvurulur, sadece hükümetin değil çoğu kuruluşun vitrinini oluşturan basın sözcüleri ve basın toplantıları takip edilir¹⁰⁰.”

‘Haber konusu olabilecek enformasyonu gazetecilere sağlayan küme. Haber kaynakları haber gündeminin biçimlenmesinde gazetecilerden daha güçlü bir etkide bulunurlar. Araştırmalar gazete ya da televizyon istasyonlarının haberlerinin çoğunluğunun haber kaynağını temel alanlarca oluşturulduğunu ortaya koymaktadır.’¹⁰¹

Gazeteciler için haberi yazmadan önce önemli olan unsurlardan biri kaynak toplama sayılmaktadır. Bilginin toplanması yeterli değil, ayrıca bilginin doğru olması da gerekmektedir. Haberde verilen bilginin yetersizliği ve yanlışlığı sadece gazeteciye değil, çalıştığı kuruma kitle tarafından duyulan güvensizliği oluşturacaktır.

‘Haberde hiçbir kaynak verilmemesi ise, haberi yayınlanan gazeteyi de imzasıyla haberi yazan muhabiri de çok büyük sorumluluk ile karşı karşıya bırakır. Çünkü kaynak hakkında bilgi vermemek, haberin tamamen yayınlanan gazetenin malı olarak kabul edilmesi anlamına gelir.’¹⁰²

Haber kaynağı medya kuruluşlarının ve muhabirin varlık sebeplerinden biridir. Çünkü her iki kesimin beslendiği kaynak da aynıdır. Haber kaynağı ile kurulan ilişkiler haberciyi sağlıklı, doğru ve çeşitli haberlere yöneltmektedir. Kaynakların haber açısından taşıdığı önem haberin “gazeteci aracılığıyla kaynağından alınan ve okura

¹⁰⁰ Graeme Burton, **a.g.e.**, s.136-137.

¹⁰¹ Dan Berkowitz, ‘**Who Sets The Media Agenda? The Ability of Policymakers to Determine News Decisions**’, J. David Kenamer (der.), Public Opinion, The Press and Public Policy içinde, Praeger, Westport, 1992, s. 81-102’den aktaran Erol Mutlu, **İletişim Sözlüğü**, Dördüncü basım, Ankara, Bilim ve Sanat, 2004, s.122

¹⁰² Mehmet Ali Kışlalı, ‘**Gazetecilik Nasıl Alet Edilir?**’, Bakış Dergisi’nden aktaran: Şemsi Belli, **Bâbîâli Bâbîâdi 1908 – 1988 Türkiye’de Basın Rezaletleri**, Birinci cilt, İstanbul, Kağı Yayınları, Basım tarihi belli değil, s.96

sunulan bilgiler toplamı”¹⁰³ şeklinde, doğrudan kaynağın temel alınarak tanımlanmasına temel oluşturmaktadır.

Kaynağın güvenilirliği ve haberleşmenin etkinliği üzerindeki etkisi konusunda yapılan araştırmalar; hedef kitlede oluşan kanaat değişikliğinin, kaynağın güvenilirliğiyle doğru orantılı olarak gerçekleştiğini göstermektedir. Enformasyon sürecinde iletilerin öğrenilmesi ve hatırlanması, farklı değişkenlere bağlı olarak gerçekleşirken “kabul edilmesi”nde ise kaynağın son derece önemli bir unsur olduğu görülmüştür¹⁰⁴.

Haber kaynaklarını, “haber taşıdığı gerçeklik, doğruluk gibi etik değerlerin oluşumuna ve haberin enformatik yapısına katkı sağlayan, haberin temelini oluşturan ilk bilginin elde edildiği kişi, kurum, yazılı belge veya raporlar”¹⁰⁵ olarak tanımlayabiliriz.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin, medyanın seçim kampanyalarının takibinde izleyeceği yola ilişkin olarak aldığı tavsiye kararında gazetecinin ve kaynağın tanımı da yapılarak habercilerin kaynaklarla olan ilişkilerine yönelik düzenlemelere yer verilmiştir. Karardaki tanımlamaya göre gazeteci; “düzenli bir şekilde veya profesyonel olarak haber toplayan ve bu haberlerin her türlü kitle iletişim araçlarıyla halka ulaşmasını sağlayan tüm hakiki veya tüzel kişiler” olarak tanımlanırken kaynak ise “bir gazeteciye bilgi sağlayan tüm kişiler” olarak ifade edilmiştir. Bir kaynağı tanımlayan haber ise; “haber kaynağının tanınmasını sağlayacak her türlü bilgi”¹⁰⁶ olarak tanımlanmaktadır.

Aynı tavsiye kararında kaynağın tanınmasını sağlayacak bilgilerin ne olduğu şöyle açıklanmaktadır:

- Kişinin adı, kimlik bilgileri, sesi veya görüntüsü.
- Habercinin kaynaktan sağlanan bilgilerin nasıl elde edildiğine dair bilgiler.
- Kaynağın haberciye verdiği bilgilerin ham hali.

¹⁰³ Orhan Erinç, “Gazeteci-Haber Kaynağı İlişkileri”, **II. Yerel Medya Eğitim Semineri (11-13 Haziran 1998 Trabzon)**, Ankara, Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayınları, Ümit Yayıncılık, 1998, s. 14’ten aktaran **Abdulkadir Atik, a.g.e.**, s. 110

¹⁰⁴ Carl I. Hovland, Walter Weiss, “Kaynağın Güvenilirliği ve Haberleşmenin Etkinliği”, **Kitle Haberleşme Teorilerine Giriş**, Ünsal Oskay, 5. Baskı, İstanbul, Der Yayınları, 2000, s. 239 – 255’ten aktaran **a.g.e.**, s. 111

¹⁰⁵ Nurdoğan Rigel, **İleti Tasarımında Haber**, Der Yayınları, İstanbul, 2000, s.188

¹⁰⁶ Fikret İlkiz, “Gazetecinin Haber Kaynağını Açıklamama Hakkı”, **Habercinin El Kitabı: Medya, Etik, Hukuk**, Derleyen: Sevda Alankuş, İstanbul, IPS İletişim Vakfı Yayınları, 2003, s. 166-167’den aktaran **Abdulkadir Atik, a.g.e.**, s. 114

– Habercilerin kişisel ve mesleki bilgileri.¹⁰⁷

Genelde ise araştırmacılar haber kaynaklarını ikiye sınıflandırmaktadırlar:

a) Birinci El Kaynaklar

Genelde gazeteciler haberi yazmak için olayın gerçekleştiği yere gider ve gözlem yaparak olayı incelerler. Yani yerinden bilgi toplar, birinci el kaynaklara ulaşırlar anlamına gelmektedir. Muhabirin tanıklık ettiği veya izlediği haberler, muhabirin haber kaynağına telefonla ulaştığı haberler ve röportajlar birinci el kaynaklarını oluşturmaktadır. Bu durumda gazetecinin farklı konulara sahip olması ve olayı iyi değerlendirmesi çok önemlidir.

b) İkinci El Kaynaklar

İkinci el kaynaklar, gazetecilerin doğrudan bilgiye ulaşamadıkları veya olayın yerinde bulunamadığı zaman kullandığı kaynaklardır. Ayrıca basın bültenleri, haber ajansları, açıklamalar, kamu ve özel sektör kuruluşları, oda, dernek, vakıf ve kişilerden farklı yol ve yöntemler ile alınan bilgi, veri ve belgelerle oluşturulan haberin kaynakları ikinci el kaynaklar sayılmaktadır.

Haber kaynakları haber türlerine göre ayrıldığı gibi haber alınan kişi/şahıs, kurum veya kuruluşa göre de tanımlanabilmektedir.

Yapısına göre dört kategoriye ayrılmaktadır:

1) Resmi kaynaklar: Resmi kaynaklar, tüm kamu kurumlarını ifade etmektedir.

2) Özel kaynaklar: Özel kaynaklar ise resmi sektörün dışında kalan tüm özel iş yerleri, dernek, vakıf ve meslek kuruluşlarını kapsamaktadır.

3) Haber ajansları: Haber ajansları, ‘haber toptancıları’¹⁰⁸ olarak tanımlanan tüm ulusal ve uluslararası haber ajanslarını kapsamaktadır. Ulusal haber ajansları, Anadolu Ajansı (AA), İhlas Haber Ajansı (İHA), Doğan Haber Ajansı (DHA), Cihan Haber Ajansı (CİHA), Ankara Ajansı (ANKA), Ulusal Basın Ajansı (UBA), Türk Haberler Ajansı (THA) vb. uluslararası Haber Ajansları ise, İngiltere’nin Reuters, ABD’nin Associated Press (AP), Fransa’nın Agence France Presse (AFP), Almanya’nın Deutsche Press Agentur (DPA), İtalya’nın ANSA ve Rusya’nın Tass-Itar vb. Ulusal ve uluslararası haber kaynakları ise tüketici konumunda olmalarına rağmen aynı zamanda

¹⁰⁷ Fikret İlkiz, **a.g.e.**, s. 167’den aktaran **Abdulkadir Atik, a.g.e.**, s. 114

¹⁰⁸ Nurdoğan Rigel, **a.g.e.**, s.189’den aktaran **Abdulkadir Atik, a.g.e.**, s. 115

haber üreticisi olarak da kabul edilen radyolar ve televizyonlardır. Uluslararası çapta haber toptancılığı yapan televizyonlar arasında CNN, BBC, ABC, CBS, el-Cezire gibi kanallar gelmektedir. Değişik haber kaynakları teknolojik yenilikler sonucunda ortaya çıkan internet vs gibi kaynaklardır. Gezen, durağan ve rastlantısal kaynaklar ise kişileri kapsamaktadır. Gazete ve dergi çıkışlı dış haber kaynakları olarak da uluslararası alanda yayım yapan USA Today, New York Times, Time, Newsweek, The Independent, The Guardian, Le Monde, Le Soir, Paris Match, Frankfurter Allgemeine, Der Spiegel vb. gazete ve dergilerdir.¹⁰⁹

4) Diğer haber organları: Haber kaynakları yapısal olarak da sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Buna göre kaynaklar; resmi kurumlar, özel sektör, haber ajansları, ulusal ve uluslar arası haber kaynakları, değişik haber kaynakları, gazete ve dergi çıkışlı dış haber kaynakları ile gezen, durağan ve rastlantısal kaynaklar olmak üzere 7 grupta incelenebilmektedir.

Oya Tokgöz, gazetecilerin uzmanlıklarına bağlı olası haber kaynaklarını başkent ve kente göre değerlendirmektedir:¹¹⁰ Diğer araştırmacılar ise başkent ve yerel haber kaynakları olarak ele almaktadır.

8 – HABER KAVRAMINA FARKLI YAKLAŞIMLAR

Haber kavramına yaklaşımlarla ilgili farklı görüşler ortaya çıkmaktadır. Genelde kuramcılar haber konusunda yaklaşımları üç gruba ayırmaktadır. Hatta sadece liberal çoğulcu ve eleştirel yaklaşımlara sınıflandırmaktadırlar. Bu yaklaşımlardan en yaygını olan üç gruba sınıflandırılma şu şekilde sıralanmaktadır:

a) Liberal Çoğulcu Yaklaşım

Liberal çoğulcu yaklaşımın temeli 17. yüzyılın sonlarından başlamaktadır. 18. yüzyılda gelişimi sona ermiş ve 19. yüzyılda dünyanın birçok ülkesinde sistemleri etkileyecek kadar hale gelmiştir. Bu kuramın ünlü ve önemli temsilcileri John Milton, John Locke ve John Stuart Mill sayılmaktadır.¹¹¹

¹⁰⁹ Oya Tokgöz, **a.g.e.**, ss.183 - 200

¹¹⁰ Oya Tokgöz, **a.g.e.**, ss.225 – 226

¹¹¹ Werner J. Severin ve James W. Tankard, Çev.: A. Atıf Bir ve N. Serdar Sever, **İletişim Kuramları**, Kibele Sanat Merkezi, Eskişehir, 1994, s. 502

Liberal çoğulcu yaklaşım bir bilgi içerisinde haberin özgür objektif bir şekilde oluşturulacağını öne sürmekte, iletişim ve haber gerçeğini özgür haber akışı yaklaşımı olarak kullanmaktadır.¹¹²

Liberal çoğulcu yaklaşım içerisinde tanımlanabilecek dört önemli hipotez vardır¹¹³:

Haber olgusaldır. Görüşler ve düşüncelerden bağımsız, onlar tarafından tahrif edilmemiş olarak, görece, saf bir dizimde bulunurlar.

Haberlerin nesnel, dengeli ve tarafsız olması mümkündür. Bunun mümkünlüğü, haberlerin olgusal nitelik taşımasıyla yakından ilintilidir.

Siyasal ve toplumsal sistemden bağımsız olarak var olabilen çoğulcu toplumsal yapının egemen olduğu bir ortamda medya kurumları yukarıda tanımlanan iki potansiyeli gerçekleştirebilir.

Basın dördüncü güç olarak toplumun aynasıdır. Kamusal alanın temsilcisidir.

Schramm'ın dediğine göre, farklı yönden bakıldığında kitle iletişim toplum bildirişimi görevini üstlenmektedir. Başka haberleşme birimlerine benzer şekilde toplum hem kod açımlayıcısı, hem yorumlayıcı, hem de kodlayıcı gibi görev yapmaktadır. Kitle iletişiminin her yanımızı kaplayan etkileri, kitle haber bildirişiminden öğrendiğimiz birçok bilgi bir toplum bildirişimi şeklinde çalışır. Bu nedenle belirli ve sınırlı bir etkinin ön tahminine çalışırken durum, kişilik ve etkinin etkide olacağı grupla bağlantı ile ilgili birçok bilgi edinmiş olmadan sadece ileti yetersiz kalmaktadır.¹¹⁴

Wilbur Schramm'ın modeline göre, radyo ve televizyon kanallarına her gün çok sayıda ileti gelir, bunları muhabir okur, değerlendirir ve dinleyiciye / izleyiciye neyi sunacağına karar verir. Bu prosedür sırasında haber metinlerinin esasını ve özünü bozmadan değiştirir, yeniden yazar veya bazılarını reddeder.¹¹⁵

¹¹² Şölen Tüzüner, **a.g.e.**, s. 8

¹¹³ Aykut Çelebi, **Gazetelerin Haber Oluşturma ve Gündem Belirleme İşlevlerine Eleştirel Bir Yaklaşım**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Anabilim Dalı, Ankara, 1990), s. 44

¹¹⁴ Şermin Tekinalp, Ruhdan Uzun, **İletişim Araştırmaları ve Kuramları**, İstanbul, BETA Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2006, s.80

¹¹⁵ Şermin Tekinalp, Ruhdan Uzun, **İletişim Araştırmaları ve Kuramları**, İstanbul, BETA Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2006, s.80

Liberal çoğulcu kuramlar, haber üretim sürecinin kuruma ve mesleğe ilişkin şartlarını araştıran kuramlardır. Burada haber olgusu, serbest haber akış ortamında değerlendirilir. “Ana damar yaklaşımı” olarak da bilinen ve genellikle Amerika kökenli pozitivist bilimsel yaklaşıma ve nitel yöntembilim anlayışına bağlı bu kuramlar içinde “eşik bekçiliği kuramı” ve “haber değeri kuramı” olarak kabul edilebilir.¹¹⁶

Haberin kavramsal çerçevesini oluşturan Schudson, Tuchman ve Zelizer’in başını çektiği kuramcılar, haber üreticilerini temel almışlardır. Bu yaklaşıma göre gazetecilerin haberi üretmekle beraber dünyayı haber anlatıları doğrultusunda algılama eğilimleri içerisinde oldukları düşüncesi bulunmaktadır.¹¹⁷ Haberin metin boyutu üzerine çalışmalar daha çok yapılmıştır. Kuramcılar; haber metinlerine yansıtılan öykünün toplumsal olayın yapısını göstermediğini ve gerçeklikten uzak olduğunu ileri sürmüşlerdir. Burada gazetecilerin olaya olan görüşleri ön plana çıkmaktadır.¹¹⁸

Bu kuramın herkesçe bilinen sloganları olarak ‘gerçeğe dönüş süreci’ ve ‘düşüncelerin serbest piyasası’ kabul edilmiştir. Bu sloganlar demokrasinin adeta bir sesi haline geldi. Ülkelerin gelişmesine ön ayak olan bu kuram ayrıca, Batı uygarlığının iki yüz yıl kadar yol göstericisi olmuştur.¹¹⁹

b) Ortodoks Marksist Yaklaşım

‘...Ortodoks Marksist yaklaşım’ın temel hipotezi; toplumların iktidar odakları ile basın yayın kurumları arasında yakın ilişki olması nedeniyle, haberin kurumsal ve sistematik bir şekilde egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda, yanlı ve tek boyutlu oluşturulduğudur. Bu görüşe, haberin oluşumunda önyargı yaklaşımı denmektedir.’¹²⁰

Haberle ilgili klasik Marksist yaklaşımlarda haberin taşıdığı ideolojik değer üzerine yapılandırılmıştır. Bu yaklaşım; haber üretim sürecini tarih yazmakla aynı yere

¹¹⁶ Sadullah Çebi, **Haberi Anlamak**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2002, s.81’den aktaran Enes Bal, **Televizyon Haberciliğinde Magazinleşme Olgusu: TRT, NTV ve SHOW TV Örneği** (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı, Konya, 2007), s. 10

¹¹⁷ Ronald N. Jacobs, "Producing The News, Producing The Crisis: Narrativity, Television and News Work", *Media, Culture and Society*, sayı: 18, 1996, s.381, aktaran: Hakan Ergül, **a.g.e.**, s. 103

¹¹⁸ Andrew Edgar, "Nesnellik, Yanlılık ve Hakikat", **Medya ve Gazetecilikte Etik Sorunlar**, Çeviren:Nurçay Türkoğlu, Ed: Andrew Belsey and Ruth Chadwick, İstanbul, Ayrıntı, 1998, s.147-148

¹¹⁹ Fred Sibert, Wilbur Schramm, Teodor Piterson, **‘Çetire Teorii Pressi’ (Basının Dört Kuramı)**, National Press İnstitute RAPIC, ‘VATRIUS’, Moskova, 1998, s. 110

¹²⁰ Sıdıka Yılmaz, **Televizyon Haberciliğinde Türkiye Örneği – TRT Star 1 Haber Yayıncılığının Karşılaştırılması**, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir, 1993, s.10

koyarak anlatıların arka planında toplumsal ideolojik mücadelelerin ve iktidar bağlantılarının izini taşıdığı fikrini temel almaktadır.¹²¹

Kitle iletişim araçlarının kimin tarafından ve nasıl kontrol edildiğine dair meseleler farklı Marksist ve neo-Marksist yaklaşımlarda ele alınmaktadır. Medya yöneticileri, yani kitle iletişim araçları sahipleri medya ile beraber kültürel üretim araçları kontrol altında edindikleri söylenmektedir. Bu sebepten dolayı onların düşünceleri dönemin bağımsız fikirleri olarak kabul edilmektedir.¹²²

Marx ve Engels'e göre medyanın ideolojik gücü (etkisi) şu şekildedir:¹²³

“Egemen sınıfın fikirleri her dönemde egemen fikirlerdir: yani, toplumdaki maddi gücü yöneten sınıf aynı zamanda entelektüel gücü de yönetmektedir. Maddi üretim araçlarını kendi tasarrufu altında tutan sınıf aynı zamanda zihinsel üretim araçları üzerinde de kontrole sahiptir. Bu nedenle, genel olarak konuşursak, zihinsel üretim araçlarından mahrum kalanların fikirleri, egemen sınıfın fikirlerinin etkisi altında kalırlar.”

Kitle iletişim araçları devletin ve partinin aracı olarak uygulanmıştır. Örneğin, medya; devlet iktidarının ve parti etkisinin diğer araçları ile bütünü oluşturur. Medya; Sovyet Birliği ve parti içerisinde birliğin sağlanması için kullanılır ve propaganda ve nasihat aracı olarak kullanılır. Ayrıca medya kendi katı görevleri üstlenir.¹²⁴

c) *‘Eleştirel yaklaşım ise; haber olgusunu ne özgür bir haber akışı ne de önyargılı bir olgu olarak değerlendirmektedir. Eleştirel perspektif açısından haber, iletişim sürecinin içerisinde yer almaktadır. Bu yaklaşıma göre, iletişim süreci yapılanmış bir süreçtir. Bundan kastedilen ise, iletişim sürecinin içinde yer aldığı yapılar tarafından belirlendiği önermesi ile yayıncılığın özgür ya da yanlı bir şey değil, bir süreç olduğu saptamasıdır’.*¹²⁵

1930’lu yıllar Almanya’da Frankfurt Okulu’nun sosyal bilimler alanında geliştirdiği ‘eleştirel bilgi kuramından’ almış olan kitle iletişim araştırmalarında ismini eleştirel yaklaşım, ana damar kitle iletişim araçlarının sahiplendiği davranışçı yönelimin

¹²¹ Çiler Dursun, **a.g.e.**, s. 129

¹²² L.Dogan Tılıç, **Utaniyorum ama Gazeteciyim**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1988, s.41

¹²³ Pamela Shoemaker – Stephen D. Reesse, “İdeolojinin Medya İçeriği Üzerindeki Etkisi”, **Medya Kültür Siyaset**, Der. Süleyman İrvan, Ark Yayınları, Ankara, 1997, s.108

¹²⁴ Fred S. Siebert, Wilbur Schramm ve Theodore Peterson, **a.g.e.**, s.179

¹²⁵ Sıdıka Yılmaz, **a.g.e.**, s.10

tersine, kitle iletişim araçları, iletişim ve toplumsal iktidar arasındaki bağlantıyı araştırma konusu olarak ele almıştır. Ana damar kitle iletişim araçlarının vatani ABD ise, bu yaklaşımın ve onun uygulandığı araştırmaların yurdu, İngiltere ve Kıta Avrupa'sıdır.¹²⁶ Esasında bu düşünce akımının özelliğini genelleştirmek veya net bir şekilde tanımlamanın zor olmasına rağmen bu okula bağlı akademisyen ve araştırmacıların çoğu kendilerini sanayileşmiş kapitalist toplumların Marksist bir kuramsallaştırmasına dayanan, daha geniş bir gelenek içerisinde konumlandırmaktadırlar.

İlk eleştirel araştırmaların temel soruları şunlar idi: 'İletişimi kim kontrol ediyor? Neden? Kimin menfaati için? Kitle iletişim kuruluşlarının kontrolü ve mülkiyetine olan ilgi hala da sürmektedir. Eleştirel yaklaşımın günümüzdeki belki de temel soruları 'Neden?' veya 'Neden öyle değil?' olarak sınırlanırken, ampirik araştırmaların temel soruları 'Nasıl?' ve 'Ne kadar?' dir.'¹²⁷

Eleştirel yaklaşım medyanın iktidara bağlı olduğunu tespit ederek haberlerin oluşturulma ve sunulma biçimlerinin egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda kurulduğu için de yanlı ve tek boyutlu olduğu bir hipotezdir.¹²⁸

Marks'ın fikirlerinden temel alan eleştirel yaklaşımların esasında, medyanın üretim çalışmalarıyla, kapitalist sanayi oluşumun genel türlerine benzer üretime sahip olduğu fikri bulunur. Eleştirel yaklaşımlar haberin bir üretim sonucu olduğunu ileri sürer. Haber üretim süreci haber dili, anlatım özellikleri, grameri, sözcükleri ve yazım formatı ile beraber gerçeğin yeniden oluşturulmasıdır. Bu oluşumda ideolojinin de katkısı vardır. Haber ikna etmeye yönelik bir anlatı olarak ele alınır.¹²⁹

Hall, kitle iletişim araçlarında eleştirel yaklaşımların oluşması, ideolojinin yeniden keşfi, baskı altında tutulmanın geri dönüşümünü sağlayacağını söylemektedir:

'Eleştirel paradigma medyanın analizini ve medya çalışmalarını oldukça yeni bir sorunsalın temelleri üzerine oturtuyor. Eleştirel paradigma, geleneksel analiz

¹²⁶ Fred Fejes, "Eleştirel Kitle İletişim Araştırması ve Medya Etkileri: Yok Olan İzleyici Sorunu", **Medya, İktidar, Ideoloji**, Ankara, Bilim ve Sanat, 2005, s.296

¹²⁷ Everett M. Rogers, **'The Empirical and Critical Schools of Communication Research'**, In Communication Yearbook 5, edited by Michael Burgoon, NJ: Transaction Books, New Brunswick, 1982, s. 16

¹²⁸ Özgür Gönenç, **"Haberde Çarpıtma"**, 2 th. International Symposium Communication in the Millenium, İstanbul, 2004, s. 60

¹²⁹ Erkan Yüksel ve H. İbrahim Gürcan, **Haber Toplama ve Yazma**, Tablet Yayınları, Konya, 2005, ss. 55 - 56

çerçevesinin açıkça yıkıldığı ve 'medya araştırmasının huzurlu ve bereketli günlerinin çıkarıcı ampirik pozitivistizminin tekleyerek durmaktan başka şey yapamayacağı bir zamanda, medya çalışmalarında baz alınabilecek taze bir başlangıç noktasını teşvik etmiştir. Değeri ve önemi budur. Bu paradigma değişikliğinin merkezinde ideolojinin, dilin toplumsal ve siyasal öneminin, göstergenin ve söylemin siyasetinin yeniden keşfi yer almaktaydı: ...ideolojinin yeniden keşfi – baskı altında tutulmanın geri dönüşü.'

Hall, bu ifadeleriyle çıkarılara hizmet eden genel medya yöneliminin terk edilmesini önermiştir. Her çıkarda durup bir başkasını gözlemenin medya çalışmalarını tıkayacağını ifade etmiştir. Farklı sorunlara farklı yaklaşımlar üretebilecek perde arkasına itilen fikirlerle yeni başlangıçları ön görmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE TELEVİZYON YAYINCILIĞI

A – KAZAKİSTAN TELEVİZYON YAYINCILIĞI

1 – KAZAKİSTAN TELEVİZYON YAYINCILIĞININ DÜNÜ VE BUGÜNÜ

a – Kazakistan Televizyon Yayıncılığının Tarihsel Gelişimi

22 Mart 1951 tarihinde SSCB Bakanlar Kurulu kararı ile Sovyetler Birliği Radyo Haber Komitesi'nin içinde SSCB Merkez Televizyonu kuruldu. Radyo ve Televizyon Kurumu 1957 yılının başında Kültür Bakanlığı bünyesinden ayrıldı. Bunun yanı sıra SSCB Bakanlar Kurulu'nda Radyo ve Televizyon Haberleri Ağı Komitesi oluşturuldu. 29 Haziran 1957 tarihinde Kazak SSC Bakanlar Kurulu tarafından Radyo ve Televizyon Haberleri Ağı Komitesini oluşturma kararı kabul edildi.

b – Kazakistan'da Bağımsızlık Öncesi Televizyon Yayıncılığı

Kazakistan'da televizyon yayıncılığı 1958 yılında başladı.* 8 Mart 1958'de eski başkent Almatı'da ilk deneme yayını yapıldı. Bu deneme yayınındaki programda Kazakistan'ın ilk sunucuları olan Zulhiya Jumatova ve Nelli Omarova tarafından haberler sunuldu. Ardından 'Hükümet Üyesi' adlı film gösterildi. O dönemde Almatı şehir merkezinde dört bin, Almatı bölgesinde ise yüze yakın televizyon vardı.

Almatı televizyonu 1958 yılının aralık ayında Sovyetler Birliği'nin yayınına beş saatlik bir program ile katıldı. Böylece artık Kazak televizyonu tüm Sovyet Cumhuriyetlerine yayın yapmaya başladı. Bu yayınların içerikleri Kazak edebiyatı ve sanatı ağırlıklıydı. Televizyonculuğun henüz gelişmeye başlamamasından dolayı oluşan zor koşullara rağmen Kazak televizyonu 1959 yılının nisanına kadar 333 program, 497 film ve sinema dergileri yayınladı.

* 8 Mart'ta başlayan deneme yayınların ardından 16 Mart 1958 tarihinde Kazakistan televizyon yayıncılığı resmi olarak başladı. Almatı televizyonunun ilk müdürü H.Abilgazin, baş redaktörleri S.Nurgalimov, İ.Savvin ve başrejisorü L.Galımjanova'dır.

1960'lı yıllara gelindiğinde artık Kazak televizyonu yayın ağını ve içeriğini genişletti. Artık futbol maçları, konserler ve bayram törenleri canlı yayınlanabilmekteydi.

1970 – 1980 yılları arasında Kazakistan televizyon yayıncılığı renkli yayına geçiş yaptı. Bu yıllar içerisinde yayın süresi 7 saate, çalışanların sayısı 412 kişiye çıktı. O dönemde 11 tane genel yayın kurulu, 4 tane yaratıcılık konsorsiyumu görev yaptı. O yıllarda Almatı'da renkli televizyon sayısı 71 bin, siyah-beyaz televizyon sayısı 294 bin civarındaydı.¹³⁰

Başkentten ardından Öskemen, Karagandı, 1959 yılında Jezqazğan, 1960 yılında Petropavl, Ural, Tselinograd (şimdiki ismi Astana), 1964 yılında Balhaş, Semey, 1965 yılında Pavlodar şehirlerinde televizyon yayınları başladı. İlk başta televizyonlar iki dilde yayın yapmaktaydı. Bu yayınların %40 Kazakça, %60 Rusça'ydı. Kazakistan'da renkli televizyon yayınlarına 1981 yılının ocak ayında geçildi.

1 Mayıs 1984 tarihinde Kazak televizyonunun ikinci programı olan 'Alatau' Kazak ve Uygur dillerinde yayına başladı. Aralarında haber programlarından, belgesel ve edebi filmlere, konserlerden tele-tiyatro oyunlarına kadar birçok programın yer aldığı yayınlar millî ruhu yansıtıyordu. Ne yazık ki, 1990'lı yılların sonuna doğru 'Alatau' programı yayından kaldırıldı.

1989 yılında ilk devlet televizyon kanalında Almanca programlar yayınlanmaya başlandı. 1992 yılında ise Korece yayın başladı. 90'lı yılların başında Kazak televizyonu iki ulusal televizyon kanalı ve 19 yerel televizyon kanalı ile düzenli yayın hayatına başladı. 'Kazakistan' radyo ve televizyon şirketinin ilk televizyon kanalı, bir dönemde Kazakça 564 saat, Rusça 60 saat, Almanca 9 saat ve Korece 1.10 saatlik programı düzenli bir şekilde yayınladı.

'Alatau' adlı programı ikinci televizyon kanalı, bir dönemde Kazakça 264 saat ve Uygurca 22 saatlik olmak üzere yayına çıkardı.1980 yılların başında 'Kök Töbe' dağında inşaat edilen 370 metrelik televizyon kulesi ile yayın kalitesi artırıldı.

¹³⁰<http://kazakh.orgfree.com/index.php?dn=article&re=print&id=28>, erişim tarihi: 25.03.2011

c – Bağımsızlık Sonrası Kazakistan Televizyon Yayıncılığı

Sovyetler Birliğinin dağılması, 1991 yılında Kazakistan'ın bağımsızlığını ilan etmesi ve 1992 yılında Kazakistan'ın Birleşmiş Milletler Örgütü'ne üye olması uluslararası televizyon kanallarının oluşturulması ve uluslararası haber alanına girmesi gibi meseleleri ön plana çıkarmıştır.

Ülkede meydana gelen sosyal, ekonomik ve kültürel değişiklikler, yayın yapmanın yeni eğilimleri, kitle iletişim araçları ile ilgili kanunların oluşturulması gerekliliği ve yeni koşullara göre gazeteci kadrolarının hazırlanması gibi konuları gündeme getirmiştir.

Ayrıca Kazakistan'ın serbest piyasa ekonomisine geçmesi ile beraber kitle iletişim araçları sayısının artmasıyla rekabet ortamı da hareketlenmiştir. 1993 yılının verilerine göre, Kazakistan'da 750 basın kuruluşu ve 107 televizyon şirketi bulunmaktadır. Şirket sayılarının yüksek olması özel kanalların yaygınlaşmasından kaynaklanmaktadır.

Kazakistan'ın eyalet ve bölge merkezlerinde ticari ve yerel uydu televizyon kanalları kuruldu. Ülkenin şehir ve köylerinin %80'inden fazlası televizyon programlarını izleyebilir duruma geldi.

1990 yılında Kazakistan'ın eski başkenti Almatı'da Cumhuriyet Ticari Televizyon Birliği kuruldu. Bu birliğin ilk üyeleri 'KTK' – Ticari Televizyon Kanalı ve 'TAN' televizyon şirketi idi. 'KTK' televizyon kanalı 2 Kasım 1990, 'TAN' ise 1 Nisan 1991 tarihinde yayına başladı. 1993 yılının ortasında Almatı'da '31 Kanal' adlı televizyon yayına başladı. Onun ardından 'Totem' bağımsız şirketi kuruldu, fakat 1997 yılında faaliyetini durdurdu.

Almatı televizyonu Kazakça ve Rusça yayın yapan 'ATD' (Almatı Didarı) (şimdiki 'STV' (Otbasılıq Telearna) televizyon şirketi) devlet anonim şirketine dönüştürüldü. 1990 yılların başında 'Aziya TV', 'Otrar', 'Dala', 'Güljan TV', 'KramdsTvin' televizyon şirketleri vardı, fakat bunlar 90'ların sonuna doğru yayınlarını durdurdular¹³¹.

¹³¹ Saule Barlıbayeva, **Televidenye v Mire i v Kazakhstane**, Kazak Üniversitesi, Almatı, 2007, s.46-47

Yukarıda da belirttiğimiz gibi rekabet sorunu, Kazakistan'ın uluslararası pazar ilişkilerine girme sürecinde özel televizyon kanalları sayısının artmasıyla ortaya çıkmaktadır. Öte yandan tüm dünyada da yaşanan enformasyon süreci; demokratik, sivil toplum yapısını da etkileyerek yayıncılıkta da esaslı değişikliklere yol açmıştır. Güncel haberler yayınlanmaya başlanmıştır. Kitle iletişim araçlarının görsel-ışitsel ve enformatik dönüşümü; gazetecilerin tüm çalışmalarına, yaratıcı ve teknik yönlerine de yansımaktadır. Ayrıca izleyiciler ile iletişimin düzenleyicisi ve aracısı olarak kullanılmaktadır. Bu durum, telefon bağlantısı yapılabilen canlı yayın programlarında, televizyon tartışmalarında, televizyon iletişim yayınlarında gözlenmektedir. İzleyiciler enformasyon yağmuru altında kalmışlardır. Bundan dolayı yayıncılığın mantıksız türevleri, diyalog, tartışmalar, görsel-ışitsel gazetecilik basit bir olaya dönüşmektedir.

İletişim araçları, yavaş yavaş propaganda türünden liberal türe evirilmektedir. Televizyonculuğun ilkeleri ve yayınlar devletin kendi politikasına göre oluşturulmaktadır. 1990'lı yıllara ait yayıncılığın yeni eğilimleri olarak program ve santrallerini uzmanlaştırma, insan odaklı, bilgileri kişileştirme, ticarileştirme, yayının yayılmasını önleme gibi eğilimler ortaya çıkmaktadır. Bunların tümü ülkenin sosyo-ekonomik ve kültürel yaşamının yeniden yapılandırılması ile bağlantılıdır.

Kazakistan'da farklı bilgilere serbest ulaşımı sağlayan yeni medya örgütleri, uzmanlaşmış gazetecilik merkezleri ve stüdyoları kurulmaktadır. Enformasyon sürecinde küresel bir nitelik bulunmaktadır. Bunun yanı sıra bu süreç devletin millî özelliklerini de taşımaktadır. Bağımsızlığına kavuşup egemen olduktan sonra Kazakistan'da, iletişim araçlarında devrim niteliğinde değişimler yaşanmış ve yeni bir sistem oluşturulmuştur. 1990'lı yılların başında uluslararası pazar ilişkileri gelişmekte olan ülkelerin iç ve dış siyasetinin çerçevesinde alternatif KİA (özel ve ticari) ortaya çıkarmıştır.

Bu bağlamda, yayıncılık sektörü devletin tekelinden kurtulmuştur. Bu durum yani televizyon kanallarının özelleştirilmesi, anonim şirketlerin oluşumu, yayıncılık mübadelesi ve bilgi kaynaklarına her zaman ihtiyaç duyan görsel-ışitsel piyasa içine hızla girmesine olanak sağlamıştır. 1990 yılında ülkede sadece iki ulusal televizyon kanalı, dört radyo kanalı, yaklaşık 400 dergi ve gazete yayınlanmıştır. 2000'li yılların

başında Kazakistan'da 1586 KİA, bunun içinde 1047 gazete, 400 dergi, 125 radyo-televizyon şirketi ve 14 haber ajansı çalışmalarını yürütmüştür.

Kazakistan, KİA'ları yeni bilgi teknolojilerini içermektedir. Ülkenin geniş toprakları, uydu televizyonunun gelişmesine yardımcı olmaktadır. Kazakistan uzay limanı "Baykonur", bu konuda çok yardımcı olmaktadır. "Jarık" (Işık) uydu televizyon sistemi sayesinde kuzey ve güney başkentlerinden Kazakistan'ın tüm bölgelerine, hatta uzaktan yayıncılık aracılığıyla Rusya, Özbekistan, Çin, Moğolistan bölgelerine de televizyon yayınları yapılabilmektedir. Bunun dışında Avustralya menşeli şirket ile birlikte ülkenin tüm bölgelerine özel radyo ve televizyonları arttıran yeni yayın istasyonları kuruldu.

Bilişim teknolojisi alanındaki devrim, küresel haberleşme araçlarının iletişimde kullanıma dâhil edilmesi ve geliştirilmesini etkinleştirmiştir. Ülkede kablolu televizyon, uydu televizyonu, cep telefonu sistemleri hızla yayılmaktadır. Web-yayımları, haber, multi-medya kaynaklarının sayısı artmaktadır. Ücretli video, elyaf-optikli bağlantı gelişmektedir. Kazakistan toplumunun sosyo-ekonomik değişiklikleri, ülkenin yeni bilişim teknolojileri ve haberleşme araçlarının gelişme yönünü belirlemektedir.

1995 yılında "Radyo ve Televizyon Haber Yayıncılığının Ulusal Uydu Sistemi" Kazakistan Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nun kararnamesine uygun olarak ulusal şebekeyi geliştirmeyi ve devlet yayıncılığının programlarını uydu ile değiştirmeyi hedefleyen "Katelko" anonim şirketi kuruldu. 1997 yılında yayınları televizyon şirketinden, yerleşim yerlerindeki televizyon yayıncılarına iletme hizmetini sunan ilk ulusal şebeke işletilmeye başlandı.

2002 yılından itibaren Kazakistan operatörü 'Kazakistan Telekomünikasyon' A.Ş. 'Katelko Plyus' markasıyla 'Digicipher II' yayın standardında 60 ücretli televizyon kanalını sunmuştur. 2010 yılından itibaren uydulu televizyon yayıncılığın yabancı operatörlerine bağlanmak geniş bir şekilde yaygınlaşmaya başlamıştır. Dolayısıyla 'KatelkoPlyus'unen önemli amaçlarından biri, yabancı operatörlerin Kazakistan abonelerinin yerel uydulu televizyon yayıncılığına bağlanmaları için rekabete dayalı avantajların oluşturulması idi. Bunları hesaba katarak, 2010 yılın aralık ayından itibaren 'Katelko Plyus' televizyon yayıncılığının uydulu şebekesi DVB S2, Mpeg 4 yayıncılığın yeni standardına geçmiştir. Ticaret markasını da 'Katelko Plyus'tan

'OTAU TV'ye değiştirmiştir ve modernleştirmiştir. Bu değişiklikler televizyon kanallarının sayısını 60'tan 105'e çıkarmıştır. Şimdi izleyiciye SD kalitede olan 84 televizyon kanalı, 9 radyo kanalı ve 3 HD-kanal sunulmaktadır. 'OTAU TV'nin farklı bir özelliği; 37 yerel radyo-televizyon kanalından oluşan ücretsiz pakete sahip olmasıdır. Pakette 7 devlet televizyon kanalı, 2 devlet radyosu, 14 eyalet televizyon kanalı, 11 özel televizyon kanalı ve 3 radyo bulunmaktadır. Ayrıca ücretli olarak 50'den fazla farklı konuları içeren ve reytingi yüksek yabancı televizyon kanalı sunulmaktadır. Özellikle bu 'OTAU TV' köylerde ve uzak yerlerde oturanlar için çok avantajlı olduğunun bir göstergesi de abonelerin % 57'sinin köylüler olmasıdır.¹³²

'OTAU TV', Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti'nin 29 Eylül 2010 tarihli 983 numaralı kararnamesinde belirtilen 2010 – 2014 yılları arasında Kazakistan Cumhuriyeti'nde enformasyon ve komünikasyon teknolojilerini geliştirmenin devlet programında belirtildiği gibi, enformasyon toplumunu oluşturmanın görevlerini gerçekleştirme çerçevesinde yapılmaktadır. Halkın enformasyon eşişsizliğini düşürmek meselesinin önemli olduğunu dikkate alarak, 'OTAU TV' ücretsiz paketine giren radyo-televizyon kanalları yayınının masraflarını karşılama meselesini devlet kendi üzerine aldı. Ücretsiz paket listesine giren radyo-televizyon kanalların eklenmesine devlet komisyonu tarafından gerçekleştirilen bir sınavla karar verilmektedir. Komisyonun yürütme organı Kazakistan Cumhuriyeti'nin Komünikasyon ve Enformasyon Bakanlığı'nın Enformasyon ve Arşiv Komitesi'dir. 37 radyo-televizyon kanalından oluşan ücretsiz erişim paketindeki radyo-televizyon kanallarının listesi, Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti'nin 15 Mart 2011 tarih ve 256 numaralı kararnamesi olan "Yayının Uydusal Sistemi ile Yayınlanan Radyo-Televizyon Kurumlarının Yayın Őekline Bağımsız Kalarak Yerel Radyo-Televizyon Programlarının Listesini Onaylama Hakkında" Kararname ile onaylandı.¹³³

2011 yılında 'Kazradyo ve Televizyon' A.Ő. ve 'Kazakistan Telekomünikasyon' A.Ő. birleşmesi, bu alanın gelişmesi için büyük bir adım olmuştur. Dolayısıyla 'Kazradyo ve Televizyon' şu an devlet lisansı (№ AMK 000008) esasında hizmetleri

¹³² Saule Galiaskarova, 'Epoħa Cifrovogo Veşaniya', 'Kazradyo ve televizyon' A.Ő. Yönetim Kurulu'nun Başkanı Abay Kadraliyev ile söyleşi, 'RADYO VE TELEVİZYON' dergisi, №1, Aralık, Astana, 2011, ss. 12-14

¹³³ a.g.e., s. 14

fiilen sunan uydusal televizyonculuğun Kazakistan'daki tek operatörüdür. 'Kazradyo ve televizyonun 3 bin çalışanı, Astana, Almatı şehirlerinde ve ayrıca tüm eyalet merkezlerinde şubeleri bulunmaktadır. Şirketlerin birleşmesi, teknik kadro ve maliye kaynaklarının birleşmesini ve Kazakistan Cumhuriyeti'nde karasal ve uydusal gibi sayısal radyo-televizyon yayıncılığın uygulanması projesinin gerçekleştirilmesini sağladı.¹³⁴

Kazakistan enformasyon politikasının oluşumunda ulusal çıkarlarının önceliğin benimsenmektedir. Görsel-işitsel medyanın ne coğrafik, ne de siyasi sınırları bulunmaktadır. Bu süreç küresel nitelik taşımaktadır. Devlet bu süreci şu başlıklar altında düzenlemektedir: kültürel bilgilerin değişimi, ulusal ve uluslararası haber akımının işbirliği ve oranının belirlenmesi.

Böylece Kazakistan'da 'Kitle İletişim Araçları Yasası'nda düzeltmeler yapıldıktan sonra 2002 yılından itibaren Kazakistan televizyon kanallarındaki yabancı KİA'ların yayını tam yayın olarak % 50'ye, 2003 yılında ise % 20'ye kadar düşmüştür.

Piyasada, KİA'nın tüm çalışmaları, ekonominin diğer alanları gibi aynı ekonomi kanunlarına uymaktadır. Kazakistan'da enformasyon görsel-işitsel piyasası oluşturuldu. XXI. yüzyılın başı haber ve yayın politikasını belirleyen eğilimler, yeni yönlü türler, yeni yayınlar, ajanslar, medya merkezleri, yeni televizyon programları ortaya çıktı.

Ülke nüfusunun çoğu (%80) haberin temel kaynağı olarak televizyonu seçerken, %48'i basını, %40'ı ise radyoyu tercih etmiştir. Gelecekte televizyon izleyicilerinin gerçek kitlesi, halkın ödeme gücüne göre oluşacaktır.

Televizyon, Kazakistan izleyicilerince sosyo-politik haber kaynağı olarak ilgi çekmektedir. 90'lı yıllarda haberleşme ve KİA alanının özelleştirilmesi toplumun demokratikleşme sürecine katkıda bulunmuş, toplumun dışa açılmasını sağlamış, çeşitli haber kaynaklarının ülke vatandaşları için elverişli olmasını mümkün kılmıştır. Yayıncılığın özelleşmesine eşlik eden düzensizleştirme, genel küresel bir eğilimdir. Haberın küreselleşmesi ülkedeki kültürel, sosyal ve siyasi değişimlerin güçlü bir faktörüdür.

Coğrafi sınırlar ağ bilişimi teknolojileri ve küreselleşme sürecinin etkisi ile ortadan kalkmaktadır. Fakat ülke içi ağ altyapısı diğer ülkelerin haberleşme sistemi ile

¹³⁴ Saule Galiaskarova, **a.g.e.**, s. 13

etkileşiminden ortaya çıkan bazı teknik zorlukları ortaya çıkarmaktadır. Bu sorun, sadece teknik olarak değil, sosyo-politik ve ekonomik olarak da çözülebilir. Bu istikamette haber ilişkilerinin yasal düzenleme sisteminin oluşması yolunda belli adımlar atıldı. 1999 yılı “Radyo ve Televizyon Yayıncılığının Ulusal Uydu Sistemi” devlet evrakı, “Telif Hakkı ve Bitişik Haklar” (1996 y.), “Ağ Yasası” (1999 y.), “Kitle İletişim Araçları Yasası” (1999 y.), “Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Hakkında Yasa” (2012 y.) gibi yasalar kabul edildi.

Kazakistan’da bilişim teknolojilerinin etkisiyle sosyal modernleşmeyi gerçekleştirmek, ülkenin gelişmesini sağlayan güncel bir görevdir. “Jarık” uydu sistemi, genel ulusal yayıncılığıyla ülkenin %90’ından fazlasını kapsamaktadır. Kazakistan, 1994 yılında “İntelsat” Uluslararası uydu örgütüne üye oldu. Uydu ve kablolu televizyonlar, Kazakistan izleyicisine 50 ulusal televizyon kanalı ve Asya, Avrupa, Amerika gibi yabancı kanallar aracılığıyla uluslararası haberleri verebilmektedir. Enformasyon sürecinin küreselleşmesi ekonomi, bilim, eğitim, kültür gelişimini etkinleştirmekte ve yerel kitle iletişim araçlarına ilgi uyandırmaktadır.

Ülkede internetin, kablolu yayınların, uydu televizyonunun, dijital teknolojinin ortaya çıkmasıyla birlikte yeni ticari iletişim araçlarını düzenleme yöntemleri araştırılmaktadır. Uydu teknolojisi Kazakistan izleyicilerine herhangi bir yayın ve programı seyredilme imkânı sundu. Yerel ve bölgesel televizyon santralleri, kamu yararına hizmet gösteren genel radyo ve televizyon yayıncılığı sisteminin temel bileşeni olarak sayılmaktadır. Yayın kanallarının rekabeti yayının çeşitliliğini, ülkedeki genel yayın kültürünün gelişmesini sağlamaktadır.¹³⁵

Kazakistan Hükümeti Kazakistan’da yayın yapması zorunlu olan televizyon ve radyo kanallarının listesini onayladı. Buna ilişkin kararnameyi Başbakan Serik Ahmetov 28 Aralık 2012’de imzaladı ve bu kararname 09 Ocak 2013 tarihinde tüm kitle iletişim araçlarında yayınlandı. İşbu televizyon kanalları şunlardır: ‘Қазақстан’ (Kazakhstan), ‘Мәдениет’ (Madeniyet), ‘Балапан’ (Balapan), ‘Хабар’ (Khabar), ‘Еларна’ (El Arna), ‘Kazakh TV’, ‘Білім’ (Bilim), ‘24 KZ’, ‘Астана’ (Astana), ‘КТК’, ‘НТК’ (NTK), ‘7 арна’ (7 Arna), ‘31 арна’ (31 Arna), ‘СТВ’ (STV).¹³⁶

¹³⁵ Namazalı Omaşev, **Kazakh Teledidarı**, Таумас Баспа Üyi, Almatı, 2008, 2.cilt, s. 50

¹³⁶ ‘İTERFAKS-KAZAKHSTAN’ Haber Ajansı, 09.01.2013

Son dönemde Kazakistan televizyon yayıncılığında büyük değişiklikler görülmektedir. Yerel televizyon programlarının yayın ağı ve formatları değişmiştir. Kanallarda yeni televizyon projeleri sunulmaktadır. Kazakistan televizyon kanalları izleyici mücadelesine başlamışlardır. Düşük reyting alan programlar yayından kaldırılmaktadır. Onların yerine kendi izleyicilerini bulan yeni televizyon projeleri başlamıştır. Yeni talk-showlar, diziler ve öğretim amaçlı programlar gösterilmeye başlanmıştır. 2011 yılında belli bir konuya yönelik yeni televizyon kanalları açıldı: ‘Balapan’ (çocukların televizyon kanalı), ‘Madeniyet’ (kültüre yönelik televizyon kanalı), ‘Bilim’ (eğitim alanına yönelik televizyon kanalı), ‘Habar-24’ (24 saat haberleri sunan televizyon kanalı), ‘Asıl Arna’ (dini televizyon kanal) ve ‘Klassik’ radyosu gibi. Ayrıca 1 Temmuz 2013 tarihinde “KAZsport” yeni spor televizyon kanalı açılmıştır. Seyircilere televizyon kanallarını kendi sitelerinde online izleme imkanı sunulmuştur. Devlet televizyon kanallarının sunucuları ve yöneticileri kendi bloklarını açarak, izleyicilerin doğrudan onlara soru sormalarını sağlamıştır.¹³⁷

d – Kazakistan’da Sayısal Yayıncılığa Geçiş

2011 yılında abone bazına göre Kazakistan televizyonculuğun pazarında sağlayıcıların payı şu şekildeydi: %51 karasal yayım, %26 uyduyal, %22 kablolu ve %1 İPT. Kazakistan’da sayısal televizyon kanallarının içeriğini Kazakistan Hükümeti onaylamakta ve her üç senede tekrar gözden geçirmektedir. 2011-2015 yılları arasında sayısal televizyon yayıncılığına geçiş projesi kapsamında sayısal yayıncılığın aşamalı yapımları öngörülmüştür. ‘Cenevre – 2006’ uluslararası sözleşmesine göre 2015 yılında Kazakistan’ın karasal yayıncılıktan sayısal yayıncılığa tamamiyle geçmesi ve bunun için ülke çapında televizyon cihazının değiştirilmesi gerekmektedir. Bu görev Kazakistan Cumhuriyeti’nin Komünikasyon ve Enformasyon Bakanlığı’na ve ‘Kazradyo ve televizyona düşmektedir. Bu sebeple DVB T2 modern standardı olan sayısal yayım şebekesi inşa edildi. 2011 yılında projenin teknik-ekonomik ve maliye-ekonomik gerekçeleri devlet organları düzeyinde hazırlanmış ve onaylanmıştı. Kazakistan’da sayısal televizyonculuğa geçiş süreci 2011 yılından başlamıştır.

¹³⁷Aliya Meyramkızı, ‘Dialektika Proriva’, Kazakistan Cumhuriyeti’nin Haberleşme ve Enformasyon Bakanı A.K. Jumagaliyev ile söyleşi, ‘RADYO VE TELEVİZYON’ dergisi, №1, Aralık, Astana, 2011, ss. 6-7

2015 yılına kadar önceden kullanılan karasal yayıncılık da devam edecektir. 2012 yılından itibaren Astana, Almatı, Karagandı, Jezkazgan ve Janaözen şehirleri, yani halkın %23'i Kazakistan televizyon kanallarını sayısal formatta izleyebilmektedirler. İlk olarak Janaözen şehrinde sayısal televizyonculuğun uygulaması başlatılmıştı. Kazradyo ve televizyon Sayısal Yayıncılığa Geçiş hakkında Devlet Programı'nın birinci döneminin bittiğini bile 2012 yılın yazında halka duyurmuştu.¹³⁸

Televizyon yayıncılığının büyük operatörü 'Kazradyo ve televizyon' A.Ş. Kazakistan'da sayısal televizyonculuğun uygulanmasının ikinci dönemini 2013'te gerçekleştirmeye başladı. 'Kazradyo ve televizyon' devlete ait bir şirkettir. 2013 yılın sonuna kadar ülkenin kalan 12 eyaletine ve sınıra yakın yerlere uygun cihazların yerleştirilmesi planlanmaktadır. Ülkenin sınıra yakın bölgelerinde yaşayanlar yerel televizyon kanallarını izleme imkânı bulamıyor, ülkedeki olaylardan habersiz kalıyor ve Çin, Özbekistan ve Kırgızistan gibi komşu ülkelerinin haberlerini izliyorlardı. 2015 yılında ise halkın %95'inin sayısal yayıncılıkla buluşmasını sağlamak planlanmıştır.¹³⁹

Kazakistan izleyicilerine sayısal yayıncılığın iki çeşidini seçme imkânı sunulmaktadır: Bunlar karasal sayısal ve uydulu sayısal yayınlardır. Sayısal yayın 30'a yakın yerel televizyon kanalını kapsamakta iken, eyaletlerde 15 kanal izlenebilmektedir. Uydu televizyonculuğu, karasal yayıncılığa ulaşamayan köyler için çok büyük bir avantajdır. Uydu yayıncılığında 'Standart' ve 'Elit' isimli iki paket bulunmaktadır. Uydulu sayısal 'Standart' ücretsiz paketi 44, 'Elit' ise 100 televizyon kanalını içermektedir.¹⁴⁰

Sayısal teknolojilerin televizyon yayıncılığında uygulanması yerel televizyon kanallarının ve onların içeriğinin gelişmesine yeni imkânlar sunacaktır. Yani televizyon kanallarının izleyici oranı artacaktır, görüntü ve ses kalitesi artacaktır, televizyon kanallarının HD kalitesinde yayın yapma imkânı olacaktır.

Astana'da 75 500 metre² alanı kapsayan "Kazmedia Merkezi" radyo-televizyon kompleksi Kazakistan'ın Bağımsızlığının 20. yıl dönümünde, yani 16 Aralık

¹³⁸http://tengrinews.kz/kazakhstan_news/janaozen-stanet-odnim-iz-pervyih-gorodov-v-kazahstane-s-tsifrovym-televideniem-214854/, (erişim tarihi: 28.05.2012)

¹³⁹Saule Galiaskarova, **a.g.e.**, ss. 12-14

¹⁴⁰http://tengrinews.kz/kazakhstan_news/Kazradyo_ve_televizyon-ohvatit-tsifroy-ostavshiesya-regionyi-k-kontsu-2013-goda-231824/, (erişim tarihi: 10.04.2013)

2011 tarihinde Kazakistan Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev tarafından açılmıştır. Bu medya merkezinde sinema ve konser salonu, ses kaydetme stüdyosu, televizyon programları ve haberleri hazırlama kompleksi ve dizi için önceden tasarlanmış uygun cihazların bulunduğu stüdyo kompleksi bulunmaktadır. 'Kazmedia Merkezi, radyo-televizyon kanallarına bilgi alanında kaliteli ve rekabete dayalı programlar hazırlamadaki tüm talepleri karşılamaya imkân verecek, devlet programlarının yayını yapacak cihazlarla donatılmış çok önemli bir merkezdir. Yeni merkezde 'Қазақстан' (Kazakhstan), 'Мәдениет' (Madeniyet), 'Балапан' (Balapan), 'Хабар' (Khabar), 'Білім' (Bilim), "24 KZ", 'Caspionet', 'Perviy Kanal Evraziya' televizyon kanalları, 'Mir' devletlerarası radyo-televizyon şirketi, 'Kazak Radyosu', 'Şalkar' radyosu gibi şirketler çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kanallardan 'Balapan' çocuklar için, 'Asıl Arna' dine yönelik, "24 KZ" haber ağırlıklı, 'Bilim' eğitim ağırlıklı ve 'Madeniyet' kültür ağırlıklı olarak yayın yapmaktadır. Ayrıca bu merkezin yapım esasını modern teknolojiyle sağlamak ve HD formatına tamamıyla geçmek planlanmıştır.¹⁴¹

2 – KAZAKİSTAN TELEVİZYON YAYINCILIĞINI DÜZENLEYEN KANUNLAR

a – Televizyon Yayıncılığını Düzenleme Kurulu: "Kazakistan Cumhuriyet Radyo-Televizyon Kurumu"

'Kazakhstan' milli televizyon kanalı, Kazak radyosu, 'Şalqar', 'Astana' radyoları ve bölgesel televizyon radyo şirketlerini içeren, 14 eyalette şubeleri olan 'Kazakistan Cumhuriyet Radyo-Televizyon Kurumu', devletin bilgi siyasetinde en etkili rezervlerinden biridir ve ülkenin görsel-işitsel medyasında önemli yer tutmaktadır. Bu kurum, Kazakistan radyo ve televizyon gazeteciliği açısından önemlidir. İşletilme tarihi, Kazak radyosunun 1922 yılında başlayan yayıncılığından ve 1958 yılında kurulan ülkenin ilk televizyon kanalının yayınlarından başlamaktadır.

'Kazakistan Cumhuriyet Radyo-Televizyon Kurumu', devletin haber politikasını sürdüren resmi yayın kuruluşudur. Bu kurum yayınlarının ulaşılabilirliği yönünden

¹⁴¹ 'Aldagı 20 Jılda Kazakhstan Budan da Biyik Dengeyge Koteriledi', 'RADYO VE TELEVİZYON' dergisi, №1, Aralık, Astana, 2011, s.3

Kazakistan'da ilk sıradadır. Ülke halkının % 98,3'ü programlarını seyredebilmekte, halkın % 87,85'i radyo yayınlarını dinleyebilmektedir. Bundan başka kurumun yayınlarını komşu ülkeler de izleyebilmektedir (Rusya, Moğolistan, Çin, Kırgızistan ve Özbekistan). Kazakistan'da yaşayan köy halkının çoğu için, özellikle 'Kazakhstan' milli televizyon kanalı yayınlarının iyi olduğu kabul edilebilir. Halk için televizyon, onların haber, bilgi, boş vakit ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayan temel araçtır.

Kurumun yayıncılık politikasında bilgi vermek, aydınlatmak, eğlendirmek gibi önemli hedefler bulunmaktadır. Bu hedefler Kazakistan Cumhuriyeti'nde yaşayan etnikler arasındaki dostluk ve hümanizm düşüncesi, ulusal ve dünya kültür değerlerinin yaygınlaştırılması bilgi vermede tarafsızlığın üstünlüğünü içermektedir. Kurumun amacı, Kazakistan vatandaşlarının ülke içinde olup biten bütün siyasi-toplumsal sürece katılma duygusunu, yurt sevgisini artırmaya yardım etmektir. Görevi ise çok taraflı ve hızlı bilgi akışında ülke halkına doğruları göstermek, onların yarına güvenle, iyimserlikle bakmalarını sağlamak ve kendi hür iradelerince istedikleri kanalı izlemelerine fırsat vermektir.

Kazakistan Cumhuriyet Radyo-Televizyon Kurumu' A.Ş. için çok önemli 10 binden fazla televizyon yayını, video filmi ve Kazak radyosunun benzersiz 100 binden fazla kaydını kapsamakta olan 'Altın Fon' büyük önem taşımaktadır. 1950 yıllarından itibaren Altın Fon çalışanları sunumların kayıtları, fonografları, ünlü devlet adamlarının, yazar ve sanatçıların röportajları, bunlardan başka efsanevi ünlü şarkıcı ve şarkıcı gruplarının müzik eserleri ve konserlerini toplamak ve saklamakta önemli rol oynamıştır. Şimdilerde ise fonun koruduğu ses ve video kayıtları dijital ortama aktarılmaktadır¹⁴².

b – Bağımsız Kazakistan Televizyon Yayıncılığını Düzenleyen Kanunlar

1999 yılı "Radyo ve Televizyon Yayıncılığının Ulusal Uydu Sistemi" devlet evrakı, "Telif Hakkı ve Bitişik Haklar" (1996 y.), "Ağ Yasası" (1999 y.), "Kitle İletişim Araçları Yasası" (1999 y.), "Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Hakkında Yasa" (2012 y.) gibi yasalar kabul edildi.

¹⁴²http://www.kazakistan.kz/rus/televizyonkanal/program_archive, erişim tarihi: 25.03.2011

Radyo ve televizyon yayınları meselelerinin yasal düzeyde hukuksal düzenlenmesinin yetersizliği radyo-televizyon yayıncılığına yeni bir yasa gerektirdi. Yasanın olmaması; radyo-televizyon yayıncılığı alanını olumsuz etkilemiş ve yerel radyo-televizyon yayıncılığın gelişmesine engel olmuştur. Ayrıca izleyiciler artık yerel televizyon kanallarının yerine yabancı televizyon kanallarını izlemeyi tercih etmeye başlamıştır. “Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Hakkında” Kazakistan Cumhuriyeti’nin Yasası 18 Ocak 2012 tarihinde kabul edildi. İşbu Yasa 6 kısım ve 41 maddeden oluşmaktadır.

Bu yasa, radyo ve televizyon yayınları ve hukuk alanlarındaki toplumsal ilişkilerini, bununla beraber radyo ve televizyon yayınları süklerinin yükümlülüklerini düzenlemektedir. Yasa, Kazakistan Cumhuriyeti’nde faaliyetini sürdüren özel ve tüzel şahıslar için geçerlidir.

Yasa hükümleri bununla birlikte Kazakistan Cumhuriyeti’nin radyo ve televizyon yayını alanında faaliyetini sürdüren yabancı özel ve tüzel şahısları için de geçerli olmaktadır.

Sayısal radyo ve televizyon yayınlarına tamamen geçmeden önce analog karasal tele radyo yayınının çalışması sağlanmıştır. Yetkili makamının temsiliyle Kazakistan Cumhuriyeti’nin Hükümeti sayısal, karasal, tele radyo yayınına tamamen geçmenin süresinin 6 aydan fazla olmasını belirlemiştir. Sayısal karasal tele radyo yayınına tamamen geçmenin süresi ile ilgili bilgi, resmi kitle iletişim kanallarında ve yetkili makamın internet kaynaklarında yayınlanacaktır.

Kazakistan Cumhuriyeti’nin 2015 yılında sayısal karasal radyo ve televizyon yayınına tamamen geçişine kadar analog yayınına da devam edileceği kararlaştırılmıştır. Bu geçişten önce verilen televizyon kanalları için radyo frekansları kullanma izinleri ve televizyon yayınının düzenlemesiyle ilgili faaliyetini sürdürme lisansları yine geçerli olacaktır. Bununla birlikte radyo ve televizyon şirketleri, sayısal karasal radyo ve televizyon yayınına tam olarak geçmelerinden sonraki bir sene içinde yasa koşullarına uygun olarak tele kanalları tescil etmek zorundadır.

Sayısal karasal radyo ve televizyon yayınlarına geçildiğinde radyo frekansları ve onların aracılığıyla idari-bölgesel birimler alanında yayın yapan televizyon kanalları, daha önce verilmiş radyo frekansları kullanılmaya devam edecektir. Sayısal karasal

radio ve televizyon yayin paketine, hükümetin onayladığı televizyon kanalları milli operatörler tarafından zorunlu olarak bedava dâhil edilmektedir. Bu radio ve televizyon kanalların yayılması, imzalanan anlaşmalar gereğince belirlenmiş tarifelere göre gerçekleştirilmektedir.

Bununla birlikte sayısal karasal radio ve televizyon yayınına tamamen geçildikten sonra tele kanallara benzer radio ve televizyon yayınları yanında verilmiş olan radio frekansları tayfını kullanma izinleri ve televizyon yayınlarını düzenleme üzerindeki faaliyetini sürdürme lisansları geçerliliğini yitirecektir.

Sayısal karasal radio ve televizyon yayını aracılığıyla Kazakistan Cumhuriyeti'nin tüm toprağında serbest elverişli televizyon ve radio kanalların yayınlanmasını sağlamak amacıyla radio ve televizyon yayınının millî operatörü, belli bir elemenden geçirmeden radio frekansları ve kanalları kullanmaya izin verebilir.

Kazakistan Cumhuriyeti toprağında Yasanın geçerli olmadan önce yayınlanan yabancı televizyon ve radio kanalları, yasanın geçerli olduğu gününden itibaren bir sene içinde tescil edilir.

Yasanın geçerli olmasından önce radio ve televizyon yayını hizmetlerini sunmak üzere faaliyetini gerçekleştiren radio ve televizyon yayını operatörleri, yasanın geçerli olduğu günden başlayarak bir sene içinde lisansı yeniden işlemeye yükümlüdür.

Eyaletler, ulusal öneme sahip şehirler, başkentın yerel yürütme organları sayısal karasal radio ve televizyon yayınına tamamen geçene kadar Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti tarafından belirlenen şekilde sosyal korunan nüfus tabakalarını televizyon abone setleriyle temin etmesini düzenlemektedir.

Onuncu madde ikinci kısım üçüncü paragrafta çok kanallı ses iletimli yayın kullanan tele kanalları Kazak dilindeki temel ses iletimini kullanmak zorunda olduğu anlatılmıştır. Bu paragraf yasanın geçerlilik tarihinden sonraki bir yıl içinde yürürlüğe girecektir.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Radio ve Televizyon Yayını Hakkında Kanun'u Kazakistan Cumhuriyeti'nin anayasasına dayanmaktadır ve işbu yasadandan ve diğer normatif hukuk akıtlarından oluşmaktadır.

Radyo ve televizyon yayıncılığı alanında olan çalışmaların devlet tarafından düzenlenmesinin ilkeleri:

Bilgiyi serbestçe alma hakkını anayasa garantisi altına almayı sağlamak ve yasada yasaklanmayan herhangi bir metotla ifade özgürlüğünü ve yapıtları yaymak;

Radyo ve televizyon yayını hizmetlerini kullanırken şahsa ve topluma bilgi güvenliğini sağlamak;

Özel ve tüzel kişilerin radyo ve televizyon yayıncılığı alanındaki çalışmalara katılma haklarının eşitliğini sağlamak;

Radyo ve televizyon yayınları izleyicilerinin, radyo-televizyon alanında çalışan özel kişilerin ve tüzel kişilerin hakları ve yasal ilgilerini korumak;

Bağımsız bir şekilde radyo ve televizyon alanının gelişmesi için eşit imkanları sunabilecek rekabetin olması;

Kazakistan Cumhuriyeti'nde devlet standartları esasında radyo-televizyon alanında güvenliğin, güvenilirliğin ve kalitenin sağlanması;

Yerli radyo-televizyon kanallarının gelişmesini, yerli radyo-televizyon programlarının yayınlanabilmesi şartlarını sağlamak;

Radyo-televizyon alanında yeni teknolojilerin uygulanmasına yardım etmek;

Radyo-televizyon alanındaki çalışmaların açıklığı ve netliğini korumak.

Birinci kısımda genel durumlar konusunda işbu Kanunda kullanılan temel tanımlamaları getirilmiştir. İşbu Kanunun durumları ise, Kazakistan Cumhuriyetinde faaliyetini gerçekleştiren tüm yabancı ve yerel, özel ve tüzel şahıslarına geçerlidir.

İşbu Kanunun temel önemli nesnesi olarak radyo ve televizyon kanalı, radyo ve televizyon yayıncılığı, radyo ve televizyon programları ve radyo ve televizyon şirketleri gösterilebilir.

Radyo ve televizyon kanalı; sonraki yayın ve/veya ara verici yoluyla yayınlamak için yayıncılık şebekesine uygun olarak şekillendirilen radyo ve televizyon programları ve işitsel-görsel eserlerin, konu ve malzemelerin bütünü olan Kitle İletişim Araçlarıdır. Radyo ve televizyon Yayıncılığı; açık veya kapalı olarak tüketicilerin kamusal kabul etmesi için telekomünikasyonun teknik araçlarını kullanarak radyo ve televizyon kanallarının şekillenmesi ve/veya yayılmasıdır. Radyo ve televizyon programı; kendisine uygun adı ve yayın hacmi var ve radyo ve televizyon kanalının diğer

kısımlarından bağımsız olarak kullanılabilir radyo ve televizyon kanalının içerikli ve tamamlanmış kısmıdır. Radyo ve televizyon şirketi; radyo ve televizyon kanalını kayıt yapma ruhsat belgesini alan ve radyo ve televizyon kanalının sahibi olan özel veya tüzel şahıstır.¹⁴³

Radyo ve televizyon yayıncılığı alanında düzenleme; hukuki destek, ruhsat verme, kayıt ve kontrol aracılığıyla devlet tarafından gerçekleştirilir. Radyo ve televizyon alanında devlet kontrolü; yerel icra organları tarafından “Kazakistan Cumhuriyetindeki devlet kontrolü ve gözetimi hakkında” Kazakistan Cumhuriyetinin Kanununa uygun olarak denetimi şeklinde gerçekleştirilir.

Kısım 2 ise, Kazakistan Cumhuriyeti Hükümetinin, yetkili makamının ve başkent, eyalet, ilçe, şehirlerin yerel temsilcileri ve icra organlarının yetkilendirilen görevlerinin betimlemesiyle devam edilmiştir.

Devlet teknik servisi; radyo ve televizyon yayıncılığı alanında görevli yetkili organının kontrolüne teknik destek veren Kazakistan Cumhuriyetinin Hükümeti tarafından belirlenen tüzel şahıstır.

Devlet teknik servisinin kısa bir tanımlamasıyla birlikte onun gerçekleştirmekte olduğu faaliyetlerine de yer verilmiştir. Radyo elektronlu araçlara radyo parazitlerinin kaynak yerini bulma ve onu giderme faaliyetleri gibi teknik destek çalışmaları daha ayrıntılı liste olarak gösterilmiştir.

Ülkenin radyo ve televizyon kanallarının radyo ve televizyon programları farklı birkaç dilde yayınlanmasıyla birlikte kazak dilinin esas dil olarak kullanması zorunludur.

Kazakistan Cumhuriyetinin Hükümeti tarafından kurulan Radyo ve Televizyon Yayıncılığının Gelişme Konuları Üzerindeki Komite; radyo ve televizyon yayıncılığı alanında toplum çıkarların kaydetme ve koruma, bununla birlikte halkın ihtiyaçlarını karşılama faaliyetlerini gerçekleştirir. Radyo ve Televizyon Yayıncılığının Gelişme Konuları Üzerindeki Komitenin esas görevleri belirlenip, yetkili olan sorunlarını çözüme açıklık esasında çalışması gösterilmiştir. Bu Komitenin çalışma üyesi; Komite çalışmasının kurumsal-teknik desteğini gerçekleştiren yetkili organıdır. Radyo ve Televizyon Yayıncılığının Gelişme Konuları Üzerindeki Komitenin kadrosu ve ilkeleri;

¹⁴³ ИС ПАРАГРАФ, 27.03.2012

yetkili organının sunması ile Kazakistan Cumhuriyetinin Hükümeti tarafından belirlenecektir.

Zorunlu radyo ve televizyon kanalları listesinin düzeni; Kazakistan Cumhuriyetinin Hükümeti tarafından belirlenecek, liste oluşturma yarışmasıyla ilgili karar yetkili organ tarafından verilecektir. Yarışmaya katılmak isteyen radyo ve televizyon şirketleri isteklerinin incelenmesi ve listeyi oluşturma üzerindeki önerilerini çıkarmak ise, Radyo ve Televizyon Yayıncılığının Gelişme Konuları Üzerindeki Komite tarafından gerçekleştirilecektir. Zorunlu radyo ve televizyon kanalları listesi; 3 yılda bir defa oluşturulup, Kazakistan Cumhuriyetinin Hükümeti tarafından onaylanır. Serbest radyo ve televizyon kanalları listesi; Radyo ve Televizyon Yayıncılığının Gelişme Konuları Üzerindeki Komitesinin tavsiyesine göre Kazakistan Cumhuriyetinin Hükümetinin belirlediği sırada yarışma esasında oluşturulur.

Radyo ve televizyon yayıncılığı alanında faaliyete geçmeye ruhsat; “Ruhsat verme hakkında” Kazakistan Cumhuriyetinin Kanununa uygun olarak yetkili organ tarafından gerçekleştirilir. Radyo ve televizyon yayıncılığı amacıyla radyo frekanslı tayfın kullanmaya dağıtım; yarışma esasında ve Radyo ve Televizyon Yayıncılığının Gelişme Konuları Üzerindeki Komitenin kararıyla yapılır. Çok kanallı yayında radyo ve televizyon kanalları yaygınlaştırma servisine talepler; gerekçeli masraflar esasında radyo ve televizyon yayıncılığı operatörleri tarafından bağımsız olarak tespit edilir.

3. kısımda Kazakistan Cumhuriyeti’nde faaliyetini gerçekleştiren televizyon ve radyo kanallarının yayınlanmasıyla ilgili bilgiler verilmiştir. İlk defa yabancı ve ulusal radyo ve televizyon yayınlarının tescil edilmesi ve tekrar tescil edilmesi hakkında sonradantescil için yapılacak başvuruların tescilinin reddedilmesi söz konusu olmaktadır.

Kazakistan Cumhuriyeti’nde çalışmak isteyen tüm televizyon ve radyo kanalları, mecburi olarak tescil edilecektir. Tescil ve ret gerekçeleri de bu kısımda yer verilmiştir. Tescil edilmeye alınan belgenin ikinci nüshaları ve tescil için gerekli olup alınan vergi bilgilerinin Kazakistan Cumhuriyeti’nin Vergi Kanunu’na uygun olmasına atıfta bulunmaktadır.

Tescilin reddi gerekçeleri aşağıdaki gibidir:

1) Aynı isimdeki ve bir yerde yayılması ya da önceden kurulan televizyon ve radyo kanallarının adıyla benzer olmasıyla kayıt yapılmasıyla ilgili belgenin yetkili tarafından daha eskiden verildiği zaman;

2) Başvuru işbu kanunun 18 maddesinin taleplerine uygun görülmediğinde;

3) Televizyon ve radyo kanallarının tescili için vergi ödenmediğinde;

4) Sahibinin değişmesiyle televizyon ve radyo kanallarının tekrar kaydıyla ilgili başvuruya başka birisine televizyon ve radyo kanallarına sahiplik haklarını iletmesini tasdik eden Anlaşmadan noterden tasdikli alıntı eklenmediğinde;

5) Yayını mahkeme tarafından durdurulan aynı isim ya da isim parçası ve aynı konuda kaydedilmek isteyen, başka başvurucunun aynı ismi ve konusunu almış olan, bununla birlikte yayını mahkeme tarafından durdurulan televizyon ve radyo kanallarının sahibi ve/veya (baş) redaktörleri tarafından mahkeme davasının geçerli olduğundan 3 sene geçmeden önce başvuru yapıldığında kayıtları reddedilebilir.¹⁴⁴

Televizyon ve radyo kanallarının tescili, tekrar tescil için yaptığı başvurular 10 gün içinde irdelenir ve kabul edilip edilmediği belli olur. Bu kısımda ayrıca televizyon ve radyo kanallarının sahibinin sadece 6 ay geçtikten sonra çalışmaya başlayabileceği anlatılmıştır. Televizyon ve radyo kanallarının tescil belgesinin geçersizlik durumları da burada gösterilmiştir. Bu durumlara TRK yayın süresinin geçmesi ve yayının 3 ay içinde durdurulması dâhil edilmiştir. Televizyon ve radyo kanallarının tekrar tescili, belli bir değişmeler olduğunda, yani sahiplerin değişmesi, kurumsal değişme, ismi ve tanımının değişmesi gibi durumlarda zorunlu olacaktır.

Başvuru için gerekli önemli hususlar ve özel, tüzel şahıslar için başvuruya eklenilecek belgeler belirtilmiştir. Yabancı televizyon kanallarının başvuru yapması için istenilen belgeler ve yerine getirilmesi gereken şartlar, yerel televizyon ve radyo kanallarından istenilenlere göre daha zor ve daha değişiktir. Yabancı ve yerel televizyon ve radyo kanallarının tescilinin reddedilmesinin şartları aynıdır.

4. kısımda radyo ve televizyon yayının örgütlenmesine yer verilmiştir. Burada ilk önce televizyon ve radyo yayınlarının sükeleri ele alınmıştır. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki radyo ve televizyon yayınlarının sükeleri olarak radyo ve televizyon

¹⁴⁴ ИС ПАРАГРАФ, 27.03.2012

şirketleri, radyo ve televizyon yayınlarının operatörleri ve radyo ve televizyon programların üreticileri sayılır. Hepsi kısa tanımlanıp, kendisine özgü görevleri belirlenerek sıralanmıştır. Radyo ve televizyon yayınlarının sùjelerinden radyo ve televizyon yayınlarının ulusal operatörü de burada işlenmiştir.

Radyo ve televizyon yayınlarının şebekesi, telekomünikasyonun tek şebekesinin önemli bir parçası olarak tanımlanmıştır. Burada radyo ve televizyon yayınları şebekesinin iki unsurdan, yani ulusal ve bölgesel şebekelerden oluştuğu görölmektedir. Radyo ve televizyon şirketleri ve radyo ve televizyon yayınlarının operatörleri televizyon ve radyo kanallarını yayınlama ve yayılması için telekomünikasyonun mevcut şebekelerini imzalanılan anlaşma şartları içinde kullanabilirler. Tüm radyo ve televizyon yayınları şebekesinin fors-majör durumlarında hayat ve sağlık için tehdit oluşturanlarla ilgili bilgi vermesi için kullanılacağı söz konusu olmuştur.

Kanun; şiddet ve pornografik sahneleri içeren televizyon programlarını yayınlamayı yasaklamaktadır. Çocukların psikolojik ve ahlaki gelişmesine zarar verebilecek bilgilerden çocukları ve gençleri korumaya yönelik bir kanundur. Kanun 2018 yılına kadar yerli içeriğin yüzde elliye kadar arttırılmasını öngörür. Kazakistan halkının tamamını sayısal televizyon yayıncılığına kavuşturmaya kanunun en önemli kurallarından biridir.¹⁴⁵

Kanun radyo ve televizyon yayıncılığı alanında bir bütün hukuk-normatif temelini oluşturur. Karasal, sayısal, kablolu, uydu, radyo-televizyon yayıncılığının diğer çeşitlerindeki çalışmaların bütün standartları ve parametrelerini oluşturmayı, ayrıca murahhas organda yabancı radyo ve televizyon kanallarının tescil işlemlerini öngörmektedir.

Kanunda radyo-televizyon yayıncılığının ulusal operatörü 'KazRadyo ve televizyonun kurulması öngörölmüştür. Operatör radyo-televizyon şirketleri ve radyo-televizyon yayınlarının operatörlerinin ulusal ağı kullanmasının eşit haklarını sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Kanunda yerel radyo ve televizyon kanallarının lisans almasındaki uzun bürokratik işlemlerin kaldırılarak tescil almanın kolayca düzenlenmesi kabul edilmiştir.

¹⁴⁵http://tengrinews.kz/kazakhstan_news/prezident-kazahstana-podpisal-zakon-o-teleradioveschani-206261/

Kanunun en önemli kısmını ise yabancı radyo-televizyon kanallarının tescil işlemleri oluşturmaktadır. Kanun çıkana kadar yabancı radyo-televizyon kanalları yerel yürütme organlarında tescil edilmişlerdi. Yeni kanuna göre yabancı radyo-televizyon kanalları murahhas organda tescil edilmektedirler. Böylece radyo-televizyon operatörleri kendi şebekesinde bu kanalları yayabilecekler. Bu alınan önlemler korsan yayıncılığı engelleyecektir. Kanunun en önemli amacı içerik ve teknik açısından kaliteli yerli yayıncılığı halka sunmaktır.

Dille ilgili kısma gelirsek, yeni kanuna göre Kazakça altyazısı olan programlar devlet dilinde olan yayınlardan sayılmayacaktır; çünkü altyazı dublaj ve çevri değildir. Bu kısım Kazakistan Cumhuriyeti'nin "Diller Hakkında Kanun"undan yola çıkarak kabul edilmiştir.

3 – KAZAKİSTAN DEVLET TELEVİZYON KANALI: "KAZAKHSTAN" TELEVİZYON KANALI

1987 yılında yayın hacmine göre 'Kazakhstan' televizyon kanalı, tüm Sovyetler Birliği ülkelerinde dördüncü, sanat ve belgesel filmleri üretiminde ise ikinci sıradaydı¹⁴⁶.

2002 yılından itibaren 'Kazakhstan' millî televizyon kanalı olarak adlandırıldı. 2003 yılından itibaren 'Kazakhstan' televizyon kanalının programları Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan, Rusya'nın Kazakistan ile sınırındaki 12 eyaleti, Moğolistan ve Çin'in Doğu Türkistan bölgesindeki izleyicilerce izlenebilmektedir.

'Kazakhstan' milli televizyon kanalı günde 21 saat yayın yapmakta, kendi hazırladığı televizyon programları yayınının % 87'sini oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra Kazak dilinde yayınlanan televizyon programları, üretimin % 70'ini, Rus, Alman, Kore ve Uygur dillerinde yayınlananlar % 30'unu oluşturmaktadır. Ayrıca bu televizyon kanalı sayısal televizyon yayıncılığa geçiş yaptı.

'Kazakhstan' yayıncılığı siyasi-toplumsal, sosyo-ekonomik, kültürel-aydınlatıcı, eğlence-müzik, gençlik ve eğitim-bilgi, askeri-yurtseverlik ve spor alanlarındaki programları içermektedir. Kanal daha çok kültürel-aydınlatıcı programları tercih etmektedir. Bu programların % 65'i 'Kazakhstan' televizyon kanalına aittir. Yurtdışı

¹⁴⁶http://www.kazakistan.kz/rus/televizyonkanal/program_archive, erişim tarihi: 25.03.2011

televizyon kanallarının ürünlerini almamak kanalın temel hedeflerindedir. Ayrıca Kazak dilinin gelişmesini hedefleyen birçok projesi vardır. Bu açıdan değerlendirildiğinde haber-müzik içerikli sabah programı olan ‘Tanşolpan’ ilk akla gelen programlardandır.

Televizyon programları sürekli yenilenmekte, popüler olmayan programların yerini izleyicilerin tercihleri ve ihtiyaçlarını karşılayabilen daha ilgi çekici projeler almaktadır. Televizyon kanalının çok büyük maddiyat gerektiren teknik donanımı, çok pahalı uluslararası projelerinin üretimine yol açmaktadır. 2008 yılında Fransa ülkesinde gerçekleştirilen ‘Namıs Doda’ spor-eğlence programı bu türden bir programdır. 2009 yılının ikinci yarısında kanalda dünyanın çoğu ülkelerinde gösterilen ‘Eki Yıldız’ (İki yıldız) şovu yayınlandı. Program üretiminde yeni yöntemler kullanılmakta, yayın ve çekim donanımlarının yeni boyutları uygulanmaktadır.

‘Kazakhstan’ televizyon kanalı gelişmiş donanımlarla çok zor olan canlı yayınları artık gerçekleştirebilmektedir. Mesela, Kazakistan Cumhurbaşkanının ülkedeki tüm eyaletlerle yaptığı telekonferanslar, askeri geçit törenleri, NATO Zirvesi, katılımcı AGİT ülkeleri, Dış İşleri Bakanlığı’nın resmi olmayan görüşmeleri, 7. Asya Kış Oyunları gibi birçok etkinlik milli televizyon kanalının teknik desteği ile gerçekleştirildi.

Yayının çoğunu film gösterimi oluşturmaktadır. ‘Kazakhstan’ milli televizyon kanalı sadece en seçkin ve uluslararası seviyede toplum için yüksek önem taşıyan yerli (‘Kazakhfilm’) ve yabancı film, çizgi filmleri ve dizileri sunmaktadır. ‘Kazakhfilm’ şirketine ait ‘Takiyalı Perişte’ ve ‘Menin Atım Koja’, son yılların ‘Kızjılagan’, ‘Nomad’, ‘Birjan Sal’, ‘Jau Jürek’ gibi filmleri izleyiciler severek izlediler. ‘Kazakhstan’ milli televizyon kanalı film üretimi ile de uğraşmaktadır. Örneğin, 2009 yılının nisan ayında ünlü Kazakistan rejisörü A.Satayev ile birlikte ‘Agayındı’ (‘Kardeşler’) adlı sanat filminin ve son zamanlarda ‘Aynalayın’, ‘Astanaga Köktem Keş Keledi’ filmlerinin yapımı gerçekleştirildi. Şimdilerde bu kanalda son çıkan ve ünlü sayılan Türk ve Kore dizileri gösterilmektedir.

Sporseverler için ‘UEFA Şampiyonaları Ligi’ ve ‘UEFA Avrupa Kupası’ futbol maçlarının yayını, önemli bir olaydır. Bahsedilen maçları yayınlamak ‘Kazakhstan’ milli televizyon kanalının reytingi yükselmekte ve hedef izleyici kitlesinin büyümesini

sağlamaktadır. Futbol maçları yayınlanırken bütün ülkenin erkek izleyicilerine hitap edilmektedir. Özellikle, ‘Kazakhstan’ milli televizyon kanalı 7. Asya Kış Oyunlarının tamamını yayınladı.

Genel olarak bu televizyon kanalının reytinginin düzenli olarak arttığı görülmektedir. Şu anda ‘TNS Gallup Media’ uluslararası şirketi tarafından sunulan verilere göre ‘Kazakhstan’ milli televizyon kanalı ülke televizyon kanallarının arasında ilk beşe girmektedir¹⁴⁷.

‘Kazakhstan’ millî televizyon kanalının kendi ürettiği ve yayına sunduğu programların başlıcaları alış-veriş sorunları ve ürünleri seçmede yardımcı olan ve bu konuda danışmanlık yapan ‘Halık Tandai’ (‘Halk Seçimi’), devlet adamlarının belli siyasi konularda tartışmalarını içeren ‘Kökpar’, devlet dili olan Kazak dilini öğretmekte olan ‘Sözmergen’ (‘Güzel Konuşan’), ailece spor yarışmalarını gösteren ‘Tolagay’ gibi programlardır.¹⁴⁸

1 Eylül 2011 tarihinden itibaren ‘Kazakhstan’ ulusal televizyon kanalı tamamıyla devlet dili Kazak dilinde yayın yapmaya başlamıştır. Haberleri hazırlarken her bir haberin izleyiciye yararlı olması amaçlanmıştır. Ayrıca haber muhabirlerinden “şimdi gösterilip, şimdi unutulacak haberler değil, bir kere halka sunulsa da izleyicilerin aklında kalacak haberlerin hazırlanması” talep edilmektedir.¹⁴⁹

4 - KAZAKİSTAN ÖZEL TELEVİZYON KANALLARI VE TELEVİZYON KANALLARINDAN ÖRNEKLER

a – “KTK” Televizyon Kanalı

‘KTK’ televizyon kanalı bugün film gösterimi yapmakta, değişik program ve film üretiminde bulunmakta, bununla birlikte haber yayınında önde gelen ve hızla gelişmekte olan bir televizyon şirkettir. Ticari televizyon kanalı, ilk olarak 1991 yılının şubat ayında yayına başladı. O yıldan itibaren ulusal yayıncı unvanına sahip oldu ve ülkenin televizyon piyasasında tanınmış öncü televizyon kanallarından oldu¹⁵⁰.

¹⁴⁷<http://old.kaztrk.kz/rus/home/corporation/>, erişim tarihi: 25.03.2011

¹⁴⁸Sarsenov, <http://www.egemen.kz/9578.html>, erişim tarihi: 25.03.2011

¹⁴⁹ ‘Kemel Keleşek Bağıtında’, ‘RADYO VE TELEVİZYON’ dergisi, №1, Aralık, Astana, 2011, ss. 9-10

¹⁵⁰<http://www.ktk.kz/ru/live/>, erişim tarihi: 25.03.2011

KTK televizyon kanalında ilk Kazak dilindeki haber programı ‘Bir Gün’ adıyla 1998 yılın ağustos ayında yayınlandı. Bir ay sonra adı ‘Künderek’ olarak değiştirildi. 2000 yılından itibaren bu haber programının kalitesi arttı. Ayrıca ‘Şarayna’ adlı yeni haber yorum programı da yayınlanmaya başladı. Bu haber yorum programı, diğer televizyon kanallarındakinden çok farklıydı.

2002 yılı ağustos ayında haftalık haber yorum programı “El-Jurt” yayına başladı. Halka söz hakkı vermek bu programının önemli özelliklerinden biri idi. 2003 yılı mart ayından itibaren bu programın sunuculuğunu Orazalı Baymurat yaptı. 2007 yılın nisan ayına kadar devam eden bu haber programı 2006 yılında ‘Altın Yıldız’ ödülünü aldı. 2007 yılı yeni yayın döneminde Srayıl Smayıl’ın yönetmenliğinde yeni programlar dünyaya geldi: ‘Alan Jurt’ yorum haber programı ve ‘Öz Sözüm’ programı. KTK televizyon kanalının birkaç sene arka arkaya ‘Yılın Televizyonu’ ödülüne sahip olmasında Kazak programlarının payı yüksektir.

Kazakistan’ın ruhani gelişmesini, siyasi kalıcılığın güçlenmesini, sosyal yönünden gelişmesini, içindeki halkların birliğinin pekiştirilmesini etkileyen faktörlerden biri diğer ülkelerin kültürlerinden haberdar olmak, milli kültürün gelişmesine yön vermektir. Bu amaçlara uygun olarak Kazakistan’da çeviri dalı gelişmektedir.

KTK televizyon kanalının çeviri bölümündeki çalışmalar birçok büyük adım attı. Bu bölüm 2005 yılından itibaren çalışmasını sürdürmektedir. 40 kişiden oluşan bu bölümde kaliteli tercümanlar ve usta oyuncular çalışmaktadır. Bölüm çok yönlü olarak çalışmaktadır: ‘Muhteşem Kuram’ gibi bilim ile ilgili malumatlar, çizgi filmler, dünyaca ünlü sinema şirketlerinin çektiği filmler ve Türkiye, Latin Amerika, Hindistan, Rusya’ya ait dizilerin çevirileri.

Kazak milli danslarından biri ‘Kara Jorga’ dansının halk arasında yayılmasında ve dansın ünlü hale gelmesinde KTK televizyon kanalının rolü büyüktür. Alatau dağında KTK televizyon kanalının muhabirleri ile oyuncular, şampiyonlar, şarkıcılar ve başka ünlü sanatçılar bu şarkıyı söyleyip, dans ettiler. Bu şova 300’den fazla öğrenci katıldı¹⁵¹.

¹⁵¹<http://ktk.kz/kz/about/channel/>, erişim tarihi: 10.07.2012

b – “Astana” Televizyon Kanalı

«ASTANA TV» televizyon kanalı, Kazakistan Cumhuriyeti'nin Astana'sından yayınlayan ve “Nur-Medya” holdingine dâhil edilen cumhuriyet televizyon kanalıdır. 1993 yılı “Tsesna” kanalı olarak ilk defa yayınlandı. 2000 yılın Kasım ayında “Astana şehrinin televizyon kanalı” diye değiştirildi.¹⁵²

Bugün ise “Astana” televizyon kanalı ve “ORDA FM” radyosundan oluşan “ASTANA TV” güzelleşip yeniden gelişmeye başlayan şirkettir. Televizyon kanalının yayın dağıtılışı ülke çapının %52'sini kapsar. Bununla birlikte “Astana” Kazakistan'ın tüm şehirlerinde kablolu şebekede haber yayınlar. Televizyon kanalı yayınının diller oranı devlet dilinde %60, Rus dilinde ise %40'ı oluşturmaktadır. Haber yayınlama siyaseti kendisinin ilginç projelerini hazırlamak ve kaliteli yabancı ürünleri satın almak esasında yürütülmektedir.

“ASTANA TV” kanalı faaliyetinin temel konusu; Kazakistan Cumhuriyetinin sosyal-ekonomi ve kültürel yaşayışını anlatmak, bilgisel-analitik, öğrenme ve eğlene programlarını hazırlıyor. Ülkemizin tüm bölgelerindeki muhabirler gün geçtikçe ülkemizin uzaktaki ilçelerinden en güncel ve ilginç haberleri iletmektedir.

“ASTANA TV” yaratıcılık ekibi, bu her bir seyircilerin tanıyan uzman gazeteciler ve televizyon çalışanlarından oluşan uyumlu bir gruptur: Marat Muhamedsaliyev, Âdilet Kusayınov, Dinara Satjan, Oksana Peters, Âygerim Seyfolla v.b.

“ASTANA TV” programları:

Bilgisel-analiz programları: “Haberler”, “20:30”, “Moment İstini” (Hakikat anı) – “Akikat Alanı” (Hakikat alanı); “Dnevnik s Guljan Mukuşevoy” (Guljan Mukuşeva ile günlük) – “Kundelik Armangul Toktamuratpen” (Armangul Toktamurat ile günlük), “Spetsyalny Reportaj” – “Arnayı reportaj” (Özel röportaj) ve “Otkritaya Studya” (Açık stüdyo).

Sosyal programlar: “Gromkoe Delo” (Gürültülü dava), “Biz Birgemiz. Mı vmeste.” (Biz beraberiz).

Eğlence programları: “KVN Jogargı Kazakistan'dık Ligası” (NBK – Neşeliler ve Beceriler Kulübü'nün Üst Kazakistan'lı Lig'i), “Litsa Stolitsı” (Başkent İnsanları) skeç şovu, “KazNet” internet şovu, “Sagan senemin. Moy luçşii” (Sana inanıyorum. Benim

¹⁵² <http://astanatv.kz/p/aboutchannel.html>

en iyiyim) eğlencesi, “Status QUO” – “Sırlasu” (QUO statüsü – Sırrını paylaşmak) şovları, “Olja” öğrenim-eğlenceli programı, “El auzında” eğlenceli şovla ilgili projelerdir.

Spor yayınlarına “ASTANA TV” çok önem veriyor. Kontinental hokey liginin çerçevesinde “Barıs” Astana hokey kulübünün oyunlarını göstermek devam ediyor. Cumartesi akşamleyin boks ve güreş sporunun taraftarları için ünlü Kazakistanlı sporcularının katılımı ile mesleki boks ve Miz fight kuralsız güreşin yayını gösteriliyor. Film meraklıları için “ASTANA TV” değişik tarzdaki filmleri sunuyor. Farklı yaşlı seyircilerin ilgilerini dikkate alarak vatan filmlerinden başlayan, dünya klasiği, uluslar arası dengede ünlü bestsellerler gösterilir. Rusya’nın, Türk ve Kore’nin ve Amerikalı televizyon dizileri seyircilere beğenilip, kendi seyircileri edindi. “ASTANA TV” “Satai film” film stüdyosu ile beraber “Tagdır” – “Sud’ba” (Kader) kendi film eserini hazırlayıp seyircilerine sundu. “ASTANA TV” televizyon kanallarının emeği, seyircilerinin ilgisi artıp, bağımsız “Gallup Media Asia” Araştırma ajansının verilerine göre reytingi yükselmekte olan kanal denilebilir.¹⁵³

c – STV (Eski İsmi Rahat TV) – Bilgisel-Eğlenceli Televizyon Kanalı

Bağımsız televizyon kanalı “Rahat TV” Ltd Şti 1994 yılı kuruldu. İlk defa 1995 yılın Nisan ayında yayınlandı. İlk önce televizyon kanalı Almatı şehri ve Almatı eyaletinde yayınlandı. 2004 yılı televizyon kanalı cumhuriyet kanalı olup, Astana, Atırau, Aktau, Pavlodar, Petropavl, Karagandı ve Temirtau’da da yayınlanmaya başladı. Televizyon şirketi NTV televizyon şirketinin en iyi programlarını yeniden yayınlayarak, Rusya meslektaşlarıyla işbirliği kurup çalışıyor. 1 Eylül 2009 tarihinde Rahat TV televizyon kanalı Kazakistanlılara hizmetini sunmak görevinden ayrılmadan sadece adını STV’ye değiştirdi.¹⁵⁴

STV televizyon kanalının şu andaki yayın yerleri (şehir ve çevresi): Astana, Almatı, Pavlodar, Petropavlovsk, Aktau, Atyrau, Taldı-Kurgan. Kablo şebekesi: Almatı, Oral, Karagandı, Semey, Aktau, Atyrau, Pavlodar, Astana, Petropavl, Stepnogorsk, Öskemen, Esik, Aktobe, Şımkent, Kökşetau, Kostanay.

¹⁵³ <http://astanatv.kz/p/aboutchannel.html>

¹⁵⁴ http://stv-online.kz/o_nas/

Kanalın öncülük siyaseti; milletle arası barış ve bir birimize saygı olmaya destek verip koruyarak, ülkenin siyasi, ekonomi, kültürel ve sosyal hayatıyla ilgili yeterince ayrıntılı ve güvenilir bilgileri sunmaya çalışmaktadır.

Kanal; kendi önemli misyonu olarak Diller hakkındaki devlet yasasını yerine getirmeyi sayıyor. Bundan dolayı devlet dilinde ilginç ve değişik planlı programları hazırlamaya çok önem verir.

Kanal programları geniş kitleye sunulur: bilgisel analitik programlar, olaylar bültenleri, müzik, özel programlar, diziler, filmler, eğlence programlarıdır.

Programları: “Akustika. Jivoy zvuk” (Akustik. Canlı ses) ünlü radyo programının televizyonlu nüshası; “Aptalık şolu” (Haftalık bakış) haftanın özetli haberleri; “Neizvedannıy Kazakistan” (Açınsanmamış Kazakistan) Kazakistan’a seyahatle ilgili öğrenim sosyal programı; “Panorama nedeli” (Haftanın genel görünüşü) önemli olaylar, gazetecilik araştırma, sonuçları; “Kogam jâne âyel” (Toplum ve kadın) programı, emektar kadınların hayatından sırrını döken program; “Ömir tınısı” programı, “STV” kanalı ve “Massaget Kz” portalının birleşmiş projesidir. “Kazak Halkının Salt-Dâstürleri” (Kazak halkının gelenekleri) geniş seyirci kitlesine ülkenin eskiden gelen geleneklerini ayrıntılı anlatıp, onların kökenli tarihini tanıştıran bir programdır.¹⁵⁵

“STV” televizyon kanalı (Rahat TV) Kazakistan’ın medya pazarında yaklaşık ülkenin bağımsız olduğunun ilk yıllarından çalışıyor. Faaliyetini gösteren tüm yıllar boyunca sadece bir amaçla çalıştı. Bu amaç ise, Kazakistan ve yurtdışında olan olayları ve durumları objektifli aydınlatmak, bununla birlikte Kazakistan Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev’in sürdürdüğü reformlar ve yeniden düzenlemelerine destek vermektir.¹⁵⁶

¹⁵⁵ <http://satsis.info/catchanell>

¹⁵⁶ <http://bnews.kz/ru/page/search?query=%D0%A1%D0%A2%D0%92&where=news&yt1=>

B - TÜRKİYE TELEVİZYON YAYINCILIĞI

1 – TÜRKİYE TELEVİZYON YAYINCILIĞININ TARİHİ VE TELEVİZYON YAYINCILIĞINI DÜZENLEYEN KANUNLAR

a– Türkiye Televizyon Yayincılığının Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de 16 Temmuz 1952 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi’nde televizyon yayıncılığı üzerinde çeşitli çalışmalar, hatta laboratuvarlarda yayınlar yapılmış, ancak 1968 yılında ilk düzenli yayına geçilebilmiştir.

Ekonomik ve teknik yetersizliklerden dolayı Türkiye’deki televizyon çalışmaları çağdaş dünyanın ilk televizyon yayınlarından 32 yıl sonra başlamıştır. Bu gecikmeye radyonun Türkiye’de yaygınlaşmasına verilen önceliği de ekleyebiliriz.

İstanbul Teknik Üniversitesi ilk canlı futbol maçı yayını denemesini 12 Kasım 1961 tarihinde yapmıştır. İTÜ haftada bir gün (perşembe) 17.00 – 19.00 saatleri arasında test yayınlarına devam etmiştir. İlerleyen dönemde teknik eleman sayısının artmasıyla birlikte yayınlar her cuma 15.30 – 21.00 saatleri arasında yapılmaya başlanmıştır.

Eğitim ve araştırma amacıyla kurulan İTÜ televizyon stüdyolarında birçok teknik personelin yetişmesini sağlamıştır. İTÜ’nün deneme yayınlarında ilk konuk politikacı İsmet İnönü, ilk gazeteci ise Burhan Felek idi.

- 1966 – 67 yıllarında Federal Alman Hükümeti’nin hediye ettiği 5 kw’lik verici sayesinde TRT 1 milyon 270 bin nüfuslu Ankara’da ilk yayınına başlamıştır. Televizyon yayınlarının önemine inanan Türkiye bu alana yaptığı yatırımlarla birlikte 1980’lere gelindiğinde yayınlar nüfus olarak ülkenin yüzde 91’ine, alan olarak yüzde 80’ine ulaştırılmıştır.
- 1982 – 84 yılları arasında renkli televizyon yayını denemeleri yapılmıştır ve 1 Temmuz 1984 tarihinden itibaren TRT renkli televizyon yayınlarına geçmiştir.
- TRT, 1987 yılında TV 1 ve TV 2 program yayınlarını uydudan vermeye başladı. Kablolulu televizyon yayını da, 26 Aralık 1988 tarihinde PTT tarafından ilk kez Ankara’da gerçekleştirildi. 6 Ekim 1986 tarihinde TRT’nin ikinci kanal yayını TRT 2 yayın hayatına başlamıştır.

- Üç yıl sonra 2 Ekim 1989'da TV 3, TV GAP'ı, 28 Ocak 1990 tarihinde TRT İnt'i, Temmuz 1990'da TV 4'ü faaliyete geçiren TRT, Nisan 1992'de TRT Avrasya ile yurt dışına açıldı. TRT Körfez savaşında 24 saat yayın yapmıştır.

1990 yılına kadar kamu yayıncılığında rakipsiz olan TRT bu yıldan sonra artık sektörde yalnız değildi.

Dünya radyo-televizyon sistemine göz atarsak; 1980 yıllarına kadar iki taraflı model çok yaygın idi. Bu modellerden birisi ABD'de özel sektörün yönettiği 'ticari yayıncılık modeli' ve diğeri de Avrupa'da gelişen ve devlet tekeli altında yürütülen 'kamu hizmeti yayıncılığı modeli' idi. Bu iki modelle beraber onların türevleri ve iki modelin bir arada uygulandığı karma yayıncılık düzenleri meydana gelmiştir. Fakat 1980 yıllarından itibaren Avrupa ülkelerinde yaygın olan 'kamu hizmeti modeli' demokratik rejiminin gelmesiyle beraber ortadan kalkmaya başladı.¹⁵⁷ Bu değişimler 7 yıl sonra Türkiye'ye de geldi. 1987 yılından özel televizyon yayınları ile ilgili tartışmalar başladı. Özel televizyon kanallarının yayını ile ilgili hukuki engel Türkiye Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın sayesinde kaldırıldı. Cumhurbaşkanı Turgut Özal yurt dışından Türkçe televizyon yayınlarının Türkiye'de yapılmasının yasal bir sakıncası olmadığını belirtmiştir.

İlk özel televizyon şirketi Magic Box – Star 1, 7 Mart 1990 tarihinde Özal'ın oğlu Ahmet Özal ve Rumeli Holding'in sahiplerinden Cem Uzan'ın Almanya'da kurduğu şirket tarafından yayına başlatılmıştır. Magic Box şirketi, Liechtenstein'de kuruldu ve Federal Almanya'dan Türkiye'ye yayın yapmak için Eutelsat uydusundan kanal kiralamıştı.¹⁵⁸

Magic Box otomobil gibi farklı ikramiyeler dağıtmakla birlikte Körfez Savaşı sırasında CNN'e bağlanıp canlı yayını gerçekleştirerek izleyici sayısını arttırmış, bundan dolayı reklâm payına göre TRT'ye ciddi bir rakip olmuştu.¹⁵⁹

Belli bir dönem sonra iki ortak Özal – Uzan arasında doğan anlaşmazlıktan dolayı Türkiye'nin ikinci televizyon kanalı Teleon ocak 1992 tarihinde yayına çıktı. Her iki televizyon kanalı 1992 yılının sonunda tekrar ortak yayına geçti.

¹⁵⁷ Cem Pekman, **Yeni Türkiye**, Sayı:2. 1996. s.104

¹⁵⁸ Mehmet Sağanak, *Medya Politik*, İstanbul, 1996, s.82

¹⁵⁹ **a.g.e.**, s.83

Türkiye’de 1 Mart 1992 tarihinde Fransa’dan kiralanan bir uydu aracılığıyla yayın yapan üçüncü özel televizyon kanalı Show TV yayına geçti. Bu televizyon kanalı, Amerikan ‘Wheel Of Fortune’ (Çarkıfelek) gibi yarışma, ‘32.Gün’ ve ‘Arena’ gibi haber programları ve futbol maçı canlı yayınları ile iddialı bir televizyon kanalı haline dönüşmüştür. Erol Aksoy’un Hürriyet’e ortaklığıyla, Hürriyet de Show TV’nin ortağı oldu.¹⁶⁰

İnterstar’dan ayrılan Ahmet Özal İngiltere’den deneme yayını başlattığı Kanal 6’yı dördüncü televizyon kanalı olarak 4 Ekim 1992 tarihinde düzenli yayına soktu.

Bu televizyonu da, 9 Ekim 1992’de yayına başlayan Has Holding’in HBB’si izledi. Habercilikte tarafsızlık ilkesiyle tanılan HBB, ilk stereo yayını yapan özel televizyon kanalı idi.¹⁶¹Sonra Göktuğ Şirketler Grubu tarafından kurulan Flash TV Bursa, İstanbul ve İzmit şehirlerinde 1 Aralık 1992 tarihinde yayına başladı.

12 Temmuz 1993 tarihinde yayına başlayan Sabah Grubu’na ait ATV televizyon kanalı Eylül ayında tam gün yayına başladı. ATV televizyon kanalı, Amerikan televizyonlarının programlarına benzemeye çalıştı. Haberleri seçip değerlendiren, yorumlayan ve izleyicilere sunan kişi anlamını içeren ‘anchorman’ uygulamasını da ilk başlatan Güneri Civaoglu idi.¹⁶²

Milliyet Grubu da Doğuş Holding ile birlikte 19 Aralık 1993 tarihinde Kanal D’yi kurdu. 22 Nisan 1993 yılında İhlâs Holding’e ait TGRT, Eylül 1993 yılında Zaman Gazetesi’nin de Samanyolu TV’si izleyicilere ilk kez gösterilmeye başladı.

Ticari Yayıncılık Modeli’nin gelişmesi aşamasında televizyon şirketleri arasında bir rekabet başladı. Farklı türde yayın ve programlara ihtiyaç var idi. Ahmet ve Efe Özal kardeşler Aralık 1992 tarihinde Türkiye’nin ilk pazarlama kanalı Kanal Market’i kurdular, fakat bu televizyon kanalı bir yıl sonra kapandı. Türkiye’de ilk şifreli ve paralı televizyon kanalı ‘Cine 5’ Mart 1993 tarihinde ekrana geldi.

Değişik program ve haber yayın özelliklerine sahip olan NTV, 19 Haziran 1996 yılında ekranlarda yer aldı. İşadamı ve siyasetçi Cavit Çağlar tarafından kurulan bu televizyon kanalı, haber yayıncılığına yeni bir renk kattı. Bunu örnek alarak diğer

¹⁶⁰ a.g.e., s.84

¹⁶¹ Bizim Gazete, Sayı: 30, Aralık 1992, s.4

¹⁶² Mehmet Sağanak, a.g.e., s.85

televizyonlar da haber bültenlerinin süresini arttırmaya başladılar. NTV, 12 Aralık 1998 yılında Doğu Holding'e geçti.

CNN ve Doğan Holding tarafından kurulan CNN Türk, 11 Ekim 1999 tarihinde Türk izleyici kitlesine sunuldu. CNN Türk, haberleri direk olay yerinden sunmaya, yani habercilikte hızlılık özelliğini ilk sıraya koymaya başlayan kanallardan biri idi. Uydular ve aktarıcılar aracılığı ile Türkiye çapında ulusal yayın yapan bu televizyon kanallarıyla aynı zamanda bölgesel ve yerel televizyon kanallarının sayısı da arttı.

Magic Box, kısa dönem içinde TRT'nin ciddi bir rakibine dönüştü, kendisinden sonra ortaya çıkan diğer ulusal özel televizyon kanalları da yavaş yavaş yerel televizyonların önünü açtı.

Özel televizyon kanalları 1990 – 1994 yılları arasında kuralsız bir biçimde yayınlarını devam ettirdi. 20 Nisan 1994 tarihinde yürürlüğe konulan yeni 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un çıkmasına rağmen uluslararası sözleşmeye uyum sağlanmaya çalışıldı.

1994 yılın sonlarına doğru ulusal ve mahallî özel radyo ve televizyon şirketlerinin kuruluşunda büyük bir patlama oldu. Mesela Eylül 1990 yılında 25 il ve 18 ilçede 70 radyo ve televizyon şirketi kuruldu. Bu günde ikinin üzerinde şirket kurulduğu anlamına gelmektedir.¹⁶³

8 yıl içerisinde TRT'nin 5 televizyon kanalı hariç, toplam 255 ulusal ve yerel televizyon şirketi kurularak lisans aldı.

Yerel televizyonlar genelde ya kuruldukları şirket adları, yayın yaptıkları yörenin ismi, trafik plakası veya harf ve rakamlarla logolandılar: NTV, Çay TV, Çankaya TV, Akdeniz TV, Kanal 16, Kanal 23, Kanal 25, Kanal D, CTV, Kanal 6, Kanal 7 gibi.

b – Türkiye Televizyon Yayıncılığını Düzenleyen Yasalar

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 28.maddesinde medyanın hakları konusu yer almaktadır. Bu maddeye göre: '*basın hürdür, sansür edilemez. Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır*'. Ayrıca anayasanın 26.maddesinin I.fıkrasında düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetini düzenleme ile ilgili olarak şunlar

¹⁶³ Muhammet İspirli, **a.g.e.**, s.112

belirtilmiştir: *'Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet, resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema ve benzeri yollarla yapılan yayınların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.'*

Bu düzenlemelerden iki hak ortaya çıkmaktadır. Birincisi *'haber alma hakkı'*dır. Haber alma hakkı, sadece haberi değil, düşünceleri de özgür bir şekilde öğrenebilmek ve toplayabilmek anlamlarını da vermektedir. Bir taraftan radyo-televizyon kuruluşlarında çalışanların, diğer taraftan da vatandaşların bilgiyi öğrenme hakkı vardır.

Anayasa, ayrıca devlete haber alma hakkı üzerindeki engelleri kaldırma vazifesi vermiştir. Fakat Anayasa 13, 14 ve 15.maddelerinde *'Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozma, savaş, seferberlik, sıkıyönetim ve olağanüstü hal'*e benzer bazı özel durumlarda kanun kurallarına göre temel hak ve hürriyetleri sınırlandırıp, kullanımını kısıtlamıştır.

Haber alma özgürlüğü konusunda *'devlet'* dediğimizde devlette çalışan memurlardan da bahsedilmektedir. Memurlar muhabirlere bilgiyi vermelidir. Özellikle devlet memuru suç işlediği zaman basın mensuplarına ve yetkili makamlara bildirilmesi gerekmektedir.

Diğer en önemli konulardan birisi kitle iletişim araçlarının tekelleşmesidir. Yatırımın yapılmasına ve bu alana kişilerin girmesine devlet engel olmamalıdır. Tek yönlü kitle iletişim araçları demokrasinin değil, tam tersi yarı otoriter bir rejimin göstergesidir.

İkinci hak ise, Anayasa'nın 25 ve 26.maddesindeki *'düşünme'* ve bunun bölünmez parçası olan *"haber ve düşünceleri serbestçe açıklayabilmek hakkı"*dır. Radyo-televizyon çalışanları olayları izledikten sonra onun üzerinde düşünürler ve bu düşüncelerini vatandaşlara açıklarlar. Burada *'açıklamak'* kelimesinin anlamı *'yaymak'* sözcüğünün anlamıyla eşittir.

Bu haklarla birlikte radyo-televizyon kuruluşlarının *'haber vermeme hakkı'* yoktur. *'Devleti kızdırmayalım, reklam verene karşı tarafta haber yazmayayım, bu, benim akrabam'* gibi nedenlerden dolayı muhabir olayı gizleyemez.

Yukarıda değinilen haklar radyo ve televizyon kuruluşlarında çalışanların haberi hazırlama ve yayını aşamalarında uygulanmaktadır.¹⁶⁴

c – Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)

1990 yılından itibaren kamusal yayıncılıktan özel yayıncılığa geçiş sürecinden hemen sonra Anayasa'nın 133.maddesindeki değişiklik ile 'Radyo ve televizyon istasyonları kurmak ve işletmek kanunla düzenlenecek şartlar çerçevesinde serbesttir' hükmü eklenmiştir. Yurt içine ve dışına yapılan özel radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla özerk ve tarafsız bir kamu kuruluşu olarak 1994 yılında mülga 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkındaki Kanun ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kurulmuştur.¹⁶⁵

Kamu ve tüm özel radyo-televizyon kuruluşlarına kanal ve frekans bandı tahsisıyla yayın izni ve lisansı vermek ve bunları iptal etmek yetkisi, yalnız Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na aittir. Ayrıca RTÜK 3984mülga Kanun'unda geçen yayın ilke ve esaslarına özel radyo ve televizyon kuruluşlarının uymalarını sağlar ve denetler. Bu görevini kuruluşlara uyarı, programını durdurma ve para cezaları gibi yaptırımları uygulayarak gerçekleştirir. Ayrıca reklam ve sözleşmelerle ilgili yönetmelikler hazırlamış ve uygulamıştır.¹⁶⁶

Radyo ve televizyon kuruluşları yayınlarının tamamını maddi ve insan yönünden takip etmek mümkün olmadığı için RTÜK, 1998 yılında '178 Alo RTÜK' servisini kurdu ve vatandaşlardan şikâyet ve denetim için yardım aldı.¹⁶⁷

Telekomünikasyon Kurumunun ulusal monitoring faaliyetleri çerçevesinde yayınları izleme imkânının olması durumunda, RTÜK ile TK arasında imzalanan bir protokol kapsamında bu yayınlar TK tarafından izlenir ve değerlendirmek amacı ile Üst Kurul'a gönderilir.¹⁶⁸

¹⁶⁴Zakir Avşar, Gürsel Öngören, **Radyo ve Televizyon Hukuku**, Ankara, RTÜK Yayını, Ankara, 2003, ss. 49-50

¹⁶⁵RTÜK web sitesi, http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=80775e05-caec-4a48-bac5-39fd6375da3b, (erişim tarihi: 15.01.2013)

¹⁶⁶ RTÜK, **Yayıncılığın İdari ve Teknik Boyutu Eğitim Semineri**, Emin Maltaş, İzin ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı Başkan Yardımcısı

¹⁶⁷ Muhammet İspirli, **a.g.e.**, s. 171

¹⁶⁸ Zakir Avşar, Gürsel Öngören, **a.g.e.**, s. 41

Yayın kuruluşlarının şirket yapılarının yasa ve yönetmeliklere uygunluğunun sağlanması, bildirim yükümlülüğünün takibi, TMSF VE SPK ve lisans ve yayın izni işlemleri, frekans planlama çalışmaları, teknik düzenlemeler ve denetimler izinsiz ve kaçak yayınlarla ilgili uygulamalar, karasal sayısal yayın ile ilgili çalışmalar İzin ve Tahsis Daire Başkanlığı'nın görevlerini içermektedir.¹⁶⁹

RTÜK üyeleri, basın, iletişim teknolojisi, hukuk, yayın, din, eğitim, kültür alanlarında birikimi olan, en az 4 yıllık yüksek öğretim görmüş, devlet memuru olma niteliğine sahip, kamu veya özel kuruluşlarda en az 10 yıl görev yapmış, 30 yaşını doldurmuş adaylar seçilmektedir. Ayrıca beşi iktidar partisi veya partilerinin, dördü muhalefet partilerinin göstereceği adaylar arasından TBMM tarafından seçilen 9 üyeden oluşur. Üyelerin görev süresi altı yıldır, üyelerinin üçte birinin iki yılda bir kere yenilenmesi gerekmektedir. Üst Kurul üyeleri, kendi içinden bir başkan ve bir başkan vekili seçmektedir. Başkanlık süresi iki yıldır.¹⁷⁰

Üst Kurul'da karasal yayın yapan toplam 251 televizyon, 1078 radyo yayın kuruluşunun lisans başvurusu bulunmaktadır. Uydu yayını yapan 148 televizyon ve 53 radyo, kablo yayını yapan 78 televizyon kuruluşu vardır. Bunlarla birlikte iki uydu ve bir IPTV platform işletmecilerine lisans verilmiştir.

RTÜK, Avrupa Düzenleyici Kurullar Platformu'nun (EPRA) kurucu üyelerinden biridir. Radyo-televizyon yayınları, Sayısal Kayıt, Arşiv ve Analiz Sistemi (SKAAS) yoluyla merkezden, temsilcilikler vasıtasıyla ise yerinden takip edilmektedir. SKAAS, modern yüksek bilişim teknolojileri uygulayarak, TÜBİTAK ile beraber ulusal bir proje şeklinde yerine getirilmiştir. Sistem 7/24 işini yapmakta ve sistemin başında sürekli görevlendirme yapılarak radyo ve televizyon yayınlarının kesintisiz kaydedilmesi ve arşivlenmesi gerçekleştirilmektedir.

Radyo ve televizyon yayınları üç şekilde denetlenmektedir: RTÜK Uzmanları tarafından yapılan doğrudan denetim; 444 1 178 RTÜK İletişim Merkezi, RTÜK web ve RTÜK e-posta yoluyla gelen seyirci şikâyetlerinin değerlendirilmesi yöntemiyle yapılan izleyici denetimi; İzleyici Temsilciliği Kurulu ve Yayıncılık Etik İlkeleri bağlamında yayın kuruluşlarının gerçekleştirdiği özdenetimdir.

¹⁶⁹ RTÜK, **Yayıncılığın İdari ve Teknik Boyutu Eğitim Semineri, a.g.e.**

¹⁷⁰ Pemra Gözübüyük Abasıyanık, **1990 Sonrasında Türkiye'de Özel Televizyon Kuruluşları ve Sorunları**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1995, s.39

RTÜK programlara yayından önce karışamaz, fakat onları yayından sonra kontrol edebilir. Denetimde izleyici şikâyetlerini ve başvurularını da dikkate alır, gerekirse yaptırım uygular. Üst Kurulun tüm kararları idari yargının denetimine açıktır.

6112 Sayılı Yasanın 8/2 maddesine göre, radyo ve televizyon yayınlarında çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel veya ahlakî gelişimine zarar verebilecek içerik taşıyan programlar onların izleyebileceği saatlerde ve koruyucu sembol kullanılmadan yayınlanamaz. Üst Kurul'un yaptırım kararlarının çoğu çocuklar için zararlı yayın içerikleri ile ilgilidir. Bu, RTÜK'ün çocukların zararlı yayın içeriğinden korunması konusundaki hassasiyetinin bir göstergesidir. Dolayısıyla Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, çocukların olumsuz yayın içeriğinden korunmasına bağlı şu projeleri yerine getirmiştir: Akıllı İşaretler Sembol Sistemi, Medya Okuryazarlığı dersi ve web sitesi, 'İyi Uykular Çocuklar' projesi, Çocuk web sitesidir. RTÜK kamuoyunun fikirleri ve önerilerini bilmek amacı ile düzenli bir şekilde kamuoyu araştırmaları yapmaktadır.¹⁷¹

2 – TÜRKİYE DEVLET TELEVİZYON KURUMU: TRT (TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU)

TRT Türkiye'nin devlet televizyon kanalıdır. Özel televizyon kanalları çıkmadan önce TRT kendi başına hüküm etmiştir. Hatta 90'lı yıllardan sonra TRT'yi izleme oranı da düştü. TRT çoğunlukla geniş kitleye uygun programlarını sunmaktadır.

Türkiye'de radyo-televizyon yayınlarının ilk örgütlenmesi 1961 Anayasası'nın 121.maddesinde belirtilmiştir. İşbu maddede, '*Radyo ve televizyon istasyonlarının idaresi, özerk kamu tüzel kişiliği halinde, kanunla düzenlenir...*'¹⁷² hükmü verilmiştir. 1961 yılından itibaren yayınlar sosyal devlet olgusuna uygun bir şekilde 'özerk' bir kamu yayın kuruluşu tarafından gerçekleştirildi. 359 sayılı yasanın yürürlüğe girmesi ile 1 Mayıs 1964 tarihinde Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu (TRT) kurulmuştur.¹⁷³

TRT'nin kuruluşu ile beraber radyo yayınları TRT tekeli altına girmiştir. Fakat o zamanlar Devlet Planlama Teşkilatı televizyon yayıncılığını Türkiye için lüks olduğunu

¹⁷¹RTÜK web sitesi, http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=80775e05-caec-4a48-bac5-39fd6375da3b, (erişim tarihi: 10.02.2013)

¹⁷²http://ansiklopedi.turcebilgi.com/1961_Anayasas%C4%B1_maddeleri_-_Notlar; (erişim tarihi: 20.05.2012)

¹⁷³Beybin Kejanlıoğlu, '**Radyo TV Yayıncılığı Siyaseti**', <http://eski.bianet.org/diger/arastirma222.htm>; (erişim tarihi: 15.06.2012)

zannetmişler. Hatta ilk 5 yıllık planda (1963 - 1967) televizyon yayıncılığı için hiç bütçe ayırmamışlar, tam tersi radyo yayıncılığını geliştirmeyi hedef etmişlerdi.¹⁷⁴ Türkiye'deki televizyon yayıncılığının İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'na ertelenmesine¹⁷⁵ rağmen TRT devleti beklemeden yabancı ülkelerle bağlantı kurarak kendi imkânlarıyla televizyon yayıncılığını başlatmıştır. 31 Ocak 1968 yılında ise ilk deneme televizyon yayınları Ankara'da gerçekleşmiştir. İlk test yayını Ankara'da oturan bir milyondan fazla izleyici seyredebilecekmiş, fakat televizyon cihazları olmadığı için 7 bin kişiden fazlasının izleme imkânı olmamış.¹⁷⁶ TRT ilk kuruluşundan itibaren İngiltere'nin kamu televizyon kanalı BBC'yi örnek aldı, kamu televizyon yayıncılığının ilkelerini kendisine hedef almıştır. Bu yıllarda Türkiye'de televizyon yayıncılığı devlet tekeline geçerek devlet yayıncılığı sona ermiştir, onun yerine kamu hizmeti yayıncılığı başlamıştır.

1971 yılında Alman Hükümeti'nin başlattığı bir televizyon vericisinin sayesinde ilk olarak İstanbul'da, sonra İzmir'de televizyon yayınları ilk defa izleyicilere sunulmuştur. Bu yayınlar haftada 3 gün ve sadece birkaç saat gösterilmiştir.

1970'li yıllarda televizyon yayıncılığı ilerlemiş ve gelişme açısından birçok hedefe ulaşmıştır. Şimdiki gibi o yıllarda da TRT'nin topluma sosyo-kültürel ve sosyo-psikolojik etkileri olmuştur. Televizyon insanların hayatını ve günlük alışkanlıklarını değiştirmiştir, insanlar televizyondaki modayı takip etmişler, sonucunda toplumun kültür hayatını etkilemiştir. O yılları 'telesafir' (televizyon+misafir=telesafir) kelimesi toplum içinde sık sık kullanılmaya başlamıştır. Televizyon cihazı olan aileleri komşu aileler ve akrabalar izlemek amacıyla ziyaret etmişler, ayrıca televizyon cihazı bulunan pastaneler de izleyicilere tıklım tıklım dolmuştur. 'Telesafir' geleneği o yıllardaki Türk

¹⁷⁴ Mahmut Tali Öngören, 'Ankara Televizyonu 1968', **Yıllık 1974 - 1976**, Ankara Üniversitesi/S.B.F./ Basın ve Yayın Yüksek Okulu, s.133'ten aktaran Ayşe Bilge Gürsoy, **TRT ve BBC'nin Anahaber Bültenlerinin Kamu Haberciliği Açısından Karşılaştırmalı Analizi** (Yayınlanmış Doktora Tezi), İstanbul, 1999, s. 49

¹⁷⁵ Ünsal Oskay, **Toplumsal Gelişmede Radyo ve Televizyon, - Geri Kalmışlık Açısından Olanaklar ve Sınırlar**, Ankara, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi yayını, 1978, s. 19'dan aktaran Ayşe Bilge Gürsoy, **a.g.e.**, s. 49

¹⁷⁶ Aysel Aziz, **Radyo ve Televizyona Giriş**, Ankara, S.B.F. Basın ve Yayın Yüksek Okulu Yayınları, 1981, ss. 115-126'dan aktaran Ayşe Bilge Gürsoy, **a.g.e.**, s. 50

toplumuna ait güzel bir gelenek idi. Sinema yıldızlarının yerine haber spikerleri gelmiştir ve toplum içinde ünlü olmuşlar.¹⁷⁷

12 Mart 1971 askeri muhtırası, TRT'yi de etkilemiştir. 20 Eylül 1971 yılında kabul edilip, 22 Eylül 1971 tarihinde yürürlüğe giren 1488 sayılı yasa ile Anayasa'nın 121.maddesi şu şekilde değiştirilmiştir: '*Radyo ve televizyon istasyonları, ancak Devlet eliyle kurulur ve idarecileri tarafsız bir kamu tüzel kişiliği halinde kanunla düzenlenir. Kanun, yönetim ve denetimde ve yönetim organlarının kuruluşunda tarafsızlık ilkesini bozacak hükümler koyamaz.*'¹⁷⁸ Bundan sonra TRT 'özerk' değil, yalnızca 'tarafsız' bir kurum olmuştur. Tarafsızlık ilkesi ise şu şekilde belirtilmiştir: '*Devletin ülkesi ve ulusuyla bölünmez bütünlüğünün insan haklarına dayanan milli, demokratik, laik ve sosyal cumhuriyetin, milli güvenliğin ve genel ahlakın gereğine uyulması radyo ve televizyon yayınlarının genel ilkesi olmuştur.*'¹⁷⁹

TRT 1970'li yıllarda Türkiye televizyon yayıncılığında büyük bir başarıları elde etmiştir. TRT'nin ilk başarılı canlı yayınları 1971 yılında İzmir'de düzenlenen Akdeniz Olimpiyatları, Federal Almanya'daki 1972 Münih Olimpiyatları ve 1974 Dünya Kupası Finalleri, Kanada'daki 1976 Montreal Olimpiyat Oyunları ve Arjantin'deki 1978 Dünya Kupası Finalleri sayılmaktadır.¹⁸⁰

1973 yılında 4 şehirde haftanın 5 günü 4 saatlik programlar yayınlanmıştır ve televizyon cihazı sahiplerinin sayısı 35 bine kadar artmıştır. 1974 yılında her gün yayın yayınlanmaya başlamıştır ve 1976 yılında Türkiye halkının yarısı televizyon izleyebilmiştir. Televizyon yayınları 1980 yılında halkın yüzde seksen sekizine kadar ulaşmıştır. Türkiye'de televizyon cihazı bulunan kişilerin sayısı 1971 yılında 10 bin iken, 1980 yılında 4 milyona kadar hızlı bir şekilde artmıştı.¹⁸¹

12 Eylül 1980 tarihinde gerçekleşen üçüncü askeri darbe yine doğrudan TRT'yi etkilemiştir. O dönemde yönetime gelen Özal Hükümeti'nin ilk yaptığı iş 1983 aralık

¹⁷⁷ Vakur Kayador, '1970'lerden Günümüze TRT', Bilim Ütopya Dergisi, Temmuz, Sayı:121, İstanbul, 2004, s.57'den aktaran Murat Özgen, 'Türkiye'de Televizyon Yayıncılığı Olgusu ve Toplumsal Etkileri', **Tüm Yönleriyle Medya ve İletişim**, Eğitim Kitabevi Yayınları, ss.99-100

¹⁷⁸ <http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm>, (erişim tarihi: 24.01.2013)

¹⁷⁹ Ali Nihat Yazıcı, **Kamu Yayın Kurumları ve Yeniden Yapılanma**, Ankara, TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı, 1999,s. 47'den aktaran Ayşe Bilge Gürsoy, **a.g.e.**, s. 51

¹⁸⁰ Murat Özgen, 'Türkiye'de Televizyon Yayıncılığı Olgusu ve Toplumsal Etkileri', **Tüm Yönleriyle Medya ve İletişim**, Eğitim Kitabevi Yayınları, s.101

¹⁸¹ Selim Esen, **Televizyon Haberciliği ve Televizyon Yapım Tekniği**, TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı, Ankara, 1984'ten aktaran Ayşe Bilge Gürsoy, **a.g.e.**, s. 51

ayında 2954 sayılı TRT Kanununu yürürlüğe koymak idi. Bu yasadaki yeniliklerden biri radyo ve televizyon yayınlarını denetleyecek Radyo-Televizyon Yüksek Kurulu'nun oluşturulması idi.¹⁸²

TRT renkli yayına 1982 yılında geçmiştir. Çok kanallı yayına ise 6 Ekim 1986 tarihinde başlamıştır.¹⁸³

Birinci Kanal

TRT'nin Birinci Kanal Yayın Merkezi Ankara Televizyonu'dur. 1992 yılının Genel Yayın Planı'nda TV 1'in yayın amacı şu şekilde açıklanmaktadır:

*'TV 1'in amacı, bu yayını en geniş seyirci kitlesini kapsadığı göz önünde tutularak, genelinde çeşitli yaş, meslek, eğitim ve kültür seviyesindeki seyirci topluluğuna bilgi vermek, en yaygın şekliyle milli kültür bütünleşmesine, eğitime ve kalkınmaya yardımcı olmak, eğlendirmek ve seyircilerin müzik ihtiyaçlarını karşılamaktır.'*¹⁸⁴

İkinci Kanal

TRT'nin ikinci kanalı 6 Ekim 1986 yılında yayına başlamıştır. İstanbul Televizyonu TV 2'nin yayın merkezidir. TRT 1992 Genel Yayın Planı'na göre İkinci Kanal'ın yayınları kültür, sanat, eğitim, müzik, drama, eğlence ve spor programları, haberlerden ve reklamlardan oluşmaktadır.¹⁸⁵

Üçüncü Kanal – GAP TV

2 Ekim 1989 tarihinde spor ve müzik ağırlıklı gençlik kanalı olan GAP TV yayına başlamıştır. Güneydoğu Anadolu Projesi GAP'tan ismini alan GAP TV, proje içerisine giren illere yönelik kurulmuştur. Yani TRT-GAP'ın amacı da Güneydoğu Anadolu projesinin sağlam bir temele oturtulabilmesi için bu bölgede gerekli olan sosyal, kültürel ve psikolojik ortamın oluşturulmasına, bölgenin eğitim, kültür ve ekonomik seviyesinin yükseltilmesine, GAP'ın bölgeye ve ülkeye getirdiği katkıların ve

¹⁸² Vakur Kayador, **a.g.e.**, s.54'den aktaran Murat Özgen, **a.g.e.**, ss.101-102

¹⁸³ Mehmet Mete, **Televizyon Yayınlarının Türk Toplumuna Üzerindeki Etkisi**, Ankara, Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, 1999, s.4

¹⁸⁴ 'TRT 1992 Genel Yayın Planı', TRT Basım ve Yayın Müdürlüğü Yayınları, No: 237, Ankara, 1992, s.33'ten aktaran Hülya Yengin, **Ekranın Büyüsü: Batıda Değişen Televizyon Yayıncılığının Boyutları ve Türkiye'de Özel Televizyonlar**, İstanbul,Der Yayınevi, 1994, s.73

¹⁸⁵ Hülya Yengin, **a.g.e.**, s.73

gelişmelerin genel seyirci kitlesine sunulmasına, ulusal birlik ve bütünlüğün elde edilmesine yardımcı olmaktadır.¹⁸⁶

Dördüncü Kanal

Eğitim ve müzik ağırlıklı programları olan TV 4; 30 Temmuz 1990 tarihinde kurulmuştur. Bu televizyon kanalı orta ve yüksek öğrenim gören öğrencilere yönelik örgün ve yaygın eğitim amaçlıdır.

Beşinci Kanal ve TRT INT

Beşinci Kanal başta Federal Almanya olmak üzere Avrupa ülkelerinde yaşayan Türk vatandaşların Türkiye ve Türk kültürüyle bağlarının devamını sağlamak amacı ile 19 Aralık 1990 yılında ekranlarda gösterilmeye başlamıştır. Merkezi Ankara'da bulunan TV 5'i Avrupa ülkelerinin tamamı Eutelsat-1 F4 uydusu ile kolaylıkla izleyebilmiştir. Günde yedi saat süren yayını uydudan yer istasyonuna indirecek olan Alman Posta İdaresi Bundespost ile 1 Mart 1990 yılında bütün Almanya'yı içeren yayın alanı için sözleşme imzalanmıştır.

İlk dönemlerde Ankara ve İstanbul'da kısmen izlenebilen TV 5'in yurt dışına yayın yapma faaliyeti Radyo Televizyon Yüksek Kurulu (RTYK) tarafından nasıl değerlendirileceği yöntem tespit edilmemiştir. Dolayısıyla TV 5 yayınlarının başlatılması için TRT merkez olarak seçtiği Almanya'da 11 eyaletten ayrı ayrı izin almıştır.

Ankara'da yerleşen 31 yayın kanalı ve İstanbul'da bulunan 25 kanalıyla gerçekleştirilen TV 5 yayınları TRT'nin 1991 Yayın Planı'nda TV 5'in dünya Türklerinin aynı düşünce şemsiyesi altında toplanması için, şöyle ifadeler kullanılmıştır:

'Yurt dışına yönelik yayın yapan TV 5'in yayın alanının vatandaşlarımızın yoğun olduğu bütün ülkeleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmasını, ayrıca televizyon yayınlarının Türkiye'nin doğu sınırına komşu ülkelere seyredilmesi için gerekli girişimlerin yapılması, secam yayın aktarabilecek bir birimin eklenmesi öngörülmektedir.'

¹⁸⁶ **TRT Genel Yayın Planı**, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, 1998, ss.17-19

3 - TÜRKİYE ÖZEL TELEVİZYON KANALLARI VE ÖZEL TELEVİZYON KANALLARINDAN ÖRNEKLER

a – “ATV” Televizyon Kanalı

SATEL Şirketler grubu bünyesinde kurulan ATV, ulusal çapta yayın yapan televizyon kanalıdır. İlk olarak Dinç Bilgin tarafından 1993 yılında Satel TV adıyla kuruldu. Star TV'den sonra Türkiye'nin ikinci özel televizyonu olan kanal, 11 Temmuz 1993 tarihinde kapandı. Sonra ATV adı altında 12 Temmuz 1993'te 18.30 – 24.00 saatleri arasında önce test, 9 Eylül 1993'te ise asıl yayımına başladı. 2002 yılında Ciner Grubu'na geçmiş bir ulusal televizyon kanalıdır. 2007 yılında gerçekleştirilen bir ihale neticesinde ATV ve Sabah gazetesinin sahibi Merkez Yayıncılık, Çalık Holding'in sahibi olduğu Turkuvaz A.Ş.'ye satılmıştır. Amerikan televizyon kanallarının program akışını esas aldığı ATV'nin programları diziler, yarışmalar, filmler, haberler ya saat başı ya da yarım saatte bir başlamaktadır. ATV tüm Avrupa ülkelerinde izlenebilmektedir. Reklâm kesintileri ise 2 dakikayla sınırlanmaktadır. ATV magazinsel televizyon kanallarından farklı bir yapıya sahiptir. Nitelikli ve ciddi programları hazırlamayı hedef almaktadır. ATV Ana Haber Bülteni'ni hafta içi Cem Öğretir, hafta sonları ise Şebnem Sunar Küçük sunmaktadır.¹⁸⁷

Çalık Grubu'nun TMSF ihalesinde 1.1 milyar dolara satın aldığı, Sabah grubunun en önemli markası olan ATV dünya medya devi Murdoch tarafından satın alındı. Rupert Murdoch'un sahibi olduğu News Corporation ATV'nin yeni sahibi oldu. Daha önce de birçok kez Turkuvaz Medya Grubu ile satın alma görüşmeleri yaptığı iddia edilen Avustralyalı medya imparatoru Rupert Murdoch sonunda hedefine ulaştı ve ATV televizyonunu Çalık Grubu'ndan satın aldı. Murdoch'a ait News Corporation'ın Türkiye'de Fox TV adıyla bir televizyon kanalı daha vardır.¹⁸⁸

*ATV Haberin sloganı şudur: 'Türkiye'nin ve dünyanın sıcak gündemini aktarırken, hızlı, doğru, tarafsız habercilik anlayışıyla güvenilirliğin ve saygınlığın adresi olmaya devam ediyor'.*¹⁸⁹

¹⁸⁷<http://tr.wikipedia.org/wiki/Atv>; (erişim tarihi: 15.04.2013)

¹⁸⁸<http://www.habergazete.com/haber-detay/1/18967/Atv-Kime-Satildi-2013-04-13.html>; (erişim tarihi: 12.04.2013)

¹⁸⁹<http://www.atv.com.tr/programlar/atv-ana-haber/hakkinda>; (erişim tarihi: 14.04.2013)

b – “Show TV” Televizyon Kanalı

Show TV ve Show Radyo 1 Mart 1991 tarihinde Erol Aksoy, Dinç Bilgin ve Haldun Simavi tarafından Fransa’da kurulmuş ve yayınına ‘Başka Bir Alem!’ sloganıyla bu ülke üzerinden başlamıştır. Ulusal çapta yayın yapan ve Çukurova grubuna ait Show TV 1 Mart 1992 tarihinde Türkiye’de yayına başladı.¹⁹⁰

Show TV ilk logosuyla, 90’lı yıllarda Türk insanının yaşamında önemli bir unsur olmuştur. Belgesel, müzik ve sinema gibi programların başlangıçlarındaki tanıtma yazılarıyla ve televizyon kanalının ismindeki ‘O’ harfinin içindeki renginin ve harfin şeklinin değişimiyle de akılda kalıcı kanallardan biri olmuştur.

Kanalın ilk genel müdürü Güneri Civaoglu’ydu. ‘Ana Haber Bülteni’ni kanalın ilk dönemlerinde Gülgün Feyman, 1996 ve 2002 yılları arasında da Reha Muhtar sunmuş, Reha Muhtar bundan dolayı dönemin Show TV’sinin halk tarafından bilinen en ünlü sunucularından birisi idi. 1993 yılında Erol Aksoy ve Dinç Bilgin ile ortak girişimi, 1994 yılında Erol Aksoy, Dinç Bilgin ve Aydın Doğan ile ortak girişimi, 1995 yılında tekrar Erol Aksoy ve Dinç Bilgin ile ortak girişimi olmuştur. 1997 yılında Erol Aksoy’daydı. 1999 yılında Mehmet Emin Karamehmet tarafından satın alındı. Kanalın sahibi AKS TV Reklamcılık ve Filmcilik adına Mehmet Emin Karamehmet’tir.

2 Mart 1992 yılında ‘Ana Haber Bülteni’ Mehmet Ali Birand tarafından sunulmaya başlamıştır. Show TV bir dönem kardeş televizyon kanalı olan Cine5 ile beraber Türkiye televizyon yayıncılığına yeni soluk ve coşku getirmiştir.

90’lı yıllarda ‘Arena’ adıyla en iyi haber programı tartışma programıyla büyük beğeni kazanan Show TV, yine 90’ların başında “kırmızı nokta” uygulamasıyla gece yarısı yayınlanan Türk halkının alışık olmadığı yurtdışından ithal ettiği ‘TuttiFrutti’ gibi programlarla erotik yayın yapmıştır. Bu erotik yayın daha sonradan RTÜK aracılığıyla kaldırılmış ve kaldırıldığı ilk aylarda, gece teletext yayını ve ünlü yabancı dizilerin yayını yapılmıştır. Özellikle 2000’lerde yarışma programları ve dizileriyle ön plana çıkmış, Türkiye’nin en çok izlenen televizyon kanallarından biri olmuştur. Yarışma programlarında yeni bir yol açan ‘Biri Bizi Gözetliyor’un 2000 yılında yayınlanan ilk sezonu Show TV’ye çok büyük reyting getirmiştir.

¹⁹⁰http://tr.wikipedia.org/wiki/Show_TV; (erişim tarihi: 19.04.2013)

1 Ekim 2002’de Show TV, ‘SHOW’ sözcüğünün ‘O’ harfinin, gökkuşağı renklerdeki 12 yapraklı bir çiçeğin tam merkezinde bulunduğu yeni logosu ve yeni ‘Esas Show bu Show!’sloganıyla yeni yayın dönemine başlamıştır. Kanalın bu yeni döneminde Acun Ilıcalı, Serap Ezgü, Magic Necmi, Çağla Şikel ve Alişan gibi isimler bu dönemin bilinen simalarından idi. ‘Serap Ezgü İle Biz Bize’, ‘Deryalı Günler’ gibi programlar da gündüz kuşağının izlenen programlarından olmuştur. ‘Acun Firarda’, kanalın 2000’lerde yayınlanan önemli gezi programlarından olmuştur.

Show TV, en çok farklı dizi yayınlamış Türk televizyon kanalıdır. 2003-2005 yılları arasında yayınlanan ‘Kurtlar Vadisi’, yalnızca 2 bölüm yayınlanan ‘Kurtlar Vadisi Terör’ (2007) ve yine 2007-2009 yılları arasında Show TV’de yayınlanan ‘Kurtlar Vadisi Pusu’ dizileri çok büyük izlenme oranları almaya başlamış ve mafya ve silah içeren diziler modasını başlatmışlar, ancak diziler yüzünden RTÜK tarafından kanala pek çok yasaklama getirilmiştir.

‘Survivor Türkiye - Yunanistan’, ‘FearFactor’, ‘Şarkı Söylemek Lazım’, ‘Buzda Dans’ ve ‘Var Mısın Yok Musun?’, ‘Yemekteyiz’ gibi yabancı ve ‘Gelinim Olur Musun?’ tarzı yerli kökenli Show TV yarışmaları, reyting kırmakla birlikte Türk televizyon yayıncılığında yeni bir sayfa açarak yarışma furyası dönemini başlatmışlardır. Show TV, aynı zamanda 25 yarışma ile en çok sayıda farklı yarışma programı yayınlamış Türk televizyon kanalıdır.

29 Eylül 2005 tarihinde Avrupa’daki Türklere yönelik yayın yapan ‘Show Türk’ televizyon kanalı açılmıştır. ATV’nin el değiştirmesinden sonra kanalın yeni sahipleri ile uyum sorunu yaşayabileceklerini düşünen Ali Kırca ve diğer ATV Haber çalışanlarının birçoğu, 31 Aralık 2007 tarihinde Show TV ile anlaşmışlar ve her zaman olduğu gibi ‘Show TV Ana Haber Bülteni’ni hafta içleri Ali Kırca sunmaktadır. Hafta sonu haberlerini ise 31 Aralık 2007’den beri Korcan Karar sunmuştur. ‘Siyaset Meydanı’ programını her Perşembe gecesi Ali Kırca sunmuştur. Show TV’nin seslendirme sanatçısı 2010 yılından itibaren Mehmet Onur’dur. Tuba Atav ise Korcan Karar’ın yerine hafta sonu haberlerini sunacaktır. 3 Eylül 2012 yılında 16:9 geniş ekranlı yayına geçmiştir.

Show TV bültenleri ile ilgili dönemin genel yayın yönetmeni Ufuk Güldemir’in açıklaması şu şekildedir: *‘Tarafsız, milletin çıkarlarını gözetken, demokratikleşmeden,*

özelleştirmeden ve serbest piyasa ekonomisinden yana olan, tam bağımsız, tam tarafsız bir haber bülteni'.¹⁹¹

c – “Kanal D” Televizyon Kanalı

Ulusal çapta yayın yapan Kanal D 16 Eylül 1993'te deneme yayın, 19 Aralık 1993 tarihinde ise gerçek yayın hayatına başlamıştır. Kanal sırasıyla Star TV, Teleon TV, Show TV, Kanal 6, HBB, TGRT, ATV ve Cine5'ten sonra Türkiye'nin dokuzuncu özel televizyon kanalı olmuştur. Ayhan Şahenk ve Aydın Doğan tarafından ortak kurulmuştur. Kanalın hisseleri 17 Ekim 1994 tarihinde Aydın Doğan'a emanet verildi ve kanalın logosu değişerek bugünkü hâlini almıştır. Kanalın sahibi Doğan TV Haber ve Görsel Yayıncılık adına Aydın Doğan'dır. Tüm Türkiye'ye yayını gerçekleştiren ulusal kanal, genelde dizileriyle ön plana çıkmıştır ve 84 yerli ve 13 yabancı dizi ile, 93 yerli ve 9 yabancı dizi yayınlamış Show TV'den sonra en çok sayıda televizyon dizisi yayınlamış ikinci Türk televizyon kanalıdır. 2009 yılından itibaren Türkiye'de en çok izlenen televizyon kanalı unvanına sahip olmuştur.¹⁹²

2004 yılında, analog yayının yanı sıra sayısal yayın yapmaya da başlamıştır. Diğer tüm Avrupa ülkelerine Türkçe yayın yapan Almanya merkezli Euro D kanalın Türkiye dışındaki şubesidir. Kanal D, ayrıca Türkiye'de yüksek çözünürlükle (HD) yayın yapan ilk ulusal televizyon kanalıdır. Kanal D'de yayınlanan birçok program, bu kanaldan yüksek çözünürlükle izlenebilmektedir. 5 Eylül 2005'ten itibaren Kanal D 'Ana Haber Bülteni'ni hafta içi Mehmet Ali Birand sunmuştur. 17 Ocak 2013 tarihinden Kanal D 'Ana Haber Bülteni'ni hafta içi Serdar Cebe, hafta sonu ise Güzde Atasoy sunmaktadır. '32. Gün' programını her Perşembe gecesi Mehmet Ali Birand sunmuştur. 'Fatmagül'ün Suçu Ne?', 'Hanımın Çiftliği', 'Kavak Yelleri', 'Öyle Bir Geçer Zaman ki' gibi Kanal D'nin izleyiciler tarafından en çok beğenilen dizileri arasında yer almıştır. Kanal D 2005 yılından itibaren her yıl Türkiye'nin en çok izlenen kanalı durumundadır. Kanal, 21 Nisan 2011 tarihinde logosunu üç boyutlu yapmış ve logonun ortasındaki daire dönen bir küre olmuştur.

¹⁹¹ 02.07.1995 SHOW Dergi'den aktaran Çiler Dursun, **a.g.e.**, s.150

¹⁹² http://tr.wikipedia.org/wiki/Kanal_D; (erişim tarihi: 15.04.2013)

Kanal D'nin aynı isimli bir de Romanya'da yayın yapan yerel kanalı bulunmaktadır. 18 Şubat 2007 tarihinde kurulan bu kanal Romence yayın yapmaktadır. İsviçreli Ringier Grubu ile Türk Doğan Medya Grubu ortaklığıyla kurulan kanalda Kanal D özgün dizilerinin dışında diğer Türk dizileri de yayınlanmaktadır.

Euro D, Kanal D'nin Avrupa'daki Türklere yönelik yayın yapan televizyon kanalıdır. Eski ismi 'Kanal D Fun' olan kanal 7 Mart 2001 tarihinde adını 'Euro D' olarak değiştirmiştir. 15 Eylül 2005 tarihinden itibaren şimdiki logosunu kullanmaktadır. Ağırlıklı olarak Kanal D'de oynayan dizi, film ve programları yayınlamaktadır. Bunun dışında Euro D Haber ile Avrupa ile ilgili haberler sunmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE ANA HABER BÜLTENLERİNİN İÇERİK ANALİZİ VE KARŞILAŞTIRILMASI

A – İÇERİK ANALİZİ AŞAMALARI

1 – Araştırmanın Konusu ve Önemi

Ülke çapında kutlanan ve devletin oluşmasında tarihi önem taşıyan bayramlara “ulusal bayramlar” adı verilmektedir. Bu bayramlar milletin birlik ve beraberlik içinde yaşamasına katkı sağlamaktadır. Bu özel günlerde ülkenin bağımsızlığı için mücadele eden kahramanlar anılmaktadır. Ayrıca ülkenin her yerinde çeşitli törenler ve kutlamalar yapılmaktadır.

Devletin milli sembollerinden biri olan bayrağın tanımını TDK şu şekilde açıklamıştır: “*Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş, sancak*”.¹⁹³ Milletin simgesi olan bayrak kullanımı her iki ülkenin milli bayramlarında farklılıklar göstermektedir. Özellikle Türkiye’de milli bayramlarda bayrak halk arasında yaygın olarak kullanılırken Kazakistan’da bayrak halk arasında kullanılmamaktadır. Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarının dışında halk ev ve işyerlerinde de bayrak kullanırken, Kazakistan’da bu kullanım sadece kamu kurum ve kuruluşları için geçerlidir. Türkiye’de halk milli bayramlarda ellerinde bayraklarla meydanları sokakları doldururken Kazakistan’da bayrağın bu şekilde kullanımı yasa¹⁹⁴ ile kısıtlanmıştır.

Aslında Türkiye’de de bayrak kullanımı yasal olarak 22 Eylül 1983 tarihinin 2893 sayılı “Türk Bayrağı Kanunu” ile kısıtlanmış olsa da bu yasalara uyulmamaktadır. Türkiye’de T.B.M.M., Anıtkabir, polis, jandarma, hudut, gümrük, muhafaza karakolları ve hudut kapıları gibi resmi daire ve kuruluşlarda bayraklar sürekli çekili kalır. Ayrıca Tüzük’te her gün bayrak çekilecek yerler olarak Cumhurbaşkanlığı, Hükümet kanalları

¹⁹³ **Türkçe Sözlük**, Hazırlayan: Şükrü Haluk Akalın ve başkaları, Türk Dil Kurumu, 11.baskı, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, 2011, s. 287

¹⁹⁴ 4 Haziran 2007 tarihindeki 258 sayılı “**Kazakistan Cumhuriyeti’ndeki Devlet Simgeleri Hakkında**” **Kazakistan Cumhuriyeti’nin Anayasal Kanunu**

gibi resmi daire ve kuruluşlar, limanda demirli veya seyir halinde bulunan makineli ve büyük ve küçük her çeşit aracıyla devlet işlerinde kullanılan makinesiz deniz araçları belirtilmiştir. Ulusal bayram, genel ve hafta tatilinde Müsaade ile Bayrak çekilecek yerler ise resmi daireler, bağımsız bölümler ve daha üst askeri karargâhlar, kamu kurum ve kuruluşları ve o nitelikteki meslek kuruluşları, siyasal partiler, fabrikalar, işletmeler, Milli kuruluşlar sayılmaktadır. Fakat milli spor karşılaşmalarında ve milli gelenekle gerekiyorsa törenlerde ve dünlerde Bayrak kullanılabilir.¹⁹⁵

Ulusal bayramların en önemli amaçlarından biri, toplumda tarih bilincini geliştirerek milli değerleri korumaktır. Türkiye’de ulusal bayramlar denince Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün ismi akıllara gelmektedir. Çünkü bu bayramların kutlanmaya başlanmasında Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün rolü büyüktür.

Aynı şekilde 131 milletten oluşan Kazakistan’da, Orta Asya ülkeleri için birlik ve beraberliğin en önemli örneğini oluşturmaktadır. Kazakistan’ın bağımsızlığı için mücadele eden kahramanları anmak ve onların sayesinde kavuştuğumuz ‘bağımsızlık’ kelimesinin anlamının çok derin olduğunu yeni nesillere anlatmak ulusal bayramın en önemli işlevlerinden biridir.

Ulusal Bayram’lar ülkenin egemenliğini kazandığı gün ile sınırlı tutulmuş ve örnekleme sadece bu bayramlar dâhil edilmiştir. Türkiye’de ulusal bayram 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’dır. 29 Ekim 1923 yılında TBMM, Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’na (1921 Anayasası) göre değişiklikler yaparak devletin yönetim şeklinin ‘Cumhuriyet’ olduğunu ilan etmiştir. 2 Şubat 1925 tarihinde Hariciye Vekâleti (Dışişleri Bakanlığı) tarafından hazırlanmış olan kanun teklifinde 29 Ekim gününün bayram olarak alınması önerilmiş ve 19 Nisan’da bu teklif TBMM tarafından kabul edilmiştir.¹⁹⁶ 628 sayılı kanuna göre 29 Ekim 1925 yılından itibaren ülke çapında ve dış temsilciliklerde bayram olarak kutlanmaya başlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, 29 Ekim 1933’te yani Cumhuriyet’in 10. yılında yapılan kutlamalarda verdiği 10. Yıl Nutku’nda Türk Ulusu’na Bayramla ilgili olarak şöyle seslenmiştir: “*Ebediyete*

¹⁹⁵ **Türk Bayrağı Tüzüğü**

¹⁹⁶ **Ankara Büyükşehir Belediyesi Kent Bülteni**, Nisan 2012

*akıp giden her on senede, bu büyük millet bayramını daha büyük şerefle, saadetlerle huzur ve refah içinde kutlamayı gönülden dilerim. Ne Mutlu Türküm Diyene!”*¹⁹⁷

Resmî Bayramlar olarak nitelendirebileceğimiz diğer önemli günler ve bayramlar şöyledir: 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı ve 30 Ağustos Zafer Bayramı’dır. Dinî Bayramlar: Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı’dır. Yılbaşı tatili: 1 Ocak günü yapılan tatil ve 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü.¹⁹⁸

16 Aralık Bağımsızlık Günü’nün Kazakistan’ın geçmişi ve geleceği için önemi büyüktür. 16 Aralık 1986 tarihinde olan ‘Jeltoksan Okıgası’ (Aralık Olayı) Kazakistan’ın bağımsızlığına kavuşmasını sağlayan ve tarihi önem taşıyan bir olaydır. Jeltoksan Okıgasında Kazakistan’ın gençleri yönetime yeni gelen Rus kökenli Kolbin’in yerine Kazak milletinden yöneticinin gelmesini talep ederek Kazakistan’ın ‘bağımsız’ bir devlet olmasını hedeflemişlerdir. Fakat SSCB’nin Silahlı Kuvvetleri gençlerin eylemini bastırmaya çalışmışlar ve ilk olarak Almatı’da başlayıp, sonra ülke çapına yayılan olaylarda gençlerin eylemlerini hiçbir kitle iletişim aracı halka yayınlamamıştır. Böylece bu olaylar halktan saklanmaya çalışılmıştır. Olaylara katılan gençler sert müdahalelere, soruşturma ve gözaltlarına maruz kalmalarına rağmen eylemlerini sürdürmüşlerdir. Ülke çapında bağımsızlıkları için direnen Kazak gençlerinin 99’u tutuklanmış ve 264 öğrenci üniversitelerden atılmıştır.¹⁹⁹ Bu olaydan sonra 16 Aralık 1991’de Kazakistan bağımsızlığına kavuşmuştur. Gençlerin bağımsızlık için verdiği bu mücadele Kazakistan’ın önemli tarihsel olaylarından biridir.

Araştırma tarihinin 2011 yılı seçilmesinin nedeni Kazakistan’ın bağımsızlığının 20. Yılı olmasıdır. Dolayısıyla bu tarih Kazakistan için büyük bir önem taşımaktadır. Ayrıca Kazakistan’da Türkiye’de olduğu gibi Ulusal bayramın kutlanması bir gün ile sınırlı değildir. Kazakistan’da bu kutlamalar birkaç gün sürmektedir. 2011 yılında ulusal bayramın kutlanmasının ayrı bir özelliği vardır. “Jeltoksan” olayına katılanlar anılmakla beraber, Bağımsızlık günü için çeşitli konserler ve etkinlikler düzenlenmiştir.

Kazakistan’da Ulusal Bayram 16 Aralık Bağımsızlık Günü dışında Devlet Bayramları da kutlanmaktadır: 1-2 Ocak Yeni Yıl, 8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü,

¹⁹⁷ Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri, C.II, s.276.

¹⁹⁸ 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunu (17 Mart 1981)/Türkiye

¹⁹⁹ ‘Taufelsizdik Şejiresi’, Dulati adındaki Taraz Devlet Üniversitesi, Taraz, 2011, s.2

21-23 Mart Nevruz Bayramı, 1 Mayıs Kazakistan Halkının Birliği Bayramı, 7 Mayıs Vatanı Koruyanlar Günü, 9 Mayıs Zafer Günü, 6 Temmuz Astana Günü, 30 Ağustos Kazakistan Cumhuriyeti'nin Anayasası Günü, 1 Aralık Kazakistan Cumhuriyeti'nin İlk Cumhurbaşkanı Günü.²⁰⁰

2 – Araştırmanın Amacı

Bu araştırma; Kazakistan ve Türkiye'de ulusal bayramların ana haber bültenlerinde nasıl sunulduğunu ve ulusal bayramların hangi televizyon kanallarında uzun süre anlatıldığını incelemeyi hedeflemektedir. Ayrıca iki ülkedeki haber sunuşlarının farklılıklarını ortaya çıkarmaktır.

3 – Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada Türkiye'nin devlet televizyon kanalı TRT 1 ve geniş izleyici kitlesine sahip ve farklı medya gruplarına ait olan ATV, Show TV ve Kanal D özel televizyon kanallarının, ayrıca Kazakistan'ın 'Kazakhstan' devlet televizyon kanalı ve geniş izleyici kitlesine sahip olan 'KTK', '31 kanal' ve '7 kanal' özel televizyon kanallarının ana haber bültenleri incelenmiştir.

Türkiye'deki televizyon kanallarının ana haber bültenlerinin 27.10.2011-29.10.2011 tarihleri arası, Kazakistan'daki televizyon kanallarının ana haber bültenlerinin 14.12.2011 – 16.12.2011 tarihleri arası ele alınmıştır. Araştırmanın genel sınırlılığını ulusal bayramlar konusu oluşturmaktadır. Ulusal bayramın ana haberlerde gösterildiği tarihlerin sınırlı olması, araştırmanın da belli bir sınırlama içerisinde tutulmasına neden olmuştur.

4 – Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Türkiye'de ve Kazakistan'da yayın yapan ulusal televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde sunulan ulusal bayram haberleri, bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Türkiye'de 27.10.2011-29.10.2011 tarihleri arasında TRT 1, ATV, Show TV ve Kanal D televizyon kanallarında, Kazakistan'da ise 14.12.2011 – 16.12.2011 tarihleri arasında 'Kazakhstan', 'KTK', '31 kanal' ve '7 kanal' televizyon

²⁰⁰ **267-II sayılı Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Bayramlar Hakkında Kanunu** (13 Aralık 2001)

kanallarında yayımlanan ulusal bayramlarla ilgili haberler bu araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Bu tarihler, ulusal bayram tarihleri olduğu için seçilmiştir. Haber değerlendirmeleri, toplam haber süresi çerçevesinde, fakat haber özetleri, reklamlar, spor ve hava durumu dâhil edilmeden yapılmıştır.

5 – Araştırmanın Varsayımları

Kazakistan ve Türkiye ana haber bültenlerinin sunum tekniklerinin farklılığı ulusal bayramları sunmayı etkilemektedir.

Türkiye haber yayıncılığında özel yayıncılığın etkisi devlet televizyon yayıncılığını ve haber sunumunu etkilemektedir.

6 – Araştırmanın Yöntemi

Kuramsal bağlamda haber odağında literatür taraması yapılmıştır. Tez konusu ile ilgili çeşitli kitaplar, yabancı kaynaklar, tezler, makaleler ve internet sitelerin web sayfaları incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Kazakistan ve Türkiye ana haber bültenleri DVD-RW'ye kaydedilmiştir. Ana haber bültenleri, karşılaştırmalı haber analizlerinde araştırmanın verileri değerlendirilirken içerik analizi yapılmıştır.

7 – İçerik Analizi

İçerik analizinin diğer araştırma yöntemlerinden farklı bir özelliği, içerik çözümleme yöntemi ilk çıkışta kitle iletişim araçlarındaki içeriği incelemek için uygulanan bir yöntemdir. Alan çeşitliliğinin çoğalmasına rağmen hala kitle iletişim araçları alanında sık kullanılan yöntem olarak devam etmektedir. Ayrıca içerik analizi sistematik ve doğru bir biçimde uygulandığı zaman güvenilir bir yöntemdir. Bilindiği üzere, nicel ve nitel olarak adlandırılan iki ana bölümden oluşan içerik analizinin birçok tanımı yaygındır. Ayrıca içerik çözümlemesinin herkes tarafından kabul edilen net bir tanımı yoktur.

İçerik analizi, kitap, dergi, makale, gazete, konferans, radyo ve televizyon programı veya haberi gibi ürünlerin ya da çalışmaların içeriklerinin belli bir ilkeler

doğrultusunda kategorize edilip sistematige dayanan bir enformasyona dönüştürülmesidir.²⁰¹

Früh,²⁰² içerik çözümlemesinin, '*beyanların içeriksel ve biçimsel özelliklerini sistematik ve nesnel tasvir eden ampirik bir yöntem*' olduğunu ileri sürmektedir. Sistematik ve nesnellik gibi içerik analizinin özelliklerini Früh ön plana çıkarmaktadır. Ayrıca içerik analizinin, tüm aşamaları kesin çizgilerle ayırdığını ve her bir aşamanın kendine özgü bir niteliği taşıdığını belirtmektedir.

İçerik analizine Walizer ve Wienir²⁰³ kaydedilmiş bir bilginin mesajını araştırmak amacıyla kullanılan birçok yönlü sistematik bir yardımcı olarak bakmaktadırlar. Bardin²⁰⁴ ise içerik çözümlemesini mesaj ve yorum arasında araştırmayı gerekli kılan, konulara göre uygun duruma getiren, araştırmanın sonuna doğru daha da gelişen ve verimli halindeyken uygulanması faydalı bir teknikler bütünü olarak ele almaktadır.

Kerlinger²⁰⁵ sistematik ve objektiflik gibi olmazda olmaz özellikleri içerik analizinin taşıdığını ileri sürmektedir. Ayrıca değişkenleri ölçmek için niceliksel yönden belli bir konuyu araştırmak ve çözümlemek için hazırlanmış bir yöntem olduğunu da vurgulamaktadır. Krippendorff²⁰⁶ ise içerik çözümlemesini, verilerden başlayıp bağlamlarına kadar tekrarlanabilir ve geçerli referanslar yapmak için uygulanan bir araştırma tekniği diye açıklama yapmaktadır.

Robert ve Bouillaget²⁰⁷ farklı metinlerin içeriğini, esas öğeleri kategorize etmek ve yorumlamak amacı ile metodik, sistematik, nesnel ve nicel araştırmayı kapsayan bir

²⁰¹ Ömer Demir ve Mustafa Acar, **Sosyal Bilimler Sözlüğü**, Ankara, Vadi Yayınları, 2002, s.199

²⁰² Werner Früh, **Inhaltsanalyse. Theorie und Praxis 5., Überarbeitete Auflage**, Konstanz: UVK, 2001, s. 25'ten aktaran Orhan Gökçe, **İçerik Analizi, Kuramsal ve Pratik Bilgiler**, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2006, s. 17

²⁰³ Michael H. Walizer ve Paul L. Wienir, **Research method and analysis**, New York, Harper&Row, 1978'den aktaran Gülseren Şendur Atabek ve Ümit Atabek, **Medya Metinlerini Çözümlemek: İçerik, Göstergebilim ve Söylem Çözümleme Yöntemleri**, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2007, s. 20

²⁰⁴ Laurence Bardin, **L'Analyse de Contenu**, edition PUF, Paris, 1977'den aktaran Nuri Bilgin, **Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi: Teknikler ve Örnek Çalışmalar**, 2.baskı, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2006, s.2

²⁰⁵ Fred Kerlinger, **Foundations of behavioral research**, 2. Basım, New York, Holt, Rinehart ve Winston, 1973'ten aktaran G.Ş. Atabek ve Ü. Atabek, **a.g.e.**, s. 20

²⁰⁶ Klaus Krippendorff, **Content analysis: An introduction to its methodology**, Beverly Hills, CA: Sage Publications, 1980'den aktaran G.Ş. Atabek ve Ü. Atabek, **a.g.e.**, s. 20

²⁰⁷ Nuri Bilgin, **Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi: Teknikler ve Örnek Çalışmalar**, 2.baskı, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2006, s.4

yöntem olarak nitelendirmektedir. Berger,²⁰⁸ içerik çözümlemesini bazı ürünlerin sayısını, bazı iletişim türünün örnekleme çerçevesinde ölçmeye yönelik bir araştırma yöntemi olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca içerik analizindeki esas varsayımını, mesajların incelenmesi ve iletişimin bu mesajları alan insanları bilgilendirmesi olarak kabul etmektedir.

Merten²⁰⁹ ise içerik analizini, '*sosyal gerçeğin belirgin (manifest) içeriklerinin özelliklerinden, içeriğin belirgin (manifest) olmayan özellikleri hakkında çıkarımlar yapmak yoluyla sosyal gerçeği araştıran bir yöntemdir*' olarak ele almaktadır. İçerik analizi sadece metine değil, yazar-okuyucuya, kaynağa ve ayrıca sosyal bağlama bağlı olup, onları da bir taraftan yansıtmaktadır. Bu tanımdan yola çıkılarak içerik analizinin salt değil, seçici, sınıflandırıcı ve nicel bir yöntem olduğu fark edilmektedir.

Yukarıda adı geçen araştırmacılar içerik çözümlemesini "umut" olarak görse, diğer kısım da her araştırmada olduğu gibi eleştirel tarafından bakmıştır. Henry ve Moscovici²¹⁰ içerik analizini, kuramsal bir esası olmayan ve fazla fikir içermeyen çözümlemeli bir vasıta yerine koymaktadırlar. Ghuiglione²¹¹ ise, içerik analizini tanımlarken, onun kuramsal yönden zayıf olduğunu belirterek, pratikte ilginç sonuçlara ulaşan bir yöntem olduğunu da söylemektedir.

İçerik analizinin en önemli amacı "mevcut olandan mevcut olmayana yönelik çıkarım yapmak"tır. İçerik analizi metnin içeriğindeki anlamları tespit etmek için çıkarım yapmayı hedeflemektedir. Başka bir deyişle, içerik çözümlemesi açık mesajdan gizli mesaja geçiş yapmakla birlikte metin içeriğini tasvir etmeye değil, sistematik bir düzende metin ötesindeki bağlantıları bulma yeteneğine sahiptir.²¹²

İçerik analizinin belli bir kalıbı yoktur. İçerik analizi araştırma amacına ve mesajlarına bağlı olarak farklı şekillerde incelenmektedir. Hangi tekniğin uygulanacağına karar verilmelidir ve bu karara göre aşamalar belirlenmelidir.

²⁰⁸ Artur Asa Berger, **Kitle İletişiminde Çözümleme Yöntemleri**, (Çev.: D. Güler), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1993, s.104'ten aktaran Faruk Uğurlu - Şerife Öztürk, **a.g.e.**, s.125

²⁰⁹ Klaus Merten, **Inhaltsanalyse. Einführung in Theorie, Methode und Praxis**, Opladen, Westdeutscher, 1983, s. 15'ten aktaran Orhan Gökçe, **a.g.e.**, s. 18

²¹⁰ Paul Henry ve Serge Moscovici, *Problemes de l'analyse de contenu*, Langages, n. 2, Larousse, Paris, 1968'den aktaran Nuri Bilgin, **a.g.e.**, s.2

²¹¹ Rodolphe Ghuiglione ve Benjamin Matalon, **Les Enquetes Sociologiques**, ed. Armand-Collin, Paris, 1978'den aktaran Nuri Bilgin, **a.g.e.**, s.2

²¹² Orhan Gökçe, **a.g.e.**, s. 22-25

8 –Verilerin Toplanması

Türkiye’deki ve Kazakistan’daki devlet ve özel televizyon kanallarının ana haber bültenleri aşağıdaki tarihleri içermektedir:

TRT : 28 Ekim – 30 Ekim 2011

ATV : 28 Ekim – 30 Ekim 2011

SHOW TV : 28 Ekim – 30 Ekim 2011

KANAL D : 28 Ekim – 30 Ekim 2011

KAZAKHSTAN : 15 Aralık – 17 Aralık 2011

KTK : 15 Aralık – 17 Aralık 2011

ASTANA : 15 Aralık – 16 Aralık 2011, 18 Aralık 2011

STV : 15 Aralık – 17 Aralık 2011

TOPLAM: 24 HABER

Bu tarihlerin seçilme nedeni ise bayramın öncesi, bayram günü ve bayram sonrası günü olarak ele alınmıştır. Bu 3 gün içerisinde bayram konusu daha çok sunulmuştur ve verimli sonuçları elde edebilmek için en uygun günler olarak seçilmiştir.

9 – Değişkenlerin Tanımları

Televizyon Kanalının Adı: Yukarıda belirtilen tarihlerde kaydedilen 8 televizyon kanalından birinin adını belirtmektedir.

Bülten Süresi: Televizyon kanallarında ana haber bültenlerine ayırt edilen sürenin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Bu tespit için 30 dakikadan az, 30 dakika – 1 saat arası ve 1 saatten fazla olmak üzere belli bir aralıklar seçilmiştir. 30 dakika – 1 saat arası olan ana haber bültenleri ideal olarak öngörülmüştür. Spor, reklam ve hava durumu hesaplanmamıştır.

Haber Süresi: Ana haber bülteni içerisinde yer alan haberler incelenerek haber konularına göre ayrılan süreler tespit edilmiştir. Haberler 1 dakikadan az, 1 ile 3 dakika arası, 3 dakikadan fazla olmak üzere kodlanmıştır ve dakikaya göre haberler kısa, orta

ve uzun olarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca haber sürelerine bakılarak hangi konunun ön planda sunulduğu araştırılmıştır.

Haber Sırası: Araştırma kapsamında haberlerin sıralaması tespit edilerek televizyon kanalının hangi konuları içeren haberlere daha çok önem verdiği incelenmiştir. Genelde ilk beş haber gündem konusunu oluşturduğu için beş haber konusu ele alınmıştır. Diğerleri ise ilk beş habere göre daha az değer taşımaktadır. Bu araştırmada incelenecek olan ana haber bültenleri ulusal bayramlar tarihine denk geldiği için ‘ulusal bayram’ konusunun ön plana çıkacağı nettir.

Perfore: Haber görüntüleri ekranda gösterilirken altta haberi sunan sestir.

KJ Yazıları (Karakter Jeneratörü): her türlü sabit veya hareketli metin veya şekilleri görüntü üzerinde göstermeyi sağlayan cihaz ya da yazılımın adıdır. Fakat anlam kaymasına uğrayıp, “yazı”nın yerini almıştır. KJ yazıları haberi hazırlayan muhabir, kameraman, vermek gerekiyorsa kurgucu, haber içinde konuşan kişilerin adı, soyadı, titri veya görevi gibi bilgilerin verildiği yazılardır. Ayrıca haberin spotu, özetleri ve sonraki haberin duyurusu da KJ olarak verilir. Haberin yayını sırasında haber görüntüsünün alt tarafına verilir.

Çekim / Kamera Açısı: Çekimi yapılan nesnenin nasıl görüntülenmek istendiğine bağlı olarak belirlen kamera ile nesne arasındaki açıdır.

Çekim Planı: Program içeriğinde işlenecek konuları ve stüdyo ile çekim mekânlarında, dekor malzemeleri, sunucu, katılacak konuk ve konuşmacıların yerlerini gösteren, telefon bağlantılarını ve varsa stüdyo izleyicilerinin hareket ve trafiğini içeren planı.

B – VERİLERİN ÇÖZÜMÜ VE YORUMLANMASI

1 – Türkiye Devlet Televizyon Kanalı Ana Haber Bültenlerinin Süresi

Aşağıda verilen Türkiye devlet televizyon kanalı TRT’nin ana haber bülteni süresine bakıldığında bayram öncesi, bayram günü ve bayram sonrası günlerinde yayınlanan ana haber bültenleri süresinin birbirinden çok farklı olduğu göze çarpmaktadır.

30 dakikadan az, 30 dakika – 1 saat arası ve 1 saatten fazla olmak üzere yapılan sınıflandırmanın üçü de üç gün içerisinde görülmektedir. İncelemeye göre devlet televizyon kanalı ana haber bülteni süresinde belli bir standartlara uymamaktadır. Ayrıca haber bülteni sürelerinin değişmesini deprem konusu etkilemiştir.

Aşağıda verilen tablolardan görüldüğü gibi 28 Ekim 2011’de yayınlanan TRT ana haber bülteninin süresi diğer iki güne göre çok uzundur. 30 Ekim 2011’de ise 30 dakikayı bile doldurmamaktadır. 30 dakika – 1 saat arası olan ideal ana haber bülteninin süresi 29 Ekim 2011 tarihinde görülmektedir.

28 Ekim 2011 saat

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
TRT	1 saat 07’3”	1 saatten fazla

29 Ekim 2011 saat

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
TRT	36’16”	30 dakika – 1 saat arası

30 Ekim 2011 saat

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
TRT	22’47”	30 dakikadan az

2 – Türkiye Özel Televizyon Kanalları Ana Haber Bültenlerinin Süresi

Türkiye’nin özel televizyon kanallarının ana haber bültenleri devlet televizyon kanalı TRT’ye göre daha sabittir. Türkiye televizyon kanallarında ana haber bültenlerinin süresi genelde 48 dakika ve 1 saat ile sınırlıdır ve süresi her gün hemen hemen aynı kalmaktadır. Kazakistan televizyon kanallarındaki ana haber bültenlerinin süreleri belli bir standartlara göre hazırlanmaktadır. Genellikle Kazakistan ana haber bültenlerinin süresi 30 dakika sürmektedir.

Bu inceleme aşağıda verilen tablolarda ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Aşağıda bayram öncesi, bayram günü ve bayram sonrası olarak seçilen günlerde yayınlanan ana haber bülteninin süreleri sunulmuştur.

ATV Televizyon Kanalının Ana Haber Bülteninin Süresi

28 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.46

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
ATV	47'33''

29 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.45

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
ATV	47'31''

30 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.45

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
ATV	50'2''

Yukarıda sunulan tablolardan görüldüğü gibi ATV televizyon kanalının ana haber bülteninin süresi birbirine yakındır. Hatta 29 Ekim ve 30 Ekim tarihlerinde sunulan ana haber bültenlerinin süresi aynıdır. ATV televizyon kanalı; ana haber bülteninin süresini sabit tutmaya çalışmaktadır.

SHOW Televizyon Kanalının Ana Haber Bülteninin Süresi

28 Ekim 2011 saat 18.43 – 19.45

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
SHOW	59'29''

29 Ekim 2011 saat 18.43 – 19.45

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
SHOW	59'19''

30 Ekim 2011 saat 18.43 – 19.45

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
SHOW	1 saat 1'36''

3 günü ele alınan SHOW televizyon kanalı ana haber bültenlerinin süresi de 1 saat civarındadır. Bayram öncesi, bayram günü ve bayram sonrası günde yayınlanan ana haber bültenlerinin süresi hemen hemen aynıdır.

“KANAL D” Televizyon Kanalının Ana Haber Bülteninin Süresi

28 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.47

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
KANAL D	49'31''

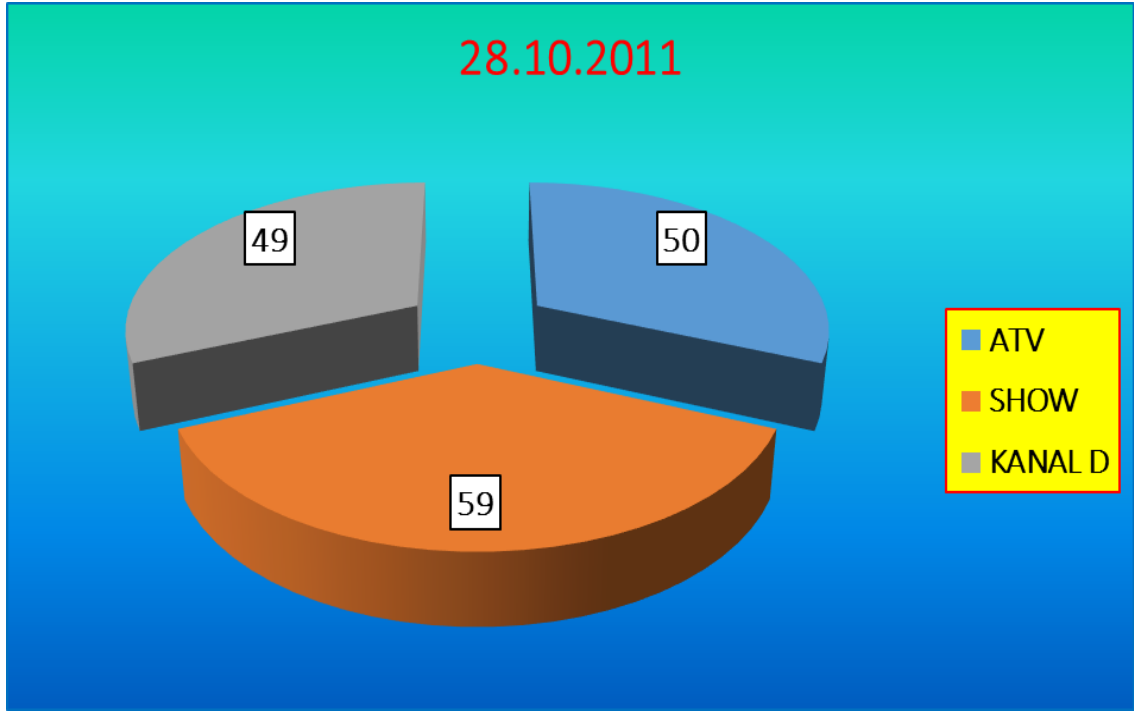
29 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.45

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
KANAL D	45'7''

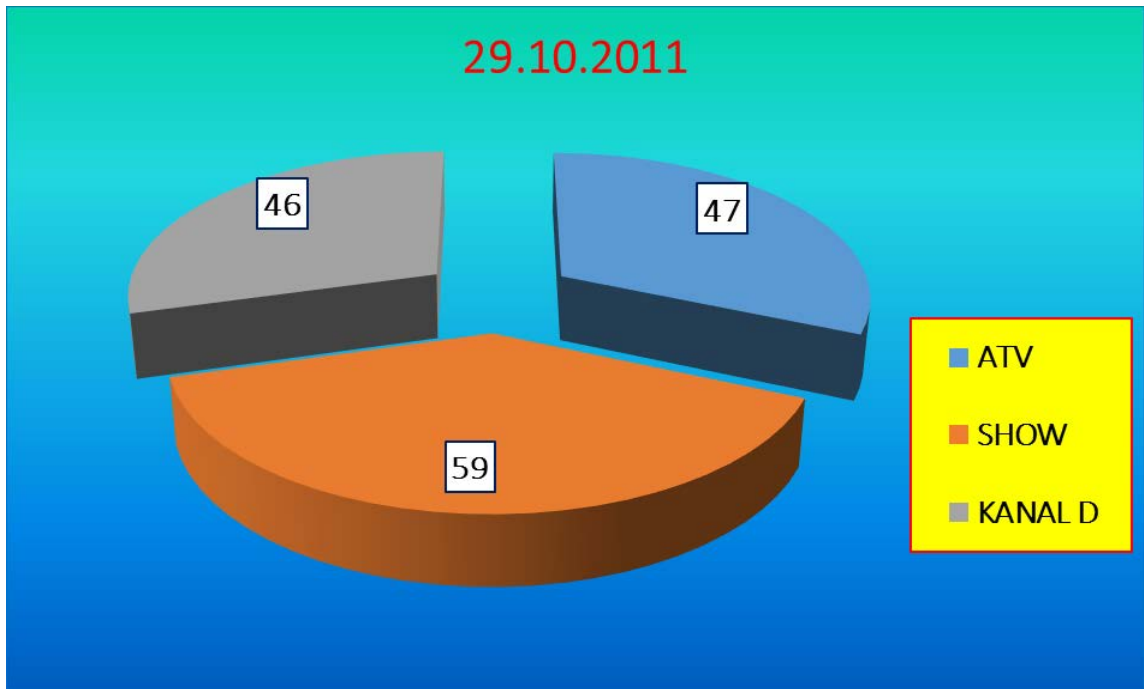
30 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.45

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi
KANAL D	50'09''

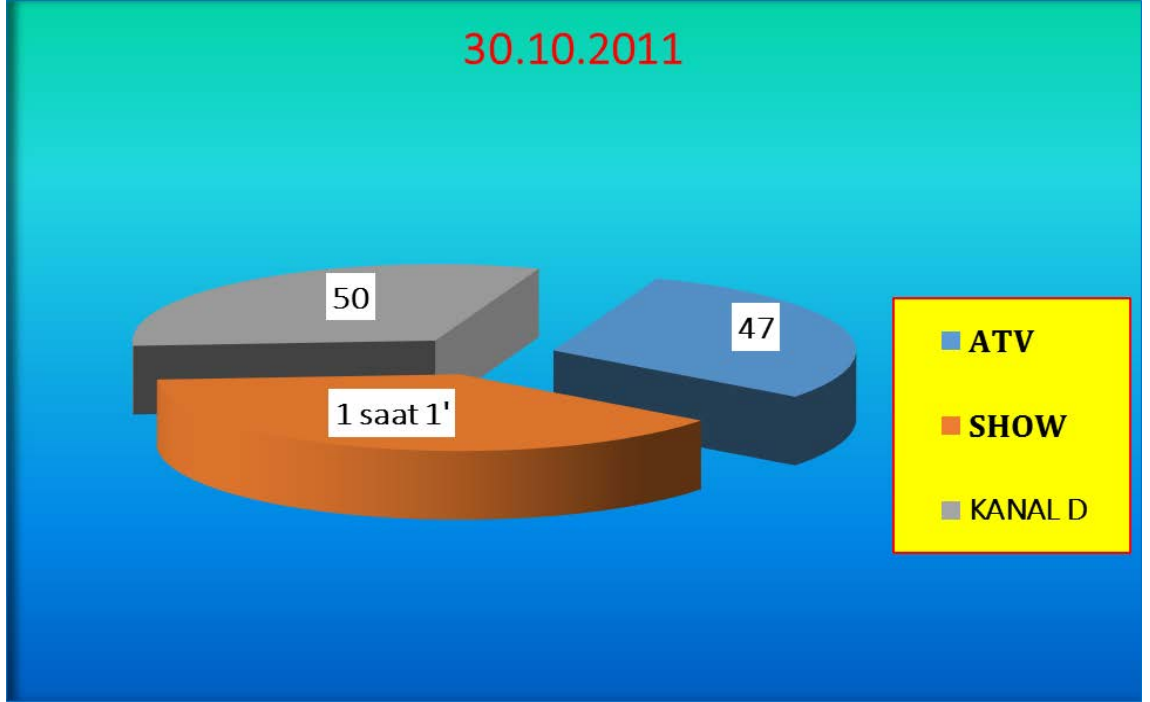
Kanal D televizyon kanalı ana haber bültenlerinin bayram öncesi, bayram günü ve bayram sonrası günde yayınlanan ana haber bültenlerinin süresi yaklaşık 50 dakikadır. Bu televizyon kanalı da ana haber bülteninin süresini sabit bir şekilde devam ettirmektedir.

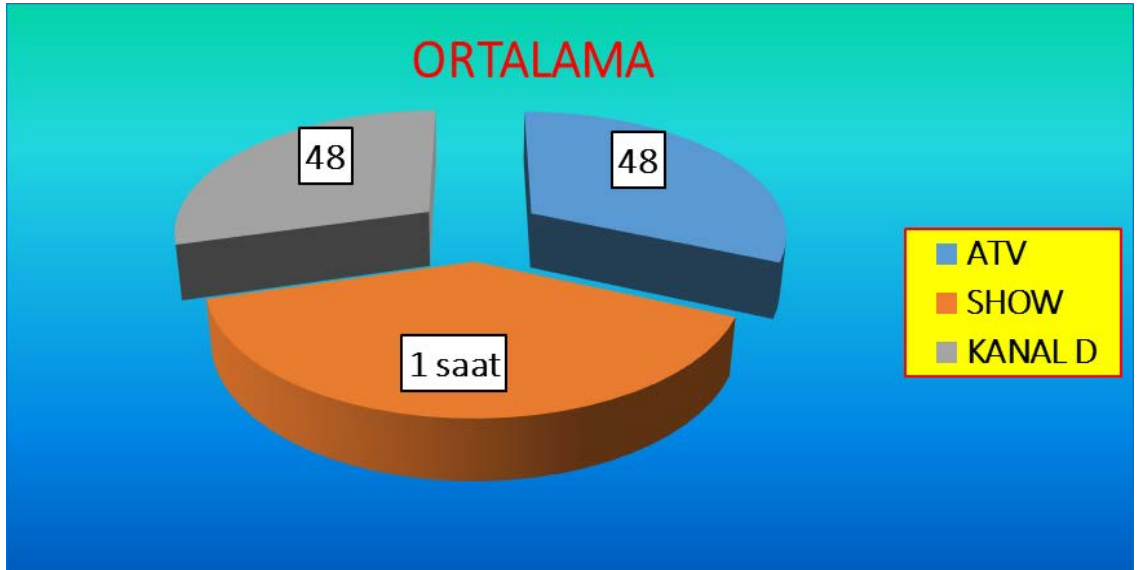
Grafik 1: 28.10.2011 Tarihindeki ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)

Grafik 2: 29.10.2011 Tarihindeki ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)

Grafik 3: 30.10.2011 Tarihindeki ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)

Grafik 4: 28.10.2011-30.10.2011 Tarihleri Arasında ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenleri Süresinin Ortalaması (saat ve dakika olarak)

3 – Kazakistan Devlet Televizyon Kanalı Ana Haber Bültenlerinin Süresi

Kazakhstan televizyon kanalı

15 Aralık 2011 saat 20.30 – 20.56

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
Kazakhstan	26	30 dakikadan az

Kazakhstan televizyon kanalı

16 Aralık 2011 saat 20.30 – 20.54

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
Kazakhstan	24	30 dakikadan az

Kazakhstan televizyon kanalı

17 Aralık 2011 saat 20.30 – 21.06

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
Kazakhstan	36	30 dakika ve 1 saat arası

4 – Kazakistan Özel Televizyon Kanalları Ana Haber Bültenlerinin Süresi

KTK televizyon kanalı

15 Aralık 2011 saat 22.00 – 22.25

Spiker: Dastan Şımırabay ve Janat Bakıt

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
KTK	25	30 dakikadan az

KTK televizyon kanalı

16 Aralık 2011 saat 20.01 – 20.41

Spiker: Dastan Şımırbay ve Svetlana Bulatova

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
KTK	40	30 dakika ve 1 saat arası

KTK televizyon kanalı

17 Aralık 2011 saat 21.00 – 21.30

Spiker: Aleksey Şahmatov

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
KTK	30	30 dakika ve 1 saat arası

Astana televizyon kanalı

15 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.29

Spiker: Armangul Toktamurat

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
Astana	29	30 dakikadan az

Astana televizyon kanalı

16 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.22

Spiker: Armangul Toktamurat

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
Astana	22	30 dakikadan az

Astana televizyon kanalı

18 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.46

Spiker: Muhit İkilas

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
Astana	46	30 dakika ve 1 saat arası

STV televizyon kanalı

15 Aralık 2011 saat 21.00 – 21.23

Spiker: Sava Mendekey

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
STV	23	30 dakikadan az

STV televizyon kanalı

16 Aralık 2011 saat 21.00 – 21.24

Spiker: Sava Mendekey

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
STV	24	30 dakikadan az

STV televizyon kanalı

17 Aralık 2011 saat 16.00 – 16.35

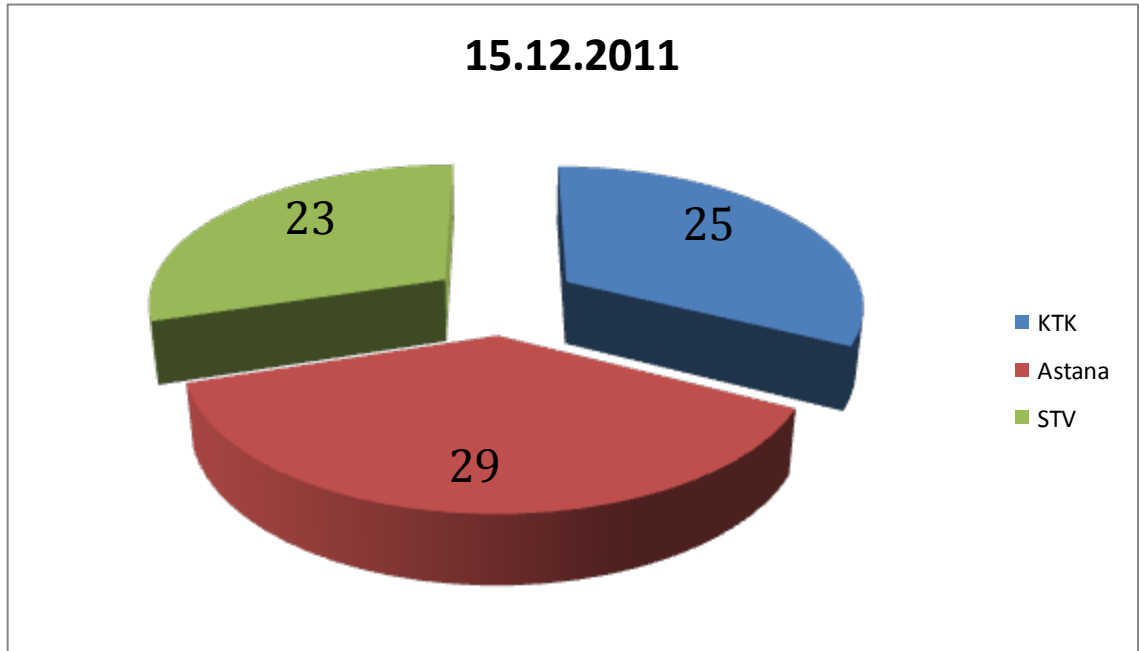
Spiker: Oljas Uâli

Televizyon Kanalının Adı	Toplam Haber Süresi	Sınıflandırma
STV	35	30 dakika ve 1 saat arası

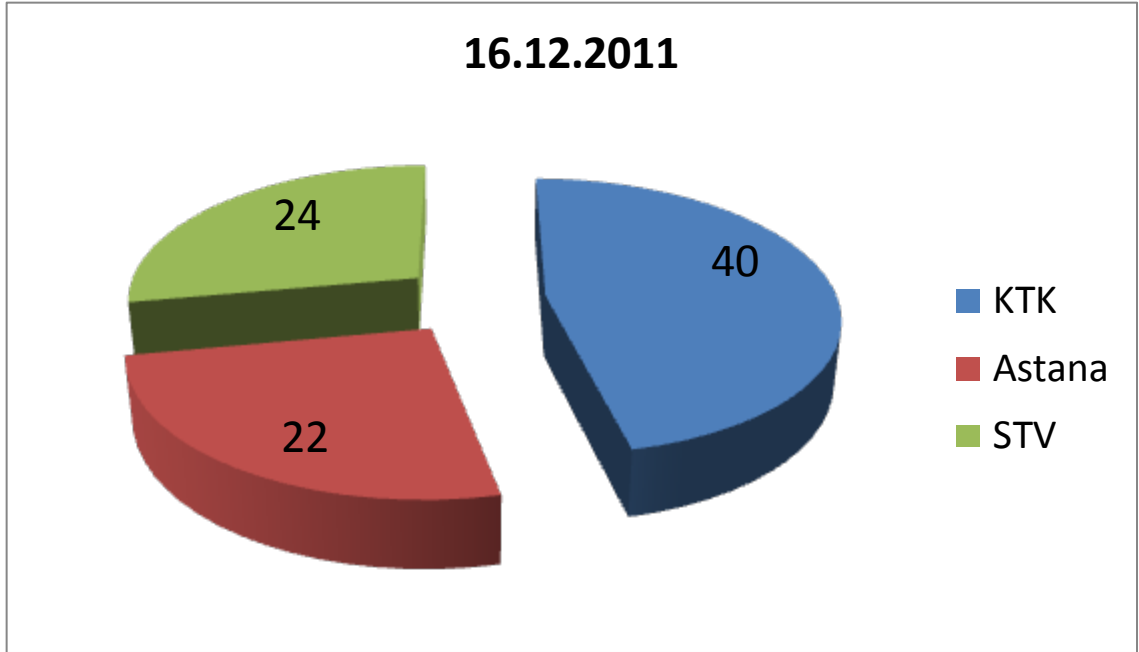
15-17/18.10.2011 Tarihleri Arası KTK, Astana ve STV Televizyon Kanalı Ana Haber Bülteninin Kısa, Orta ve Uzun Haberlerinin Sayısı

Kanal Adı	Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam
KTK	7	7	13	27
AstanaTV	10	23	8	41
STV	4	14	7	25

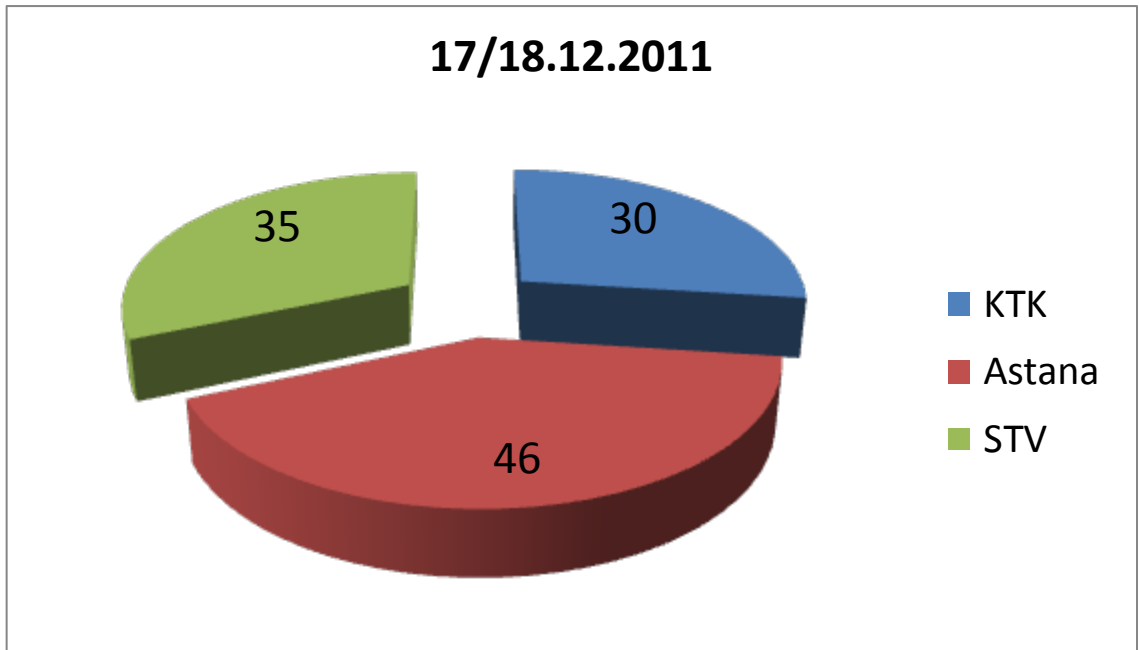
Kanal Adı	Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam
Kazakhstan	11	20	7	38
KTK	7	7	13	27
AstanaTV	10	23	8	41
STV	4	14	7	25

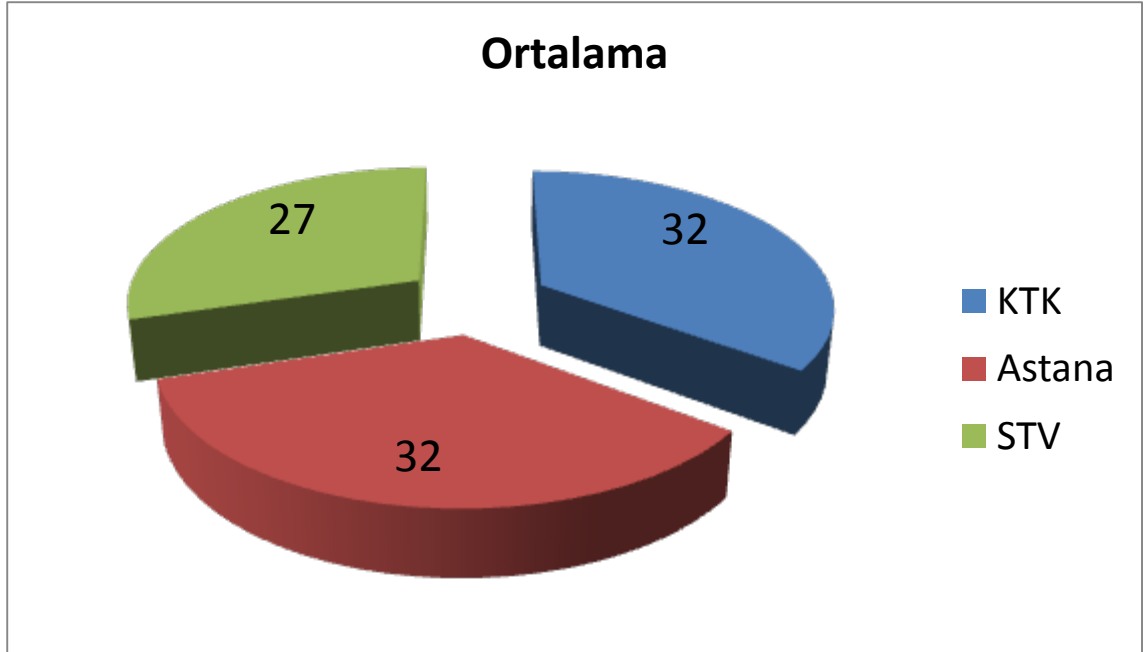
Grafik 5: 15.12.2011 Tarihindeki KTK, Astana ve STV Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)

Grafik 6: 16.12.2011 Tarihindeki KTK, Astana ve STV Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)

Grafik 7: 17.12.2011 ve 18.12.2011 tarihlerindeki KTK, Astana ve STV Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenlerinin Süresi (saat ve dakika olarak)

Grafik 8: 15.12.2011-17/18.10.2011 Tarihleri Arasında KTK, Astana ve STV Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenleri Süresinin Ortalaması (saat ve dakika olarak)

C – ANA HABER BÜLTENLERİNDEKİ HABERLERİN SÜRESİ VE SAYISI

1– Kazakistan ve Türkiye Devlet Televizyon Kanallarının Ana Haber Bülteninde Yer Alan Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı

a– TRT 1 Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı

Ana haber bülteni içerisinde yer alan haberler incelenerek haber konularına göre ayrılan süreleri tespit edilmiştir. Haberler 1 dakikadan az, 1 ile 3 dakika arası, 3 dakikadan fazla olmak üzere kodlanmıştır ve dakikaya göre haberler kısa, orta ve uzun olarak sınıflandırılmıştır.

TRT televizyon kanalının üç günlük ana haber bülteninde yer alan haberlerin sınıflandırılmasına göre daha çok orta haber mevcuttur. 28.10.2011 tarihinde yirmi dört tane orta haber, 29 – 30.10.2011 tarihlerindeki orta haber sayısı ise aynıdır, on birdir. 28.12.2011 tarihinde sadece bir kısa haber sunulmuştur. 29 - 30.12.2011 tarihlerinde ise kısa haber hiç yoktur. Uzun haber ise 28 Ekim 2011’de - yedi, 29 Ekimde - üç ve 30 Ekimde sadece bir tane mevcuttur.

Haber sayısına gelince, 28 Ekim 2011’de haber sayısının diğer iki güne göre daha fazla olduğu göze çarpmaktadır. 3 gün içerisinde toplam elli sekiz haberden oluşan TRT ana haber bülteninde haber sayılarına dikkat edilmediği görülmektedir.

28 Ekim 2011 saat

Sunucu: Anda Özmen

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	00’57’’	1 dakikadan az	Kısa
2	2’40’’	1 ile 3 dk arası	Uzun
3	2’39’’	1 ile 3 dk arası	Uzun
4	2’51’’	1 ile 3 dk arası	Uzun
5	1’59’’	1 ile 3 dk arası	Orta
6	2’05’’	1 ile 3 dk arası	Orta
7	1’52’’	1 ile 3 dk arası	Orta
8	2’58’’	3 dakikadan fazla	Uzun
9	1’46’’	1 ile 3 dk arası	Orta
10	1’1’’	1 ile 3 dk arası	Orta
11	2’13’’	1 ile 3 dk arası	Orta
12	2’11’’	1 ile 3 dk arası	Orta
13	2’13’’	1 ile 3 dk arası	Orta
14	3’12’’	3 dakikadan fazla	Uzun
15	1’29’’	1 ile 3 dk arası	Orta
16	2’1’’	1 ile 3 dk arası	Orta
17	0’51’’	1 dakikadan az	Orta
18	1’17’’	1 ile 3 dk arası	Orta
19	0’53’’	1 dakikadan az	Orta
20	3’03’’	3 dakikadan fazla	Uzun
21	1’35’’	1 ile 3 dk arası	Orta
22	2’19’’	1 ile 3 dk arası	Orta
23	1’55’’	1 ile 3 dk arası	Orta
24	1’45’’	1 ile 3 dk arası	Orta
25	1’27’’	1 ile 3 dk arası	Orta
26	1’	1 ile 3 dk arası	Orta
27	1’11’’	1 ile 3 dk arası	Orta
28	2’03’’	1 ile 3 dk arası	Orta
29	2’17’’	1 ile 3 dk arası	Orta
30	2’02’’	1 ile 3 dk arası	Orta
31	3’21’’	3 dakikadan fazla	Uzun
32	1’26’’	1 ile 3 dk arası	Orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
1	24	7	32

29 Ekim 2011 saat

Sunucu: Zeynep Bulut

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	2'38"	1 ile 3 dk arası	Orta
2	3'32"	3 dakikadan fazla	Uzun
3	1'19"	1 ile 3 dk arası	Orta
4	2'4"	1 ile 3 dk arası	Orta
5	2'32"	1 ile 3 dk arası	Orta
6	2'24"	1 ile 3 dk arası	Orta
7	2'13"	1 ile 3 dk arası	Orta
8	2'07"	1 ile 3 dk arası	Orta
9	2'54"	3 dakikadan fazla	Uzun
10	2'27"	1 ile 3 dk arası	Orta
11	1'52"	1 ile 3 dk arası	Orta
12	2'24"	3 dakikadan fazla	Uzun
13	2'32"	1 ile 3 dk arası	Orta
14	2'42"	1 ile 3 dk arası	Orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	11	3	14

30 Ekim 2011 saat

Sunucu: Zeynep Bulut

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	1'51"	1 ile 3 dk arası	Orta
2	1'15"	1 ile 3 dk arası	Orta
3	1'42"	1 ile 3 dk arası	Orta
4	1'3"	1 ile 3 dk arası	Orta
5	2'42"	3 dakikadan fazla	Uzun
6	1'34"	1 ile 3 dk arası	Orta
7	2'05"	1 ile 3 dk arası	Orta
8	2'16"	1 ile 3 dk arası	Orta
9	1'58"	1 ile 3 dk arası	Orta
10	1'03"	1 ile 3 dk arası	Orta
11	2'11"	1 ile 3 dk arası	Orta
12	1'2"	1 ile 3 dk arası	Orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	11	1	12

28-30.10.2011 Tarihleri Arası TRT Televizyon Kanalı Ana Haber Bülteninin Kısa, Orta ve Uzun Haberlerinin Sayısı

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
1	46	11	58

b – Kazakistan Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı

15 Aralık 2011 saat 20.30 – 20.56

Spiker: Nurim Erdosov

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	09'53''	3 dakikadan fazla	uzun
2	01'01''	1 ile 3 dk arası	orta
3	04'18''	3 dakikadan fazla	uzun
4	00'47''	1 dakikadan az	kısa
5	01'37''	1 ile 3 dk arası	orta
6	01'13''	1 ile 3 dk arası	orta
7	01'03''	1 ile 3 dk arası	orta
8	02'30''	1 ile 3 dk arası	orta
9	00'58''	1 dakikadan az	kısa
10	01'04''	1 ile 3 dk arası	orta
11	00'31''	1 dakikadan az	kısa
12	00'58''	1 dakikadan az	kısa

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
4	6	2	12

Kazakhstan televizyon kanalı

16 Aralık 2011 saat 20.30 – 20.54

Spiker: Nurim Erdosov

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	05'23''	3 dakikadan fazla	uzun
2	03'35''	3 dakikadan fazla	uzun
3	01'12''	1 ile 3 dk arası	orta
4	02'28''	1 ile 3 dk arası	orta
5	01'29''	1 ile 3 dk arası	orta
6	01'56''	1 ile 3 dk arası	orta
7	01'00''	1 ile 3 dk arası	orta
8	01'24''	1 ile 3 dk arası	orta
9	01'17''	1 ile 3 dk arası	orta
10	00'51''	1 dakikadan az	kısa
11	01'03''	1 ile 3 dk arası	orta
12	01'31''	1 ile 3 dk arası	orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
1	9	2	12

Kazakhstan televizyon kanalı

17 Aralık 2011 saat 20.30 – 21.06

Spiker: Nurim Erdosov

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	06'53''	3 dakikadan fazla	uzun
2	02'13''	1 ile 3 dk arası	orta
3	00'57''	1 dakikadan az	kısa
4	04'53''	3 dakikadan fazla	uzun
5	07'45''	3 dakikadan fazla	uzun
6	01'05''	1 ile 3 dk arası	orta
7	02'43''	1 ile 3 dk arası	orta
8	00'31''	1 dakikadan az	kısa
9	01'22''	1 ile 3 dk arası	orta
10	00'32''	1 dakikadan az	kısa
11	00'31''	1 dakikadan az	kısa
12	01'04''	1 ile 3 dk arası	orta
13	01'32''	1 ile 3 dk arası	orta
14	00'38''	1 dakikadan az	kısa

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
6	5	3	14

2– Kazakistan ve Türkiye Özel Televizyon Kanallarının Ana Haber Bülteninde Yer Alan Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı

Ana haber bültenlerinin haber süreleri değişmektedir. Genellikle incelenen televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde 1-3 dakika aralığında olan haberler daha yaygındır. Bunlar ‘orta haber’ olarak sınıflandırıldı. Kısa haberler çok az hazırlanmaktadır. Sadece Show televizyon kanalının ana haber bülteninde uzun haberler orta haberlere göre daha çoktur. Türkiye ana haber bültenlerinde haberlerin sürelerinin uzun olmasının büyük bir nedeni bayram değil, depremdir. Deprem olduğu için bayram törenleri iptal edildi ve ana haberin esas konusu olarak deprem seçildi. Depremden canlı yayınlara, deprem mucizeleri ve deprem sonrası yaşanan sıkıntılara uzun süre ayrılır.

a– ATV Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Haberlerin Süresi ve Haberlerin Sayısı

ATV televizyon kanalının toplam haber sayısı 70’dir. Kısa haber sadece iki tane, orta haber 60 ve uzun haber sekiz tanedir. Adı geçen televizyon kanalında orta haberlerin sayısı diğerlerine göre çok fazladır.

Bayram öncesi, bayram günü ve bayram sonrası günlerde sunulan ana haber bültenlerindeki haberlerin sayısı hemen hemen yakındır. 28.10.2011 tarihinde 24 tane orta haber, 29.10.2011 tarihinde – 15, 30.10.2011 tarihindeki orta haber sayısı ise 21’dir. 29 - 30.12.2011 tarihlerinde sadece bir kısa haber sunulmuştur. 28.12.2011 tarihinde ise kısa haber hiç yoktur. Uzun haber ise 28 Ekim 2011’de sadece bir tane, 29 Ekim’de - beş ve 30 Ekimde sadece iki tane mevcuttur.

28 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.46

Sunucu: Cem Öğretir

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	2'15''	1 ile 3 dk arası	orta
2	1'35''	1 ile 3 dk arası	orta
3	2'28''	1 ile 3 dk arası	orta
4	2'1''	1 ile 3 dk arası	orta
5	2'55''	1 ile 3 dk arası	orta
6	1'56''	1 ile 3 dk arası	orta
7	2'25''	1 ile 3 dk arası	orta
8	2'56''	1 ile 3 dk arası	orta
9	2'00''	1 ile 3 dk arası	orta
10	2'09''	1 ile 3 dk arası	orta
11	1'38''	1 ile 3 dk arası	orta
12	3'09''	3 dakikadan fazla	uzun
13	2'14''	1 ile 3 dk arası	orta
14	1'15''	1 ile 3 dk arası	orta
15	2'25''	1 ile 3 dk arası	orta
16	2'22''	1 ile 3 dk arası	orta
17	2'13''	1 ile 3 dk arası	orta
18	2'13''	1 ile 3 dk arası	orta
19	2'35''	1 ile 3 dk arası	orta
20	2'26''	1 ile 3 dk arası	orta
21	2'33''	1 ile 3 dk arası	orta
22	1'44''	1 ile 3 dk arası	orta
23	2'06	1 ile 3 dk arası	orta
24	1'35''	1 ile 3 dk arası	orta
25	1'03''	1 ile 3 dk arası	orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	24	1	25

29 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.45

Spiker: Şebnem Sunar Küçük

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	2'31''	1 ile 3 dk arası	orta
2	2'03''	1 ile 3 dk arası	orta
3	2'12''	1 ile 3 dk arası	orta
4	3'17''	3 dakikadan fazla	uzun
5	1'16''	1 ile 3 dk arası	orta
6	2'17''	1 ile 3 dk arası	orta
7	3'37	3 dakikadan fazla	uzun
8	2'07''	1 ile 3 dk arası	orta
9	5'38''	3 dakikadan fazla	uzun
10	2'42''	3 dakikadan fazla	uzun
11	1'55''	1 ile 3 dk arası	orta
12	2'55''	1 ile 3 dk arası	orta
13	2'15	1 ile 3 dk arası	orta
14	2'37''	1 ile 3 dk arası	orta
15	2'32''	1 ile 3 dk arası	orta
16	1'27''	1 ile 3 dk arası	orta
17	00'46''	1 dakikadan az	kısa
18	3'03''	3 dakikadan fazla	uzun
19	2	1 ile 3 dk arası	orta
20	2'16''	1 ile 3 dk arası	orta
21	1'27''	1 ile 3 dk arası	orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
1	15	5	21

30 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.45

Spiker: Şebnem Sunar Küçük

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	1'49"	1 ile 3 dk arası	Orta
2	1'39"	1 ile 3 dk arası	Orta
3	1'51"	1 ile 3 dk arası	Orta
4	1'18"	1 ile 3 dk arası	Orta
5	1'44"	1 ile 3 dk arası	Orta
6	0'55"	1 dakikadan az	Kısa
7	2'19"	1 ile 3 dk arası	Orta
8	2'1"	1 ile 3 dk arası	Orta
9	3'05"	3 dakikadan fazla	Uzun
10	1'07"	1 ile 3 dk arası	Orta
11	1'25"	1 ile 3 dk arası	Orta
12	2'33"	1 ile 3 dk arası	Orta
13	2'35"	3 dakikadan fazla	Uzun
14	2'18"	1 ile 3 dk arası	Orta
15	2'23"	1 ile 3 dk arası	Orta
16	2'17"	1 ile 3 dk arası	Orta
17	2'26"	1 ile 3 dk arası	Orta
18	1'54"	1 ile 3 dk arası	Orta
19	1'42"	1 ile 3 dk arası	orta
20	1'06"	1 ile 3 dk arası	Orta
21	1'25"	1 ile 3 dk arası	Orta
22	1'1"	1 ile 3 dk arası	Orta
23	2'14"	1 ile 3 dk arası	Orta
24	1'26"	1 ile 3 dk arası	Orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
1	21	2	24

28-30.10.2011 Tarihleri Arası ATV Televizyon Kanalı Ana Haber Bülteninin Kısa, Orta ve Uzun Haberlerinin Sayısı

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
2	60	8	70

b– SHOW Televizyon Kanalının Ana Haber Bülteninin Süresi

28 Ekim 2011 saat 18.43 – 19.45

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	2'38"	1 ile 3 dk arası	orta
2	2'23"	1 ile 3 dk arası	orta
3	2'31"	1 ile 3 dk arası	orta
4	3'35"	3 dk'dan fazla	uzun
5	4'41"	3 dk'dan fazla	uzun
6	5'11"	3 dk'dan fazla	uzun
7	2'27"	1 ile 3 dk arası	orta
8	3'21"	3 dk'dan fazla	uzun
9	3'34"	3 dk'dan fazla	uzun
10	3'26"	3 dk'dan fazla	uzun
11	3'22"	3 dk'dan fazla	uzun
12	1'5"	1 ile 3 dk arası	orta
13	2'39"	1 ile 3 dk arası	orta
14	4'21"	3 dk'dan fazla	uzun
15	4'02"	3 dk'dan fazla	uzun
16	3'4"	3 dk'dan fazla	uzun
17	4'27"	3 dk'dan fazla	uzun
18	3'14"	3 dk'dan fazla	uzun
19	1'27"	1 ile 3 dk arası	orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	7	12	19

29 Ekim 2011 saat 18.43 – 19.45

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	3'08"	3 dk'dan fazla	uzun
2	2'37"	1 ile 3 dk arası	orta
3	3'12"	3 dk'dan fazla	uzun
4	4'33"	3 dk'dan fazla	uzun
5	2'19"	1 ile 3 dk arası	orta
6	4'07"	3 dk'dan fazla	uzun
7	5'1"	3 dk'dan fazla	uzun
8	4'12"	3 dk'dan fazla	uzun
9	3'13"	3 dk'dan fazla	uzun
10	3'33"	3 dk'dan fazla	uzun
11	3'32"	3 dk'dan fazla	uzun
12	2'12"	1 ile 3 dk arası	orta
13	2'19"	1 ile 3 dk arası	orta
14	2'03"	1 ile 3 dk arası	orta
15	2'13"	1 ile 3 dk arası	orta
16	3'32"	3 dk'dan fazla	uzun
17	2'08"	1 ile 3 dk arası	orta
18	3'33"	3 dk'dan fazla	uzun
19	1'34"	1 ile 3 dk arası	orta
20	4'26"	3 dk'dan fazla	uzun

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	8	12	20

30 Ekim 2011 saat 18.43 – 19.45

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	3'08"	1 ile 3 dk arası	orta
2	1'57"	3 dk'dan fazla	uzun
3	2'32"	1 ile 3 dk arası	orta
4	2'19"	1 ile 3 dk arası	orta
5	4'07"	3 dk'dan fazla	uzun
6	4'3"	3 dk'dan fazla	uzun
7	3'39"	3 dk'dan fazla	uzun
8	3'02"	3 dk'dan fazla	uzun
9	2'22"	1 ile 3 dk arası	orta
10	5'16"	3 dk'dan fazla	uzun
11	3'24"	3 dk'dan fazla	uzun
12	2'57"	1 ile 3 dk arası	orta
13	2'59"	1 ile 3 dk arası	orta
14	3'39"	3 dk'dan fazla	uzun
15	3'18"	3 dk'dan fazla	uzun
16	2'35"	1 ile 3 dk arası	orta
17	2'05"	1 ile 3 dk arası	orta
18	2'13"	1 ile 3 dk arası	orta
19	3'53"	3 dk'dan fazla	uzun
20	1'34"	1 ile 3 dk arası	orta
21	2'14"	1 ile 3 dk arası	orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	11	10	21

28-30.10.2011 Tarihleri Arası SHOW Televizyon Kanalı Ana Haber Bülteninin Kısa, Orta ve Uzun Haberlerinin Sayısı

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	26	34	60

c- “KANAL D” Televizyon Kanalının Ana Haber Bülteninin Süresi

28 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.47

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	2’22”	1 ile 3 dk arası	orta
2	0’26”	1 dk’dan az	kısa
3	2’05”	1 ile 3 dk arası	orta
4	2’13”	1 ile 3 dk arası	orta
5	2’21”	1 ile 3 dk arası	orta
6	3’09”	3 dk’dan fazla	uzun
7	3’08”	3 dk’dan fazla	uzun
8	3’2”	3 dk’dan fazla	uzun
9	2’15”	1 ile 3 dk arası	orta
10	2’07”	1 ile 3 dk arası	orta
11	2’02”	1 ile 3 dk arası	orta
12	2’05”	1 ile 3 dk arası	orta
13	5’32”	3 dk’dan fazla	uzun
14	3’28”	3 dk’dan fazla	uzun
15	1’51”	1 ile 3 dk arası	orta
16	2’52”	1 ile 3 dk arası	orta
17	1’36”	1 ile 3 dk arası	orta
18	3’27”	3 dk’dan fazla	uzun
19	3’33”	3 dk’dan fazla	uzun
20	2’06”	1 ile 3 dk arası	orta
21	0’13”	1 dk’dan az	kısa

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
2	12	7	21

29 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.45

Sunucu: Serdar CEBE

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	2'01''	1 ile 3 dk arası	orta
2	2'31''	1 ile 3 dk arası	orta
3	2'34''	1 ile 3 dk arası	orta
4	2'26''	1 ile 3 dk arası	orta
5	4'28''	3 dk'dan fazla	uzun
6	3'01''	3 dk'dan fazla	uzun
7	2'39''	1 ile 3 dk arası	orta
8	4'56''	3 dk'dan fazla	uzun
9	2'29''	1 ile 3 dk arası	orta
10	3'38''	3 dk'dan fazla	uzun
11	2'07''	1 ile 3 dk arası	orta
12	4'27''	3 dk'dan fazla	Uzun
13	1'04''	1 ile 3 dk arası	Orta
14	2'36	1 ile 3 dk arası	Orta
15	1'52''	1 ile 3 dk arası	Orta
16	1'25''	1 ile 3 dk arası	Orta
17	3'1''	3 dk'dan fazla	Uzun
18	1'26''	1 ile 3 dk arası	Orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	12	6	18

30 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.45

Sunucu: Serdar CEBE

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	4'3"	3 dk'dan fazla	Uzun
2	6'28"	3 dk'dan fazla	Uzun
3	3'28"	3 dk'dan fazla	Uzun
4	2'52"	1 ile 3 dk arası	Orta
5	3'32"	3 dk'dan fazla	Uzun
6	1'48"	1 ile 3 dk arası	Orta
7	2'15"	1 ile 3 dk arası	Orta
8	2'19"	1 ile 3 dk arası	Orta
9	2'17"	1 ile 3 dk arası	Orta
10	2'22"	1 ile 3 dk arası	Orta
11	2'51"	1 ile 3 dk arası	Orta
12	2'11"	1 ile 3 dk arası	Orta
13	1'37"	1 ile 3 dk arası	Orta
14	2'06"	1 ile 3 dk arası	Orta
15	2'35"	1 ile 3 dk arası	Orta
16	3'38"	3 dk'dan fazla	Uzun
17	3'38"	3 dk'dan fazla	Uzun
18	1'36"	1 ile 3 dk arası	Orta
19	1'26"	1 ile 3 dk arası	Orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	13	6	19

28-30.10.2011 Tarihleri Arası KANAL D Televizyon Kanalı Ana Haber Bülteninin Kısa, Orta ve Uzun Haberlerinin Sayısı

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
2	37	19	58

28-30.10.2011 Tarihleri Arası ATV, SHOW ve KANAL D Televizyon Kanalı Ana Haber Bülteninin Kısa, Orta ve Uzun Haberlerinin Sayısı

Kanal Adı	Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam
ATV	2	60	8	70
SHOW	-	26	34	60
KANAL D	2	37	19	58

KTK televizyon kanalı

15 Aralık 2011 saat 22.00 – 22.25

Spiker: Dastan Şımırbay ve Janat Bakıt

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	04'07''	3 dakikadan fazla	uzun
2	02'14''	1 ile 3 dk arası	orta
3	00'58''	1 dakikadan az	kısa
4	00'47''	1 dakikadan az	kısa
5	02'46''	1 ile 3 dk arası	orta
6	01'00''	1 ile 3 dk arası	orta
7	00'59''	1 dakikadan az	kısa
8	02'09''	1 ile 3 dk arası	orta
9	00'58''	1 dakikadan az	kısa
10	02'23''	1 ile 3 dk arası	orta
11	00'56''	1 dakikadan az	kısa
12	00'44''	1 dakikadan az	kısa

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
6	5	1	12

KTK televizyon kanalı

16 Aralık 2011 saat 20.01 – 20.41

Spiker: Dastan Şımırbay ve Svetlana Bulatova

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	05'12''	3 dakikadan fazla	uzun
2	06'32''	3 dakikadan fazla	uzun
3	05'59''	3 dakikadan fazla	uzun
4	09'05''	3 dakikadan fazla	uzun
5	04'19''	3 dakikadan fazla	uzun
6	01'14''	3 dakikadan fazla	uzun
7	00'48''	1 dakikadan az	kısa

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
1	-	6	7

KTK televizyon kanalı

17 Aralık 2011 saat 21.00 – 21.30

Spiker: Aleksey Sahmatov

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	08'20''	3 dakikadan fazla	uzun
2	05'22''	3 dakikadan fazla	uzun
3	04'09''	3 dakikadan fazla	uzun
4	03'56''	3 dakikadan fazla	uzun
5	04'30''	3 dakikadan fazla	uzun
6	03'36''	3 dakikadan fazla	uzun

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	-	6	6

Astana televizyon kanalı

15 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.29

Spiker: Armangul Toktamurat

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	01'40''	1 ile 3 dk arası	orta
2	00'18''	1 dakikadan az	kısa
3	00'42''	1 dakikadan az	kısa
4	01'04''	1 ile 3 dk arası	orta
5	01'03''	1 ile 3 dk arası	orta
6	01'19''	1 ile 3 dk arası	orta
7	01'22''	1 ile 3 dk arası	orta
8	01'01''	1 ile 3 dk arası	orta
9	01'18''	1 ile 3 dk arası	orta
10	00'53''	1 dakikadan az	kısa
11	01'16''	1 ile 3 dk arası	orta
12	01'14''	1 ile 3 dk arası	orta
13	00'58''	1 dakikadan az	kısa
14	01'01''	1 ile 3 dk arası	orta
15	02'29''	1 ile 3 dk arası	orta
16	01'05''	1 ile 3 dk arası	orta
17	02'04''	1 ile 3 dk arası	orta
18	00'49''	1 dakikadan az	kısa
19	01'11''	1 ile 3 dk arası	orta
20	02'10''	1 ile 3 dk arası	orta
21	01'01''	1 ile 3 dk arası	orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
5	16	-	21

Astana televizyon kanalı
16 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.22
Spiker: Armangul Toktamurat

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	01'40''	1 ile 3 dk arası	orta
2	02'29''	1 ile 3 dk arası	orta
3	02'21''	1 ile 3 dk arası	orta
4	03'35''	3 dakikadan fazla	uzun
5	00'52''	1 dakikadan az	kısa
6	00'37''	1 dakikadan az	kısa
7	00'40''	1 dakikadan az	kısa
8	02'40''	1 ile 3 dk arası	orta
9	02'03''	1 ile 3 dk arası	orta
10	00'44''	1 dakikadan az	kısa
11	00'45''	1 dakikadan az	kısa

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
5	5	1	11

Astana televizyon kanalı
17 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.46
Spiker: Muhit İkilas

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	07'22''	3 dakikadan fazla	uzun
2	08'01''	3 dakikadan fazla	uzun
3	06'45''	3 dakikadan fazla	uzun
4	01'02''	1 ile 3 dk arası	orta
5	03'11''	3 dakikadan fazla	uzun
6	05'48''	3 dakikadan fazla	uzun
7	01'54''	1 ile 3 dk arası	orta
8	04'52''	3 dakikadan fazla	uzun
9	04'58''	3 dakikadan fazla	uzun

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	2	7	9

STV televizyon kanalı
15 Aralık 2011 saat 21.00 – 21.23
Spiker: Saya Mendekey

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	07'30''	3 dakikadan fazla	uzun
2	00'58''	1 dakikadan az	kısa
3	01'21''	1 ile 3 dk arası	orta
4	02'16''	1 ile 3 dk arası	orta
5	00'25''	1 dakikadan az	kısa
6	00'55''	1 dakikadan az	kısa
7	01'18''	1 ile 3 dk arası	orta
8	01'31''	1 ile 3 dk arası	orta
9	02'04''	1 ile 3 dk arası	orta
10	02'18''	1 ile 3 dk arası	orta
11	01'59''	1 ile 3 dk arası	orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
3	7	1	11

STV televizyon kanalı
16 Aralık 2011 saat 21.00 – 21.24
Spiker: Saya Mendekey

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	09'07''	3 dakikadan fazla	uzun
2	05'33''	3 dakikadan fazla	uzun
3	02'03''	1 ile 3 dk arası	orta
4	02'12''	1 ile 3 dk arası	orta
5	02'38''	1 ile 3 dk arası	orta
6	01'50''	1 ile 3 dk arası	orta
7	00'47''	1 dakikadan az	kısa

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
1	4	2	7

STV televizyon kanalı
17 Aralık 2011 saat 16.00 – 16.35
Spiker: Oljas Uâli

Haber Sırası	Haber Süresi	Kodlama	Sınıflandırma
1	07'12''	3 dakikadan fazla	uzun
2	07'02''	3 dakikadan fazla	uzun
3	02'23''	1 ile 3 dk arası	orta
4	08'50''	3 dakikadan fazla	uzun
5	05'19''	3 dakikadan fazla	uzun
6	01'58''	1 ile 3 dk arası	orta
7	02'36''	1 ile 3 dk arası	orta

Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
-	3	4	7

15 -17 tarihleri arasındaki Kazakistan Televizyon Kanalının Toplam Haber Sayısı

	Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
15 Aralık 2011	4	6	2	12
16 Aralık 2011	1	9	2	12
17 Aralık 2011	6	5	3	14

15 -17 tarihleri arasındaki KTK Televizyon Kanalının Toplam Haber Sayısı

	Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
15 Aralık 2011	6	5	1	12
16 Aralık 2011	1	2	6	9
17 Aralık 2011	-	-	6	6

15 -17 tarihleri arasındaki Astana Televizyon Kanalının Toplam Haber Sayısı

	Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
15 Aralık 2011	5	16	-	21
16 Aralık 2011	5	5	1	11
17 Aralık 2011	-	2	7	9

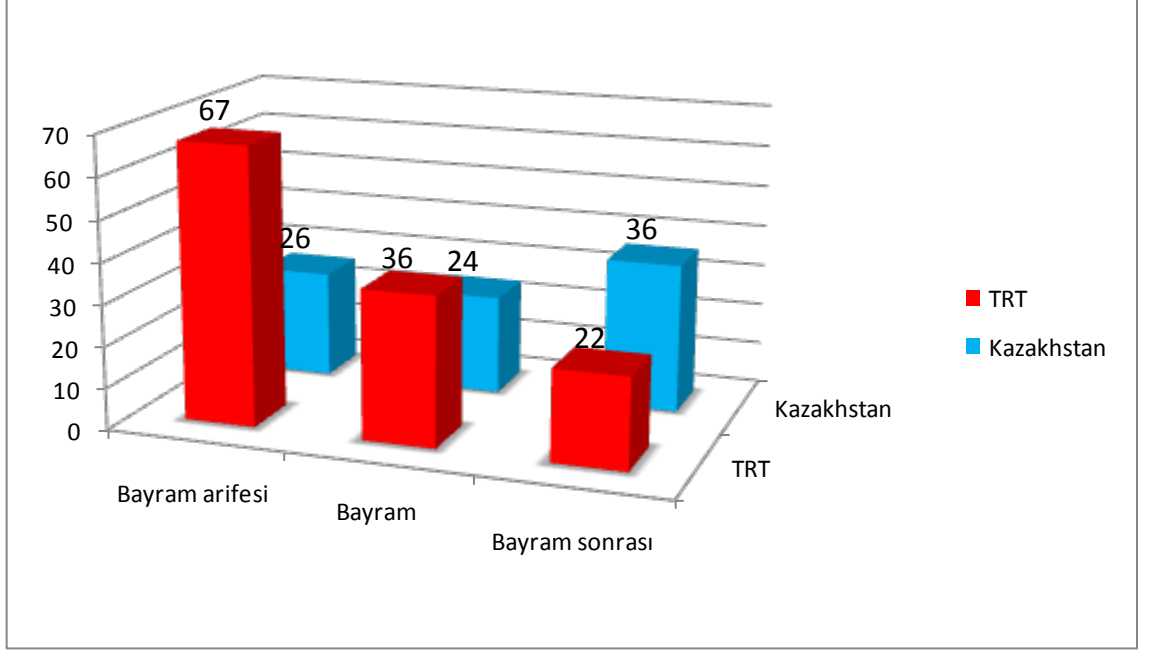
15 -17 tarihleri arasındaki STV Televizyon Kanalının Toplam Haber Sayısı

	Kısa Haber	Orta Haber	Uzun Haber	Toplam Haber Sayısı
15 Aralık 2011	3	7	1	11
16 Aralık 2011	1	4	2	7
17 Aralık 2011	-	3	4	7

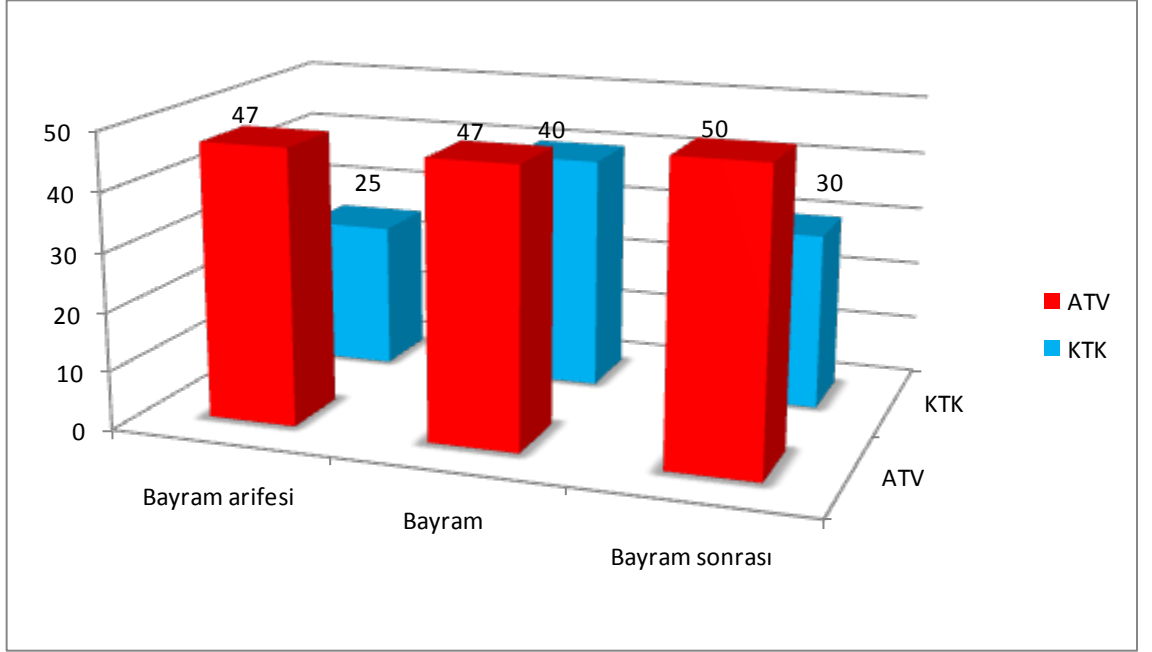
15 ve 17/18 tarihleri arasındaki Kazakistan Televizyon Kanallarının Toplam Haber Sayısı

Kanal Adı	Kazakhstan	KTK	Astana	STV
Kısa Haber	11	7	10	4
Orta Haber	20	7	23	14
Uzun Haber	7	13	8	7
Toplam	38	27	41	25

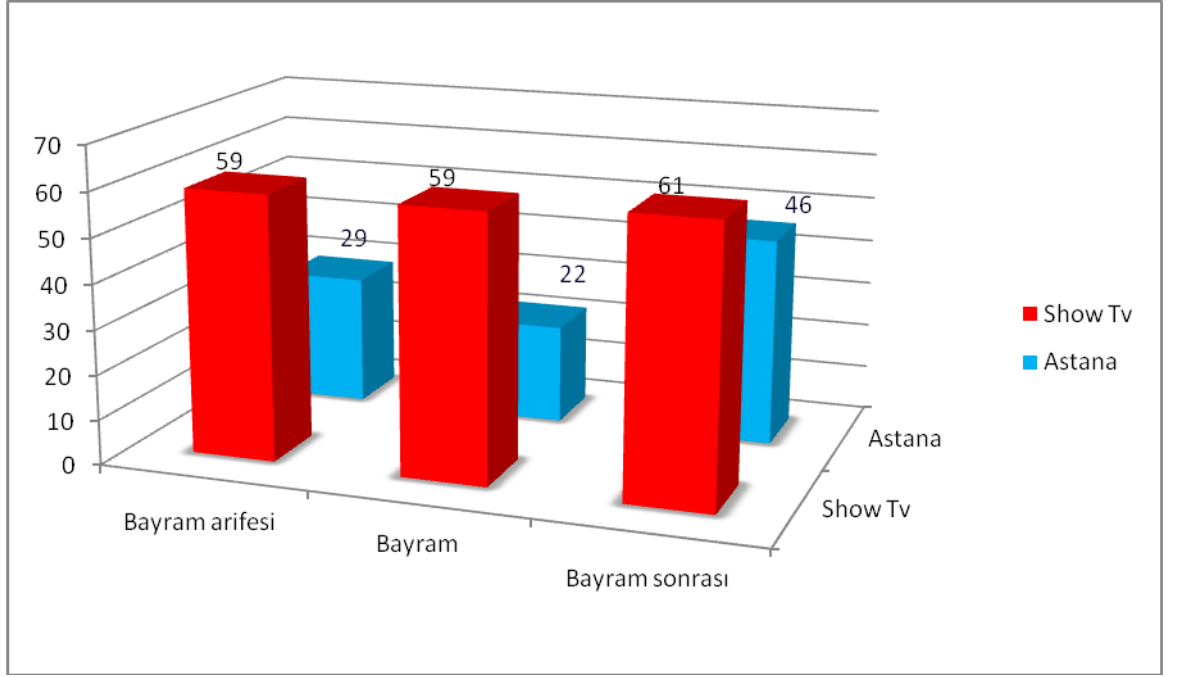
3 - Türkiye ve Kazakistan Televizyon Kanalları Ana Haber Bültenleri ve Haber Sayılarının Karşılaştırılması

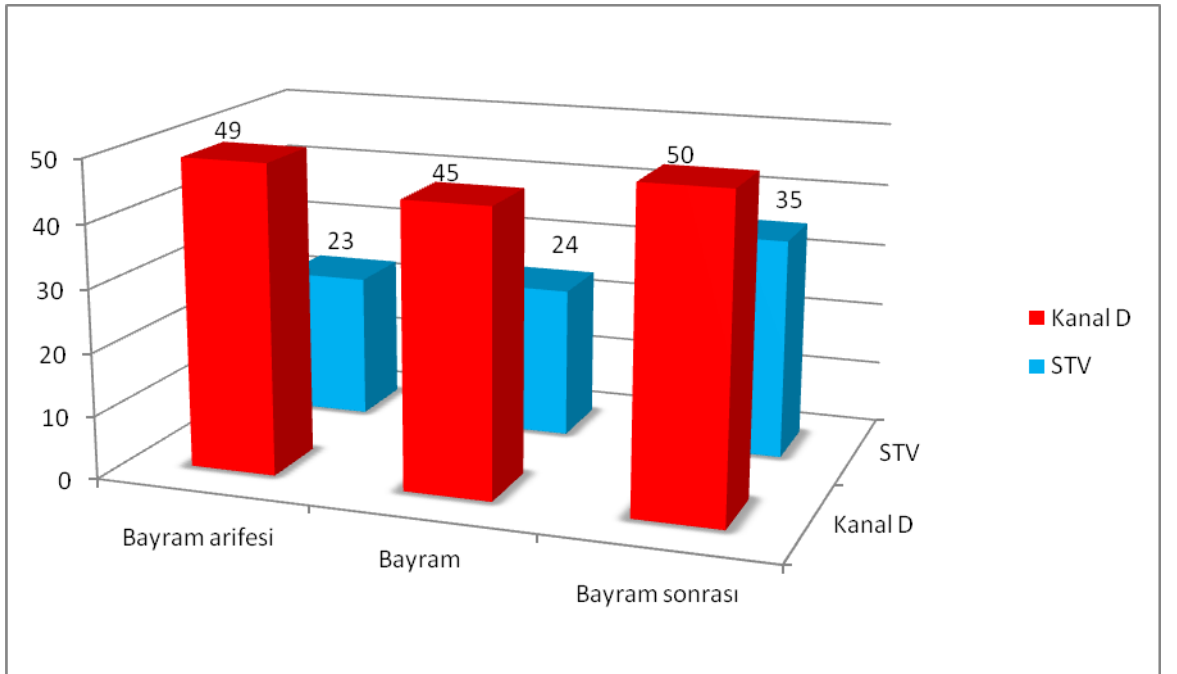
Grafik 9: Bayram arifesi, Bayram ve Bayram sonrası TRT ve Kazakistan Televizyon Kanalları Bülten Süresinin Karşılaştırılması (dakika olarak)

Grafik 10: Bayram arifesi, Bayram ve Bayram sonrası ATV ve KTK Televizyon Kanalları Bülten Süresinin Karşılaştırılması (dakika olarak)

Grafik 11: Bayram arifesi, Bayram ve Bayram sonrası Show TV ve Astana Televizyon Kanalları Bülten Süresinin Karşılaştırılması (dakika olarak)

Grafik 12: Bayram arifesi, Bayram ve Bayram sonrası Kanal D ve STV Televizyon Kanalları Bülten Süresinin Karşılaştırılması (dakika olarak)

Tablo 1: TRT ve Kazakistan Televizyon Kanalı arasında Haber Sayısı Karşılaştırılması

Kanal Adı	TRT	Kazakhstan
Kısa Haber	1	11
Orta Haber	46	20
Uzun Haber	11	7
Toplam	58	38

Tablo 2: ATV ve KTK Televizyon Kanalı arasında Haber Sayısı Karşılaştırılması

Kanal Adı	ATV	KTK
Kısa Haber	2	7
Orta Haber	60	7
Uzun Haber	8	13
Toplam	70	27

Tablo 3: Show TV ve Astana Televizyon Kanalı arasında Haber Sayısı Karşılaştırılması

Kanal Adı	SHOW TV	Astana
Kısa Haber	-	10
Orta Haber	26	23
Uzun Haber	34	8
Toplam	60	41

Tablo 4: Kanal D ve STV Televizyon Kanalı arasında Haber Sayısı Karşılaştırılması

Kanal Adı	KANAL D	STV
Kısa Haber	2	4
Orta Haber	37	14
Uzun Haber	19	7
Toplam	58	25

D - KAZAKİSTAN - TÜRKİYE DEVLET VE ÖZEL TELEVİZYON KANALLARININ ANA HABER BÜLTENİNDEKİ GENEL HABER KONULARI

1 – Kazakistan ve Türkiye Devlet Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

Haber sürelerine bakılarak ele alınan TRT ve Kazakistan televizyon kanallarının ana haber bülteninde hangi genel haber konularının ön planda sunulduğu araştırılmıştır. Araştırma için ilk beş haberin genel konuları seçilmiştir. Bültende ilk yayınlanan beş haberin öneminden dolayı sadece beşi ele alınmıştır.

Türkiye televizyon kanalları Türkiye’de olan deprem nedeniyle genellikle genel konu olarak depremi ele almıştır. Bundan dolayı Cumhuriyet Bayramı günü olmasına rağmen bayramla ilgili konular çok az sunulmuştur.

28 Ekim 2011 saat

Aşağıda verilen tablodan 28 Ekim 2011 tarihinde TRT televizyon kanalının genel haber konularının deprem olduğu açıkça görülmektedir. Hatta depremin genel konu olarak seçilen 18 haberi mevcuttur. Haberin önemi ve haber sayısı açısından iki incelemeye göre bülten deprem konusu ağırlıklıdır.

Bayramla ilgili ayrı genel haber konusu hiç yoktur. Bundan başka Kurban Bayramına hazırlıklar konusu da yer almaktadır. Kurbanlıkla ilgili iki haber bültenin sonuna doğru yer almıştır. Terör 21-26 sıra arasında yer almaktadır.

Toplam 32 tane haber içerisinde on sekiz tane deprem, beş tane terör haberi, bir tane deprem ve bayram haberi, bir tane deprem, terör ve bayram haberi, bir tane siyaset, bir tane magazin, iki tane Kurban Bayramı, bir tane hırsızlık, bir tane futbol, bir tane din haberi bulunmaktadır.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Deprem Başlıksız	Deprem
2	Deprem Hayalleri Yarım Bıraktı / Cenazeler Son Yolculuklarına Uğurlanıyor	Deprem
3	Van Depreminin 6.Günü / Erciş'ten Son Bilgiler Canlı Yayında (Erciş'ten canlı yayın)	Deprem
4	7,2'lik Yıkımın 6.Günü/Afetzedeler Soğukla Mücadele Ediyor / Vatandaşların Hala En Büyük Sorunu Isınma (Van'dan canlı yayın)	Deprem
5	Mucize Kurtuluşlar / İmdat Padak, 102 Saat Sonra Kurtarıldı	Deprem
6	Çadırkentte Bir Gece / TRT Haber Ekiplerinin Erciş İzlenimleri	Deprem
7	Çadırkentte Yaşam / Ercişliler Yeni Hayatlarına Uyum Çabasında	Deprem
8	Depremden Sonraki İlk Cuma / Namazı Diyanet İşleri Başkanı Kıldırdı	Deprem
9	Türkiye Van İçin Seferber / Cuma Sonrası Tüm Camilerde Bağış Toplandı	Deprem
10	Van Unutulmuyor! / Yardım Malzemesi Taşıyan 55 Tır Yola Çıktı	Deprem
11	"Bu İnsanlar Vanlı Olamaz" / Görüntüler Depremzedeleri İsyan Ettirdi	Deprem
12	Van'a Uluslararası Destek / Birçok Ülkeden Yardım Malzemeleri Geliyor	Deprem
13	Avrupa Birliği'nden Van'a Yardım / 4 Bin 600 Kişilik Çadır Bölgeye Gönderildi	Deprem
14	Van'a Yardım Yağıyor / Kanını Veren de Var Sırtındaki Montunu da (hata var Montunuda)	Deprem
15	Depremzede Hacı Adayları / "Gidiyoruz, Ama Yüreğimiz Burada Kalacak" ("Gidiyoruz, Ama Yüreğimiz Burada Kalacak" virgül yok)	Deprem

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
16	Yapılara Sıkı Denetim / Türkiye Kentsel Dönüşüme Hazırlanıyor	Deprem
17	3 Bin Depremzedeye İş / Asgari Ücretle 6 Ay İstihdam Edilecekler	Deprem
18	Hızlı Trene “Erken Uyarı” / Deprem Riskine Karşı Sistem Kurulacak	Deprem
19	Kutlamalara Deprem Kısıtlaması / Geçit Töreni ve Resepsiyon Yapılmayacak	Deprem ve Bayram
20	“Tek Yürek” Vurgusu / Cumhurbaşkanı Gül’ün 29 Ekim Mesajı	Bayram, Deprem ve Terör
21	Osmaniye’de Hain Saldırı / 2 Polis Memuru Şehit Düştü	Terör
22	Terörle Mücadele İttifakı / Ankara – Bağdat – Washington Hattı Hareketli	Terör
23	Ankara’da Sürpriz Görüşme / Genelkurmay Başkanı Başbakan ile Görüştü	Terör
24	41 Şüpheli Göz Altında / İstanbul’da Terör Operasyonu	Terör
25	Maskeleri Bir Bir Düşüyor / Terör Örgütünün Sözde İmamı Sahtekâr Çıktı	Terör
26	Balyoz’da Tahliye Var / Albay Sencer Başat Serbest Bırakıldı (ZKT)	Siyaset
27	Tatlıses Soruşturması Tamam / Savcılık İddianameyi Mahkemeye Sunacak	Magazin
28	İthal Kurbanlıklar Pazarda / Limuzin ve Heleford Cinsi Alıcı Bekliyor	Kurbanlık
29	Kurban Çadırında Bir Gece / Hayvanlar ile Aynı Yerde Sabahlıyorlar	Kurbanlık
30	Hayvan Pazarlarında Dikkat! / Polis Hırsızlığa Karşı Uyarıyor	Hırsızlık
31	Derbide Gol Düellosu / Beşiktaş: 2 – Fenerbahçe: 2	Spor
32	Papa Dünyadan Özür Diledi / “Haçlı Seferlerinden Utanç Duyuyoruz”	Din

29 Ekim 2011 saat

29 Ekim 2011 tarihi Cumhuriyet Bayramı günü olduğu için TRT bülteninde üç Bayram ve iki deprem genel haber konusu sunulmuştur. Bültende toplam sadece üç Bayramla ilgili haber hazırlanmıştır. Altı konu da deprem konusunu içermektedir. İlk beş habere bakılarak bayram konusu ağırlıklı gibi görünse de tüm konuların içinde deprem konusu daha çok rastlanmaktadır. Toplam on dört haberin içinde altı deprem, üç bayram, üç terör, bir cenaze, bir terör ve deprem haberi mevcuttur.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Cumhuriyetimiz 88 Yaşında/Bir Kez Daha Cumhuriyet Gururunu Yaşadık	Bayram
2	Cumhuriyetimiz 88 Yaşında/Ankara'daki Törenlerin 2.Adresi TBMM Oldu	Bayram
3	Cumhuriyetimiz 88 Yaşında/Yasta Da Kutlayacağız Sevinçte De	Bayram
4	Van Depreminin 7'nci Günü/ Ölü Sayısı 595'e Yükseldi	Deprem
5	Van Depreminin 7'nci Günü/595 Kişi Öldü, 2 Bin 608 Kişi Yaralandı (Erciş'ten Canlı Yayın)	Deprem
6	Van Depreminin 7'nci Günü/595 Kişi Öldü, 2 Bin 608 Kişi Yaralandı (Van'dan Canlı Yayın)	Deprem
7	Van Depreminin 7'nci Günü/Dünyanın Dört Bir Yanından Yardım Yağıyor	Deprem
8	İçinden Fay Geçen Köy... / Depremin En Sarsıcı İzleri Çelebibağı Köyünde	Deprem
9	Azra Bebek Yetim Kaldı / Minik Bebeğin Babası Toprağa Verildi	Deprem
10	Bingöl'de Canlı Bomba Terörü (Bir Canlı Bomba: 3 Kişi Öldü)/Hakkari'de Katırlı Saldırı (Bomba Yüklü Katır Etkisiz Hale Getirildi)	Terör
11	Şehit Polislere Son Görev / Mehmet Ali Ünal Son Yolculuğuna Uğurlandı	Cenaze
12	Örgütün İnanılmaz Ses Kayıtları / Konuşmalarda İnançlara Hakaret Ediliyor	Terör
13	Bölücü Terör Örgütünde Çatlak / Ağır Zayıt Veren PKK Sorumlu Arıyor	Terör
14	Haşimi TRT Haber'e Konuştu / "Başbakan Terörle Mücadelede Çok Kararlı"	Terör ve Deprem

30 Ekim 2011 saat

TRT televizyon kanalında 30 Ekim 2011’de Bayram sonrası gününde terör genel haber konusu olarak ilk üç sırayı almaktadır. 4-5. sırada olan haberleri de deprem konusu içermektedir. Ayrıca Kurban Bayramıyla ilgili iki tane haber de mevcuttur. Dört tane uluslararası haberin olduğunu da belirtmek gerekir. Onlar ise 8-10, 12. sıralardadır. Toplam 12 haber içinde üç terör, iki deprem, iki Kurban Bayramı, dört uluslararası haber, bir spor haberi mevcuttur.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Bingöl’deki Canlı Bomba / Hedef Cumhuriyet Bayramı Törenleriydi	Terör
2	Şırnak’ta Mayın Tuzağı / Yola Döşenen Mayın Patladı: 4 İşçi Yaralı	Terör
3	Hain Planları Deşifre Oldu / Terör Örgütünün Üst Yönetimine Operasyon	Terör
4	Deprem Kayıtlarında Son Durum / 601 Kişi Öldü, 4 Bin 152 Kişi Yaralandı	Deprem
5	“Van için Rock” Konseri / Yaraları Sarmak için Rockçılar Sahnede	Deprem
6	Bayrama Sayılı Günler Kaldı / Kurbanlık Alırken Nelere Dikkat Etmeli?	Kurban Bayramı
7	Bu da “Kurban Yakalama Timi” / Motorize Ekipler İşbaşında Olacak	Kurban Bayramı
8	Suriye Kan Gölü / Güvenlik Güçleri Cami Avlusunda Ölüm Saçtı	Suriye Savaşı (uluslararası haber)
9	Bulgaristan Sandık Başında / Türkler Kalfin’i Destekliyor	Cumhurbaşkanı Seçimi (uluslararası haber)
10	Gösteride Dengesini Kaybetti / Canlı Yayında Ölümün Eşiğinden Döndü	Rusya (uluslararası haber)
11	Halil’den Altın Vuruş / Gaziantepspor: 0 – Trabzonspor: 1	Spor (futbol)
12	ABD’de Cadılar Bayramı / Obama Çiftinden Çocuklara Kostüm Partisi	Cadılar Bayramı (uluslararası haber)

a – Kazakistan Devlet televizyon kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

15 Aralık 2011 saat 20.30 – 20.56

Spiker: Nurim Erdosov

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	NAZARBAYEV’İN KATILIMI İLE ŞÖLENLİ TOPLANTI GEÇTİ	Bayram
2	CUMHURBAŞKANIMIZIN KATILIMI İLE BAYRAM KONSERİ GEÇTİ	Bayram
3	BAĞIMSIZLIĞIN 20 YILLIĞI İLE İLGİLİ CUMHURBAŞKANI ADINA KUTLAMALAR GELİYOR	Bayram
4	KÂRİM MÂSİMOV BİRÇOK EMEKTARA ÖDÜLLER SUNDU	Bayram
5	DİN İTTİFAKLARININ BAŞKANLARINA MADALYALAR VERİLDİ	Bayram
6	MERKEZ SEÇİM KOMİTESİNİN ÜYELERİ BRİFİNG DÜZENLEDİ	Siyaset
7	MİLLETVEKİLİNE ADAYLARIN LİSTESİ BELİRLENDİ	Siyaset
8	“20 YILDIZLI GÜN” EYLEMİNİN BUGÜNKÜ ADI – VATAN	Bayram
9	BETON PLAKLARINI ÜRETEN FABRİKASI İŞLETİLDİ	Ekonomik
10	“GASIRGA BERGİSİZ 20 JIL” (YÜZYILA VERİLMEMİŞ 20 SENE) SERGİSİ DÜZENLENDİ	Bayram
11	ŞEHİR SAVCILIĞIN KURULMASINA – 20 SENE	Bayram
12	<u>20 YILLIK YILDÖNÜMÜNE</u> BAYRAM PULLARI ÇIKARILDI	Bayram

16 Aralık 2011 saat 20.30 – 20.54

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	ASTANA'DA "MANGİLİK EL" (EBEDİLİK ÜLKESİ) ŞÖLENLİ DIŞ KALESİ AÇILDI (DAHA AYRINTILI)	Bayram
2	CUMHURBAŞKANI N.NAZARBAYEV "NUR OTAN" HDP'SİNİN FAALİYETİNİ İNCELEDİ	Siyaset
3	<u>BAĞIMSIZLIĞIN 20 YILLIĞINA "BAĞIMSIZLIK" ANITI</u> AÇILDI	Bayram
4	ÜLKE BAĞIMSIZLIĞIN 20 YILLIĞINA BAĞIŞLANAN BAYRAM ETKİNLİĞİNDE DÜZENSİZLİK MEYDANA GELDİ	Ekonomik
5	SEÇİM'E HAZIRLIK TEMPOLU GİDİYOR	Siyaset
6	YABANCI ÜLKE CUMHURBAŞKANLARI N.NAZARBAYEV'İ BAĞIMSIZLIĞIN 20 YILLIĞI İLE KUTLUYORLAR	Bayram
7	ÜNLÜ SİYASETÇİ YU.SOLOZBOV KAZAKİSTAN'I BAĞIMSIZLIK BAYRAMI İLE KUTLADI	Bayram
8	BAĞIMSIZLIĞIN 20 YILLIĞI İLE DÜNYA TOPLULUĞU KUTLUYOR	Bayram
9	BAĞIMSIZLIĞIN 20 YILLIĞI İLE İLGİLİ 54 AİLE'YE DAİRE VERİLDİ	Toplum
10	ENDÜSTRİLEŞME HARİTASI ÇERÇEVESİNDE KENKİYAK'TA 2 PROJE İŞLETİLDİ	Ekonomik
11	MAKİNE FABRİKASININ ÇALIŞANLARI DEVLET ÖDÜLLERİNE SAHİP OLDU	Bayram
12	"BAĞIMSIZLIK – KAZAĞIMIN HAYALİDİR" MÜZİK TÖRENİ GEÇTİ	Bayram

17 Aralık 2011 saat 20.30 – 21.06

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	JANAÖZEN’DEKİ OLAYLA İLGİLİ N.NAZARBAYEV’İN KATILIMI İLE GÜVENLİK KURULUNUN TOPLANTISI DÜZENLENDİ	Ekonomik
2	JANAÖZEN’DEKİ DÜZENSİZLİĞE ALAKASI VAR 70 İNSAN TUTUKLANDI	Ekonomik
3	JANAÖZEN’DEKİ OLAYLA İLGİLİ İİB YARDIMCISI VE “KAZMUNAYGAZ” AŞ BAŞKAN YARDIMCISI GÖRÜŞLERİNİ BİLDİRDİ	Ekonomik
4	JANAÖZEN’DEKİ OLAYIN GELİŞMESİNE SORUŞTURMA YAPILIYOR	Ekonomik
5	JANAÖZEN’DEKİ ÇEKİŞME TOPLUMUN BERABERLİĞİNİN YIKILMASINA GETİRMEMELİ	Ekonomik
6	DEĞİRMEN-MAKARNA KOMPLEKSİ TAM GÜCÜYLE ÇALIŞIYOR	Ekonomik
7	N.NAZARBAYEV’İN GENÇLERE HİTAP ETTİKLERİNE GENÇLER TAMAMEN DESTEK VERİYOR	Bayram
8	BAĞIMSIZLIK YAŞITI ÖZEL ÇİFTLİĞİ KURUP, İŞLETİYOR	Bayram
9	DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMAK İÇİN BİRKAÇ İKİ TARAFLI BULUŞMALAR GEÇTİ	Siyaset (uluslararası haber)
10	ÜLKEDEKİ NEHİRLERDEN BİRİ KIRMIZIYA BOYALINDI	Çin (uluslararası haber)
11	TAYFUN YÜZÜNDEN 180 İNSAN ÖLDÜ	Tayland (uluslararası haber)
12	SEÇİME HAZIRLIK DEVAM ETMEKTE	Siyaset
13	YAZAR, PİYESA YAZARI A.SULEYMENOV’A ANIT KOYULDU	Kültür
14	“HAN ŞATIR” EĞLENCE-TİCARET MERKEZİNDE AĞIRLIĞI 300 KİLODAN GEÇEN ET YEMEĞİ HAZIRLANDI	Bayram

2 – Türkiye ve Kazakistan Özel Televizyon Kanallarının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

a– ATV Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

28 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.46

28 Ekim 2011 tarihinde ATV televizyon kanalının ana haber bülteninde ilk iki sırayı terör almaktadır. Sonraki üç sırayı da deprem konusu devam ettirmektedir. Yirmi beş haberin on beşini deprem konusu oluşturmaktadır. Tablodan görüldüğü gibi depremle ilgili çok fazla haber hazırlanmıştır.

“Gül’den 29 Ekim Mesajı” haberi bile ilk sıralarda değil, 19. sırayı tutmaktadır. Bu mesajda sadece bayram kutlaması değil, deprem ve terörle ilgili de vardır. Cumhurbaşkanının konuşmasını depremden dolayı arka sıraya almışlar. Siyaset 21. sırayı almışsa, uluslararası haber 22. sıradadır.

Depremden sonra yaşanan sorunlar, her bulunan mucizeler ve çadır sıkıntıları bültenin ilk sıralarında yer almıştır.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Polise Saldırı!	Terör
2	Sürpriz Zirve! (canlı)	Terör
3	Azra Bebek “Yetim” Kaldı (canlı)	Deprem
4	Sevgi Apartmanı’nda Yeni Mucize	Deprem
5	İmdat’a “Kardaş” Eli	Deprem
6	“Hay Verdi, Gaytardık”	Deprem
7	Gözde Öğretmene Gözyaşı	Deprem Cenaze
8	Azra Bebek “Yetim” Kaldı	Deprem
9	Çadırdaki Doğum Günü	Deprem
10	Çadırdaki Hayatlar	Deprem
11	O Çadırları Kim Verdi?	Deprem
12	Resimdeki Gözyaşları	Deprem

(Devamı)

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
13	Deprem değil “Hırsızlık” Öldürdü	Deprem
14	Deprem Bölgesinde İlk Cuma	Deprem
15	Yardım Yarışı	Deprem
16	“Yağma” Çeteleri İş Başında!	Deprem
17	“Afette Çadır Hiç Olmamalı”	Deprem
18	İstanbul’da 2 Milyon Konut Yıkılacak	Deprem-İstanbul
19	Gül’den 29 Ekim Mesajı	Bayram Kutlaması, Deprem ve Terör ile ilgili Gül’ün Konuşması
20	Türk Usulü Kutlama	Anka Testinin Kutlanması/siyaset
21	ABD’den “Çok Özel” Heyet	Siyaset
22	İsyanı Tankla Bastırıyorlar	Siyaset-Suriye/uluslararası haber
23	Çılgın Seyis!	Kişinin Dükkânı Ateşe Vermesi
24	Cehennemden Sağ Çıktılar	Kazadaki Mucize
25	Kökten Çözüm!	Çılgın Adam

29 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.45

29 Ekim 2011’de ATV televizyon kanalının bülteninde terör genel haber konusu ilk 2 sırayı, cenaze 3. sırayı ve bayram 4-5.sırayı almaktadır. Toplam 21 haberin içinde 6’sı bayram, 7’si deprem, biri cenaze, biri trafik kazası, biri uluslararası haber, ikisi hırsızlık, biri Kurban Bayramına hazırlık genel haber konularını içermektedir.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	“Kadın Canlı Bomba” Vahşeti!	Terör
2	Hakkâri’de “Bombalı Katır” Tuzağı!	Terör
3	Şehit Polislere Tören	Cenaze
4	29 Ekim’e Buruk Kutlama	Bayram
5	Anıtkabir’e Akın	Bayram
6	Cumhuriyet Coşkusu	Bayram
7	“Azra Bebek” Taburcu oldu	Deprem
8	Azra Bebeğe Doyamadı	Deprem
9	“Azra Bebek” Canlı Yayında	Deprem
10	Enkazdan Çıkan Mucizeler	Deprem
11	Enkaz Altında 61 Saat	Deprem
12	Bilanço Ağırlaşıyor	Deprem
13	Uzaydan Felaketin Resmi	Deprem
14	Başkent’i Korkutan Kaza!	Trafik Kazası
15	ABD Elçiliğine Saldırı Anı!	Saldırı (uluslararası haber)
16	Hırsız Kapıyı Çaldı	Hırsızlık
17	“10 Kilo Altın” Baskını!	Hırsızlık
18	“Sambacı” Kurbanlıklar İstanbul’da	Kurbanlıkların Satışı
19	Vosvos ile Bayram Turu	Bayram
20	Bağdat Caddesi’nde Fener Alayı (canlı)	Bayram
21	Ulus’ta Meşaleli Yürüyüş (canlı)	Bayram

30 Ekim 2011 saat 18.59 – 19.45

30 Ekim 2011’de ATV televizyon kanalının bülteninde terör genel haber konusu ilk 4 sırayı, uluslararası haber ise 5. sırayı almaktadır. Toplam 24 haberin içinde sekiz tane deprem, beş tane terör, beş tane uluslararası, bir Kurban Bayramı, üç Cumhuriyet Bayramı, bir trafik kazası, bir olay genel haber konusu mevcuttur.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	“Canlı Bomba”nın Şifreleri / Asıl Hedef Stattaki Cumhuriyet Töreni Miydi? Sunucu Açılış Yaparken Hatalar Yaptı	Terör
2	İşte Katliamı Önleyen Kadın! / Canlı Bombayı Önlemek için Hayatını Feda Etti	Terör
3	“O Katırın da Hesabını Verecekler”/ Bakan Şahin’den “Bombalı Katır” Tuzağına Tepki	Terör
4	YOLA BOMBALI TUZAK! / Sivil Araç Geçerken Patlatıldı: 4 İşçi Yaralı	Terör
5	İran’dan Barzani’ye Teşekkür	Siyaset (Uluslararası Haber)
6	Bahçeli’den “Peşmerge” Uyarısı	Terör
7	Acı Bilanço: Can Kaybı 596	Deprem
8	Gül’ü Ağlatan Kareler	Deprem
9	Çadırkentte “Kadın” Olmak/Çadırkentte “Kadın Olmak”	Deprem
10	Çadırda Doğum	Deprem
11	218 Mevlana Evi Hazır	Deprem
12	Van için Rock Konseri	Deprem
13	Van için Rock Konseri Sürüyor (İstanbul’dan canlı yayın)	Deprem
14	İstanbul’da Korkutan Gerçek!	Deprem
15	Bir Yanda Ölüm, Bir Yanda Hayat	Kurban Bayramı ve Deprem
16	Esad’dan Garip Sözler!	Suriye (uluslararası haber)
17	Bağdat Caddesi Kırmızı Beyaz	Cumhuriyet Bayramı
18	Taksilerin Üstüne Uçtu	Trafik Kazası
19	1 Çiziğe 3 Kurşun	Çatışma
20	Yeni Krizin Adı: Beyaz	ABD’de Kar ve Fırtına (uluslararası haber)
21	Firari Boğaya İnfaz	Hayvan (Kanada/uluslararası haber)
22	Dikkat “Kartal” Çarpar!	Hayvan (Rusya) (uluslararası haber)
23	Cumhuriyet Rallisi	Cumhuriyet Bayramı
24	Pan Flüt Efsanesi İstanbul’da	Cumhuriyet Bayramı

b – SHOW Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

28 Ekim 2011 saat 18.43 – 19.45

28 Ekim 2011’de SHOW televizyon kanalının bülteninde ilk iki sırayı terör, 3. sırayı bayram ve 4-5.sırayı deprem almaktadır. Toplam 19 haberden ikisi terör, biri bayram, on dördü deprem, biri cenaze ve biri uluslararası genel haber konusudur. Haber sayısına göre aşağıdaki tablodan görüldüğü gibi deprem konusu ilk sırayı almaktadır.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Osmaniye’de Çatışma	Terör
2	KCK Operasyonu	Terör
3	Deprem Acısıyla 29 Ekim (canlı)	Bayram
4	Umutlar Tükeniyor (3G)	Deprem
5	575 Ölü, 2 Bin 608 Yaralı	Deprem
6	108 Saatlik Mucize!	Deprem
7	İmdat’ın Mucizesi 102 Saat	Deprem
8	Eğitim Neferlerine Veda	Deprem-Cenaze
9	Van’da Toprak Yanıyor	Doğa-Deprem
10	Erciş’te Toprak Yanıyor (canlı)	Doğa-Deprem
11	Kavga ve Yağma!	Deprem
12	Azra Bebek Yetim Kaldı	Deprem
13	Deprem Vergisi Tartışması	Deprem
14	Mucize Adım Adım Geldi	Deprem
15	Enkaz Ekmek Kapısı Oldu	Deprem
16	Deprem Kolisi Nasıl Hazırlanır?	Deprem
17	Siyaset Meydanı Sesleri Oldu	Deprem
18	Kızılay El Attı	Deprem
19	Milyoner Filmi Gerçek Oldu	Uluslararası haber

29 Ekim 2011 saat 18.43 – 19.45

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Van Hala Sallanıyor (canlı yayın)	Deprem
2	Deprem Yasası Değişiyor	Deprem
3	Savcılar Harekete Geçti (Erciş'ten Canlı Yayın)	Deprem (Erciş)
4	Buruk Kutlama	Cumhuriyet Bayramı
5	Canlı Bomba Kurbanlarına Tören	Terör
6	Terör Kana Doymuyor	Terör Haberlerinin Toplanması
7	Acıda 7'nci Gün	Deprem
8	Savcılar Enkaz Başında	Deprem
9	İlk Şefkat Eli Sağlıkçılardan	Deprem
10	Van Diken Üstünde	Deprem
11	Van için Rock	Deprem
12	AB Fonundan Van'a Yardım	Deprem
13	Depremzededen Örnek Davranış	Deprem
14	Suriye'de Kan Durmuyor	Suriye'deki İç Savaş (uluslararası haber)
15	5 Kişilik Aile Yok Oldu	Trafik Kazası
16	Hormon İğnesi, Çimentolu Su...	Kurban Bayramına Hazırlık
17	Şiddetli Kar Can Aldı: 3 Ölü	Kar ve Fırtına (uluslararası haber)
18	Zeytinyağı Dedektifleri	Üretim
19	8 Gün Su Altında Yaşadı	Cumhuriyet Bayramı
20	Yerli Malı Motosiklet	Üretim

29 Ekim 2011'de SHOW televizyon kanalının bülteninde ilk üç sırayı terör, 4. sırayı Cumhuriyet Bayramı ve 5. sırayı terör almaktadır. Toplam 20 haberden onu deprem, ikisi Cumhuriyet Bayramı, ikisi terör, ikisi uluslararası haber, ikisi üretim, biri trafik kazası, biri Kurban Bayramı genel haber konusu sayılmaktadır.

30 Ekim saat 18.43 – 19.45

30 Ekim 2011’de SHOW televizyon kanalının bülteninde ilk sırayı terör, 2. sırayı deprem, 3-5. sırayı Cumhuriyet Bayramı almaktadır. Toplam 21 haberin içinde dokuz deprem, üç Cumhuriyet Bayramı, üç terör, bir siyaset, bir uluslararası haber, bir cenaze, bir Kurban Bayramı, bir magazin, bir THY haber yer almaktadır.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Kadın Canlı Bomba Havaya Uçtu (canlı)	Terör
2	Umutlar Tükendi (canlı)	Deprem
3	Buruk Bayram	Bayram
4	Kadıköy’de 29 Ekim Coşkusu (canlı)	Bayram
5	Törensiz 29 Ekim	Bayram
6	Bingöl’de Canlı Bomba Dehşeti	Terör
7	Diyarbakır Karıştı	Yürüyüş/Siyaset
8	Katır Bombası	Terör
9	Şehit Polislere Veda	Terör-Cenaze
10	593 Ölü, 2 Bin 608 Yaralı	Deprem
11	Gece Çok Soğuk	Deprem
12	Azra Yetim Kaldı	Deprem
13	“İmdat ve Ferhat”	Deprem
14	Tarlada Çukurlar, Gölde Kabarcıklar	Deprem
15	Enkaz Umutları Oldu	Deprem
16	Hedefteki Adam Konuştu	Deprem
17	İşte Kriz Çözen Sistem	Deprem
18	Vurulma Anı	Bosna-Hersek’te Saldırı (uluslararası haber)
19	Kurban Pazarından Son Fiyatlar	Kurbanlık
20	Devletin Zirvesi Düğünde	Düğün- magazinsel
21	THY Vites Büyüttü	THY

c – “KANAL D” Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

28 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.47

28 Ekim 2011’de “Kanal D” televizyon kanalının bülteninde ilk dört sırayı terör, 5. sırayı Bayram ve deprem almaktadır. Toplam 21 haberin içinde on beş deprem, dört terör, bir Bayram ve deprem, bir tıp haberi mevcuttur. Haberin önemine göre bülten terör ağırlıklı olsa, haberin sayısına göre deprem daha çok sunulmuştur.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Yine Terör! / İki Trafik Polisi Şehit Oldu	Terör
2	KCK Operasyonu / 41 Kişi Gözaltına Alındı	Terör
3	“Konut” tan Canlı / Sürpriz Buluşma	Terör -Siyaset
4	Terör Trafiği / Önce ABD’li, sonra Irak’lı...	Terör
5	Yarın 29 Ekim! / Kutlamalar İptal	Bayram ve Deprem
6	Bugün 5.Gün / İlk Cuma Hasarlı Camilerde	Deprem
7	Yine Mucize... / 108 Saat Sonra Kurtarıldı	Deprem
8	Ağlatan Manzara / Bakan Eker’in Gözyaşları...	Deprem
9	Gündem: Deprem / Hükümet – BDP Buluşması!	Deprem
10	Erciş’ten Canlı / Savcılar Sahaya İndi	Deprem
11	Ev Değil Mezar! / Sorumlular Kimler?	Deprem
12	Adalet Çadırı / Savcılar Harekete Geçti!	Deprem
13	Van’dan Canlı / Arama Kurtarma Sona Erdi	Deprem
14	Çadırdan Yaşgünü / İyi ki Doğdun Vuslat!..	Deprem
15	Azra Bebek Güncesi / Hastanede Babayı Beklediler	Deprem
16	Yardım Yağıyor! / Ankara’dan Tam 55 Tır	Deprem
17	Çarşı Depreme Karşı! / Siyahı: Keder... Beyazı: Umut	Deprem
18	Sokağın Nabzı / Başbakan “Yıkılacak” Dedi Ama...	Deprem
19	Uzman Görüşü / Eviniz Sağlam mı, değil mi?	Deprem
20	Dirençli Tansiyon / Nedeni Böbrekse Çözümü var	Tıp
21	Van 4,5’le Sallandı (görüntüsüz)	Deprem

29 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.45

29 Ekim 2011’de “Kanal D” televizyon kanalının bülteninde ilk iki sırayı terör, 3. sırayı siyaset, 4. sırayı cenaze ve 5. sırayı bayram almaktadır. Toplam 18 haberden altısı deprem, üçü bayram, ikisi terör, biri siyaset, biri cenaze, biri trafik kazası, biri uluslararası haber, biri hırsızlık, biri Kurban Bayramı, biri festival haber konusudur.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Canlı Bomba!/Bingöl’ün Ortasında Patladı	Terör
2	Hakkâri Bugün/Katır Patlayıcı Yüklüydü	Terör
3	Operasyon Eylemi/Taş... Molotof... Gaz...	Siyaset
4	Tarifsiz Acı!/Şehitler Törenle Uğurlandı	Cenaze
5	Buruk Bayram/Törenler İptal Edildi	Bayram
6	Buruk Bayram/Onbinler Ata’nın Huzurunda	Bayram
7	İptal Tepkisi/Eskişehir’de Bayramı Kutladı	Bayram
8	Erciş’ten Canlı/Can Kaybı 582’ye Yükseldi	Deprem
9	Van’dan Canlı/Psikologlar Görevde	Deprem
10	Daha Tanıyamadan!/Azra Bebek Babasına Veda Etti	Deprem
11	Deprem Öyküleri/Yıkım...Acı... Sevinç...Gözyaşı...	Deprem
12	İzmir’den Van’a...Mektupla El Uzattılar	Deprem
13	MHP’nin Yardımı/Van’a Kan Bağışladılar	Deprem
14	Kumrular Travması/Kaza Kritik Noktada Olunca...	Trafik Kazası
15	Böyle Vuruldu/ABD Elçiliğine Ateş Açtı	Bosna-Hersek Haberi/Terör/uluslararası haber
16	O Anlar/Tereyağından Kıl Çeker Gibi	Hırsızlık
17	İthaller Geldi/Pazarlık Yok, Fiyat Sabit	Kurbanlık
18	Dadaş Festivali/Ödüller Sessizce Dağıtıldı	Festival

30 Ekim 2011 saat 19.00 – 19.45

30 Ekim 2011’de “Kanal D” televizyon kanalının bülteninde ilk beş sırayı deprem konusu almaktadır. Toplam on dokuz haber altı deprem, beş terör, bir Cumhuriyet Bayramı, bir siyaset, iki Trafik kazası, bir olay, iki Kurban Bayramı ve bir magazin haber konularını içermektedir.

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	Yaralar Sarılmaya Çalışılıyor	Deprem
2	“Van”dan Canlı / Atalay, Son Durumu Anlatıyor	Deprem
3	Bugün 7. Gündü / Acılar da, Artçılar da Dinmedi	Deprem
4	Ağlatan Kareler / Gül Gözyaşlarını Tutamadı	Deprem
5	Van için Rock / Şarkılar Depremzedeler için	Deprem
6	Şırnak’ta Saldırı / Mayınlı Tuzak: 4 Kişi Yaralandı	Terör
7	PKK Silahları / Tarlada 88 “Keleş” Bulundu	Terör
8	Terörle Mücadele / K.Irak’a Tampon Bölge Uyarısı	Terör
9	Bahçeli Cephesi / “Millet Ruhunu” Övdü...	Terör
10	Fedakar Anne!.. / Canlı Bombanın Üstüne Atladı	Terör
11	88. Yıl / Bayrak... Meşale... Marş...	Cumhuriyet Bayramı
12	Kalemli Siyaset / Kılıçdaroğlu’ndan Mektup Var	Yolsuzluk (Siyaset)
13	Trafik Terörü / Aynı Aileden 5 Kişi Öldü	Trafik Kazası
14	Oyundu Gerçek Oldu / Ölümden Döndü, Şoka Girdi	Trafik Kazası
15	Park Kavgası / Ateş Açtı, 3 Kişiyi Yaraladı	Silahlı Kavga
16	Başka Bir Arzunuz! / Yok Böyle Kurban Pazarı	Kurban Bayramına Hazırlık
17	Bayram Bereketi / Ucuzluk Pazarına Rağbet Var	Kurban Bayramına Hazırlık
18	O Şarkı, O Dans! / Zombiler İstanbul’da	Konser
19	“Konser” den Canlı / Van için Rock!...	Deprem

d – KTK Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

15 Aralık 2011 saat 22.00 – 22.25

Spiker: Dastan Şımırbay ve Janat Bakıt

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	OYUNCUDAN KALAN MİRAS ÇEKİŞMEYE ULAŞTI! HADİŞA BÖKEEVA'NIN EVİNİ AKRABALARI PAYLAŞAMIYOR	Magazin
2	YÜCE DİVANI GÖRMEZDEN GELEN TEKELCİ! PETROPAVL ŞİRKETİ OTURANLARIN PARASINI GERİ VERMİYOR	Ekonomik
3	KÖKŞETAU: HOKEY OYUNCULARI OYUNU BÜYÜK KAVGAYLA SONA ERDİ	Spor
4	KIRGIZİSTAN'IN GÜNEYİNDE HALK YENİDEN HUZURSUZDUR	Uluslararası haber
5	NURSULTAN NAZARBAYEV: DEVLET BAŞKANI OLDUĞUMDAN DOLAYI, ÜLKE GELECEĞİNE MERAK EDİYORUM	Siyaset
6	TERÖR GRUBUNU ETKİSİZ HALE GETİREN POLİSLER ÖDÜLLENDİRİLDİ	Terör
7	FİYATININ %50SİNİ ÖDEYEN HASTALAR İLAÇLARI BEDAVA ALACAKLAR	Sağlık
8	3 YAŞINDAKİ ÇOCUĞUN ANNE-BABASI BİLGİLİ SINIR CERRAHİSİNİ ARAYIP KOŞUYOR	Sağlık
9	DOĞU KAZAKİSTAN'DA ÇOCUKLARI İPPOTERAPİ YÖNTEMİYLE TEDAVİ ETMEYİ ELE ALDILAR	Sağlık
10	KTK KANALI BAYRAM GÜNLERİ EKSKLYUZİV PROGRAMLARIYLA SEVİNDİRECEKTİR!	Bayram
11	SİNEMACI GENÇLER BAĞIMSIZLIK YILDÖNÜMÜNE HEDİYE YAPTILAR!	Bayram
12	ALMATI'YA EGZOTİK HAYVANLARININ YENİ TÜRLERİ GÖNDERİLDİ	Hayvanlar Alemi

16.12.2011

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	16 ARALIK'TA DOĞUM YAPAN ANNELERE HEDİYELER VERİLDİ	Bayram
2	KARAJORGA'YI BİR ANDA 500 İNSAN DANS ETTİLER; BÜYÜK MİLLİ YEMEK HAZIRLANDI	Bayram
3	ULU GÜNE BAĞIŞLANAN ÖNEMLİ HEDİYEYE HALK TAMAMEN TOPLANDI	Bayram
4	ÖZEL RÖPORTAJ: ALMATI VE BÖLGELERDE GEÇEN BAYRAM KUTLAMA ETKİNLİKLERİ!	Bayram
5	20 SENE İÇİNDE GERİ DÖNEN KAZAK EVLADININ EGEMENLİĞE SAĞLADIĞI KATKILARI ÇOKTUR	Bayram
6	BAĞIMSIZLIĞIN 20 YILLIĞI: ULUSAL SEMBOLLER	Bayram
7	SİYASİ YARIŞA PARTİLERİN ÖNE KOYDUĞU AMAÇLARI DA YÜKSEKTİR	Siyaset
8	16 ARALIK'TAN İTİBAREN SEÇİM ÖNCESİ YARIŞMA BAŞLANDI	Siyaset
9	KAZAKİSTAN'LI ÇOK YENİ "AYŞA" FİLMİNİ KTK KANALINDAN SEYREDİNİZ!	Bayram

17 Aralık 2011 saat 21.00 – 21.30

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	İKİNCİ ON YIL BOYU İNSANLARIN YAŞAMADIĞI, SADECE HAYATTA KALDIĞI KRASNOGORSK	Sosyal
2	ŞEYTAN VE İNSAN ARASINDAKİ SONSUZ DÜELLO	Metafizik
3	CANLI YAYINDA ÖLÜM	Uluslararası haber
4	KODEİN İÇERİKLİ İLAÇLAR	Sağlık
5	KAZAKİSTAN'IN TÜM ERKEKLERİ BÂYBİŞE, BAŞ KARI VE TOKAL, KÜÇÜK KARI HAKKINDA HAYAL EDİYORLAR	Sosyal
6	KIZLARIN ÇOĞU BEKÂRETİ KENDİSİNİN TEMEL KOZU OLARAK DÜŞÜNÜYORLAR	Sosyal

e – Astana Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

15 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.29

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	YILDIZLI 20 SENE: KAZAKİSTAN'IN BAĞIMSIZ OLDUĞUNDAN SONRAKİ GELİŞME YOLUNU DEVLET BAŞKANI BÖYLE DEĞERLENDİRDİ	Bayram
2	ŞÖLENLİ TOPLANTIYI KAZAKHSTAN MEKEZ KONSER SALONUNDA GEÖEN KONSER SONUÇLANDIRDI	Bayram
3	BUGÜN HÜKÜMET EVİNDE KAZAKİSTAN CUMHURBAŞKANININ KARARI İLE DEVLET ÖDÜLLERİNİ VERİLMESİ TÖRENİ DÜZENLENDİ	Bayram
4	NUR-OTAN PARTİSİNİN BİRKAÇ ÜYELERİNE DE DEVLET ÖDÜLLERİ VERİLDİ	Bayram
5	BAYRAM ARİFESİNDE SOSYAL ÇALIŞANLARININ DA EMEĞİNE ÖNEM VERİLDİ	Bayram
6	BUGÜN YENİ POSTA PULU ÇIKARILDI	Bayram
7	CEZADAN KAÇAMAZSIN, BUGÜN LONDRA'NIN YÜKSEK MAHKEMESİ MUHTAR ABLYAZOV'A SORUŞTURMAYI BAŞLADI	Uluslararası haber
8	TARAZ ŞEHRİNDE TÜM ÜLKEYİ TELAŞLANDIRAN TELEFON TERÖRİSİ TUTUKLANDI	Terör
9	KOSTANAY'DA 16 ARALIK GÜNÜ HALK İÇİN TEHDİTLİ OLACAK DEDİKODUSU ÇABUK YAYGINLAŞTI	Kriminal
10	BUGÜN LİEGE ŞEHRİNDE OLAN SALDIRIDAN VEDA EDENLERİ ANMA GÜNÜ GEÇTİ	Uluslararası haber
11	AMERİKALI "TİME" DERGİSİ YIL ADAMINI SEÇTİ	Uluslararası haber
12	NUR OTAN PARTİSİ SEÇİM ÖNCESİ YASA TALEPLERİNİ BOZMAYA NİYETLİ DEĞİLDİR	Siyaset
13	MERKEZ SEÇİM KOMİTESİNE 40'A YAKIN ŞİKAYET VE DİLEKÇELER GELMİŞ	Siyaset
14	<u>PARLAMENTO SEÇİMİ ÂDİL GEÇMEDİ ELEŞTİRİSİNE VLADİMİR PUTİN CEVABINI VERDİ</u>	Uluslararası haber
15	<u>GİŞE ÖNÜNDE KOŞUŞMA. KARAGANDI'NIN HALKA HİZMET VERME MERKEZLERİNDE ÇALIŞMA ÇOK YOĞUNDUR</u>	Toplum

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
16	<u>PAVLODAR'DA 29 YAŞINDAKİ HASTA ONU TEDAVİ EDEN ÖZEL KLİNİĞİ MAHKEMEYE VERİP, KAZANMIŞTIR</u>	Sağlık
17	<u>PAVLODAR'DA SOSYAL BAKKAL ÇERÇEVESİNDE KAVGA ORTAYA ÇIKTI</u>	Sosyal
18	<u>DİKKATLİ OLUN, ZİHİRLİ İÇKİ! HİNDİSTAN'DA DÜŞÜK KALİTELİ İÇKİ İÇEN YÜZLERCE İNSAN ÖLDÜ</u>	Uluslararası haber
19	<u>YEMEK YERKEN DİKKATLİ OLUN! BAYRAM GÜNLERİ YAKINLAŞTIKÇA ALMATI'DAKİ HYDRO ELEKTRİK İSTASYONU UZMANLARI RAHATSIZ OLMAYA BAŞLADI</u>	Sağlık
20	<u>BARINAKSIZLARIN HÂLİ, ÖSKEMEN'DE AYAZDAN KORUNMUŞ OLAN AVARELER YANIYORLAR</u>	Toplum
21	<u>GÜRCÜLÜ MIGNATIS İNSAN DÜNYA REKORUNU YAPTI</u>	Uluslararası haber

16 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.22

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	ULUSUN ULU GÜNÜYLE İLGİLİ BUGÜN BAŞKENTTE "MANGİLİK EL" (EBEDİLİK ÜLKESİ) YARATICILIK DIŞ KALESİ AÇILDI	Bayram
2	BU YIL SOVYET SİSTEMİNE KARŞI İSYANINA 25 SENE DOLDU	Bayram
3	KAZAKİSTAN'A GERİ DÖNEN VATANDAŞLAR	Bayram
4	SEÇİM ÖNCESİ NASİHAT ÇALIŞMALARI BAŞLANDI	Siyaset
5	KAZAKİSTAN KOMÜNİSTİK HALK PARTİSİ DE SİYASİ ÇALIŞMALARINA BAŞLADI	Siyaset
6	PATRİYOT' LAR PARTİSİNİN TEMSİLCİLERİ CUMHURİYET ALANINDAKİ ANITA BİR DEMET ÇİÇEK KOYDULAR	Siyaset
7	GENEL MİLLİ SOSYAL-DEMOKRASİ PARTİSİNİN TEMSİLCİLERİ "TÂYELSİZDİK TANI" ANITINDA İBADET ETTİLER	Siyaset
8	ARKA'NIN ALTIN ADAMI KARAGANDI TARİHİ BÖLGE ETNOGRAFYASI MÜZESİNDE YERLEŞTİRİLDİ	Kültür
9	AKTAU'DA GÖKYÜZÜNE 1000'DEN FAZLA BALON UÇURULDU	Bayram
10	ÜLKE BAĞIMSIZLIĞININ 20 YILLIĞI İLE İLGİLİ AĞIRLIĞI 300 KİLO OLAN MİLLİ YEMEK HAZIRLANDI	Bayram
11	JANAÖZEN BAŞSAVCISINDAN GELEN HABER	Ekonomik

17 Aralık 2011 saat 20.00 – 20.46

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	DİL, KAZAK ÜLKESİNİ BİRLEŞTİREN ULU GÜÇTÜR	Bayram
2	KUANIŞ SULTANULI İLE AÇIK SOHBET	Bayram
3	BAĞIMSIZLIK BİZE NE GETİRDİ?	Bayram
4	KAZAK BAYRAĞI BUGÜN ANTARKTİK'TE DALGALANIYOR	Bayram
5	JANAÖZEN'DEKİ YIĞINSAL DÜZENSİZLİK	Kriminal
6	SİYAH ALTIN İÇİN MÜCADELE. PETROL DEVASALARININ BİR BİRİNİ YENEMEMESİNİN SONUCU KAZAKİSTAN İÇİN KAZANÇLI OLDU	Ekonomik
7	BAĞIMSIZLIK HEDİYELERİNDEN BİRİ VE BENZERSİZİ GÜNEY KAZAKİSTAN EYALETİNDEKİ SU DÜZENLEYİCİSİDİR	Ekonomik
8	BAŞINA BUYRUK DİN AKIMLARININ ETKİSİNDE OLANLAR İLK ÖNCE BATI, SONRA GÜNEY BÖLGEDE BAŞ KALDIRDI	Toplum
9	“BİZDİN AUİL – VO!” (KÖYÜMÜZ SÜPER!) DİPLOMA İLE KÖYE GELEN GENÇ UZMANIN GEÇİREN OLAYLARI ASTANA TELEVİZYON KANALININ YAYININDA	Kültür

f – STV Televizyon Kanalının Ana Haber Bültenindeki Genel Haber Konuları

15 Aralık 2011 saat 21.00 – 21.23

Spiker: Sava Mendekey

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	DEVLET BAŞKANI NURSULTAN NAZARBAYEV ÜLKE BAĞIMSIZLIĞININ 20 YILLIĞINA BAĞIŞLANAN ŞÖLENLİ TOPLANTIYA KATILDI	Bayram
2	PARLAMENTO SENATINDA GEÇEN ŞÖLENLİ TOPLANTIDA DEVLET BAŞKANINI “ELBASTI” (ÜLKE BAŞKANI) GÖĞÜŞ ALÂMETİ VERİLDİ	Bayram
3	NUR OTAN PARTİSİ TEMSİLCİLERİ BİRKAÇ VATANDAŞLARI “HÜRMET” NİŞANI VE MÜSTESNA EMEĞİ İÇİN MADALYALARI ONUR BELGELERİ İLE ÖDÜLENDİRDİ	Bayram
4	ÜLKE EGEMENLİĞİNİN 20 YILLIĞI ARİFESİNDE YÜKSEK MAHKEME ÇALIŞANLARINA DEVLET TARAFINDAN ÖDÜL	Bayram
5	YILDÖNÜMLÜK ÖDÜLLER İLE HÜKÜMET BAŞKANI DA BİRKAÇ DEVLET GÖREVLİLERİ HEM DE TOPLUMSAL EMEKTARLARINI ÖDÜLENDİRDİ	Bayram
6	MERKEZ SEÇİM KURULUNA MECLİS VE MÜŞAVERE MİLLETVEKİLLERİNİN SEÇİM GEÇECEK GÜNÜ YAYINLANDIĞINDAN İTİBAREN 39 ŞİKÂYET VE DİLEKÇE GELMİŞTİR.	Siyaset
7	DÜN BELİRSİZ BİRİLERİ NUR OTAN PARTİSİNİN ADINA ŞEHRİMİZİN BAZI İLÇENİN EVLERİ ÖNÜNE ŞÜPHELİ BİLDİRİLER ASMIŞLAR.	Siyaset
8	ÜLKE BAĞIMSIZ OLDUĞU YILLARI KURULMUŞ OLAN BAŞSAVCILIĞINA BU SENE 20 SENEYE DOLUYOR	Bayram
9	BELÇİKA BAŞKENTİ LİEGE’DEKİ SALDIRI VE ELİZABET TEYLOR’UN AÇIK ARTIRMADA SATILAN NAKİŞLİ EŞYALARI VE GİYSİLERİ	Uluslararası haber
10	“KADAM NS” LTD ŞTİ	Bayram
11	BEREKETLİ BAYRAM KARASAY İLÇESİ ŞAMALGAN İSTASYONDA KUTLANIYOR.	Bayram

16.12.2011

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	BUGÜN ASTANA'DA BAĞIMSIZLIĞININ 20 YILLIĞINA ANIT OLARAK "MANGİLİK EL" (EBEDİLİK ÜLKESİ) GÖRKEMLİ DIŞ KALESİ AÇILDI	Bayram
2	NUR OTAN PARTİSİNİN ÖNDERİ ÜLKE BAŞKANI NURSULTAN NAZARBAYEV BUGÜN PARTİNİN CUMHURİYET SEÇİM ÖNCESİ KARARGÂHINI ZİYARET EDİP, VİDEO MELİS REJİMİNDE SELEKTORLU KURULU DÜZENLEDİ	Siyaset
3	İLERİDE OLACAK PARLAMENTO SEÇİMİNE KATILACAK TÜM SİYASİ PARTİLER BUGÜN RESMİ OLARAK ÖĞÜT NASİHAT ÇALIŞMALARINI BAŞLADILAR	Siyaset
4	MANGİSTAU EYALETİNİN JANAÖZEN ŞEHRİNDE BAYRAM KUTLAMASI SIRASINDA BİR GRUBUN CİNAİ HAREKETLERİ YÜZÜNDEN YIĞINSAL DÜZENSİZLİK ORTAYA ÇIKTI	Terör
5	BEBEĞİN TAM BAĞIMSIZLIK BAYRAMI GÜNÜ DOĞMASI, İYİ BİR BATIL İNANCA BENZETMİŞLER	Bayram
6	BAĞIMSIZLIK YILDÖNÜMÜNE BAĞIŞLANAN ŞÖLENLİ ETKİNLİK ÜLKE BAŞKANININ DOĞUM YERİ ALMATI EYALETİ KARASAY İLÇESİNDE DE COŞKUyla KUTLANDI	Bayram
7	"TÂUELSİZDİK – KAZAGIMNIN ARMANI" (BAĞIMSIZLIK – KAZAK'IMIN HAYALİDİR) MÜZİK DRAMIDIR	Bayram

17.12.2011

Haber Sırası	Haber Konusu	Genel Konu
1	“DEVLET YAPILI KAZAKİSTAN CUMHURİYETİNİN BAĞIMSIZLIĞINA 20 SENE” MADALYALARI VERİLDİ	Bayram
2	ASTANA’DA BAĞIMSIZLIK HÜRMETİNE BAĞIŞLANAN ŞÖLENLİ ETKİNLİKTE 20 SENEDEN ELDE EDEN BAŞARILAR İNCELENİLİP, ÖNÜMÜZDEKİ GÖREVLER BELİRLENDİ	Bayram
3	HÜKÜMET VE PARLAMENTODA, YÜKSEK MAHKEMEDE VE VALİLİKLERDE ŞÖLENLİ ETKİNLİKLER GEÇİP, EMEĞİ GEÇEN VATANDAŞLAR ÖDÜLLENDİRİLDİ	Bayram
4	“MANGİLİK EL” (EBEDİLİK ÜLKESİ) OLARAK ADLANDIRILAN YARATICILIK DIŞ KALESİ ÜLKE GELİŞMESİ VE DEVLETİN İLERLEMESİNİ BİLDİREN SİMGESEL BİR ANITTIR	Bayram
5	NUR OTAN PARTİSİNİ ZİYARET EDEN CUMHURBAŞKANI, SEÇİMİN ÜLKEYİ BİRLİĞE ÇAĞIRAN ETKİNLİK OLMASI GEREKTİĞİNİ ANLATTI	Siyaset
6	MERKEZ SEÇİM KURULUNDAN KAYDEDİLEN TÜM PARTİLER SEÇİME BAĞIŞLANAN ÖĞÜT NASİHAT ÇALIŞMALARINI BAŞLADI	Siyaset
7	BAĞIMSIZLIK BAYRAM GÜNÜ MANGİSTAU’DAKİ JANAÖZEN ŞEHRİNDE DÜZENSİZLİK ORTAYA ÇIKTI	Kriminal

E – DEVLET TELEVİZYON KANALLARININ HABER SUNUM TEKNİĞİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

1 – Kazakistan Devlet Televizyon Kanalının İncelenmesi

“Kazakhstan” 15.12.2011

“Kazakhstan” televizyon kanalının ana haber bülteni Bağımsızlık Günü öncesi 15.12.2011 gününde Nuridin Bidosov tarafından sunulmuştur. Fakat sunucunun ismi KJ olarak çıkmamış, ismini kendisi söylemiş. “Kazakhstan” televizyon kanalının sunucularında çok ciddi ve yorumsuz sunuş kalıbı yerleşmiştir.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi “Kazakhstan” televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekimden (uzak plan) (Resim 1) “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği (Resim 2) çıkmaktadır. Ancak sonra sunucunun göğüs planına (Resim 3) geçiş yapılmaktadır. Haber bültenlerinde sunucunun göğüs planında ekrana yerleşmesine Kazakistan ve Türkiye ana haber bültenlerinde çok sık rastlanmaktadır.

Resim 1: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 2: “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği

“Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği (Resim 2) jenerik olarak ve televizyon kanalının logosunun üzerinde izleyicilere çok sık sunulmaktadır. Bu ancak bayram süreci içerisinde, yani bayram öncesi ve bayram günü uygulanmaktadır.

Sunucunun giriş cümlesi şöyledir:

KAM/SPIKER: Kazak televizyon kanalında canlı yayında akşam haberleridir. Selamün aleyküm saygıdeğer izleyiciler! Stüdyoda: Nuridin Bidosov.

Sunucunun giriş cümlesi diğer iki günde de aynıdır. Sadece az değişiklik var.

Resim 3: Göğüs Plan

15 Aralık 2011’de “Kazakhstan” televizyon kanalının ana haber bülteninde toplam 12 haberin içinde 9 DSF haber ve 3 perfore (erkek muhabir) mevcuttur. 15 Aralık 2011’de bayan muhabirler hiç yoktur. Ayrıca toplam 12 haberin 8’i Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne özel hazırlanmıştır. Bu, bayram öncesi günü olmasına rağmen bayramla ilgili haber sayısının çok olması Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne Kazakistan’da çok önem verildiği ve televizyon kanallarının da bunun halka gösterilmesine imkân sağladıkları net bir şekilde görülmektedir. Seçimle ilgili de 2 tane haber mevcuttur. 15 Aralık 2011’de canlı yayın ve anonslu haberler hiç yoktur. “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriğinden sonra Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne ilişkin haberler sıra ile sunulmaktadır.

1. HABER. SPOT: NAZARBAYEV’İN KATILIMI İLE TOPLANTI ŞÖLENLİ GEÇTİ

Perfore: Esbolat Aydabolsın - muhabir, Erkin Tanatkanulı – kameraman.

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili en önemli haberlerden biridir. Bu; Kazakistan’ın Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev’in katılımıyla olan bayram kutlaması ile ilgili haberdur. Bu haber, Kazakistan’ın tüm televizyon kanallarının ana haber bültenlerinin ilk sırasında gösterilmiştir.

Ulusal Bayram deyince akla ilk Bayrak gelmektedir. Kazakistan'ın Bağımsızlık Gününde ve Türkiye'nin Cumhuriyet Bayramında daha çok kullanılan simgelerden biri de bayraktır.

Resim 4: Bayrak Görüntüsü

Resim 5: Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nde Kazakistan'ın ilk Cumhurbaşkanı ve günümüzdeki Kazakistan'ın Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in rolü büyüktür. O, Cumhuriyetin oluşmasında doğrudan katkısı olan Kazakistan'ın ilk Cumhurbaşkanıdır.

Aşağıda konulan resimlerde görüldüğü gibi Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'ne yapılan tüm etkinliklerde Kazakistan'ın bayrağı ve “Kazakistan'ın Bağımsızlığına 20 Yıl” logosu yer almaktadır.

Resim 6: “Kazakistan Bağımsızlığının 20. Yıldönümü” Logosu

Resim 7: Kazakistan Bayrağının Görüntüsü

2. HABER. SPOT: N. NAZARBAYEV'İN KATILIMI İLE BAYRAM KONSERİ GEÇTİ

DSF Haber: sunucu

Bu haber de Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdır. Haberde konserin Kazakistan'ın hangi ünlü sanatçılarının ve şarkıcılarının katılımlarıyla geçtiği açıklanmaktadır. Konserde birçok Kazakistan bayrağının dalgalandığı göze çarpmaktadır.

Resim 8: Kazakistan Bayrağının Görüntüsü

3. HABER. SPOT: BAĞIMSIZLIĞIN 20. YIL DÖNÜMÜ İLE İLGİLİ CUMHURBAŞKANI ADINA KUTLAMALAR GELİYOR

Perfore: Duman Muhametkarim - muhabir

Bu haber de Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü konusunu içermektedir. Kazakistan Bağımsızlığının 20. yıl dönümü ile ilgili Cumhurbaşkanı adına birçok büyük ülkeden kutlamaların geldiğini anlatmaktadır. Haberde kutlama mesajları gönderen cumhurbaşkanların resimleri kullanılmaktadır ve KJ olarak isimleri verilmektedir. Kutlamaları muhabir seslendirmektedir, uzun kutlamaları ise kısaltarak okumaktadır. Kazakistan'ın bu haberinde Türkiye'deki gibi yazılar kullanılmamaktadır.

Resim 9: Fotoğrafın Kullanımı

Haberde Astana şehrinin her yerine asılan bayrakların görüntüleri verilmiştir. Bu bayraklarda “Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. Yıldönümü” logosu yer almıştır.

Resim 10: “Kazakistan Bağımsızlığının 20. Yıldönümü” Logosunun Görüntüleri

4. Haber. SPOT: KÂRİM MÂSİMOV BİRÇOK EMEKTARA ÖDÜLLER SUNDU

DSF Haber: sunucu

Bu haber de Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Haberde Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. yıl dönümüne birçok emektarın Kazakistan’ın Başbakanı Karim Masimov’un tarafından ödüllendirildiği konu olmaktadır. Görüntü sona ermeden sunucunun metni çok erken bitmektedir.

Resim 11: Bayrağın Görüntüsü

5. HABER. SPOT: DİN İTTİFAKLARININ BAŞKANLARINA MADALYALAR VERİLDİ

DSF Haber: sunucu

Haberin başında sunucunun arkasında olan monitörde “Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. Yılı” logosu ve Kazak halkının motifleri yer almaktadır.

Resim 12: Monitörde Logonun Kullanımı

Bu haber de Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Haberde Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. yıl dönümüne birçok din ittifaklarının başkanlarına madalyaların verildiğini sunucu kendisi seslendirmektedir. Haberin sonunda konuyla ilgili konuşmalar mevcuttur.

Resim 13: “Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. Yıl Dönümü” Logosunun Görüntüsü

6. HABER. SPOT: Merkez Seçim Komitesi üyeleri brifing düzenledi

DSF Haber: sunucu habere geçmeden önce “Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentinin Meclisi ve Maslihatları Milletvekillerinin Seçimi” yazısı mevcut olan jenerik gösterilmektedir. Bu jenerik seçimle ilgili haber sunulmadan önce ekrana çıkmaktadır ve tüm televizyon kanallarında uygulanmaktadır.

Jenerikten sonra sunucunun arkasında olan monitörde Merkez Seçim Komitesi binasının resmi ve logosu yer almaktadır.

Resim 14: “Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentinin Meclisi ve Müşavere Milletvekillerinin Seçimi” Logosunun Görüntüsü

Resim 15: Merkez Seçim Komitesi Binası ve Logosu (monitörde)

Bu haber de Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü konusu gibi önemlidir. 15 Ocak 2012'de Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentinin Meclisi ve Maslihatları Milletvekillerinin Seçimi yapılmıştır. Haberde seçim öncesi süreç içerisinde yapılan etkinliklere Kazakistan'ın tüm televizyon kanalları belirlenmiş süre standartlarına göre ayrı bir süre ayırmaktadırlar.

6. **HABER. SPOT: MİLLETVEKİLİNE ADAYLARIN LİSTESİ BELİRLENDİ**

DSF Haber: sunucu

Bu da seçimle ilgili haber sayılmaktadır. 7. haberden sonra “Kazakistan'ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği ekrana çıkmıştır.

7. **HABER. SPOT: “20 YILDIZLI GÜN” EYLEMİNİN BUGÜNKÜ ADI – VATAN**

Perfore: Nurbek BEKBAU - muhabir, Janabay Ahmet - kameraman

Bu haber de Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Haberde vatana vurgu yapılmaktadır. Kazakistan'da tanınmış olan emektarlar “vatansever” ve “vatanseverlik” kavramlarının açıklamasını yapmışlar.

8. **HABER. SPOT: BETON PLAKLARINI ÜRETEN FABRİKA İŞLETİLDİ**

DSF Haber: sunucu

Kazakistan'ın Bağımsızlığının 20. Yıldönümüne beton plaklarını üreten fabrika işletilmiştir. Sadece bu fabrika değil, Kazakistan'ın Bağımsızlığında birçok fabrika işletilmeye başlamıştır.

Haberin sonunda konuşmalar verilmiştir.

9. **HABER. SPOT:** “GASIRGA BERGİSİZ 20 JIL” (YÜZYILA VERİLMEMİŞ 20 SENE) SERGİSİ DÜZENLENDİ

DSF Haber: sunucu

Bu haber de Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Kazakistan halkının 20 senelik tarihi, Kazakistan Cumhurbaşkanı’nın stratejik girişimleri ve ülkenin 20 sene içerisindeki sosyal-ekonomik gelişmesi sergide aktarılmıştır. Bu sergi de Kazakistan Bağımsızlığının 20. yıl dönümünde açılmıştır.

10. **HABER. SPOT:** ŞEHİR SAVCILIĞININ KURULMASINA – 20 SENE

DSF Haber: sunucu

Şehir savcılığının kuruluşu Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile aynıdır. Haberde şehir savcılığında çalışanlara bayram ödülleri verildiği de geçmektedir.

11. **HABER. SPOT:** 20 YILLIK YILDÖNÜMÜNE BAYRAM PULLARI ÇIKARILDI

DSF Haber: sunucu

Bu haber de Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Bayrama özel pulların çıkarıldığı anlatılmıştır. Pulda Avrasya Ekonomi İşbirliği’nin Baş Sekreteri ve yazar Tayır Mansurov’un “Nursultan Nazarbayev’in Jüzege Asırgan Eurazyalık Jobası” (Nursultan Nazarbayev’in Gerçekleştiren Avrasya Projesi) adlı kitabı ve devlet bayrağı, ayrıca “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” yazısı da mevcuttur.

Resim 16: Bayram Pulu

“Kazakhstan” 16.12.2011

“Kazakhstan” televizyon kanalının ana haber bülteni 16.12.2011 Bağımsızlık Gününde Nuridin Bidosov tarafından sunulmuştur. Fakat sunucunun ismi KJ olarak çıkmamış, kendisi ismini söylemiş. Kıyafetine gelirse, sunucu bayrama özel bir kıyafet giymemiş. Önceki haberlerde gibi giyinmiş.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi “Kazakhstan” televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekimden (uzak plan) (Resim 17) “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği (Resim 2) çıkmaktadır. Ancak sonra sunucunun göğüs planına (Resim 18) geçiş yapılmaktadır.

Ekranın sağ köşesinde Kazak motifi olan yuvarlak ve onun altında “Қазақстан” (Kazakhstan) yazısı mevcuttur. Onun üzerinde “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” yazısı olan logo çıkmaktadır. Televizyon kanalının logosunun tasarımı şimdi farklıdır.

Resim 17: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 18: Göğüs Plan

16 Aralık 2011’de “Kazakhstan” televizyon kanalının ana haber bülteninde toplam 12 haberin içinde 6 DSF haber, 4 perfore (1 erkek ve 2 kadın muhabir, 1 haberde de bayram kutlamalarını erkek ve kadın muhabir okumaktadır), “Kazakhstan” televizyonuna özel 2 demeç mevcuttur. Diğer iki günde demeç yoktur. Ayrıca toplam 12 haberin 9’u Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne özel hazırlanmıştır. Seçimle ilgili de 2 tane haber mevcuttur. 16 Aralık 2011’de canlı yayın ve anonslu haberler hiç yoktur.

1. HABER. SPOT: ASTANA’DA “MANGİLİK EL” (EBEDİLİK ÜLKESİ) ŞÖLENLİ DİŞ KALESİ AÇILDI

Perfore: Esbolat AYDABOSIN - muhabir, Aikyn Dalel - kameraman

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Genelde Kazakistan haberlerinin süresi çok uzun olmaz, fakat bu haber 5’23”dir. Haberde “Mangilik El” (Ebedelik Ülkesi) şölenli dış kalesinin açılışı Kazakistan’ın Cumhurbaşkanı N. Nazarbayev’in katılımıyla gerçekleştiği anlatılmaktadır. Ayrıca kale ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmektedir:

“Şölenli dış kapısının genişliği 20 metredir, yüksekliği de aynı tahmindedir. Bu, bağımsızlığımızın 20 yıllık yıldönümünün anlamıdır. 1000 metre kare alanında yerleştirilmiştir, bu da bin yaşacak milletin işaretidir. Tamamen milli nakışta süslendirilmiştir. Dış kapının iki tarafında aksakallı ihtiyar ve başörtülü annenin desenli heykeli, bununla birlikte “Tay kazan”, tolgalı bahadır ve bugünün askeri de muhteşem ustalıkla betimlemiştir. Dış kapının üst tarafında “Mângilik el” diye yazılmıştır.” Haberde bu şölenli dış kapının Kazakistan’ın Bağımsızlık Gününe özel yapıldığı ve Kazakistan Bağımsızlığının 20. yıl dönümü için büyük bir anlam ve önem taşıdığı anlatılmaktadır.

Resim 19: “Mangilik El” Dış Kalesi

Aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi 16 Aralık 2011 tarihinde Astana’da hava soğukluğu eksi 30’a kadar varmış. Ayaz olmasına rağmen millet şöenli dış kapının açılışını izlemeye gelmişler. Haberde askeri geçit töreni ve bayrakların dalgalanması görüntülenmiştir.

Resim 20: Bayrakların Görüntüsü

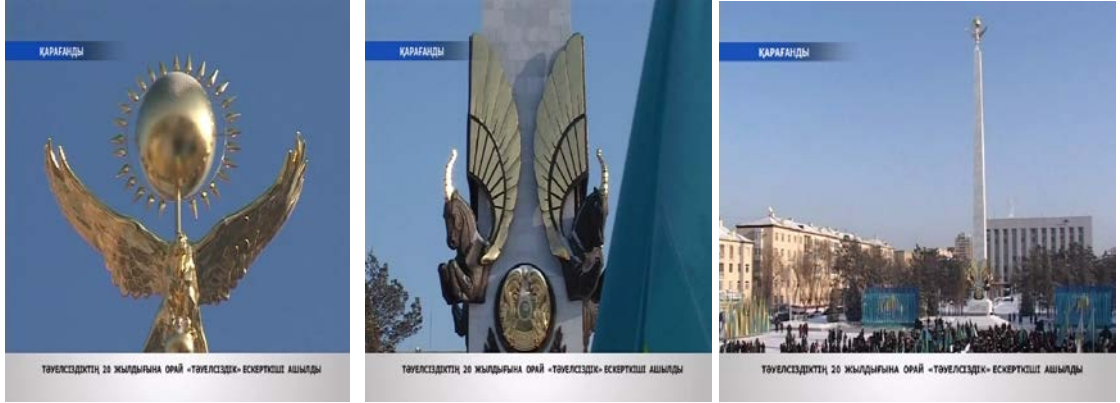
2. HABER. SPOT: CUMHURBAŞKANI N.NAZARBAYEV “NUR OTAN” HALK DEMOKRATİ PARTİSİ’NİN FAALİYETİNİ İNCELEDİ

Perfore: Kamar ÂMİRJANOVA – muhabir, Darhan Alimurat Baygeriyev – kameraman

3. HABER. SPOT: BAĞIMSIZLIĞIN 20. YILDÖNÜMÜNE “BAĞIMSIZLIK” ANITI AÇILDI

DSF haber: sunucu

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Karagandı şehrinde 47 metre yüksekliğinde bağımsızlık anıtı açılmıştır. Haberde anıtın anlamı şu şekilde tanımlanmıştır: “Anıtın zirvesindeki kürede altınla kaplanmış, şafak söken güneş ve kartal bağımsızlık anlamında olursa, dört köşesindeki 4 kanatlı at özgürlüğe atılan ülke nişanıdır... Bu anıt, sadece geçmiş günlerin izi değil, Kazakistan’ın bağımsızlık yıllarında elde edilen büyük başarısının, onun parlak geleceğe, yüksek aşamalara olan çabasının simgesi olacaktır.”

Resim 21: “Bağımsızlık” Anıtının Açılışı

4. HABER. SPOT: ÜLKE BAĞIMSIZLIĞININ 20. YILDÖNÜMÜ BAYRAM ETKİNLİĞİNDE DÜZENSİZLİK MEYDANA GELDİ

Perfore: Möldir NURMAN – muhabir,

Haberde 16 Aralık 2011 tarihinde saat 11.30’da Mangıstau eyaletinin Janaözen şehrinde bayram etkinliği sırasında bir grubun hareketleri yüzünden düzensizliğin ortaya çıktığı anlatılmıştır.

5. HABER. SPOT: SEÇİM’E HAZIRLIK TEMPOLU GİDİYOR

DSF haber: sunucu

Bu, seçimle ilgili haberdır. 5. haberden sonra “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği ekrana çıkmıştır.

6. HABER. SPOT: YABANCI ÜLKE CUMHUBAŞKANLARI N. NAZARBAYEV’İ BAĞIMSIZLIĞIN 20. YILDÖNÜMÜ NEDENİYLE KUTLAMAKTADIRLAR

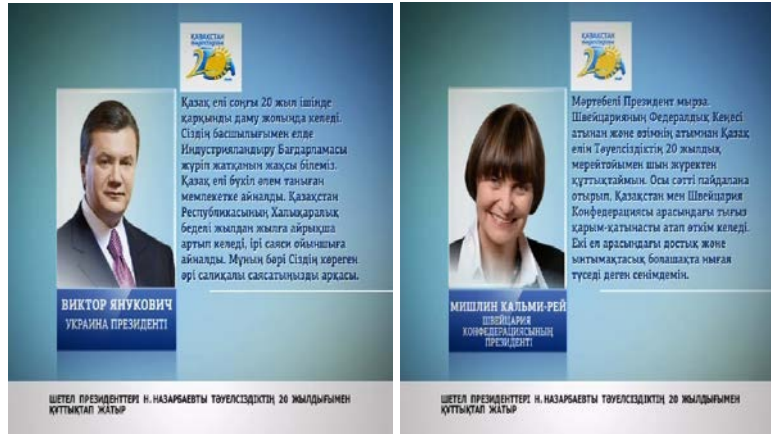
Perfore: erkek ve kadın muhabirler

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Bağımsızlığın 20. yıl dönümü ile Kazak halkını tüm dünya ülkeleri tebrik etmektedir. Muhabir dilek mektuplarının diplomasi kanalları aracılığıyla Cumhurbaşkanı adına geldiğini söylemektedir ve onların içeriğini muhabirler seslendirmektedir. Bayanın yazısını bayan muhabir, erkeğin bayram kutlamasını erkek muhabir seslendirmektedir.

Yazı destekli bu haberde metinleri muhabirler doğru ve hatasız okumaktadırlar, fakat metinlerde (yazıda) birçok gramer hatası bulunmaktadır. Cumhurbaşkanı adına

gelen bayram kutlama mesajlarının Kazak dilinde olan çevrisinde böyle hataların yer almaması gerekmektedir.

Bu haber, bayram öncesi yayınlanan haberin devamı sayılmaktadır. O haberde de bayram kutlamaları seslendirilmiştir, fakat bayram kutlaması metninin yazısı ekranda gösterilmemiştir. Bu sefer farklı olarak yazı destekli haber yapmışlar. Sol tarafında bayram kutlamasını gönderenin resmi, resminin altında KJ olarak ismi ve ünvanı verilmiştir. Sağ tarafta ise bayram kutlamasının metni sunulmuştur.

Resim 22: “Kazakhstan” Ekranı (Yazı Destekli Haber Sunumu)

7. HABER. SPOT: ÜNLÜ SİYASETÇİ Y. SOLOZBOV KAZAKİSTAN’I BAĞIMSIZLIK BAYRAMI NEDENİYLE KUTLADI

“Kazakhstan” televizyon kanalının özel demeci

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Rusyalı yorumcu Yuriy Solobozov Kazakistan’ı bayram ile tebrik etmiştir. Haberde sadece onun konuşması verilmiştir.

8. HABER. SPOT: BAĞIMSIZLIĞIN 20. YILI NEDENİYLE DÜNYA TOPLULUĞU KUTLUYOR

“Kazakhstan” televizyon kanalının özel demeci

Haberin başında sunucu konuşurken arkasındaki monitörden “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” yazısı olan bayrak görünmektedir.

Resim 23: “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20. Yıl” Bayrağı (monitörde)

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Sadece Rusya Federasyonunun Avrupa Birliği yanındaki devamlı temsilcisi Vladimir Çijov ve Almanya’da oturan Kazak Gabdolla Erol’un konuşmaları verilmiştir. Onlar Kazakistan halkını bayram ile kutlamaktadır. Gabdolla Erol konuşmadan önce onun arkasında duran “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” yazısı gösterilmiştir.

9. HABER. SPOT: BAĞIMSIZLIĞIN 20 YILLIĞI İLE İLGİLİ 54 AİLE’YE DAİRE VERİLDİ

DSF haber: sunucu

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. İkinci Dünya Savaşı’na ve Afganistan Savaşı’na katılan gazilere ve çocuk sayısı çok olan ailelere Şımkent şehrinde toplam 54 tane daire verildiği anlatılmaktadır.

10. HABER. SPOT: ENDÜSTRİLEŞME HARİTASI ÇERÇEVESİNDE KENKİYAK’TA 2 PROJE İŞLETİLDİ

DSF haber: sunucu

Endüstrileşme haritası çerçevesinde Aktöbe şehrinde 2 proje işletilmiştir: akarsuyu temizleme ve yer tabakasına gönderme tesisatı ve gaz asansörlü kompresör tesisidir. Haberde bu iki projeden bahsedilmiştir.

11. HABER. SPOT: ARABA ÜRETİM FABRİKASININ ÇALIŞANLARI DEVLET ÖDÜLLERİNE SAHİP OLDU

DSF haber: sunucu

Bu haber Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Haberde "Kazakistan Bağımsızlığının 20. yıl dönümü" madalyaları ile araba üretim fabrikasında çalışanların ödüllendirildiği anlatılmaktadır.

12. HABER. SPOT: "BAĞIMSIZLIK – KAZAĞIMIN HAYALİDİR" MÜZİK TÖRENİ GEÇTİ

DSF haber: sunucu

Bu haber Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Haberde Astana şehrinin 30 bin kişilik "Astana-Arena" stadyumunda müzik destanının müthiş bir gösterişle halka sunulduğu söylenmektedir. Bu müzik destanında Kazakistan bayrağı da yer almıştır.

Resim 24: Bayrağın Görüntüsü

"Kazakhstan" 17.12.2011

"Kazakhstan" televizyon kanalının ana haber bülteni Bağımsızlık Günü sonrası 17.12.2011 gününde Nuridin Bidosov tarafından sunulmuştur. Fakat sunucunun ismi KJ olarak çıkmamış, kendisi ismini söylemiş.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi "Kazakhstan" televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekimden (uzak plan) (Resim 25) sonra sunucunun göğüs planına (Resim 26) geçiş yapılmaktadır.

“Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriğinin (Resim 2) çıkmadığı gözlemlenmiştir.

Resim 25: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 26: Göğüs Plan

17 Aralık 2011’de “Kazakhstan” televizyon kanalının ana haber bülteninde toplam 14 haberin içinde 9 DSF haber ve 5 perfore (3 kadın ve 2 erkek muhabir) mevcuttur. Ayrıca toplam 14 haberin 5’i Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne özel hazırlanmıştır. Seçimle ilgili de 1 tane haber mevcuttur. 17 Aralık 2011’de canlı yayın ve anonslu haberler hiç yoktur.

1. HABER. SPOT: JANAÖZEN’DEKİ OLAYLA İLGİLİ

DSF haber: sunucu

2. HABER. SPOT: CUMHURBAŞKANIMIZIN KATILIMI İLE GÜVENLİK KURULUNUN TOPLANTISI GEÇTİ

Perfore: Aybek KOBDABAY - muhabir

Haberin büyük bir kısmında Kazakistan’ın Cumhurbaşkanı N. Nazarbayev’in konuşmasına yer verilmiştir.

3. HABER. SPOT: JANAÖZEN’DEKİ OLAYIN GELİŞMESİNE SORUŞTURMA YAPILIYOR

Perfore: Jazira Abil - muhabir

4. HABER. SPOT: JANAÖZEN’DEKİ DÜZENSİZLİĞE ALAKASI VAR 70 İNSAN TUTUKLANDI

DSF haber: sunucu

5. HABER. SPOT: JANAÖZEN'DEKİ ÇEKİŞME TOPLUMUN BERABERLİĞİNİN YIKILMASINA GETİRMEMELİ

Perfore: Erkin TANATKANULI – muhabir

Haberde Janaözenle ilgili haberleri yayınlanan gazeteler de gösterilmiştir.

5. haberden sonra “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği (Resim 2) çıkmaktadır.

6. HABER. SPOT: DEĞİRMEN-MAKARNA KOMPLEKSİ TAM GÜCÜYLE ÇALIŞIYOR

DSF haber: sunucu

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir.

7. HABER. SPOT: N. NAZARBAYEV’İN GENÇLERE HİTABINA GENÇLER TAMAMEN DESTEK VERİYOR

Perfore: Nurgul AHMETOVA – muhabir, Aikyn BEKETAYEV - kameraman

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Bu haberde Bayram günündeki Cumhurbaşkanı N. Nazarbayev’in gençlere hitabı sunulmuştur. Bununla ilgili gençlerin fikirleri sorulmuştur. Konuşan gençler de Kazakistan’ın bağımsızlığı ile aynı 20 yaşadıkları.

8. HABER. SPOT: BAĞIMSIZLIK YAŞITI ÖZEL ÇİFTLİĞİ KURUP, İŞLETİYOR

Perfore: Möldir Kurmızayeva – muhabir, Nurlıbek Nurmahanov – kameraman

Bu haber Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili konuyu içermektedir. Kazakistan’ın Bağımsızlığı ile aynı yaşta olan delikanlı kendisi özel çiftliği kurduğu ve onu işlettiği ile ilgili gençlere örnek olacak haber hazırlanmıştır. Burada çok genç olmasına rağmen gençlerin de hayatta başarılı olabileceklerine vurgu yapılmıştır.

09. HABER. SPOT: DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ’NE ÜYE OLMAK İÇİN BİRKAÇ İKİ TARAFLI GÖRÜŞME GERÇEKLEŞTİ

DSF haber: sunucu

Kazakistan’ın Dünya Ticaret Örgütü’ne üye olması amacı ile Ekonomik entegrasyon işleri bakanı Janar Aytjanova iki taraflı görüşmeleri yaptığı anlatılmaktadır. Ayrıca Janar Aytjanova Uluslararası Ticaret Örgütü’nün genel dönem toplantısında konuştuğu haberde sunulmuştur.

10. HABER. SPOT: ÜLKEDEKİ NEHİRLERDEN BİRİ KIRMIZIYLA BOYANDI

DSF haber: sunucu

Tszyanhe nehrindeki suyun kirlenmesinden dolayı Çin'in kuzeyindeki Loyan şehrindeki boya üreten fabrikanın kapatıldığı haberde anlatılmıştır.

11. HABER. SPOT: TAYFUN YÜZÜNDEN 180 İNSAN ÖLDÜ

DSF haber: sunucu

Filipin'de tayfun yüzünden 180'e kadar kişinin öldüğü ve birkaç şehrin oturanlarının elektriksiz kaldığı haberde aktarılmıştır. Bu haberde kullanılan görüntü yabancı kaynaktan alınmıştır.

Habere geçmeden önce "Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentinin Meclisi ve Maslihatları Milletvekillerinin Seçimi" yazısı mevcut olan jenerik gösterilmektedir. Jenerikten sonra sunucunun arkasında olan monitörde Merkez Seçim Komitesi'nin logosu yer almaktadır.

12. HABER. SPOT: SEÇİME HAZIRLIK DEVAM ETMEKTE

DSF haber: sunucu

Haberde Jambıl eyaletinde Parlamento Meclisi ve Müşavereleri seçimine hazırlığın gidişi ile ilgili, yapılan ön hazırlıklardan bahsedilmiştir.

13. Habere geçmeden önce "Kazakistan'ın Bağımsızlığına 20 Yıl" jeneriği (Resim 2) izleyicilere sunulmaktadır.

12. HABER. SPOT: YAZAR, OYUN YAZARI A. SULEYMENOV'UN ANITI AÇILDI

DSF haber: sunucu

Bu haber Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. Haberde yazar ve oyun yazarı Askar Süleymenov'a doğduğu yeri Güney Kazakistan eyaleti Sozak ilçesinde anıtın açıldığı anlatılmıştır. Açılış da önemli bir günde gerçekleşmiştir.

13. HABER. SPOT: "HAN ŞATIR" TİCARET VE EĞLENCE MERKEZİNDE AĞIRLIĞI 300 KİLOYU GEÇEN ET YEMEĞİ HAZIRLANDI

DSF haber: sunucu

Bu haber Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. Astana şehrindeki "Han Şatır" ticaret ve eğlence merkezinde Guinness rekorlar kitabına giren

300 kiloyu geçen Kazakların meşhur at eti yemeği “Besbarmak” hazırlandığı haberin içeriğinde yer almaktadır. 7 saat 20 aşçı tarafından pişirilen “Besbarmak” çapı 4 metrelik özel hazırlanan tabağa konulup, ticaret ve eğlence merkezine gelen konuklara verilmiştir ve gençler Kazak milli dansı “Kara Jorga”‘yı oynamışlardır. Bu “Besbarmak” Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne özel yapılmıştır ve Kazakistan Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından desteklenmiştir. Sunucu haberi anlatırken “20 aspazşı” kelimesini yanlış söyleyip, sonra tekrardan o kelimeyi doğru şekilde seslendirmektedir.

2 – Kazakistan Özel Televizyon Kanallarının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi

a – KTK Televizyon Kanalının İncelenmesi

“KTK” 15.12.2011

“KTK” televizyon kanalının ana haber bülteni Bağımsızlık Günü öncesi 15.12.2011 gününde Janat Bakıt ve Dastan Şımırbay tarafından sunulmuştur.

Aşağıda verilen resimden görüldüğü gibi “KTK” televizyon kanalının ana haber bültenini genellikle kadın ve erkek sunucu sunmaktadır. Ana haber bültenlerini iki sunucunun sunması bugüne kadar devam etmektedir. Türkiye’de ise iki sunucu sunma tarzı rastlanmamaktadır. Kazakistan’da her televizyon kanalında çıktığı gibi “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği (Resim 28) çıkmaktadır.

KTK televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz orta mesafeli çekimden (uzak plan) sonra sunucunun göğüs planına geçiş yapılmaktadır.

Resim 27: Göğüs Plan

Resim 28: “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” Jeneriği

“Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği (Resim 28) jenerik olarak ve televizyon kanalının logosunun üzerinde çok sık izleyicilere sunulmaktadır. Bu ancak bayram süreci içerisinde, yani bayram öncesi ve bayram günü uygulanmaktadır.

15 Aralık 2011’de “KTK” televizyon kanalının ana haber bülteninde toplam 13 haberin içinde 8 DSF haber, 5 perfore (3 erkek ve 2 kadın muhabir) mevcuttur. Ayrıca toplam 13 haberin 4’ü Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne özel hazırlanmıştır. 1 haber de Seçimle ilgili haberdir. 15 Aralık 2011’de canlı yayın hiç yoktur. 3 anons (2 erkek ve 1 kadın muhabir) yapılmıştır. İlk haber ana haber bülteninin içindeki haber tekniklerinin çoğunu uygulayan bir haberdir. O haberde röportaj ve anons da mevcuttur. Muhabirin bu haberi hazırlaması için çok çaba gösterdiği açıkça görünmektedir. “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriğinden sonra Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne ilişkin haberler diğer televizyon kanalları gibi sıra ile sunulmamaktadır.

1. HABER. SPOT: OYUNCUDAN KALAN MİRAS ÇEKİŞMEYE ULAŞTI! HADIŞA BÖKEYEVA’NIN EVİNİ AKRABALARI PAYLAŞAMIYOR.

Perfore: Nartay Aralbayulı - muhabir, Dauren Turarov – kameraman (röportaj, anons)

Sunucuların metni iki sunucunun okuması şeklinde hazırlanmaktadır. Metnin başını birisi, yarısını diğeri okumaktadır. Bu sıra hiç karıştırılmamaktadır. Ana haber bülteninin ilk haberini iki sunucu sunmaktadır.

Kazakistan’ın ünlü oyuncusu Hadişa Bökeyeva’nın kızına miras olarak bırakan evini uzak akrabası mahkeme yolu ile almış. Hadişa Bökeyeva’nın kızı Nurya Musabayeva adaletin gerçekleşmesini istemektedir. KTK muhabiri Hadişa Bökeyeva’nın gerçeğini aktarmıştır ve kızı ile röportaj yapmıştır.

Aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi röportajın teknikleri yer almaktadır. Konuşmacı iki muhabirin ortasında oturmaktadır. Genelde Kazakistan’da televizyon kanalları olay yerine iki muhabiri göndermektedir: biri Kazak dilinde, diğeri Rus dilinde soru sormaktadır. Bu resimlerde haberin gerçek bir haber olduğu görünmektedir ve konuyu muhabirler derin bir şekilde inceleyip, iyi anlatmaktadır.

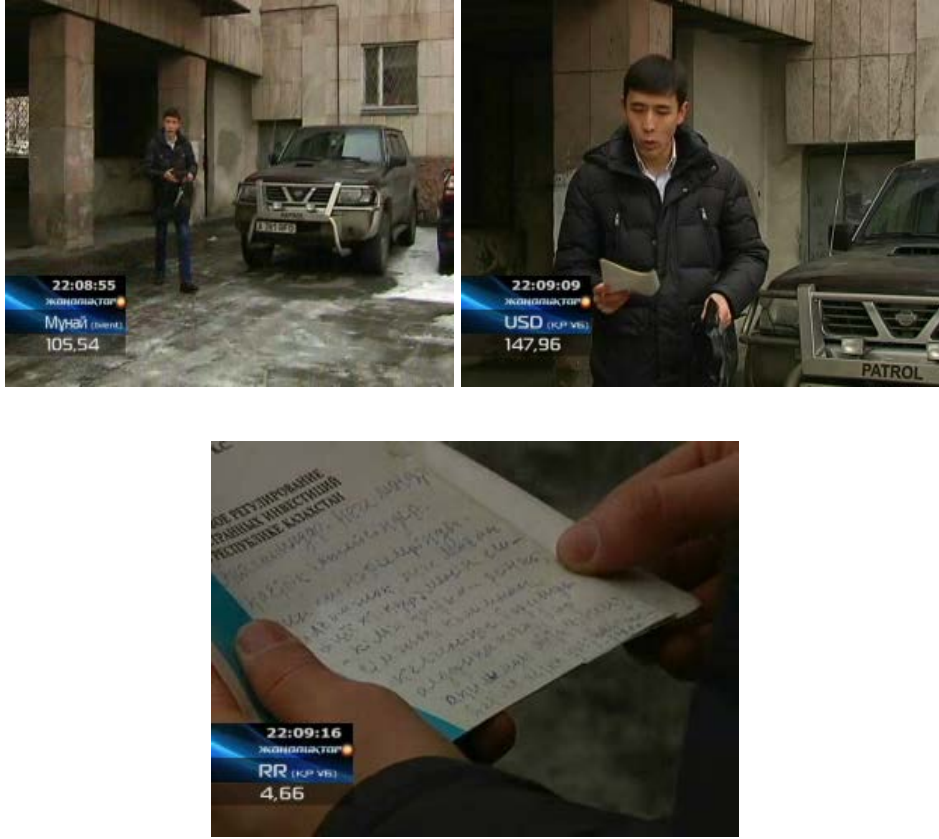

Resim 29: Röportaj Ayrıntıları

Resim 30: Avukatla Görüşme

Yukarıda verilen resimlerde görüldüğü gibi muhabirler haberi pekiştirmek amacı ile avukatla da danışmaktadırlar. İzleyici böyle bir haberi izledikten sonra KTK haberlerinin gerçekçi olduğuna kesin inanmaktadırlar. Röportajın olması, ana haber bültenine kalite katmaktadır.

Resim 31: KTK Ekranı (Anons)

Yukarıda muhabir haberin sonunu anons ile kapatmaktadır. Anonsta uzak çekimden yakın çekime geçiş yapılmaktadır. Haberın konusu olan Hadişa Bökeyeva'nın evinin önünde muhabir kâğıdı poşetten çıkarıp, Hadişa Bökeyeva'nın kendi elleri ile yazdığı metni kâğıttan okumaktadır. Kâğıdın yakından alınması bu konunun gerçek olduğunu göstermektedir.

2. **HABER. SPOT:** Yüce divanı görmezden gelen tekelci! Petropavl şirketi oturanların parasını geri vermiyor.

Perfore: Gulmira Tasbolatkızı - muhabir, Andrey Mason – kameraman.

İkinci haberi de iki sunucu sunmaya devam etmektedir. “Soltüstik Kazakhstan Energo Sbtı” ısı ödemesini hemen %12'ye yükseltip, sezonun bitmesine rağmen, oturanlardan ek ödeme toplayacağını uyardı. Bunun “yasa dışı olduğu” karara göre açıklansa da, enerji uzmanları alınan parayı hala geri vermedikleri ve ısı ödemesini azaltmadıkları haberde anlatılmaktadır.

Resim 32: KTK Ekranı (Anons)

Yukarıdaki fotoda görüldüğü gibi anonsu muhabir Gülmira Tasbolatkızı sunmuştur. Üzerinde de KTK televizyon kanalının montu vardır.

3. HABER. SPOT: KÖKŞETAU: HOKEY OYUNU BÜYÜK KAVGAYLA SONA ERDİ

DSF haber: sunucu

Resim 33: KTK Ekranı (Göğüs Plan)

Bu haberi erkek sunucu tek başına sunmaktadır. Yukarıdaki resimde görüldüğü gibi göğüs planı alınmıştır. Kökşetau şehrinde lise öğrencileri arasında hokey yarışması sırasında kavga çıkması ile ilgili spor haberidir.

4. HABER. SPOT: KIRGIZİSTAN'IN GÜNEYİNDE HALK YENİDEN HUZURSUZDUR

DSF haber: sunucu

Aşağıda verilen resimde görüldüğü gibi bu haberi kadın sunucu sunmaktadır. Sunucu göğüs planında alınmıştır.

Resim 34: KTK Ekranı (Göğüs Plan)

Parlamento spikeri Ahmatbek Keldibekov'u desteklemek amacı ile miting yapıldı. Bu mitingte Kırgızistan Cumhurbaşkanı Atambayev'i eleştirmek için mikrofon almak isteyen kadını Cumhurbaşkanı'nın taraftarları asfalta yıktıkları haberde sunulmuştur.

5. HABER. SPOT:

Perfore: Erbol Seyilhan - muhabir, Aydar Nargojin – kameraman

Bu haberi de iki sunucu sunmaktadır. Haberi sunarken arkadaki monitörde "Kazakistan'ın Bağımsızlığına 20 Yıl" jeneriği gösterilmektedir.

Resim 35: KTK Ekranı (Göğüs Plan)

Bu haber Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili en önemli haberlerden biridir. Kazakistan'ın Cumhurbaşkanı resmi törende Kazak dilinin halk arasında yaygın olması gerektiğini ve ilerdeki 10 yıl içerisinde ülkenin potansiyelini arttırmaya bütün gücüyle çalışacağını vurguladı. Ayrıca 20 sene içerisinde yapılan çalışmalardan bahsettiğini muhabir bu haberde anlatmaktadır.

Bu haberde ulusal bayramın simgesi olan bayrak birkaç kere görülmektedir.

Resim 36: Bayrağın Görüntüsü

Haberin sonu muhabirin anonsu ile kapanmaktadır. Muhabir anonsunu Akorda'da (Kazakistan Cumhurbaşkanı'nın oturduğu yer)

Resim 37: KTK Ekranı (Anons)

6. HABER. SPOT: TERÖR GRUBUNU YOK ETMEYE KATILAN BARIŞ MEMURLARI ÖDÜLLENDİRİLDİ

DSF haber: sunucu

Bu haberi kadın sunucu sunmaktadır.

Aktöbe eyaletinin Şubarşi köyünde ödüllendirildi. Hizmet borcunu yerine getirdiği zaman kurşunla öldürülen iki polisin “Aybın” nişanı onların dul kalan eşlerine verildi. Teröristleri yok etmeye katılan altı kişinin 2. ve 3. dereceli “Aybın” nişanları ile ödüllendirildiği de haberde geçmektedir.

Resim 38: KTK Ekranı (Arşiv Görüntü)

Yukarıda verilen resimde görüldüğü gibi haberin başında arşivden görüntüler kullanılmıştır. “Arşiv” olduğu görüntünün üst sağ tarafında belirtilmektedir.

7. HABER. SPOT: ASTANA’YA DÜNYANIN HER KÖŞESİNDEN 70’E YAKIN GAZETECİ GELDİ

DSF haber: sunucu

Bu haberi erkek sunucu sunmaktadır. Seçimle ilgili haber olduğu için monitörde “SEÇİM 2012” yazısı çıkmaktadır. Fakat “Kazakhstan” televizyon kanalında gibi Merkez Seçim Kurulu’nun logosu veya onun binasının resmi değil, Kazakistan armasının resmi gösterilmektedir.

Resim 39: KTK Ekranı (Monitörde Seçim)

Kazakistan'ın seçimine dünyanın dört bir yanından 70'e yakın gazeteci geldi. Astana'ya uzun süre için gelen gazeteciler seçim gününe kadar gözlem yapacaklar. Daha 100 gazetecinin seçim yaklaşınca gelmesi planlanmakta olduğu haberde anlatılmaktadır.

8. HABER. SPOT: FİYATININ %50 SİNİ ÖDEYEN HASTALAR İLAÇLARI BEDAVA ALACAKLAR

DSF haber: sunucu

Bu haber içerisinde haber metnini okurken iki yerde kelimeyi yanlış çıkartmaktadır. Bunlardan başka “dertlerinen” kelimesinin yerine “darilerinen” kelimesini yanlışlıkla kullanıp, hemen düzeltmektedir.

Önceden ilaçları yüzde elli indirimli alan hastalar artık hiç para ödemeyecekler. Ayrıca haberde eczanelerde ilaç yetersizliğinin de kalkacağını sunmaktadır.

9. HABER. SPOT: 3 yaşındaki çocuğun anne-babası bilgili sınır cerrahisini aramaktadır

Perfore: Janalık Akaş – muhabir, Meirambek Simanov – kameraman

Haberi iki sunucu sunmaktadır.

Aktöbe şehrindeki doktorlar kansere yakalanan 3 yaşında olan erkek çocuğuna ameliyat yapmaktan vazgeçmektedirler. Sadece Aktöbe değil, tüm Kazakistan'ın doktorları çocuğun beynindeki şişi almaya cesaret edemiyorlar. Fakat çocuğun anne-babasının onu kurtarabilecek doktoru aramakta oldukları haberde anlatılmaktadır.

10. HABER. SPOT: Doğu Kazakistan’da çocukları ippoterapi yöntemiyle tedavi etmeyi ele aldılar

DSF haber: sunucu

Haberi erkek sunucu sunmaktadır. O konuşmaya başlar başlamaz arkasında duran monitörde haber görüntüsü görünmeye başlamaktadır.

Doğu Kazakistan’da yatalak hastalığına uğrayan çocuklara ippoterapi yöntemi ile tedavi verilmeye başladı. Bunun için özel at sporu kompleksinin de açıldığı ve şimdilik bu projeye toplumsal vakfın destek verdiği haberde anlatılmaktadır.

11. HABER. SPOT: KTK KANALI BAYRAM GÜNLERİ ÖZEL PROGRAMLARIYLA SEVİNDİRECEKTİR!

Perfore: Kuralay Pioner – muhabir

Bu haberi iki kişi sunmaktadır. Arkadaki monitörde “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği gösterilmektedir. Bu haber; Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili haberdır.

KTK televizyon kanalı Bağımsızlık Günü’ne özel programlar hazırlamıştır. Bu televizyon kanalında “Aişa” filminin ilk gösterisi, Bağımsızlığın 20 yılına özel “Almatım – İnkırım Menin” (Almatı’m, Hevesim Benim) retro şarkılar festivali ve tanınmış şahısların hayatını anlatan Jadıra Seydeş’in “Jurekjardı” programının bayram yayınının gösterileceği haberde anlatılmıştır. Ayrıca haberde adı geçen programların sadece görüntüsü kullanılmıştır. Bundan dolayı muhabir kendi ismini söylememektedir. “Jürekjardı” programında da Kazakistan’da yaşayan kardeş milletlerin temsilcileri söz konusu olmaktadır.

12. HABER. SPOT: SİNEMACI GENÇLER BAĞIMSIZLIK YILDÖNÜMÜNE HEDİYE YAPTI LAR!

DSF haber: sunucu

Bu haber; Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili haberdır. Bu haberi kadın sunucu sunmaktadır. Hatta sunarken gülümseme de var. Ayrıca bu haberde film den görüntü de yer almaktadır.

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'ne Almatı'da Temirbek Jürgenov Milli Sanat Akademisi'nde "Ben 20 Yaşındayım!" adlı belgesel filminin ilk gösterisi sunulmuştur. Bunu Akademi öğrencilerinin "Kazakfilm" sinema stüdyosuyla beraber hazırlamış oldukları anlatılmıştır. Beş bölümden oluşan film Kazakistan'ın bağımsızlığa kavuştuğundan sonra ülkede olan tarihi önemli olaylar ve ulaştığı başarıları Bağımsızlıkla aynı yaşta olan 20 kahramanın hayatını izleyerek göreceğini haber sunmaktadır.

13. HABER. SPOT: ALMATI'YA EGZOTİK HAYVANLARININ YENİ TÜRLERİ GETİRİLDİ

DSF haber: sunucu

Bu haberi erkek sunucu sunmaktadır. O konuşmaya başlar başlamaz arkasında duran monitörde haber görüntüsü görünmeye başlamaktadır.

Almatı'nın hayvanat bahçesine Güney Afrika Cumhuriyeti ve Rusya'dan getirilen gergedan, vahşi köpekler, papağan, vaşaklar, dağ keçisi, geyikler ve Amur kaplanının Kazakistan'da olmayan türlerinin getirildiği haberin söz konusu olmuştur.

"KTK" 16.12.2011

"KTK" televizyon kanalının ana haber bülteni 16.12.2011 Bağımsızlık Günü bayrama özel hazırlanmıştır. Kazakistan'ın diğer televizyon kanallarının ana haber bültenlerinden de farklı bir formatta sunulmuştur. Svetlana Bulatova ve Dastan Şımırabay tarafından sunulmuştur. Genellikle Kazakistan televizyon kanallarında haberler iki dilde: Kazakça ve Rusça sunulmaktadır. Sıraya göre iki dilde haber gösterilmektedir. "KTK" televizyon kanalı ise bayram gününde Kazak dilindeki ve Rus dilindeki ana haber bültenlerini bir araya getirmiştir. Hatta Kazak ve Rus muhabiri sırayla bir haberi sunmaktadır. Sunucular da haberi sırayla Kazakça ve Rusça sunmaktadır. Kıyafetine bakılırsa, Bağımsızlık Günü'ne iki sunucu da özel giyinmiştir. Özellikle sunucu Svetlana Bulatova'nın kıyafeti, bayramlık bir kıyafettir.

Kazakistan'da her televizyon kanalında çıktığı gibi "Kazakistan'ın Bağımsızlığına 20 Yıl" jeneriği (Resim 41) çıkmaktadır.

KTK televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz orta mesafeli çekimden (uzak plan) sonra sunucunun göğüs planına geçiş yapılmaktadır.

Resim 40: KTK Ekranı (Göğüs Plan)

Resim 41: “Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. yıl dönümü” Jeneriği

16 Aralık 2011’de “KTK” televizyon kanalının ana haber bülteninde toplam 9 haberin içinde 3 DSF haber, 6 perfore (9 erkek ve 1 kadın muhabir) mevcuttur. Ayrıca toplam 9 haberin 7’si Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne özel hazırlanmıştır. 2 haber de seçimle ilgili haberdir. 16 Aralık 2011’de canlı yayın hiç yoktur. 10 anons (9 erkek ve 1 kadın muhabir) ve 2 röportaj (bir erkek ve bir kadın muhabir) yapılmıştır. 5. haberde 3 tane grafik kullanılmıştır.

“Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriğinden sonra Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’ne ilişkin haberler diğer televizyon kanalları gibi sıra ile sunulmamaktadır.

“Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği (Resim 41) jenerik olarak ve televizyon kanalının logosunun üzerinde çok sık izleyicilere sunulmaktadır. Bu ancak bayram süreci içerisinde, yani bayram öncesi ve bayram günü uygulanmaktadır.

1. HABER: 16 ARALIK'TA DOĞUM YAPAN ANNELERE HEDİYELER VERİLDİ

Perfore: anonslu haber (Gabit Uzakbay – muhabir (Kazak dilinde), Aleksandr Truhaçev – muhabir (Rus dilinde), Vladislav Vodnev, Aidar Nargojin - kameramanlar)

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi ilk başta Kazak muhabiri anons yapmaktadır. Sonra onun Kazak dilindeki perforesinden sonra Rus muhabirine sıra gelmektedir. İkinci resimde Kazak muhabirinden Rus muhabirine geçişi görülmektedir. Geçiş sırasında ekran ikiye ayrılmaktadır, sol tarafında anonsunu bitiren Kazak muhabiri, sağ tarafında konuşmayı yapacak olan Rus muhabiri görünmektedir. Bunun ardından tam ekrana Rus muhabiri çıkmaktadır. Böylece iki muhabir bir haberi sırayla

paylaşmaktadır. Toplam üç kere Kazak muhabiri ve üç kere Rus muhabiri anons yapmaktadır. Aşağıda muhabirlerin isimleri KJ'de verildiği görülmektedir. Ayrıca Aleksandr Truhaçev haberin sonunda iki muhabirin ve kameramanın ismini söylemektedir.

Resim 42: KTK Ekranı (Kazakça ve Rusça Anons)

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nde Astana'da yeni doğan bebeklerin sayısı çok olmuştur. Özellikle Kazakistan halkı için önemli olan günde çocuğu dünyaya getirmek; anneler için güzel bir sevinçtir.

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nde Astana şehrinde Noel Babalar Kar kızları ile Yeni Yıldan önce çıkmaya başlamıştır. İlk başta onları pelüş kaplanlar onları şehir içinde gezdirmişler. Sonra onlar Astana halkını Bağımsızlık Günü ile kutlamaya ve hediyeleri dağıtmaya başlamışlar.

Astana'da Semey şehrinden getirilen havai fişekler hazırlanmıştır. Muazzam akşam havai fişek gösterişi için ateşleme fitillerinin yüzlerce metresi, onlarca salvo tesisatı vardır. Astana'nın birkaç yerinden aynı anda havai fişek atılacaktır, böylece muazzam piroteknik şovunun şehrin tüm yerinden görülecektir.

Bu 3 konu bir haberin içinde yer almaktadır. Ayrıca bu haberin Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'ne özel hazırlandığı açıkça görülmektedir. Bide bu haber “KTK” televizyon kanalının Başkent şubesi muhabirleri tarafından hazırlanmıştır. “KTK” televizyon kanalının merkez yayın yeri Almatı şehridir. Fakat diğer televizyon kanallarının çoğunun merkezleri başkent Astana'ya taşınmış durumdadır. Bunun bir nedeni başkent olması, ayrıca Medya Merkezi'nin de Astana şehrinde açılmasıdır.

2. HABER: KAZAK MİLLİ DANSI KARAJORGA'YI 500 KİŞİ AYNI ANDA OYNADI; BÜYÜK MİLLİ YEMEK HAZIRLANDI. KAZAKİSTAN EGEMENLİK YILDÖNÜMÜ HARİKA ETKİNLİKLER İLE ANILACAKTIR

Perfore: anonslu haber (Nartay Aralbayulı – muhabir (Kazak dilinde), Rüstem Rahimov – muhabir (Rus dilinde), Bakıt Nayzabekov, Aidar Nargojin - kameramanlar), Başkentteki “KTK” televizyon kanalının şubesi

Resim 43: KTK Ekranı (Göğüs Plan)

Yukarıda verilen resimde görüldüğü gibi sunucular sunarken onların arka tarafındaki monitörde “Kazakistan'ın Bağımsızlığının 20. yıl dönümü” jeneriği çıkmaktadır. Bu; haberin Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'ne hazırlandığı anlamını vermektedir.

Bu haberin de Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'ne özel hazırlandığı açıkça görülmektedir. Astana halkı “Han-Şatır” alışveriş ve eğlence merkezinde 300 kiloluk at etinden yapılan Kazak milli yemeği “Besbarmak”ın tadına baktı. Bunun dışında 500 genç Kazak milli dansı “Kara Jorga”yı halka sundu.

Astana şehrinin alışveriş merkezinin bir pastanesinde Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'ne özel tatlılar ve pastalar hazırlanıp, gelenlerin tadına bakmalarına sunuldu. Bir pastada ise Kazakistan'ın 20. yıl dönümü yazısı da güzel bir şekilde yer almıştır.

Resim 44: Bayrak Görüntüsü

Resim 45: Kazakistan'ın Bağımsızlığına Özel Pasta

Resim 46: KTK Ekranı (Kazakça ve Rusça Anons)

Yukarıda verilen resimlerde görüldüğü gibi Kazak dilinde anons 3 kere, Rus dilinde anons 2 kere yapılmıştır.

3. HABER: KAZAKİSTAN ÖNEMLİ MİLLİ BAYRAMI, BAĞIMSIZLIK GÜNÜ KUTLUYOR. ULU GÜNE BAĞIŞLANAN ÖNEMLİ HEDİYEYE HALK TAMAMEN TOPLANDI

Perfore: anonslu haber (Erbol Seyilhan – muhabir (Kazak dilinde), Yaroslav Krasienko – muhabir (Rus dilinde), Aidar Nargojin, Vladislav Vodnev - kameramanlar), Başkentteki “KTK” televizyon kanalının şubesi

Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’nde “Mangilik El” dış kapısının Kazakistan’ın Cumhurbaşkanı N. Nazarbayev’in katılımıyla açıldığı haberin konusu olmaktadır. Birinci haber; Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. İkincisi seçimle ilgili haberdir.

Resim 47: Bayrağın Görüntüsü

Aşağıda yerleştirilen resimlerde görüldüğü gibi toplam 4 tane anons verilmiştir: 2'si Kazak dilinde, diğer 2'si de Rus dilinde (aynı yerde anons yapıldığı için 4 tane fotoğraf konulmamıştır).

Resim 48: KTK Ekranı (Kazakça ve Rusça Anons)

4. HABER: ALMATI VE BÖLGELERDE GEÇEN BAYRAM KUTLAMA ETKİNLİKLERİ! KAZAKİSTAN'IN BÖLGELERİ BAĞIMSIZLIK GÜNÜ'NÜ KUTLUYORLAR

Perfore: anonslu haber (Aleksandr Podoynikov – muhabir (anons Rus dilinde), Bekzat Jusip – muhabir (anons Kazak dilinde), Janalık Ahaş, Elmira Ahmetova, Gulmira Tasbolatkızı – muhabirler.

Resim 49: KTK Ekranı (Göğüs Plan)

Yukarıdaki resimde görüldüğü gibi bu haberi sunarken sunucular masanın diğer tarafına geçmişler ve arka taraflarında başka bir büyük monitör gözükmemektedir.

Kazakistan'ın bağımsızlık Günü'nde Kazakistan'ın dört bir yanında bayram kutlamaları ve “Jeltoksan Olayları”na katılan gençleri anma ve çiçek koyma törenleri yapıldığı haberin söz konusu olmuştur. Aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi Kazakistan'da çelenk koyma töreni yok, onun yerine çiçek koyma töreni yapılmaktadır. Ayrıca “Jeltoksan Olayları”na katılanların resimlerini de insanlar Almatı'da bulunan “Bağımsızlık” anıtına getirmişler. Gelenlerin çoğu “Jeltoksan Olayları”na katılanlardır.

Resim 50: Bayrağın Görüntüsü ve Bayramdan Görüntüler

Bu haberde toplam 3 anons verilmektedir: 2'si Rus dilinde, 1'i Kazak dilindedir. Yukarıda anlatıldığı gibi burada da bir muhabirden diğer muhabire geçiş yapılmaktadır.

Resim 51: KTK Ekranı (Kazakça ve Rusça Anons)

5. HABER: 20 SENE İÇİNDE GERİ DÖNEN KAZAK EVLADININ EGEMENLİĞE SAĞLADIĞI KATKILARI ÇOKTUR

Perfore: Kuralay Pioner – muhabir (anons)

Resim 52: KTK Ekranı (Monitörde “Kazakistan’ın Bağımsızlığının 20. Yıl Dönümü” Jeneriği)

Bu haberi tek sunucu (Dastan Şımırbay) sunmaktadır. Monitörde “Kazakistan Bağımsızlığının 20. Yıldönümü” jeneriği mevcuttur. Bu haber de Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’nü konu edinmektedir.

Kazakistan’a yurtdışından dönen Kazakların sayısı 2 milyon. Haberde Türkiye’den, Çin’den ve Moğolistan’dan gelen Kazaklarla röportaj yapılmıştır. Onun içinde Türkiye’den Kazakistan’a giden kültür adamı Murtaza Bulutay vardır. Ayrıca haberde Kazakistan’da yaşayan, önceden yurtdışından göç eden Kazakların Kazakistan’ın Bağımsızlığına yaptıkları katkılarının büyük olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte şair ve yazar Murathan Şokan’ın “Tâuelsizdik Jemisi”(Bağımsızlık Ürünü) adlı kitabı da Kazakistan’ın 20. Yıldönümüne özel yayınlanmıştır. Bu kitapta Kazakistan’da tanınmış olan 118 insan dâhil edildiği de anlatılmaktadır.

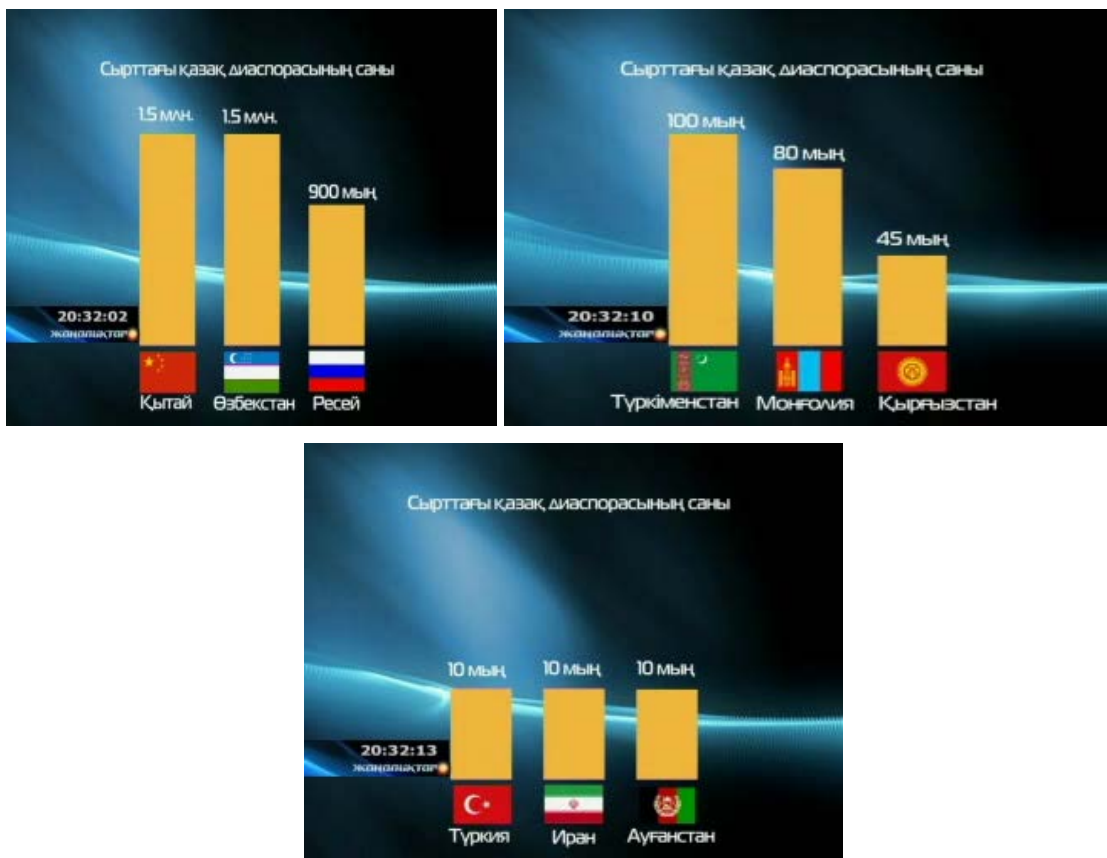

Resim 53: KTK Ekranı (Röportajlar ve Anons)

Yukarıdaki resimlerde görüldüğü gibi “KTK” televizyon kanalının muhabirleri Kuralay Pioner ve Gabit Uzakbay yurtdışından Kazakistan’a gelen birkaç kişi ile röportaj yapmaktadır. Haberin sonunda da “KTK” muhabiri Kuralay Pioner’in anonsu

mevcuttur. Anonsunun yapıldığı yer de Kazakistan halkı için büyük bir anlam taşımaktadır. Bu; Almatı şehrinde bulunan “Bağımsızlık” anıtıdır. Anons biter bitmez görüntü muhabirden “Bağımsızlık” anıtına geçmektedir.

Aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi haberde grafikler kullanılmaktadır. Grafiklerde yurtdışında yaşayan Kazakların ülkelere göre nüfus oranı belirtilmektedir. Ayrıca bu haberde arşiv ve Kazakistan’a Moğolistan’dan göç eden ünlü “Orda”şarkıcı grubunun müzik klibinden görüntü de verilmektedir.

Resim 54: Grafiklerin Kullanımı

6. HABER: BAĞIMSIZLIĞIN 20. YILDÖNÜMÜ: ULUSAL SEMBOLLER

Perfore: Vitaliy Kovalev – muhabir, İvan Gonçarov ve Vyaçeslav Timofeev – kameramanlar (anons)

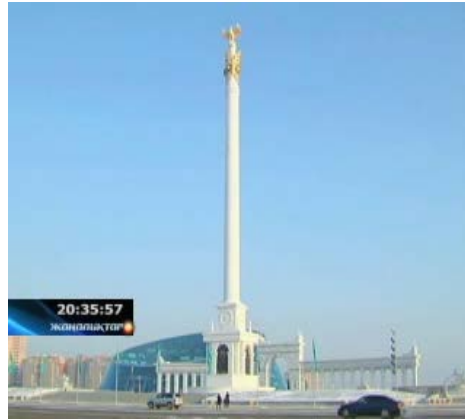

Resim 55: KTK Ekranı (Göğüs Plan)

Bu haberi tek sunucu (Svetlana Bulatova) sunmaktadır. Aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi Kazakistan'ın ulusal sembolleri haberin konusu olmaktadır. Bayrak dışında Kazakistan'ın ulusal sembolleri şunlardır: Altın Adam, “Bağımsızlık” anıtı, Orta Asya parsı, Bayterek, Samurık efsanevi kuşu, “Han Şatır” ticaret ve eğlence merkezi. Bazıları hatta Kazakistan'ın markasına döndü. Bu semboller parada, pulda, logoda ve başka da önemli yerlerde kullanılmaktadır. Haberde aşağıda görüldüğü gibi resimler kullanılmıştır.

Resim 56: Ulusal Semboller

Resim 57: Röportaj ve Anons

Yukarıda verilen resimlerde görüldüğü gibi röportajdan görüntüler ve anons verilmektedir. Haber de anons ile kapatılmaktadır. Bu anonsta da “Bağımsızlık” anıtı görülmektedir.

7. HABER: SİYASİ YARIŞA PARTİLERİN ÖNE KOYDUĞU AMAÇLARI DA YÜKSEKTİR

DSF haber: sunucu

Seçimle ilgili haberdır.

8. HABER: 16 ARALIK'TAN İTİBAREN SEÇİM ÖNCESİ YARIŞMA BAŞLADI

DSF haber: sunucu

Seçimle ilgili haberdır.

9. HABER: KAZAKİSTAN'LI ÇOK YENİ “AYŞA” FİLMİNİ KTK KANALINDAN SEYREDİNİZ!

DSF haber: sunucu

Bu haberde Kazakistan'da yeni çıkan “Ayşa” filminden görüntüler kullanılmıştır.

Diğer Hakikat

17.12.2011

Resim 58: Farklı Çekimler

Yukarıdaki resimlerden görüldüğü gibi sunucunun boy planda haber sunduğu görülmektedir. Ama farklı planları da ana haber bülteni içerisinde rastlanmaktadır.

17 Aralık 2011'de “KTK” televizyon kanalının “Diğer Hakikat” analitik haberinin toplam 6 haberi tamamıyla DSF haberdur. Ayrıca toplam 6 haberin hiçbiri de Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'ne hazırlanmamıştır, ama özel hayata ve sosyal

problemlere değinilmiştir. 17 Aralık 2011’de canlı yayın hiç yoktur. Tamamen röportaj (bir erkek ve bir kadın muhabir birlikte) yapılmıştır.

Bir yılda gösterilen farklı haberler gösterilmiştir.

1. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Arşivde olan görüntü de kullanılmıştır. Kazak ve erkek muhabir birlikte röportaj yapmaktadırlar. Sonbaharda gösterilen haberdır.

2. HABER.

Filmden de görüntüler mevcuttur.

3. HABER.

Dünya televizyon kanallarının ve gazetelerinin insanların kanı ve ölüm sahnelerini canlı yayında gösterdiklerini anlatmaktadır.

4. HABER.

5. HABER.

Konuşmaların çevrisi KJ olarak verilmiştir.

6. HABER.

b – “Astana” Televizyon Kanalının İncelenmesi

“Astana” 15.12.2011

“Astana” televizyon kanalının ana haber bülteni Bağımsızlık Günü öncesi 15.12.2011 gününde saat 20.30’da sunucu Armangül Toktamurat tarafından sunulmuştur.

Aşağıda verilen resimden görüldüğü gibi “Astana” televizyon kanalının ana haber bültenini genellikle kadın sunucu sunmaktadır. Kazakistan’da her televizyon kanalında çıktığı gibi “Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yıl” jeneriği (Resim 2) çıkmaktadır.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi “Astana” televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekimden (uzak plan) (Resim 59) sonra sunucunun bel planına (Resim 60) geçiş yapılmaktadır.

Resim 59: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 60: Astana Ekranı (Bel Planı)

Sunucunun giriş cümlesi şöyledir:

“Astana kanalının yayınında haberler, stüdyoda Armangül Toktamurat, iyi akşamlar!”

“Kazakistan’ın Bağımsızlığına 20 Yılı” jeneriği jenerik olarak ve televizyon kanalının logosunun üzerinde çok sık izleyicilere sunulmaktadır. Bu ancak bayram süreci içerisinde, yani bayram öncesi ve bayram günü uygulanmaktadır.

Astana ana haber bültenlerinin ortasında reklâm verilmektedir. 15 Aralık 2011 tarihinde ana haber bülteni toplam on dokuz haberden oluşmaktadır. Çoğu haberler DSF haberdır. Ablyazov’la ilgili haberle beraber üç uluslar arası haber mevcuttur. Haberlerin çoğu Bağımsızlık Günü ve Seçim konusunu içermektedir. İki kadın ve bir erkek muhabir vardır. Canlı yayın ve anons yoktur.

1. HABER: YILDIZLI 20 SENE

DSF haber: sunucu

Tüm televizyon kanallarında gösterildiği gibi Kazakistan’ın Cumhurbaşkanı N.Nazarbayev’in katılımı ile Astana’da geçen şölenli toplantıda 20 senesini sonuçlayan Nursultan Nazarbayev egemen ülkenin ulaştığı başarısını daha çok ayrıntılı anlattı. Bu ayrıntı haberde sunulmaktadır.

Bu haber tüm televizyon kanallarında gösterilmektedir. Ayrıca bu haberin Bağımsızlık Günü’ne özel hazırlanan haberlerin içinde yeri büyüktür. Bu haberde diğer televizyon kanallarında da olduğu gibi bayrak çok rastlanmaktadır. Bu; aşağıda verilen resimlerde görülmektedir. Sahne bile bayrak şeklinde yapılmıştır.

Resim 61: Bayrağın Görüntüsü

“Toplantıyı “Kazakhstan” merkez konser salonunda geçen konser sonuçlandırdı. Özgürlüğün bayramına özel olarak hazırlanan hediyesi yarın “Astana Arena” stadyumda gerçekleşecektir. Düzenleyenler tiyatro şeklinde olan özel gösteriyi halka sunacaktır.” diye sunucu ilk haberden sonra yarın olacak etkinlikle ilgili duyuru yapmaktadır.

Duyurudan sonra sunucu bir kameradan başka kameraya geçiş yapmaktadır.

Resim 62: Astana Ekranı (Göğüs Plan)

Resim 63: Astana Ekranı (Bel Planı)

2. HABER: DEVLET ADAMLARI HÜKÜMET EVİNDE ÖDÜLENDİRİLDİ

DSF haber: sunucu

Bu haber; Bağımsızlık Günü ile ilgili haberdır. Aşağıdaki resimde “Kurmet” nişanı gösterilmektedir. Bu haberde gösterilmektedir. Bunun gibi ödüller Bağımsızlık Günü verilmektedir.

Resim 64: “Kurmet” Nişanı

Hükümet Evinde Başbakan Kârim Mâsimov hükümet üyelerine değişik yılları hükümette görevini yapan Merkez İcra Makamlarının başkanlarına, Başbakan Kaңçılıryasının çalışanlarına ve Yurtdışı Yatırımcılar Kurulu'nun üyeleri ve iş adamlarına devlet ödülleri ve onur belgelerini verdi.

3. **HABER:** “NUR-OTAN” PARTİSİNİN ÜYELERİNE DE DEVLET ÖDÜLLERİ VERİLDİ

DSF haber: sunucu

Bu haber; Bağımsızlık Günü ile ilgili haberdır. Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile “Nur-Otan” partisinin birkaç üyesine de devlet ödülleri verildiği haber konusudur. Onlara aşağıdaki resimlerde gösterilen “Kurmet” ve “Parasat” nişanları verilmiştir.

Resim 65: “Kurmet” ve “Parasat” Ödülleri

4. **HABER:** KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI DA ÇALIŞANLARINI ÖDÜLLENDİRDİ

DSF haber: sunucu

Bu haber; Bağımsızlık Günü ile ilgili haberdır. Kazakistan Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 13 sosyal çalışanını devlet ödülleriyle ödüllendirdi. Onun yanı sıra 200'e yakın çalışana “Kazakistan Bağımsızlığının 20. yıl dönümü” bayram madalyasını taktıkları haberde anlatılmaktadır.

5. **HABER:** BAĞIMSIZLIK GÜNÜ ARİFESİNDE YENİ POSTA PULU ÇIKARILDI

DSF haber: sunucu

Bu haber; Bağımsızlık Günü ile ilgili haberdır. Posta pulu üzerinde budan 2 ay önce açılışı yapılan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in yazdığı “Avrasya Projesi” kitabının kapağı resmedildiği haberin söz konusu olmaktadır.

Bu haberden sonra “JANALIKTAR” (HABERLER) jeneriği gösterilmektedir (Resim 66).

Resim 66: “JANALIKTAR” (HABERLER) Jeneriği

6. HABER: MUHTAR BLYAZOV LONDRA’NIN YÜKSEK MAHKEMESİNDEN SORUMLU OLUYOR

DSF haber: sunucu

Bu haberde arşiv ve fotoğraflar kullanılmıştır.

7. HABER: TARAZ ŞEHRİNDE PATLAYICI MADDE KONULDU DİYE 14 YAŞINDAKİ KIZ YALAN HABER VERDİ

DSF haber: sunucu

8. HABER: HALKI KORKUTAN YALAN HABERLERE İNANMAYIN DEDİ KOSTANAY EYALETİNİN BAŐSAVCILIđI

DSF haber: sunucu

9. HABER: BELĀİKA’NIN LİEGE ŞEHRİNDE KRAL AİLESİ VEDA EDENLERİN HÜRMETİNE 1 DAKİKALIK SESSİZLİK DUYURDU

DSF haber: sunucu

Bu haber; uluslararası haberdir.

10. HABER: AMERİKAN “TIME” DERGİSİ “YILIN KİŞİSİ” OLARAK ‘PROTESTOCU’YU SEĀTİ

DSF haber: sunucu

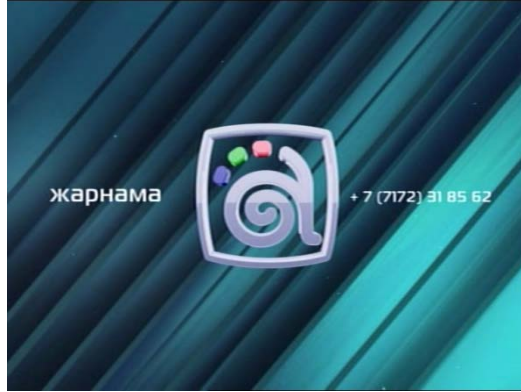
Bu haberde arşiv kullanılmıştır. Amerikan “Time” dergisi “Yılın Kişisi” olarak tek kişiyi değil, protesto edenlerin toplu görünüşünü lâyük diye tanıdı. Kapaktaki yazıya göre, bu adaylık göstericilerin herkesine başlanıyor. Bunun içinde Arap Baharı’na katılanlar ile “Athen’deki” protesto yapmaya gidenler, “Wall-Street’i işgal etmeye hareketinin” üyeleri, bununla birlikte Moskova’daki mitinge giden vatandaşlar da vardır. “Time” çalışanlarına göre, bu insanlar dünyada gerçekleşen önemli olaylara büyük katkı sağlamışlardır. Fakat bu seçim okuyucuların seçimi ile aynı olmadı. İnternetteki oylamanın sonucunda halk Türk Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan’ı seçmiş. Okuyucular onu İslam demokrasisinin önemli şahsı olarak kabul ettikleri haberin konusu olmaktadır.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi haberde “Time” dergisinin kapak fotoğrafı ve yazısı da kullanılmıştır. Konuşan “Time” dergisinin baş editörü Jim Frederick’in sözü İngilizce’den Kazakça’ya çevrilmiştir. 3. resimdeki yazının çevrisi şu şekildedir: “Arap Baharı’ndan Atina’ya, Wall Street’ten Moskova’ya”

Resim 67: Dergi Kapağı

“HABERLER” jeneriği haberin ardından, reklamdan önce ve sonra gösterilmektedir. Aşağıda reklamın jeneriği gösterilmektedir.

Resim 68: Reklam Jeneriği

11. HABER: NUR-OTAN PARTİSİ SEÇİM ÖNCESİ YASA TALEPLERİNİ BOZMAYA NİYETLİ DEĞİL

DSF haber: sunucu

Bu seçimle ilgili haberdır.

12. HABER: MERKEZ SEÇİM KURULU ÜYELERİ ASTANA'DA BASIN MÜŞAVERESİNDE KONUŞTULAR

DSF haber: sunucu

Bu seçimle ilgili haberdır.

13. HABER: PARLAMENTO SEÇİMİ ÂDİL GEÇMEDİ ELEŞTİRİSİNE VLADİMİR PUTİN CEVABINI VERDİ

DSF haber: sunucu

Haber konusu Rusya Başbakanı Vladimir Putin'in programa veren konuşması olduğundan dolayı haberde programdan görüntü verilmektedir.

14. HABER: Maykudık'taki Halka Hizmet Verme Merkezi'nde Bireysel Özdeşleştirme Numarasını almak için sırayı bekleyen sayısı çoktur

Perfore: Möldir Bakıtkızı - muhabir, Maksut Sarıbayev - kameraman

15. HABER: Pavlodar'da 29 yaşındaki hasta onu tedavi eden özel kliniği mahkemeye verip, kazandı

DSF haber: sunucu

“HABERLER” jeneriği verilmektedir.

16. HABER: Ticaret merkezinden karabuğday satın alan müşteriler onun çürük olduğunu tespit ettiler

Perfore: Gabit Bökenbayulı - muhabir, Nurlan Âlmuhanbetov - kameraman

17. HABER: Hindistan'ın Batı Vengale özerk eyaletinde elden hazırlanmış likörden 110 insan vefat etti

DSF haber: sunucu

Haberi okurken sunucu iki sözü yanlış söyleyip, hemen onu düzeltmektedir.

18. HABER: Almatı'daki Sıhhi-Epidemiyolojik Santrali uzmanları Bağımsızlık günü ve Yeni yıl arifesinde kafeteryalar ve restoranları gezip, kontrol ediyorlar

DSF haber: sunucu

Sunucu bir yerde yanlış söylemektedir, fakat hemen hatayı düzeltmektedir.

19. HABER: ÖSKEMEN ŞEHRİNDE EVSİZ İNSANLARIN ÖLÜMÜ ARTTI

Perfore: Aijan İlyaskızı - muhabir, Aleksandr Popov – kameraman

Aşağıda verilen resimde görüldüğü gibi KJ'de “Бастығның” yerine “Бастығының” kelimesi kullanılması gerekmektedir. Bir harf eksiktir.

Resim 69: KJ Hatası

“Astana” 16.12.2011

Resim 70: Astana Ekranı (Orta Mesafeli Çekim)

Resim 71: Astana Ekranı (Bel Planı)

16 Aralık 2011’de ana haber bülteni toplam on haberden oluşmaktadır. Dört haberi seçim konulu, beş haberi ise Bağımsızlık Günü’ne özel hazırlanmıştır. Erkek muhabir yok, çoğu haberler DSF şeklinde verilmektedir. İki anonslu haber mevcuttur, muhabirleri kadındır.

1. HABER.

KAM/SPIKER: Bağımsızlığın 20 yıllık yıldönümü kutlu olsun! Astana kanalının yayınında haberler, stüdyoda Armangül Toktamurat, iyi akşamlar!

DSF HABER: sunucu

Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

2. HABER.

Perfore: kadın muhabir

Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. “Jeltoksan Olayı” ile ilgili arşiv görüntüler göstermiştir.

3. HABER.

Kazakistan'dan başka ülkelere gidip, tekrar geri gelen ailelerle yapılan röportajdır.

Resim 72: Röportajlar

“HABERLER” jeneriği gösterilmektedir.

4. HABER.

Seçimle ilgili bir haberdir. “Nur Otan” Halk Demokratik Partisinin etkinliği ile ilgili haberdir.

5. HABER.

Seçimle ilgili bir haberdır. Kazakistan Komünistik Halk Partisinin etkinliği ile ilgili haberdır. Jeltoksan Olayı'na katılan Kayrat Rıskulbekov heykeline çiçek demetlerini bıraktı.

Resim 73: Heykele Çiçek Demeti Koyma Töreni

6. HABER.

Seçimle ilgili bir haberdır. “Vatanseverler” Partisinin etkinliği ile ilgili haberdır. “Jeltoksan Olayı”na katılanlar da bu etkinliğin içindeydiler. “Bağımsızlık” anıtına gidip, çiçek demetlerini koydular.

Resim 74: Heykele Çiçek Demeti Koyma Töreni

7. HABER.

Seçimle ilgili bir haberdir. Genel Milli Sosyal-Demokrasi Partisinin etkinliği ile ilgili haberdir. Onlar “Tauelsizdik Tanı” anıtında ibadet ettiler. “Jeltoksan Olayları”na katılanlar da vardı.

Resim 75: Heykele Çiçek Demeti Koyma Töreni

“Haberler” jeneriğinden sonra reklam arası verilmektedir.
Tekrar “Haberler” jeneriği çıkmaktadır.

8. HABER.

Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’nde Karagandı şehrindeki müzede 4.bulunan Altın Adam halka sunulmuştur. Muhabir Möldir Bakıtkızı anons vermektedir.

Resim 76: Astana Ekranı (Anons)

9. HABER.

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. Kazak milli yemeği “Besbarmak” Guinness Rekor kitabına girecektir.

Resim 77: Astana Ekranı (Anons)

10. HABER.

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. Aktau şehrindeki Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili etkinliğinden bahsedilmektedir.

Yeni gelen haberi prompтерden değil, kâğıttan okumaktadır. Bu haberle ilgili ayrıntılı bilgiyi Rus dilinde olan ana haber bülteninden izleyebileceklerini söylemektedir.

Resim 78: Sunucunun Notlara Bakarak Okuması

Resim 79: Astana Ekranı (Kapanış)

KAM / SPIKER: Barışımız hiçbir zaman bozulmasın, tekrar egemenliğimizin 20 yıllık yıldönümü kutlu olsun! Bağımsızlığımız kutlu olsun diye ben bugün haberi sonlandırıyorum. İlginiz için teşekkür ederiz, önümüzdeki tatil huzurlu geçsin! İyi akşamlar!

18.12.2011

“Tüyin Söz” (Sonuç)

Resim 80: Astana Ekranı (Orta Mesafeli Çekim)

Resim 81: Astana Ekranı (Bel Plan)

Yukarıdaki resimde görüldüğü gibi Astana televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz orta mesafeli çekimden (uzak plan) sonra sunucunun bel planına geçiş yapılmaktadır.

17 Aralık 2011 tarihinde ana haber bülteni toplam dokuz haberden oluşmaktadır. Çoğu haber Bağımsızlık Günü'ne özel hazırlanmıştır, ama din, ekonomi gibi başlıklı haberleri de içermektedir. İki DSF haber vardır. İkinci haber röportaj şeklinde verilmektedir. Üç erkek muhabir vardır. İki anonslu haber vardır (kadın ve erkek muhabir).

Ana haber bülteninin başında haber özetleri verilmektedir.

1. HABER.

Resim 82: Farklı Çekimler

Perfore: erkek muhabir

2. HABER

Resim 83: Açık Sohbet Jeneriği

“АШЫҚ ӘНГІМЕ” yerine “АШЫҚ әңгіме” diye yazılmalıdır. Özellikle jenerikte böyle bir hata olmamalıdır. Bu ikinci haber; “Açık Sohbet” adıyla bir röportajdır. Arşiv görüntüsü de kullanılmıştır.

Resim 84: Röportaj

3. HABER.

Perfore: kadın muhabir

Bu haberde arşiv görüntüleri kullanılmıştır. Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. Yirmi sene içerisinde farklı alanlarda Kazakistan'ın başarıları gözden geçirilmiştir. Anons verilmiştir.

Resim 85: Astana Ekranı (Anons)

4. HABER.

DSF haber: sunucu

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir. Kazağın mavi bayrağı Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nde Antarktika'da dalgalandı.

Resim 86: Bayrağın Görüntüsü

5. HABER.

Perfore: kadın muhabir.

Youtube'tan alınan görüntü kullanılmıştır.

6. HABER.

Perfore: kadın muhabir.

Arşiv görüntüleri kullanılmıştır.

Resim 87: Astana Ekranı (Anons)

7. HABER.

DSF haber: sunucu

8. HABER.

Perfore: erkek muhabir.

Dinle ilgili bir haberdir. Anons verilmiştir.

Resim 88: Astana Ekranı (Anons)

Resim 89: “Tüyin Söz” Jeneriği

9. HABER.

“Bizdin Aul – Vo!” komedi dizisinden görüntüler ve oyuncularla röportajlar verilmiştir.

Resim 90: Astana Ekranı (Kapanış)

c – STV Televizyon Kanalının İncelenmesi

“STV”15.12.2011

Resim 91: STV Ekranı (Orta Mesafeli Çekim)

Resim 92: STV Ekranı (Bel Plan)

STV televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz orta mesafeli çekimden (uzak plan) sonra sunucunun bel planına geçiş yapılmaktadır. İki gün için de bu çekimler aynıdır.

STV'nin ana haber bültenlerinin çoğu Bağımsızlık Günü kutlaması konusundadır. 15 Aralık 2011'de ana haber bülteni toplam on iki haberdendir oluşmaktadır. Üç DSF haber vardır. Haberlerin çoğu Bağımsızlık Günü'ne özel hazırlanmıştır. İki seçim ve bir spor konulu haber mevcuttur. Üç kadın muhabir vardır.

1. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

2. HABER.

Perfore: kadın muhabir

Parlamento Senatında geçen şölenli toplantıda devlet başkanına “Elbası” (ülke başkanı) göğüş alâmeti verildi.

Resim 93: Kazakistan Cumhurbaşkanı Ödüllendirme

3. HABER.

DSF haber: sunucu

Astana’da Bağımsızlığın yirmi yılı arifesinde Nur Otan partisi temsilcileri birkaç vatandaşları “Hürmet” nişanı ve müstesna emeği için madalyaları onur belgeleri ile ödüllendirdi.

4. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Ülke egemenliğinin yirmi yılı arifesinde Yüksek Mahkeme çalışanlarına devlet tarafından ödül verildi. Bugün Yüksek Mahkeme başkanı Bektas Beknazarov birkaç devlet çalışanlarına “hürmet” nişanı, müstesna emeği için ve Kazakistan Cumhuriyetinin Bağımsızlığına yirmi sene yıl dönümü madalyalarını, bununla birlikte Kazakistan Cumhuriyetinin onur belgesini, “Üç Biy” onur belgesini verdi.

5. HABER.

DSF haber: sunucu

Yıldönümü arifesindeki yıldönümlük ödüller ile Hükümet başkanı da birkaç devlet görevlileri hem de toplumsal emektarlarını ödüllendirdi.

6. HABER.

DSF haber: sunucu

Seçimle ilgili bir haberdir.

7. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Seçimle ilgili bir haberdir.

8. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Ülkenin bağımsız olduğu yıllarda kurulmuş olan başsavcılık bu sene yirminci yılını dolduruyor. Bunun üzerine verilen ödüllerden bahsedilmiştir.

9. HABER.

Perfore: kadın muhabir

Bu haber; dış haberdir.

10. HABER.

Perfore: erkek muhabir

11. HABER.

Perfore: kadın muhabir

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

12. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Spor haberi

16.12.2011

Resim 94: STV Ekranı (Orta Mesafeli Çekim)

Resim 95: STV Ekranı (Bel Planı)

Resim 96: "Kazakistan Bağımsızlığının 20. Yılı" Jeneriği

16 Aralık 2011 tarihinde ana haber bülteni toplam yedi haberden oluşmaktadır. Sadece iki haberi seçim konulu, diğerleri ise Bağımsızlık Günü'ne özel hazırlanmıştır. İki kadın muhabir vardır.

1. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

2. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Seçimle ilgili bir haberdir.

3. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Seçimle ilgili bir haberdir.

4. HABER.

Perfore: erkek muhabir

5. HABER.

Perfore: kadın muhabir

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nde Almatı şehrinin 5 no'lu doğum evinde altı çocuğun ağlayarak dünyaya geldiğini söyledi.

Resim 97: STV Ekranı (Anons)

6. HABER.

Perfore: kadın muhabir

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

Resim 98: Bayram Kutlaması

7. HABER.

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

Resim 99: Bayram Kutlaması

17.12.2011

Resim 100: "Aptalık Şolu" Jeneriği

Resim 101: Farklı Çekimler

Yukarıdaki resimlerden “Aptalık Şolu” sunucusunun farklı planları görülmektedir. İlk başta boy planı, sonra diz planına geçiş yapılmaktadır.

17 Aralık 2011’de ana haber bülteni de toplam yedi haberden oluşmaktadır. Önceki günlerdeki gibi iki haberi seçim konulu, diğerleri ise Bağımsızlık Günü’ne özel hazırlanmıştır. Kadın muhabirler yoktur.

1. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

2. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

3. HABER.

Perfore: kadın muhabir

Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

4. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü ile ilgili bir haberdir.

5. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Seçimle ilgili bir haberdir.

Resim 102: STV (Gögüs Plan)

6. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Seçimle ilgili bir haberdir.

7. HABER.

Perfore: erkek muhabir

Resim 103: STV Kapanış

KAM/SPIKER: Bağımsızlık, dedelerimizin hayalidir. Bağımsızlık, halkımızın kanı ve canı verilerek gelen en ulu bayramdır. Bundan dolayı Bağımsızlığa gereken önemi verip, ülkemizin özgürlüğüne özenle bakmamız dileğiyle haberimiz sona erecektir. Bağımsızlığımız ebediyen olsun! Haftaya görüşürüz, esen kalınız!

F- TÜRKİYE DEVLET TELEVİZYON KANALININ HABER SUNUM TEKNİĞİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Van depremi sebebi ile 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerine kısıtlamalar getirilmiştir. Stadyumlarda kutlama yapılmamış ve Çankaya Köşkü'ndeki resepsiyon ve geçit törenleri de iptal edilmiştir. Cumhuriyet Bayramı törenleri sadece tebrik kabulü ve çelenk koyma çerçevesinde yapılmıştır. Bu sebepten dolayı ana haber bültenlerindeki haberlerin genel konusu deprem olmuştur.

1 - TRT 1 Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi

“TRT 1” 28.10.2011

TRT 1 televizyon kanalının ana haber bülteni Cumhuriyet Bayramı öncesi 28.10.2011 gününde Anda Özmen tarafından sunulmuştur. Fakat sunucunun ismi ne KJ olarak çıkmaktadır ne kendisi adını söylemektedir. İsmi sadece muhabirler ona hitap ettiğinde geçmektedir. TRT 1 televizyon kanalının sunucularında çok ciddi sunuş kalıbı yerleşmiştir. TRT 1 televizyon kanalının sunuş şekli Kazakistan televizyon kanallarındaki sunucuların sunuş şekillerine çok benzemektedir.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi TRT 1 televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekimden (uzak plan) sunucunun göğüs planına geçiş yapılmaktadır. Haber bültenlerinde sunucunun göğüs planında ekrana yerleşmesine çok sık rastlanmaktadır.

Resim 104: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 105: Göğüs Plan

28 Ekim 2011’de “TRT 1” televizyon kanalının ana haber bülteninde toplam otuz bir haberin içinde bir DSF haber ve otuz perfore (yirmi dokuz erkek muhabir ve bir kadın muhabir) mevcuttur. Ayrıca toplam otuz bir haberin on dokuzu depremle ilgili haberdir. Ana haber bülteninin çoğunluğunu depremle ilgili haberler oluşturmaktadır. Cumhuriyet Bayramıyla ilgili de iki tane, terörle ilgili altı ve Kurban bayramı ile ilgili üç haber mevcuttur. Sadece bir tane dış haber mevcuttur. 28 Ekim 2011’de üç tane canlı yayım (iki kadın ve bir erkek muhabir) ve on anons (iki kadın ve sekiz erkek) mevcuttur. Bazı haberlerin içinde iki anonsa da rastlanmaktadır. İki anonsta muhabirin ismi KJ olarak verilmemiş ve kendileri de söylememişler. Bir bayan muhabir ve bir erkek muhabir röportaj yapmıştır. Bazı haberlerde resimler, işaretler ve yazılar da uygulanmaktadır.

“TRT 1” televizyon kanalında KJ’ler ok şeklindedir ve iki satırdan oluşmaktadır. Bu okun üzerinde şehir ismi veya “ANA HABER” yazısı çıkmaktadır. Ayrıca ana haber bülteninde birkaç kere kırmızı renkli alt bant çıkmaktadır. Orada ilk önce “AZ SONRA” yazısı çıkmaktadır, sonra tek cümleden oluşan ileride sunulacak haberin başlığı verilmektedir. İzleyicinin dikkatini çekmek amacıyla sıcak bir renk olan kırmızı seçilmiştir.

İkinci haber dikkat çekmek için çığlıklarla başlamaktadır. Aşağıda verilen resimde görüldüğü gibi izleyicilerin duygusunu uyandırmak için müzikle beraber şair Ümit Yaşar Oğuzcan’ın “Biraz Gelir Misiniz?” şiirinden 4 satır verilmiştir. Hatta daha da etkili olması için KJ olarak da aktarılmıştır.

Resim 106: Haberde Şiir Sunumu

Genellikle güncel ve çok önemli haberlerde muhabirler canlı yayınla stüdyoya bağlanırlar ve sunucuyla bir diyalog konumuna geçerler. Aşağıdaki resimde görüldüğü gibi üçüncü haberde ekran üçe ayrılır, haber merkezinden sunucu ortasında, iki tarafında da ilgili yerdeki iki muhabir görüntüsü çıkar (Resim 106).

Sunucunun konuşmasından sonra söz Erciş'te olan muhabir Mustafa Pınar'a verilmiştir. İlk başta sol taraftaki muhabire, sonra tekrar sunucuya, sonunda da sağ taraftaki muhabire söz verilmiştir.

Haberin başında sadece muhabiri gösteren görüntü ekrana çıkmaktadır. Muhabir haberi sunarken depremzedelerle ilgili önemli bilgileri unutmamak için bilgileri kâğıda dökmüştür. Haber sırasında muhabir ara sıra notlarına bakarak haberi sunmaktadır. Haberin ortasında muhabir Mustafa Pınar konuştuğunda sol tarafta haber görüntüsü ve sağ tarafta muhabirin görüntüsü çıkmaktadır. Sonra da aynı şekilde muhabir Özlem Pirim Van Şehir Merkezi'nden bilgileri aktarmaktadır.

Resim 107: TRT Ekranı (Canlı Yayın)

Güncel konu olduğu için deprem konusunu içeren haber canlı yayın şeklinde verilmektedir. Muhabirler canlı yayın aracılığı ile ilgili yerlerdeki son durumları aktarmaktadır.

Altıncı haberde ise “Şu tarafa bakıyormuş gibi yapıp...” diyen kameramanın sözü de yanlışlıkla kaydedilmiş. Haberlerde bu tarz seslerin çıkmamasına dikkat edilmelidir.

Sekizinci haberde depremzedelere destek veren “TRT” televizyon kanalının ismi de geçmektedir. “Diyanet Bakanlığı’nın başlattığı ve TRT’nin desteklediği yardım kampanyası da tüm hızıyla sürüyor” diye belirtti sunucu Anda Özmen.

Ayrıca bu haberde yazılar, tablo ve işaret uygulanmaktadır. İzleyicinin dikkatini çekmek için yazı işaretlenmiştir. Haberde Diyanet İşler Başkanı ve TRT Müdürünün konuşmasından görüntü geçmektedir.

Dokuzuncu haberde muhabir Ahmet Yavaş’ın arabada çektiği iki anons sunulmaktadır. Haberde ses olarak da araba sinyalleri kullanılmaktadır.

Resim 108: TRT Ekranı (Anons)

Resim 109: Haberde Yazıların Sunumu

Resim 110: TRT Konuşu

On üçüncü haberde aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi depremi anlatırken depremzede çocuk ağlamaktadır. Bu tarz görüntüler izleyicileri duygulandırmak amacı ile çok sık kullanılmaktadır. Anonsta da muhabirin ismi KJ olarak verilmemektedir.

Resim 111: Çocuğun Ağlama Anı

On üçüncü haberin sonlarına doğru aşağıdaki resimde görüldüğü gibi sol tarafta yer alan dikdörtgenin içinde haberin jeneriği verilmektedir. Jenerik ayrı değil haber sırasında sunulmaktadır. Jenerikten sonra tekrar orta mesafeli çekimden (uzak plan) sunucunun göğüs planına geçiş yapılmaktadır.

Resim 112: Haber Jeneriği ve Orta Mesafeli Çekim

On beşinci haberden itibaren aşağıda verilen resimde görüldüğü gibi sunucunun arkasındaki monitörün büyük ekranına haberin görüntüsü çıkmaya başladı. Bu haberde de anons verilirken muhabirin ismi KJ olarak çıkmamaktadır.

Resim 113: TRT Ekranı (Göğüs Plan)

On sekizinci haber Cumhuriyet Bayramı ile ilgili haberdır. Kutlamanın kısıtlanmasını anlatmaktadır.

On dokuzuncu haberde Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün 29 Ekim mesajı verilmiştir. Cumhurbaşkanı'nın mesajının konusu sadece bayram değil, aynı zamanda deprem ve terör de olmuştur.

Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün 29 Ekim mesajının depremle ilgili kısmı şu şekildeydi: "Devletimiz, milletimiz, sivil toplum örgütlerimiz, arama-kurtarma ekipleri tüm imkânlarıyla oradadır. Halkımız dayanışmanın, yardımlaşmanın ve kardeşliğin en güzel örneğini vermiş, Van için 'tek yürek' olmuştur. Bina kalitesizliği sorununun çözülmesi ve denetimlerin artırılması başta olmak üzere gerekli kararların alınması ve tedbirlerin uygulanması konusu üzerinde titizlikle durulmasının önemine dikkat çekmek istiyorum."

Aşağıdaki resimde görüldüğü gibi yazı destekli haber sunumu yapılmıştır. Sol tarafta görüntü, sağ tarafta ise yazı verilmiştir. Bu haberde Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmalarının yazıları sunulmuştur.

Resim 114: Yazı Destekli Haber Sunumu

Cumhuriyet Bayramı ile ilgili az görüntü verilmiştir. Aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi haberde bayrakların görüntüleri kullanılmıştır.

Resim 115: Bayrakların Görüntüsü

Yirminci haberde şehit olan iki trafik polisinin fotoğrafı verilmiştir.

Resim 116: Fotoğrafın Kullanımı

Yirmi birinci haberde yazı destekli haber sunumu ve işaret mevcuttur. MGK'nın açıklaması yazı şeklinde verilmiştir. Sol tarafta görüntü, sağ tarafta ise yazı verilmiştir.

Resim 117: Yazı Destekli Haber Sunumu

Resim 118: İşaretin Kullanımı

Yirmi ikinci haber terör konusunu ele almaktadır. Canlı yayına muhabir Meryem Madak Başbakanlık Resmi Konutu'ndan çıkmaktadır. Tek muhabir olduğunda ekran ikiye ayrılmaktadır. Sol tarafta sunucu ve sağ tarafta muhabir çıkmaktadır. Sonra sadece muhabire geçiş yapılmaktadır. Bundan sonra sol tarafta görüntü ve sağ tarafta muhabir çıkmaktadır.

Resim 119: TRT Ekranı (Canlı Yayın)

Yirmi üçüncü haber terör konusunu içermektedir. Bu haberde resimler ve aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi küçük yazılar kullanılmıştır. Yazı KJ'nin sağ tarafında yer almaktadır.

Resim 120: Farklı KJ'nin Kullanımı

Yirmi dördüncü haber terör konusunu ele almaktadır. Onun içinde terörist sahte imamla ilgili bir haberdir. Bu haberde imamların resimleri verilmiştir. Yirmi beşinci

haber Balyoz konusunu içeren ve DSF haber olan tek haberdır. Yirmi altıncı haber Türk şarkıcı İbrahim Tatlıses ile ilgili bir magazin haberdır.

Yirmi yedinci haber Kurban bayramına hazırlık konusunu ele almaktadır. Perforede haber metnini okuyan erkek muhabir olmasına rağmen, röportajı kadın muhabir yapmaktadır. Haberde izleyiciye bilgi vermek amacı ile aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi yazı uygulanmıştır. Birincisinde ithal kurbanların 5500 liraya satıldığı yazılmaktadır. İkincisinde izleyicilerin kurban satışını internet sitesinden de yapabileceği ile ilgili yazı sunulmuştur. Ayrıca kadın muhabir Et ve Balık Kurumu Genel Müdürü Bekir Ulubaş ile röportaj yapmıştır.

Resim 121: Yazıların Uygulanması

Otuzuncu haber spor, onun içinde futbol konusunu içermektedir. 31. ve son haber dış haber sayılmaktadır. Ana haber bülteninin kapanışında yerli dizi “Küçük Hanımefendi”nin duyurusu yapılmaktadır.

“TRT 1” 29.10.2011

TRT 1 ana haber bülteni 29.10.2011 Cumhuriyet Bayramı gününde saat 19.00’da başlamış ve sunucu Zeynep Bulut tarafından sunulmuştur. 28.10.2011 tarihli haberdekinin tersine, bu ana haber bülteninde sunucu Zeynep Bulut’un ismi KJ olarak ekrana çıkmıştır. Kıyafet olarak, beyaz bir takım giymiştir. Zeynep Bulut’un elinde kalem bulunur ve önündeki masanın üzerinde kâğıtlar yerleşmiştir. Ekranın sağ üst köşesindeki Türk bayrağında Atatürk resmi bulunmaktadır, bu Cumhuriyet Bayramında

konulan özel küçük bir simgedir. Ekranın sol üst köşesinde ise her gün gördüğümüz “TRT 1” logosu yerleşmiştir. Arka planda da büyük bir monitör mevcuttur. Orada “ANA HABER” yazısı çıkıyor.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi TRT 1 televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekimden (uzak plan) (Resim 121) sunucunun göğüs planına (Resim 122) geçiş yapılmaktadır.

Resim 122: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 123: Göğüs Plan

29 Ekim 2011’de bayram gününün haber bülteninde bayram konulu üç haber mevcuttur, bunun içinde uluslar arası haber de vardır. Toplam on dört haberden oluşan bültende Van depremiyle ilgili beş haber, bunun içinde Van depreminin 7’nci günü konulu dört haber verilmektedir. İki canlı yayın haberi verilmektedir (erkek ve kadın muhabir). Ana haber bülteninde toplam 3 haber muhabiri vardır. Diğerleri erkektir. Perforede de sadece erkeğin sesi kullanılmıştır.

1. HABER:

SPOT: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/Bir Kez Daha Cumhuriyet Gururunu Yaşadık

Perfore: erkek muhabir

Sunucu ilk habere başladığında arkasında yer alan monitörde, Anıtkabir, bayrak ve askeri geçit töreninden oluşan bir görüntü yer almaktadır. İlk haber çocukların coşkusu ile başlatılmıştır. Vatandaşların konuşmasından sonra Anıtkabir'deki ilk tören sunulmuştur. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün konuşması verilmiştir. Sonra milletin Anıtkabir'e akını gösterilmiştir. Vatandaşların duyguları aktarılmıştır.

2. HABER:

SPOT: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/ Ankara'daki Törenlerin 2. Adresi TBMM Oldu

Perfore: erkek muhabir

İkinci haber ise fotoğraf kareleri ile başlatılmıştır. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün TBMM'ye gelişinde askeri törenle karşılanması görüntülenmiştir. Sonra Cumhurbaşkanı tören tebriklerini kabul etmek için tören salonuna geçmiştir.

Türkiye televizyon kanallarının tümü bu töreni ayrıntılı olarak anlatmıştır. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun tokalaşmadığı bile haberlerde geçti. Cumhurbaşkanı'nın kutlamaları kabul edene kadar Başbakanın Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ ve Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer'le ayaküstü sohbet ettikleri bile haberde sunulmuştur. Bunun gibi konuşmalar önemli olmadıklarından dolayı Kazakistan televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde gösterilmez. Gösterilse de bunu bazı özel televizyon kanalları sunmaktadır.

“Salona en son Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel ve kuvvet komutanları geldi. Özel yerine geçerken Başbakan Erdoğan'a ve Kılıçdaroğlu'na başıyla selam verdi.” cümlesini TRT muhabiri söylemiştir, fakat görüntüde Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel'in Kılıçdaroğlu'na başıyla selam verdiği görülmemiştir. Aynısını Kanal D şu şekilde sunmuştur: “Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel Başbakan'la Kılıçdaroğlu'nun arasında durdu. Ama Kılıçdaroğlu'yla ne tokalaştı ne de selamlaştı. Komutan sadece Başbakan'a selam verdi.” Buradan anlaşıldığı gibi TRT muhabirinin izleyicilere Genelkurmay Başkanı

Orgeneral Necdet Özel CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'na başıyla selam verdi diye yanlış bilgi aktardığı görülmektedir. Özellikle resmi haberlerde bu şekilde hiçbir hata olmamalıdır. Haberde verilecek olan bilginin doğruluğunun kesin olması gerekmektedir.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün kutlamaları kabul etmesinde ilginç anların da yaşandığını gösteren kareler mevcuttur. Vietnam ve Hırvatistan Büyükelçilerinin bir anlık dalgınlıkları sonucunda Cumhurbaşkanı Gül'ü kutlamayı unuttukları da gösterilmiştir.

Tebrikleri kabul ettikten sonra Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün basına açıklama yaptığı sunulmuştur. Cumhurbaşkanı, "Cumhuriyet'imizin 88'inci yılını kutluyoruz, ama aynı zamanda Van'da yaşanan deprem nedeniyle acı içindeyiz. Milletimizin bir ferdinin, bir ilçesinin, bir ilinin acısı hepimizin acısı demektir, dolayısıyla böyle bir üzüntü içerisinde yaşıyoruz, ama 88 yıl içerisinde de cumhuriyetin başarılarıyla da büyük bir gurur duyuyoruz." demiştir. Cumhurbaşkanı'nın sözlerinden depremin acısından dolayı bayramla ilgili konuşmadığı açıkça görülmektedir.

Sonra sabah kahvaltısıyla ilgili konuşuldu. Kazakistan ana haber bülteninde kahvaltı konusu konuşulmamaktadır. Haberin sonunda buluşmada, terör ve deprem başta olmak üzere gündemdeki konuların da ele alındığı söylenmiştir.

3. HABER:

SPOT: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/ "Yasta da Kutlayacağız Sevinçte de"

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu ve beraberindeki heyetin başta Eskişehir'de, sonra Bursa'da düzenlenen Cumhuriyet yürüyüşlerine katıldığı sunulmuştur.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun açıklaması:

"Cumhuriyet törenlerini niye yasakladınız? Efendim işte şenlikler, bayramlar olmasın. Şenlik yok. Şimdi onlara soruyorum; okulda çocuklara yasakladınız cumhuriyet etkinliklerini yapmayı, eee sizin düğünde, dernekte ne işiniz var? Cumhuriyet etkinliklerini de, efendim Van'da deprem oldu biz bunları yapmayalım.

Van’da da cumhuriyeti kutlayacağız, Erciş’te de kutlayacağız, o yurttaşlarımızla beraber olacağız. Cumhuriyet eşit yurttaş demektir.” Bu açıklamadan görüldüğü gibi CHP lideri Cumhurbaşkanı ve Başbakanı Cumhuriyet Bayramını iptal etmesiyle ilgili eleştirmiştir. Deprem olmasına rağmen bayramın kutlanması gerektiğini vurgulamıştır.

4. HABER:

SPOT: VAN DEPREMİNİN 7’İNCİ GÜNÜ/ Ölü Sayısı 595’e Yükseldi

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde üç kere açıklama verildiğinde ekran ikiye bölünmüş, yarısında açıklama yapan kişi, diğer yarısında da konuyla ilgili görüntü yer almıştır. Açıklamayı yapanlara gelirsek, ilki Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay (Resim 123), ikincisi Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar ve son konuşan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker’dir. Aşağıda resimlerde görüldüğü gibi ilk iki konuşma yapanın isimleri ve unvanları KJ’de gösterilmiştir. Fakat Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker’in ismi ve unvanı KJ olarak hiç verilmemiş ve sesli okunmamıştır.

Resim 124: TRT 1 Ekranı (Konuşan-Görüntü)

5. HABER:

SPOT: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/ 595 Kişi öldü, 2 bin 608 Kişi Yaralandı

Canlı Yayın: İSMAİL TURAN-Muhabir/ Erciş

Genellikle güncel ve çok önemli haberlerde muhabirler canlı yayında stüdyoya bağlanırlar ve sunucuyla bir diyalog konumuna geçerler. Aşağıdaki resimde görüldüğü gibi ekran üçe ayrılır, haber merkezinden sunucu ortasında, iki tarafında da ilgili yerdeki iki muhabir görüntüsü çıkar (Resim 124).

Sunucunun konuşmasından sonra söz, Erciş'te olan muhabir İsmail Turan'a verilmiştir. İlk başta sol taraftaki muhabire, sonra tekrar sunucuya, sonunda da sağ taraftaki muhabire söz verilmiştir.

Resim 125: TRT Ekranı (Canlı Yayın)

Haberin başında sadece muhabiri gösteren görüntü ekrana çıkmaktadır (Resim 125). Muhabir haberi sunarken depremzedelerle ilgili önemli bilgileri unutmamak için bilgileri kâğıda dökmüştür. Haber sırasında muhabir ara sıra notlarına bakarak haberi sunmaktadır. Haberin ortasında muhabir İsmail Turan konuşurken sol tarafta muhabirin görüntüsü ve sağ tarafta haber görüntüsü çıkmaktadır (Resim 126).

Resim 126: Canlı Yayın (Notlara Bakarak Konuşmak)

Resim 127: Canlı Yayın (Muhabir-Görüntü)

Haber Merkezi: “Evet, İsmail Turan sana teşekkür ediyoruz. Van merkez, Erciş’te 63 enkazlı arama çalışmalarının şu sıralarda devam ettiğini, ancak akşam saatlerinde sona ereceğini öğrendik.” Sunucu Zeynep Bulut konuşurken Erciş yerine Van merkezi diye karıştırmak üzereydi. Kelimeyi çıkarır çıkarmaz hatasını düzeltmiştir.

6. HABER:

SPOT: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/ 595 Kişi öldü, 2 bin 608 Kişi Yaralandı

Canlı Yayın: ÖZLEM PİRİM-Muhabir/ Van

Canlı yayında muhabir Özlem Pirim hiç kâğıda bakmadan haberi sunmuştur.

7. HABER:

SPOT: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/Dünyanın Dört Bir Yanından Yardım Yağıyor

İki erkek muhabir olay yerinde gözükmiştir, fakat ikisinin de ismi KJ’de verilmemiştir.

8. HABER:

SPOT: İÇİNDEN FAY GEÇEN KÖY.../ Deprem En Sarsıcı İzleri Çelebibağı Köyü’nde

ÖZLEM COŞAR-SELİN GÖKÇEK/Haber

CELAL ÇEVİRGEN/Kamera- EYÜP KESER/Kurgu

9. HABER:

SPOT: AZRA BEBEK YETİM KALDI/ Minik Bebeğin Babası Toprağa Verildi

Perfore: erkek muhabir

Deprem haberlerinde depremin simgesi Azra bebek olduğunu belirtmek gerekir. Minicik bebek ve annesi 48 saat sonra enkaz altından çıkarılmıştır. Mucize olan bebek tüm Türkiye'nin umudu oldu.

Türkiye'deki haberlerde cenaze görüntülerine oldukça sık rastlanmaktadır. Depremde enkaz altında kalanların cenazeleri ve vefat edenlerin yakınlarının gözyaşları Türkiye haberlerinde sunulmaktadır.

10. HABER:

SPOT: BİNGÖL'DE CANLI BOMBA TERÖRÜ/ Biri Canlı Bomba Üç Kişi Öldü

Perfore: erkek muhabir

Deprem dışında en çok gösterilen haberlerden biri de terör olmuştur. İki terör olayını bir haberde birleştirmişler.

11. HABER:

SPOT: ŞEHİT POLİSLERE SON GÖREV/ Mehmet Ali Ünal Son Yolculuğuna Uğurlandı

Perfore: erkek muhabir

Türkiye haberlerinde çok sunulan haberlerden biri de şehit polislerin cenazeleridir. Bu haberde şehit düşen polis yakınlarının gözyaşları ve terör örgütünü lanetlemeleri gösterildi.

12. HABER:

SPOT: ÖRGÜTÜN İNANILMAZ SES KAYITLARI!/ Konuşmalarda İnançlara Hakaret Ediliyor

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde terör örgütünün şok edici ses kayıtları sunulmaktadır. Sesi net olmadığından dolayı yazı da verilmiştir. Sol tarafta görüntü, sağ tarafta yazı mevcuttur.

Resim 128: TRT Ekranı (Yazı Destekli Haber Sunumu)

13. HABER:

SPOT: BÖLÜCÜ TERÖR ÖRGÜTÜNDE ÇATLAK/ Ağır Zayıat Veren PKK Sorumlu Arıyor

Perfore: erkek muhabir

Bu haber neredeyse tamamıyla yazı destekli haber sunumu olmuş. Burada terör örgütünün kendi aralarında telsiz konuşmalarının yazıları sunulmuştur.

14. HABER:

SPOT: HAŞİMİ TRT HABER'E KONUŞTU/ "Başbakan Terörle Mücadelede Çok Kararlı"

Perfore: erkek muhabir

Ankara'ya gelen Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık Haşimi, Başbakan Erdoğan'la uzun bir görüşme yaptı. TRT Haber Genel Yayın Yönetmeni Ahmet Böke'nin Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık Haşimi'yle özel röportajı haber konusu olarak verilmiştir. O röportajdan görüntüler sunulmuş.

Ana haber bülteninin sonunda sunucu Zeynep Bulut saatin geriye alınmasıyla ve "Elde Var Hayat" dizisinin devam edeceği ile ilgili duyuru yapmış.

Ana haber bülteninde toplam üç haber muhabiri vardır. Diğerleri erkektir. Perforede de sadece erkeğin sesi kullanılmıştır.

“TRT 1” 30.10.2011

TRT 1 ana haber bülteni Cumhuriyet Bayramı sonrası 30.10.2011 günü saat 19.00’da başlamış ve sunucu Zeynep Bulut tarafından sunulmuştur. Arka planda da büyük bir monitör mevcuttur. Orada “ANA HABER” yazısı çıkıyor.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi TRT 1 televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz orta mesafeli çekimden (uzak plan) (Resim 128) sunucunun göğüs planına (Resim 129) geçiş yapılmaktadır.

30 Ekim 2011’de ana haber bülteninde bayram konulu üç haber mevcuttur, bunun içinde uluslar arası haber de vardır. Toplam on iki haberden oluşan bültende Van depremi konulu iki haber verilmektedir. Toplam perforede 11 erkek muhabir, 5. haberde yarısı perfore: erkek muhabir, yarısı anonslu haber: kadın muhabir. 7. haberde anonslu haberi erkek muhabir sunmaktadır.

1. HABER:

SPOT: BİNGÖL’DEKİ CANLI BOMBA/Hedef Cumhuriyet Bayramı Törenleriydi

Perfore: erkek muhabir

Haber başlar başlamaz bir vatandaşın sözü verilmiş, fakat ne dediği net bir şekilde anlaşılmamıştır. Haberde o sözün kullanılmaması daha iyi olurdu.

Resim 129: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 130: Göğüs Plan

Faciayı önleyen Hatice Belgin'in görüntüsü olmadığından onun özel görüntüsü kullanılmıştır. Yüzünü belirtmek için görüntü üzerinde fotoğraf karesi kullanılmıştır (Resim 130). Haberde onun ismi tekrar geçtiğinde aynı video gösterilmiş ve zoom yapılmıştır (Resim 131).

Resim 131: Özel Videosu (Resmini de Büyüterek Eklemişler)

Resim 132: Video Tekrarı (Zoom Yapılmış)

2. HABER:

SPOT: ŞIRNAKTA MAYIN TUZAĞI/Yola Döşenen Mayın Patladı: 4 İşçi Yaralı

Perfore: erkek muhabir

İki haberi birleştirmişler. Bu haber terör konusunu içermektedir.

3. HABER:

SPOT: HAIN PLANLARI DEŞİFRE OLDU/ Terör Örgütünün Üst Yönetimine Operasyon

Perfore: erkek muhabir

4. HABER:

SPOT: DEPREM KAYITLARINDA SON DURUM/601 Kişi Öldü, 4 Bin 152 Kişi Yaralandı

KAM/SPİKER: Sevgili seyirciler, Van'daki depremin üzerinden tam bir hafta geçti. 7,2 büyüklüğündeki depremde 601 kişi hayatını kaybetti, 188 kişi kurtarıldı, 4 bin 152 kişi de yaralandı. Depremin yaraları da sarılıyor, bölgede depremzedelere 42 bin 711 çadır dağıtıldı.

Perfore: erkek muhabir

30 Ekim 2011 depremin üzerinden bir hafta geçtiği gündür. Tüm televizyon kanallarının haberleri deprem ağırlıklı olduğu için bu bilgiler çok önemlidir.

5. HABER:

SPOT: "VAN İÇİN ROCK" KONSERİ/Yaraları Sarmak İçin Rockçılar Sahnede

Perfore: erkek muhabir (yarısı)

Anonslu Haber: YASEMİN KÜÇÜKKAYA-Muhabir

Bu haberde konuşan müzisyenlerin isimleri KJ olarak verilmemiş. Vatandaş mı müzisyen mi anlaşılmamaktadır. Müzisyenlerin isimleri KJ olarak verilmesi gerekirdi. Diğer televizyon kanalları müzisyenlerin isimlerini ve unvanlarını KJ olarak vermişler.

6. HABER:

SPOT: BAYRAMA SAYILI GÜNLER KALDI/ Kurbanlık Alırken Nelere Dikkat Etmeli?

Perfore: erkek muhabir

2011 yılın ekim ayının son günleri; Kurban Bayramına hazırlığın başladığı günlerdir. Kurban Bayramına sayılı günler kalınca Kurban Bayramına hazırlığın nasıl yapıldığı ile ilgili haberler hazırlanmıştır. Kurban Bayramı öncesinde önemli olan konulardan biri de kurbanlıkların seçilmesi, fiyatları ve pazar yerleridir.

Bu haberde kurbanlık alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair çok önemli bilgiler bir veteriner tarafından verilmiştir. Bilgilerin izleyicilerde kalıcı olması için veterinerin anlattıkları madde madde verilmiştir. Ekran ikiye ayrılmış, sol tarafında görüntü üzerinde yazı (KJ) mevcuttur. Sağ tarafında ise veteriner konuşması sunulmuştur. Sol tarafta toplam 4 tane madde yazılmıştır. İki tanesi aşağıda verilmiştir. (Resim 132).

Resim 133: Veterinerin Konuşmasının Özetleri

7. HABER:

SPOT: BU DA “KURBAN YAKALAMA TİMİ”/Motorize Ekipler İşbaşında Olacak

Anonslu Haber: HAKAN ARSLAN-Muhabir/MUSTAFA OĞUZ-Kamera

8. HABER:

SPOT: SURIYE KAN GÖLÜ/Güvenlik Güçleri Cami Avlusunda Ölüm

Saçtı

Perfore: erkek muhabir

Kan görüntüsü olduğu için görüntüde kan kapatılmıştır.

Resim 134: Kan Görüntüsünün Kapatılması

9. HABER:

SPOT: BULGARİSTAN SANDIK BAŞINDA/Türkler Kalfin'i Destekliyor

Perfore: erkek muhabir

10. HABER:

SPOT: GÖSTERİDE DENGESİNİ KAYBETTİ/ Canlı Yayında Ölümün

Eşiğinden Döndü

Perfore: erkek muhabir

Görüntü tekrarı mevcuttur. Gösteride dengesini kaybettiği anı tekrar sunulmuş.

11. HABER:

SPOT: HALİL'DEN ALTIN VURUŞ/ Gaziantepspor:9 - Trabzonspor:1

Perfore: erkek muhabir

12. HABER:

SPOT: ABD'DE CADILAR BAYRAMI/Obama Çiftinden Çocuklara Kostüm Partisi

Perfore: erkek muhabir

“Wall Street eylemcileri de kostüm furmasına katıldı, bazı protestocular eylemlere “V For Vendetta” filmindeki kahramanın unutulmaz kostümünü giyerek katıldı.

“V For Vendetta” filminde haksızlıklarla dolu bir sisteme karşı giderek büyüyen bir kitlesel direnişin hikâyesi anlatılıyor.”

Bu haberde görüntü tekrarı mevcuttur: aynı maskeleri iki kere göstermiştir. Ayrıca “V For Vendetta” filmi anlatırken filmden görüntüler habere eklenmiştir.

Resim 135: “V For Vendetta” Filminden Görüntü

Sunucu Zeynep Bulut yayının Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın Ulusa Sesleniş konuşmasıyla devam edeceği ile ilgili duyuru yapmıştır.

Resim 136: Kıyafet Sponsorunun İsmi: ÇÖZGÜ

Toplam perforede on bir erkek muhabir mevcuttur. Beşinci haberde yarısı perfore: erkek muhabir, yarısı anonslu haber: YASEMİN KÜÇÜKKAYA-Muhabir. Yedinci haberde anonslu haber: HAKAN ARSLAN-Muhabir/MUSTAFA OĞUZ-Kamera.

H- TÜRKİYE ÖZEL TELEVİZYON KANALLARININ HABER SUNUM TEKNİĞİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Özel televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde TRT devlet televizyon kanalı gibi resmi bir sunuş şekli yoktur, özel televizyon kanallarında sunuş şekli daha serbesttir. Hatta özel televizyon kanallarında çok yorum yapılmaktadır. Bu “anchorman” denilen haber sunum tavrıdır. Anchorman, haberleri kişisel yorumları ve katkıları ekleyerek sunan kişidir. Haber merkezini yöneten ya da haber merkezinde çalışan, haber bülteninde yer alacak olan haberlere ve onların sıralanmasına karar veren, haber bültenine haberle ilgili konukları çağırarak konuyla ilgili sorular soran sunucu veya spiker; anchorman diye adlandırılır.

1- ATV Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi “ATV” 28.10.2011

ATV televizyon kanalının ana haber bülteni 28.10.2011 Cumhuriyet Bayramı öncesi gününde anchorman Cem Öğretir tarafından sunulmuştur. Fakat sunucunun ismi KJ olarak da çıkmıyor veya kendisi de söylemiyor. İsmi sadece muhabirler ona hitap ettiğinde geçiyor. Anchorman Cem Öğretir Türkiye’de ismi tanınmış bir sunucudur. ATV televizyon kanalının hafta içi ana haber bültenlerini Cem Öğretir, hafta sonu ana haber bültenlerini ise Şebnem Sunar Küçük sunmaktadır.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi ATV televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz orta mesafeli çekimden (uzak plan) sunucunun (Resim 136) göğüs planına geçiş yapılmaktadır (Resim 137). Haber bültenlerinde sunucunun göğüs planında ekrana yerleşmesine çok sık rastlanmaktadır.

Resim 137: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 138: Göğüs Plan

ATV ana haber bülteninde 28 Ekim 2011’de Van depremi konulu 13 haber verilmiştir. Üçüncü haber DSF olarak verildi. Toplam yirmi dört haberden oluşan ana haber bültenidir. On üçüncü haberi röportajlı bir haberdir. 28 Ekim 2011’de iki canlı yayın (erkek sunucu ve erkek muhabir) ve iki (iki kadın muhabir) anonslu haber sunulmaktadır.

1. HABER. SPOT: OSMANİYE’DE POLİSE SALDIRI: 2 ŞEHİT

Perfore: erkek muhabir

Türkiye ana haber bültenlerinde resimlerin kullanımına çok sık rastlanmaktadır. Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi bir haberde görüntü üzerinde iki kere resim kullanılmıştır (Resim 138-139).

Resim 139: Fotoğrafın Kullanımı

Resim 140: Konuşan-Görüntü

2. HABER. SPOT: SÜRPRİZ ZİRVE!

Canlı Yayın: Çağdaş Akbaş / Ankara

Genellikle güncel ve çok önemli haberlerde muhabirler canlı yayında stüdyoya bağlanırlar ve sunucuyla bir diyalog konumuna geçerler. Aşağıdaki resimde görüldüğü gibi ekran ikiye ayrılır, ATV haber merkezinden sunucu sol tarafta ve ilgili yerdeki muhabir görüntüsü sağ tarafta çıkar (Resim 140). Dikkat çekmek için canlı yayında KJ üstüne SON DURUM diye sarı renkli yazı çıkar. Aşağıda görüldüğü gibi canlı yayında görüntü üzerinde kare içinde muhabirin görüntüsü de çıkar ve tek görüntü olarak ilgili yerden muhabirin görüntüsü de verilir.

Resim 141: ATV Canlı Yayın

3. HABER. SPOT: ENKAZDA “MUCİZE” MESAİSİ

Canlı görüntü: spiker sunumu

Ana haber bültenlerinde genelde canlı yayını muhabirler sunmaktadırlar. Bu haber canlı görüntü olarak verilmiştir. Canlı görüntü gösterilirken Cem Öğretir haberi anlatmıştır. Başta görüntü arka planda olan monitörden gösterilmiş ve o sırada sunucu da ekranda görünmüştür (Resim 141). Sonra tamamen görüntüye geçiş yapılmıştır.

Resim 142: ATV Muhabirsiz Canlı Yayın

4. HABER. SPOT: 108 SAAT SONRA KURTULDU

Perfore: erkek muhabir

Tüm Türkiye televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde kullanılan yazılar bu haberde birçok yerde kullanılmıştır (Resim 142). Kullanılmazsa da olurdu, çünkü tüm konuşmalar anlaşılmaktadır.

Resim 143: Yazıların Kullanımı

Ferhat'ın babasının ismini “BİZİ ARADILAR YEMEK İSTEMİŞ, SUSADIĞINI SÖYLEMİŞ” sözünü söyleyen Arama ve kurtarma ekibinin görevlisi ile karıştırıp koymuşlar (Resim 143-145). Bu hata çok büyük hatalardan biri sayılmaktadır, çünkü KJ haberlerde çok önemli yeri tutmaktadır. Konuşanların isimlerinin karıştırılmaması gerekmektedir.

Resim 144: KJ Başı

Resim 145: KJ Devamı

Resim 146: Ferhat'ın Babası

5. HABER. SPOT: İMDAT'A “KARDAŞ” ELİ

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde de çok sık yazı kullanılmıştır. Konuşanlar Azerbaycanlılar olduğu için birçok yerde yazı kullanılmıştır. Yazı çok fazla olduğu için burada gösterilmemiştir.

6. HABER. SPOT: “HAY VERDİ, GAYTARDIK”

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde de konuşanlar Azerbaycanlılar olduğu için ve haber konusu Azerbaycan kurtarma ekibi olduğu için birçok yerde yazı kullanılmıştır.

7. HABER. SPOT: GÖZDE ÖĞRETMENE GÖZYAŞI

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde altmış sekiz saatten sonra enkazdan çıkarılan, fakat hayata tutunamayan Gözde öğretmenin cenaze töreni gösterilmiştir. Hatta Gözde öğretmene ailesinin, öğrencilerinin ve meslektaşlarının gözyaşlarının görüntüleri birkaç yerde gösterilmiştir (Resim 146-148). Kazakistan'da cenaze törenleri sunulmamaktadır. Ayrıca gözyaşları da gösterilmemektedir.

Resim 147: Öğrencilerinin Gözyaşları

Resim 148: Meslektaşlarının Gözyaşları

Resim 149: Ailesinin Gözyaşları

Aşağıda Gözde öğretmenin resimleri görüntü üzerinde birkaç yerde gösterilmiştir. Bir yerde nişanlısı Hasan Gürcan ile çıkan fotoğrafı da verilmiştir (Resim 149).

Resim 150: Fotoğrafların Kullanımı

8. HABER. SPOT: AZRA BEBEK “YETİM” KALDI

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde de görüntüde konuşmanın yazıları verilmiştir.

9. HABER. SPOT: ÇADIRDA DOĞUM GÜNÜ

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde de görüntüde konuşmanın yazıları verilmiştir.

10. HABER. SPOT: ÇADIRDAKİ HAYATLAR

Perfore: erkek muhabir

11. HABER. SPOT: O ÇADIRLARI KİM VERDİ?

Perfore: erkek muhabir

Gazete makalesinden resim kullanılmıştır (Resim 150).

Resim 151: Gazete Fotoğrafi

12. HABER. SPOT: RESİMDEKİ GÖZYAŞLARI

Perfore: erkek muhabir

Molotof yığınlarının arasından bulunan fotoğraflar bile haber konusu olmuştur. Konuşmalarla beraber yazılar da verilmiştir. Kazakistan'da resimleri haber konusu olarak almazlar. Bu konu önemli bir konu değildir. Hatta haber duyguyu içermiştir. Kurallara göre haberlerin duygu içermemesi gerekmektedir.

Resim 152: Fotoğraflar

13. HABER. SPOT: DEPREM DEĞİL, “HIRSIZLIK” ÖLDÜRDÜ

HABER: Çağdaş AKBAŞ; GÖRÜNTÜ: Kıvanç GÜRBÜZ

Bu haberde verilen sekiz tane açıklamanın beşinde ekran ikiye bölünmüş, yarısında açıklama yapan kişi, diğer yarısında da konuyla ilgili görüntü yer almıştır.

Diğer üçünde aynı kişiden açıklama normal şekilde alınmıştır. Sekizinde de ODTÜ Yapı uzmanı Yard. Doç. Dr. Tolga Yılmaz açıklama vermiştir.

Resim 153: Röportaj

Yukarıdaki resimlerde ATV televizyon kanalının muhabiri Çağdaş Akbaş'ın ODTÜ Yapı uzmanı Yard. Doç. Dr. Tolga Yılmaz ile röportajı sunulmuştur. İlk başta ATV muhabiri ve ODTÜ Yapı uzmanı Yard. Doç. Dr. Tolga Yılmaz'ın görüntüsü ve sonra sadece konuşmacının göğüs planı verilmiştir (Resim 152).

Haberin ortasında da ağlayan kadının görüntüsü sunulmuştur (Resim 153). Bu görüntünün verilme amacı; habere duygu katmak ve kadının çektiği acıyı izleyicinin de hissetmesidir.

Resim 154: Ağlama Sahnesi

13.haberdan sonra haber jeneriği verilmiştir (Resim 154).

Resim 155: Haber Jeneriği

14. HABER. SPOT: HASARLI CAMİDE CUMA NAMAZI

Perfore: erkek muhabir

15. HABER. SPOT: YARDIM YARIŞI

Perfore: erkek muhabir, anonslu haber

Aşağıdaki resimlerde görüldüğü gibi bu haberde fotoğraf kareleri yer almıştır (Resim 155).

Resim 156: Fotoğrafların Kullanımı

Resim 157: ATV Anonslu Haber

Yukarıdaki resimlerde görüldüğü gibi ATV muhabiri Setenay Cankat anonslu haber sunmuştur. Muhabir anonsunu yaptıktan sonra eline tuttuğu Van'daki depremzede çocuklarına gönderilen Metin Ege Yercan'ın mektubunu da okumuştur: “Bütün kardeşlerimize geçmiş olsun!”.

Ayrıca bu haberde kâğıtta yazılan malzemelerin fiyatı zoom yapılarak gösterilmiştir.

16. HABER. SPOT: “YAĞMA” ÇETELERİ AZITTI!

Perfore: erkek muhabir

17. HABER. SPOT: “AFETTE ÇADIR HIÇ OLMAMALI”

Perfore: erkek muhabir

AHaber televizyon kanalının ATV Haber Genel Yayın Yönetmeni Erdoğan Aktaş'ın sunduğu “Memleket Meselesi” programına konuk olan Prof. Dr. Mikdat Kadioğlu'nun çadırlarla ilgili konuşmaları verilmiştir (Resim 157). Kazakistan televizyon kanallarında programların görüntüleri kullanılmaz. Ayrıca Bakanların konuşmaları da görüntülerle aynı zamanda sunulmuştur.

Resim 158: “Memleket Meselesi” Programından Görüntü

17. HABER. SPOT: İSTANBUL’DA 2 MİLYON BİNA YIKILACAK

HABER: Nihan GÜNAY; GÖRÜNTÜ: Saygın TERZİ – Selami ALBAY

Anonslu Haber

Resim 159: ATV Anonslu Haber

Resim 160: ATV Anonslu Haber

18. HABER. SPOT: TÜRKİYE TEK YÜREK OLDU

Bu Cumhuriyet Bayramı ile ilgili haberdır. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'den 29 Ekim mesajı gelmiştir. Cumhurbaşkanı “Halkımız dayanışmanın, yardımlaşmanın ve kardeşliğin en güzel örneğini vermiş. Van için tek yürek olmuştur” cümlesini vurgulamıştır. “Cumhurbaşkanı Abdullah Gül deprem vurgusu yaptı, ama kameralar karşısına geçme amacı Cumhuriyet Bayramı için vereceği mesajdı.” cümlesini muhabir söylemiştir. Cumhurbaşkanı ilk başta Cumhuriyetin 88. yılını kutlamıştır. Bundan başka deprem ve terörle mücadele konu olmuştur.

Enkaz başında olan çalışmalara engel olmamak amacıyla Cumhurbaşkanı ve Başbakanın Van'a ziyaretleri iptal olmuştur.

19. HABER. TÜRK USULÜ KUTLAMA

Perfore: erkek muhabir.

İki kere aynı görüntü tekrarlanmaktadır.

Resim 161: KJ'nın Kullanımı

20. HABER. SPOT: ABD'DEN ÇOK ÖZEL HEYET

Perfore: erkek muhabir

Resim 162: İşaretin Kullanımı

21. HABER. SPOT: TANKLAR ÖLÜM KUSTU

Perfore: erkek muhabir.

O anlar cep telefonu kamerasıyla kaydedildi.

22. HABER. ÇILGIN SEYİS!

Perfore: erkek muhabir

23. HABER. BAŞINA UÇAK DÜŞTÜ

Perfore: erkek muhabir

24. HABER. SEN MİSİN CEZA KESEN!

Perfore: erkek muhabir

Dış haber. Taksi şoförünün telefona kaydı kullanılmıştır.

“ATV” 29.10.2011

Resim 163: ATV (Orta Mesafeli Çekim)

Resim 164: ATV (Göğüs Plan)

Resim 165: ATV (Canlı Yayın)

29 Ekim 2011 tarihinde bayram gününün ana haber bülteninde bayram konulu beş haber mevcuttur. Toplam yirmi haberden oluşan bültende Van depremi konulu, özellikle Azra bebekle ilgili üç haber vardır. 29 Ekim 2011’de iki canlı yayın (iki erkek muhabir) ve bir (erkek muhabir) anonslu haber verilmektedir. Üçüncü haberde gazetede makale de gösterilmiştir. 10. haberden sonra ana haber bülteninin jeneriği gösterilmiştir.

1. HABER. SPOT: BİNGÖL'DE "CANLI BOMBA" VAHŞETİ!

Resim 166: KJ'nın Kullanımı

Perfore: erkek muhabir

2. HABER. SPOT: HAKKARİ'DE "BOMBALI KATIR" TUZAĞI!

Perfore: erkek muhabir

Yazı uygulanmıştır.

Resim 167: Yazı Kullanımı

3. HABER. SPOT: ŞEHİT POLİSLERE VEDA

Perfore: erkek muhabir

Yazı ve resim kullanılmıştır. Gazetede ki makale uygulanmıştır.

4. HABER. SPOT: 29 EKİM'E BURUK KUTLAMA

Perfore: erkek muhabir

Resim 168: Bayram Kutlaması

5. HABER. ANITKABİR'E AKIN

Perfore: erkek muhabir

Resim 169: Bayram Kutlaması

6. HABER. SPOT: CUMHURİYET COŞKUSU

Perfore: erkek muhabir

Resim 170: Bayram Kutlaması

7. HABER. SPOT: “AZRA BEBEK” TABURCU OLDU

Perfore: kadın muhabir

Yazılar ve fotoğraf kullanılmıştır.

8. HABER. SPOT: AZRA BEBEĞE DOYAMADI

Perfore: kadın muhabir

Yazılar ve fotoğraf kullanılmıştır.

9. HABER. SPOT: “AZRA BEBEK” CANLI YAYINDA

Resim 171: ATV (Canlı Yayın)

10. HABER. SPOT: ENKAZDAN ÇIKAN MUCİZELER

Perfore: erkek muhabir

Yazılar kullanılmıştır.

Onuncu haberden sonra ana haber bülteninin jeneriği gösterilmiştir.

11. HABER. SPOT: ENKAZ ALTINDA 61 SAAT

Perfore: erkek muhabir

KJ olarak konuşmanın yazıları verilmiştir.

12. HABER. SPOT: ACI BÜYÜYOR: CAN KAYBI 582

Perfore: erkek muhabir

Yazı mevcuttur.

13. HABER. SPOT: UZAYDAN FELAKETİN RESMİ

Perfore: erkek muhabir

Resim 172: İşaretlerin Kullanımı

14. HABER. SPOT: BAŞKENT’İ KORKUTAN KAZA!

Perfore: erkek muhabir

15. HABER. SPOT: ELÇİLİĞE SALDIRI KAMERADA!

Perfore: erkek muhabir

Dış haber.

Resim 173: İşaretlerin Kullanımı

16. HABER. SPOT: HIRSIZ KAPIYI ÇALAR MI?

Perfore: erkek muhabir

İki kere işaret uygulanmıştır. Güvenlik kameralarının kaydı kullanılmıştır.

17. HABER. SPOT: “12 KİLO ALTIN” BASKINI!

Perfore: erkek muhabir

Üç zanlının yüzleri gizlenmiş ve işaret konulmuştur.

18. HABER. SPOT: “SAMBACI KURBANLIKLAR” İSTANBUL’DA

İki anons mevcuttur.

19. HABER. SPOT: “VOSVOS” İLE BAYRAM TURU

Perfore: erkek muhabir

Bayramla ilgili haberdır.

20. HABER. SPOT: BAĞDAT CADDESİ’NDE FENER ALAYI

İstanbul’dan canlı yayın verilmiştir.

Resim 174: ATV (Canlı Yayın)

21. HABER. SPOT: ULUS'TA MEŞALELİ YÜRÜYÜŞ

Ankara'dan canlı yayın verilmiştir.

Resim 175: ATV (Canlı Yayın)

Ana haber bülteninin sonunda saatin değişikliği duyurusu yapılmıştır.

Resim 176: Saat Değişikliği Duyurusu

ATV 30.10.2011

ATV ana haber bülteni Cumhuriyet Bayramı öncesi 28.10.2011 gününde Şebnem Sunar Küçük tarafından saat 18.59'da sunulmuştur. Sunucunun ismi ne KJ olarak çıkmaktadır ne kendisi adını söylemektedir. İsmi sadece muhabirler ona hitap ettiğinde geçmektedir.

Aşağıda verilen resimlerde görüldüğü gibi ATV televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz orta mesafeli çekimden (uzak plan) (Resim 176) sunucunun göğüs planına (Resim 177) geçiş yapılmaktadır.

KAM/SPİKER: “Haberin merkezinden, ATV Haber merkezinden günün gelişmeleriyle karşınızdayız sayın seyirciler. Van ve Erciş’i yerle bir eden felaketin

üzerinden tam bir hafta geçti. Gündem yine deprem daha doğrusu deprem bölgesinin yaralarını sarma telaşı ama deprem eee eee ... İlk sırada Bingöl'deki saldırılar çünkü iddia o ki terörist Cumhuriyet Bayramı kutlamalarını hedef almıştı. Törenler iptal olunca da hedef değişti.”

Haberin akışı değiştiğinden dolayı sunucu suflörden (prompter) değil, kâğıttan ilk haberi okumaya başlamıştır. Fakat yukarıdaki paragraftan sözleri nasıl karıştırdığı net bir şekilde görülmektedir. Bu büyük bir hata sayılmaktadır, seyircilerden özür dilemesi gerekirdi. Sunucunun her ana hazır olması ve farklı durumlardan kolayca çıkabilmesi gerekmektedir.

Resim 177: Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 178: Göğüs Planı

30 Ekim 2011'de spor konulu iki haber mevcuttur. Toplam yirmi dört haberden sadece beş haberi Van depremi konuludur. 30 Ekim 2011 tarihinde bir canlı yayın (kadın muhabir) ve üç (iki kadın ve bir erkek muhabir) anons verilmektedir.

1. HABER. SPOT: “CANLI BOMBA”NIN ŞİFRELERİ

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde kalabalık olduğu için sesler anlaşılmamaktadır. Bu nedenden dolayı haberlerde KJ olarak konuşmalar verilmiştir.

Haberde canlı bombayı önleyen dört çocuk annesi Hatice Belgin hakkında konuşulurken onun fotoğrafı birkaç yerde konulmuştur (Resim 178). Bu haberin konusu da Hatice Belgin olmuştur, çünkü faciayı önleyen ve insanların hayatını kurtaran o idi.

Resim 179: Fotoğrafın Kullanımı

2. HABER. SPOT: İŞTE KATLIAMI ÖNLEYEN KADIN!

Perfore: erkek muhabir

3. HABER. SPOT: “O KATIRIN DA HESABINI VERECEKLER”

Perfore: erkek muhabir

4. HABER. SPOT: YOLA BOMBALI TUZAK!

Perfore: erkek muhabir

Resim 180: Fotoğrafların Kullanımı

Yukarıda verilen birinci resimde görüldüğü gibi sol tarafta görüntü üzerinde uzaktan kumandalı bombayla patlatılan sivil aracın fotoğrafıdır. İkinci resimde ise sol tarafta görüntü üzerinde patlatılan aracın iç görünüşünün fotoğrafıdır. Üçüncü resimde görüntü üzerinde sol tarafta patlatılan sivil aracın diğer tarafının fotoğrafı. Dördüncü resimde görüntü üzerinde sol tarafta acil servis yardımının fotoğrafıdır (Resim 179).

5. HABER. SPOT: İRAN'DAN BARZANİ'YE TEŞEKKÜR/Türkiye Ziyareti Öncesi Tahran'da Kritik Temas

Perfore: erkek muhabir

6. HABER. SPOT: BAHÇELİ'DEN "PEŞMERGE UYARISI"/"K.Irak'taki PKK Kampları Onların Gözetiminde"

Perfore: erkek muhabir

7. HABER. SPOT: ACI BİLANÇO: CAN KAYBI 596

Perfore: erkek muhabir

Resim 181: Haber Konuşmalarında Yazıların Kullanımı

Bu haberde üç kişinin konuşmaları yazıyla birlikte verilmiştir. Fakat konuşmaları gayet iyi anlaşılmaktadır. Bu nedenle yazıların kullanılmasına ihtiyaç yoktur. Yukarıda bir depremzedenin fotoğrafı sunulmuştur. (Resim 180).

8. HABER. SPOT: GÜL'Ü AĞLATAN KARELER

Perfore: erkek muhabir

Resim 182: Fotoğraf Kareleri

Bu haber Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün fotoğraf karelerinden etkilenmesini içermektedir. MGK toplantısı ile ilgili resmi haber olmasına rağmen Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün ağlaması gösterilerek habere duygu katılmıştır. Cumhurbaşkanı'nın ağlaması Kazakistan haberlerinde haber konusu olmaz.

Yukarıda gösterilen fotoğraflar Türk milletinin yardımsever bir millet olduğunu göstermektedir. Askerlerin depremzedelere yardım etmeleri, çocuklara çok yakın olmaları ve onları mutlu etmek için onlarla oyun oynamaları gerçekten insanı etkiler.

9. HABER. SPOT: ÇADIRKENTTE 'KADIN OLMAK'

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde de konuşmaları yazı ile birlikte verilmiştir. Yazılar da konuşmalar anlaşılmayacak diye eklenmiştir. Ayrıca bu haberde kadın konusu daha çok vurgulanmıştır. Kadın ve çocukların zor şartlara dayanmaları belirtilmiştir.

Bu haberde çok ilginç bir olay anlatılmaktadır: Silivri'den Van'a çıkan yardım kolisiyle Cemil Metin isimli bir vatandaş biriktiren 5 bin Türk lirasını nevresimin içinde unuttu. Yardımı alan depremzede o parayı geri verdi ve ismini de vermek istemedi. Paraya ihtiyacı olmasına rağmen 5 bin liranın yardım için gönderilmediğini ve parayı toplayan kişiyi anlayan depremzede herkesi şaşırttı.

Resim 183: Yazıların Kullanımı

10. HABER. SPOT: “ÇADIRDA DOĞUM”

Perfore: erkek muhabir

11. HABER. SPOT: 218 MEVLANA EVİ HAZIR

Perfore: erkek muhabir

12. HABER. SPOT: VAN İÇİN ROCK KONSERİ

Anonlu Haber: SAİME TOKTAŞ – Muhabir

13. HABER. SPOT: “VAN İÇİN ROCK KONSERİ SÜRÜYOR”

Canlı Yayın: SAİME TOKTAŞ/BEŞİKTAŞ-Muhabir

Genellikle güncel ve çok önemli haberlerde muhabirler canlı yayınlarda stüdyoya bağlanırlar ve sunucuyla bir diyalog konumuna geçerler. Aşağıdaki resimde görüldüğü gibi ekran ikiye ayrılır, ATV haber merkezinden sunucu sol tarafta ve ilgili yerdeki muhabir görüntüsü sağ tarafta çıkar (Resim 183).

Resim 184: ATV Canlı Yayın

14. HABER. SPOT: İSTANBUL'DA KORKUTAN GERÇEK

Anonslu Haber: ÖZLEM AKTAY - Muhabir, ÇETİN DEMİRER - Görüntü

15. HABER. SPOT: BİR YANDA ÖLÜM, BİR YANDA HAYAT

Anonslu Haber: SERKAN TAHMAZ - Muhabir; EMRAH ÖNCÜL – Görüntü

Kurban Bayramı yaklaşınca kurbanlıklarla ilgili haberlere oldukça sık rastlanmaktadır. Bunlardan biri de bu haberdır. Aşağıdaki resimde görüldüğü gibi bu haber anonsu değişik bir şekilde sunulmuştur. Kameranın önünde haber konusu olan kurbanlık, arkasında da bu haberi sunan muhabirdir.

Resim 185: ATV Anonslu Haber

16. HABER. SPOT: ESAD'DAN GARİP SÖZLER

Perfore: erkek muhabir

17. HABER. SPOT: BAĞDAT CADDESİ KIRMIZI BEYAZ

Perfore: erkek muhabir

Bu Cumhuriyet Bayramıyla ilgili haberde İstanbul'un birçok ilçesinde ve Ankara, İzmir, Çanakkale ve Balıkesir şehirlerinde Cumhuriyet'in 88. yıl dönümü kutlamalarının nasıl geçtiği anlatılmıştır. Buruk bir bayram olmasına rağmen adı geçen yerler çok kalabalıktı.

İstanbul'da Hakkâri'de şehit olan yirmi dört askerin fotoğraflarıyla beş yüz kişilik yürüyüş oldu. Yürüyüşe katılanların yakalarında yirmi dört şehit ve Van depreminde hayatlarını kaybedenler için siyah bir kurdele vardı.

İstanbul Bağdat Caddesi ve Ankara Kızılay Meydanı'nda binlerce kişi marşlarla yürüdü. Çanakkale'de ise iki bin kişi hep bir ağızdan Atatürk'ün Gençliğe Hitabe'sini okudu. Ankara'dakiler meşalelerle Kızılay'dan Ulus'ta olan İlk Meclis binasına kadar yürüdü. İzmir ve Balıkesir ise kutlamaların yanı sıra resmi törenlerin iptal edilmesine tepkilerini de gösterdiler.

Bu haberde Cumhuriyet Bayramını simgeleyen Türk bayrakları, meşaleler ve Atatürk'ün resimleri, ilk Ulus Meclisi'nin görüntüleri geçmektedir. Türk bayrakları haberin başından sonuna kadar görüntülendi. Meşaleler 7 saniye içerisinde görüldü. Bu haberde geçen İstiklal Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nin okunması da çok önemlidir.

Resim 186: Bayrakların Görünümü

18. HABER. SPOT: TAKSİLERİN ÜSTÜNE UÇTU

Perfore: erkek muhabir

19. HABER. SPOT: 1 Çizğe 3 Kurşun

Perfore: erkek muhabir

Resim 187: Şirketin İsmi'nin Gizlenmesi

20. HABER. SPOT: YENİ KRİZİN ADI: BEYAZ

Perfore: erkek muhabir

21. HABER. SPOT: FİRARİ BOĞAYA İNFAZ

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde görüntü tekrarı mevcuttur. Görüntü, Amerikalı bir kadının çektiği özel bir videodur.

22. HABER. SPOT: DİKKAT 'KARTAL ' ÇARPAR!

Perfore: erkek muhabir

Bu haberde Rus paraşütçünün kendi çektiği bir görüntü kullanılmıştır. Alt ses; Rusça ve İngilizce sestir. Burada belirtmek için nesnelere yuvarlak içine alınmıştır. Fakat kartalın işaretlenmesine gerek yoktu, her şey zaten anlaşılmaktadır. Sağ taraftaki resimde yuvarlağın içinde paraşütçünün son kalan ipinin düştüğü işaretlenmiştir.

Resim 188: İşaretlerin Kullanımı

23. HABER. SPOT: CUMHURİYET RALLİSİ

Perfore: erkek muhabir

Cumhuriyetin 88. yılında 29 Ekim Cumhuriyet Rallisi'nde 88 klasik araba piste çıkmıştır. Bu yarışmadaki seksen sekiz arabanın içinde 1928 ve 1970 yılların modeli de mevcuttur.

Bu rallilerin yarışmasına ATV televizyon kanalının anchorman'ı Cem Öğretir ve "Otomotosport" dergisi Genel Yayın Yönetmeni Halit Bolkan da katılmıştır.

Bu yarışmaya katılan klasik arabalar Atatürk dönemini aklımıza getirmektedir. Cumhuriyet Bayramında yapılan bu yarışma Cumhuriyet Bayramında halka sunulan en güzel hediyedir.

Klasik arabalar Anıtkabir'e doğru gitmişler. Orada çelenk konulmuş ve saygı duruşunda bulunmuşlar. Hatıra olarak Anıtkabir'in önünde fotoğraf çekilmişler.

Altı saniye içerisinde iki araba üzerindeki bayrak gösterilmiştir. Anıtkabir'in önündeki bayrak üç saniye gösterilmiştir.

Resim 189: Bayrakların Görünümü

24. HABER. SPOT: PAN FLÜT EFSANESİ İSTANBUL'DA

Altı bin yıllık tarihi olan çalgı pan flütün yaşayan en büyük efsanesi Zamfir'in, Cumhuriyet Bayramı'nı kutlamak için İstanbul'a geldiği anlatılıyor haberde. En büyük pan flüt virtüözü Gheorge Zamfir'in, elli yıllık kariyeri içerisinde yüz yirmi ödül ve kırk milyondan fazla albüm satan büyük bir usta olduğu ve Zamfir'in öğrencilere pan flütü çaldığı ve öğrencilerin bu çalgının sesine hayran kaldıkları anlatılıyor haberde.

Resim 190: Bayrağın Görünümü

Bu haberde bayrak sadece bir yerde geçmiştir. O görüntü yukarıdaki resimde görülmektedir. Ayrıca sahne duvarında oyulmuş bayrak ve yıldız simgeleri de haberin süresi boyunca gözükmiştir.

2- KANAL D Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi

“Kanal D”28.10.2011

Sunucu: Serdar Cebe

Kanal D ana haber bültenlerinde Van depremi konulu haberler ağırlıklı geliyor. 28 Ekim 2011’de toplam on sekiz haberden oluşan ve haberlerin tam yarısı Van depremi konusunu içeren ana haber bültenidir. 28 Ekim 2011’de üç canlı yayın (kadın ve iki erkek muhabir) ve beş (iki kadın ve üç erkek muhabir) anonslu haber verilmektedir. Ana haber bülteni “Son Dakika” ile sona ermektedir. Fakat bu haberin görüntüsü yoktur.

Aşağıda verilen resimlerden görüldüğü gibi “Kanal D” televizyon kanalının ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekiminden (uzak plan), sonra sunucunun göğüs planına geçiş yapılmaktadır.

Resim 191: Kanal D Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan) **Resim 192:** Göğüs Plan

1. HABER. SPOT: İKİ TRAFİK POLİSİ ŞEHİT OLDU

Perfore: erkek muhabir

Resim 193: Haritanın Kullanımı

2. HABER. SPOT: 41 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

DSF haber: sunucu

Arşiv görüntü kullanılmıştır.

3. HABER. SPOT: SÜRPRİZ BULUŞMA

“KONUT”TAN CANLI – Perfore: kadın muhabir

Resim 194: Kanal D (Canlı Yayın)

4. HABER. SPOT: ÖNCE ABD’Lİ, SONRA IRAK’LI...

“Terörle mücadele trafiği. Üçlü mekanizma trafiği oldukça yoğun. İşte o trafiğin ayrıntıları” dedikten sonra arşiv ve yeni görüntülere geçiş yapılmaktadır. Canlı yayından perforeye geçiş yapılmıştır. Anonsu da aynı muhabir Seçil Özer yapmaktadır.

5. HABER. SPOT: KUTLAMALAR İPTAL

Perfore: kadın muhabir

29 Ekim mesajında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün depreme ağırlık verdiğini sunucu belirtmektedir. Çalışmaların olumsuz etkilenmemesi için Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın ziyaretlerinin iptal edildiği de söz konusu oldu. İptal kararına Ana Muhalefet’ten tepki geldi. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu “Resmi tören geçişlerini, okullarda Cumhuriyet etkinliklerini iptal etmek; Cumhuriyeti anlamamak demektir” dedi.

6. HABER. SPOT: İLK CUMA HASARLI CAMİLERDE

Perfore: erkek muhabir

Anonsta ismi yok. Konuşmaları KJ olarak çok kullanılmıştır.

Resim 195: KJ'lerin Kullanımı

7. HABER. SPOT: 108 SAAT SONRA KURTARILDI

Perfore: erkek muhabir

Fotoğraf ve yazı kullanılmıştır. Konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

8. HABER. SPOT: BAKAN EKER'İN GÖZYAŞLARI...

Perfore: erkek muhabir

Yazı kullanılmıştır.

Resim 196: Bakan Eker'in Gözyaşları

9. HABER. SPOT: ONLAR İSİMSİZ KAHRAMANLAR...

Yazı kullanılmıştır.

10. HABER. SPOT: HÜKÜMET – BDP BULUŞMASI!

Perfore: erkek muhabir

11. HABER. ERCİŞ'TEN CANLI SPOT: SAVCILAR SAHAYA İNDİ

Resim 197: Kanal D (Canlı Yayın)

“İşte Erciş'te yıkılan binalara ilişkin iddialar ve konuştuğumuz kişilerin o iddialara karşı açıklamaları” (muhabir canlı yayında). Bundan sonra canlı yayından perforeye geçiş yapılmaktadır.

12. HABER. SPOT: SORUMLULAR KİMLER? ...

Perfore: erkek muhabir

Aynı muhabir anons verdi.

“İddialara göre yıkılan binalar onun Belediye Başkanlığı döneminde yapılan binalardı. O da yalanladı.”(gerek yok)

13. HABER. SPOT: SAVCILAR HAREKETE GEÇTİ!

KAM/SPİKER: Van ve Erciş'te çadır adliyeler kuruldu. Engin de söyledi biraz önce.

KAM/SPİKER sözü bitmeden habere geçiş yapılmıştır. Haberin başı da kesilmiş.

2 anons verilmiştir.

Savcı ve memurlar. Adliye bu yüzden çadırda hizmet veriyor. (gerek yok)

14. HABER. VAN'DAN CANLI. SPOT: ARAMA KURTARMA SONA ERDİ

Resim 198: Kanal D (Canlı Yayın)

Sunucu **KAM/SPIKER**'de: "...Biraz önce de bize Azra bebeğin ölümü babasının ölüm haberi geldi. Engin verdi bunu..." Bu haberi sunarken sunucu büyük bir hata yapmaktadır. Doğrusu: **KAM/SPIKER**'de: "...Biraz önce de bize Azra bebeğin babasının ölüm haberi geldi. Engin verdi bunu..."

"Mevlana evleri getirildi. Mevlana evleri gerçekten çok ilginç. Kısa sürede kuruluyor. İçi yalıtılmış durumda, ısıtılabilir, bir aile rahatça sığıyor. İşte o evler." diyor muhabir ve canlı yayından perforeye geçiş yapılmaktadır.

SPOT: BÖLGEYE 2350 EV GÖNDERİLDİ

Perfore: erkek muhabir

4 anons verilmiştir.

15. HABER. SPOT: İYİ Kİ DOĞDUN VUSLAT!..

Perfore: erkek muhabir

Yazı var KJ olarak

16. HABER. SPOT: HASTANEDE BABAYI BEKLEDİLER

Perfore: kadın muhabir

Konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

17. HABER. SPOT: ANKARA'DAN TAM 55 TIR

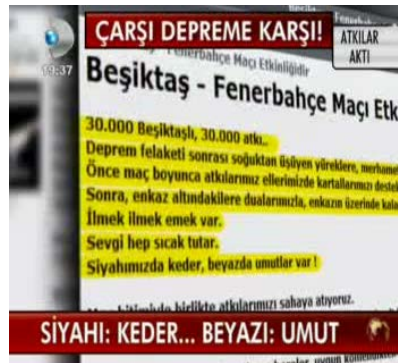
Perfore: kadın muhabir

2 anons ve yazı. Muhabirin ismi anonsta KJ olarak çıkmamaktadır. Ancak haberin sonunda çıkmaktadır.

18. HABER. SPOT: SİYAHİ: KEDER... BEYAZI: UMUT

Perfore: erkek muhabir

İnternet sitesindeki yazı kullanılmış. Fotoğraf kareleri de uygulanmıştır.

Resim 199: İnternet Sitesindeki Yazının Kullanımı

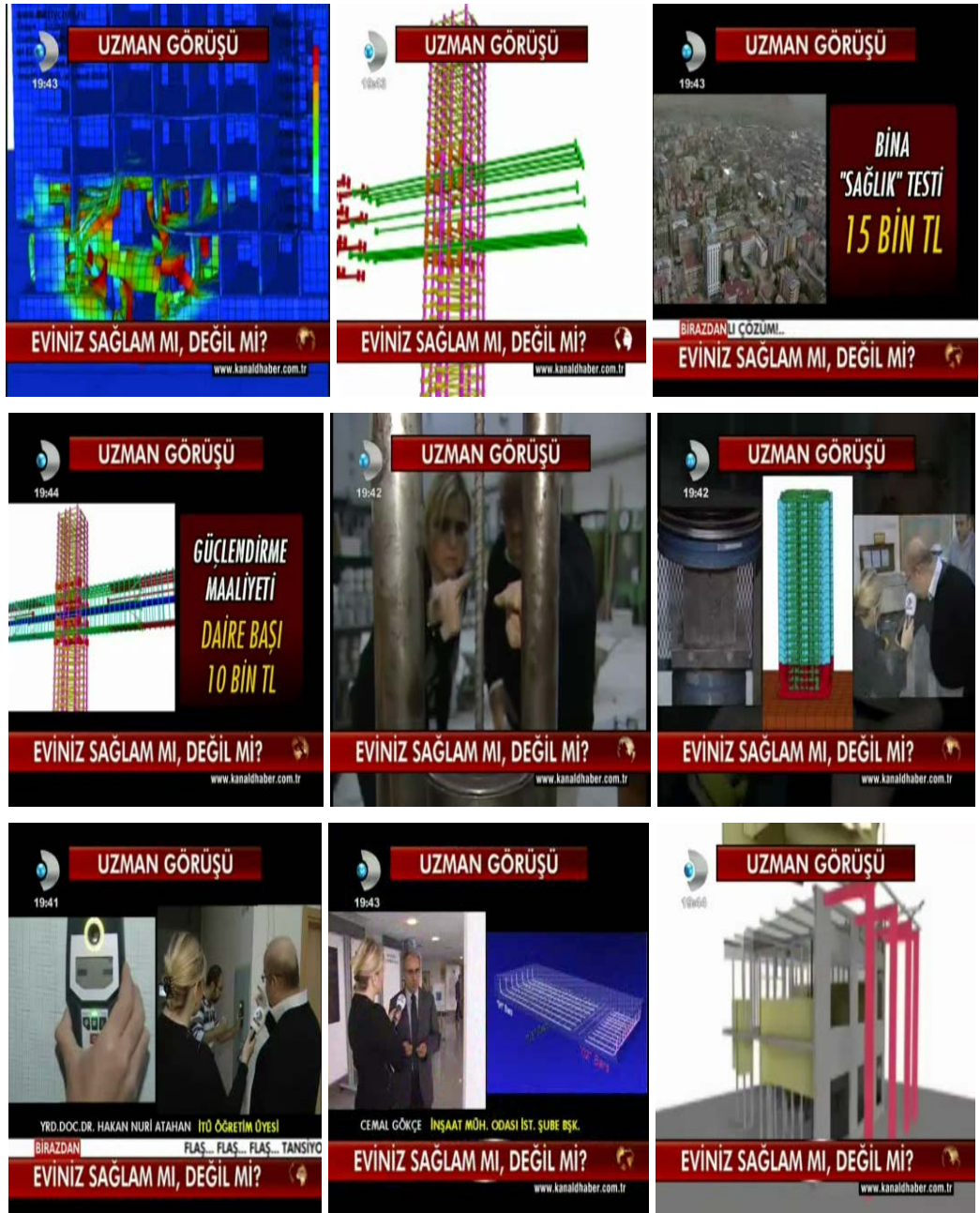
19. HABER. SPOT: BAŞBAKAN “YIKILACAK” DEDİ AMA...

Perfore: kadın muhabir

20. HABER. SPOT: EVİNİZ SAĞLAM MI, DEĞİL Mİ?

Perfore: kadın muhabir

Röportaj yapılmıştır. Grafik ve yazı kullanılmıştır. Hemen hemen tüm haber tekniği uygulanmıştır.

Resim 200: Tüm Haber Tekniklerinin Kullanımı

21. HABER. SPOT: NEDENİ BÖBREKSE ÇÖZÜMÜ VAR

Perfore: kadın muhabir

Resim 201: Yazının Kullanımı

Ana haber bülteni "Son Dakika" ile sona ermektedir. Fakat bunun görüntüsü yoktur. Bundan sonra reklam çıkmaktadır.

Resim 202: Son Dakika

“KANAL D” 29.10.2011

29 Ekim 2011 tarihinde bayram günü haber bülteninde bayram konulu dört haber sunulmaktadır. Toplam on sekiz haberden oluşan bültende Van depremi konulu altı haber vardır. 29 Ekim 2011’de iki canlı yayın (erkek ve kadın muhabir) ve üç (erkek muhabir) anonslu haber yer almaktadır.

Resim 203: Kanal D Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 204: Göğüs Plan

Ana haber bülteninin başında haber özeti verilmiştir.

1. HABER. SPOT: CANLI BOMBA! BİNGÖL’ÜN ORTASINDA PATLADI

Perfore: erkek muhabir

Yazı verilmiştir.

2. HABER. SPOT: KATIR PATLAYICI YÜKLÜYDÜ

Perfore: erkek muhabir

“Görüntüleri veremiyoruz. Ama yük funyeyle patlatıldı.” diyor muhabir. O görüntü gizlenmiş. Diğer televizyon kanalları ise katırın patlamasını da canlı gösterdiler.

3. HABER. SPOT: TAŞ...MOLOTOF...GAZ...

Perfore: erkek muhabir

2 anons verilmiştir.

4. HABER. SPOT: ŞEHİTLER TÖRENLE UĞURLANDI

Perfore: erkek muhabir

Resimler, harita, yazı uygulanmıştır.

Resim 205: “Cumhuriyetimizin 88. Yılı Kutlu Olsun!” Jeneriği

“Cumhuriyetimizin 88. Yılı Kutlu Olsun!” jeneriği çıkmaktadır. Atatürk’ün görüntüleri gösterilip, “Cumhuriyetimizin 88. Yılı Kutlu Olsun!” sözü çıkmaktadır.

5. HABER. SPOT: TÖRENLER İPTAL EDİLDİ

Perfore: erkek muhabir

Resim 206: Bayram Haberini Sunmadaki Farklılık

Haberde “Meclis’te devlet töreni vardı. Orada da buz gibi hava esti... Ankara’da hava zaten soğuktu. Buna bir de buz kesen siyasi hava eklendi. Tıpkı Anıtkabir’de olduğu gibi.”Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun Meclis’te ve Anıtkabir’de göz göze gelmediklerinden söz edilmiştir. “MHP lideri

Devlet Bahçeli de törendeydi. Ama misyahım milli kulesine girmedi Bahçeli. BDP’li Asif Kaplan da dışarıda bekledi. Yüz yüze değil, sırt sırttaydılar. ” Meclis’te CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’la tokalaşmadığından da bahsedilmiştir. Erdoğan’ın Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer ile uzun süre sohbet ettiği, Erdoğan’ın bakanların komutanların yerini işgal ettikleri için uyardığı da söz konusu oldu. Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel Başbakan ve Kılıçdaroğlu’nun arasında durduğu, ama Kılıçdaroğlu ile ne tokalaştığı, ne de selamlaştığı da, sadece Başbakanla selamlaştığı belirtilmiştir. MHP lideri Devlet Bahçeli ve BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş’ın Meclis salonunda olmadığı da haberde anlatılmıştır. Tören salonunda Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün tebrikleri kabul ederken Vietnam ve Hırvatistan Büyükelçilerinin Cumhurbaşkanı tebrik etmeyi unutmaları gülüşmelere neden olduğu da haberde geçmiştir.

Cumhurbaşkanı “Van ve çevresindeki deprem bütün Türkiye’yi çok üzmüştür, bütün milletimizi çok üzmüştür. Milletimizin bir perdenin, bir ilçesinin, bir ilinin acısı hepimizin acısı demektir. Dolayısıyla böyle bir üzüntü içerisinde yaşıyoruz. Ama 88 yıl içerisinde de Cumhuriyetin başarılarıyla da büyük bir gurur duyuyoruz.”

Cumhurbaşkanının Cumhuriyet Bayramı olan 29 Ekim’in aynı zamanda doğum gününün olduğunu da ve altmış bir yaşına geldiğini muhabir söylemiştir. Meclis Başkanı Cemil Çiçek’in törenin ardından Cumhurbaşkanı, Başkan ve Bakanlara simit ve çaydan oluşan kahvaltı verdiği de haberde anlatılmıştır.

Fotoğraf kullanılmıştır.

Resim 207: Bayram Kutlaması

6. HABER. SPOT: ONBİNLER ATA'NIN HUZURUNDA

Resim 208: Bayram Haberini Sunmadaki Farklılık

Resim 209: Bayram Kutlaması

7. HABER. SPOT: ESKİŞEHİR'DE BAYRAMI KUTLADI

Perfore: kadın muhabir

8. HABER. SPOT: CAN KAYBI 582'YE YÜKSELDİ

Canlı yayın: Engin Yılmaz

Perfore: Engin Yılmaz

2 anons, yazılar KJ olarak verilmiştir.

Resim 210: Kanal D (Canlı Yayın)

9. HABER. SPOT: PSİKOLOGLAR GÖREVDE

Canlı yayın: Fulya Soybaş (röportaj)

Resim 211: Kanal D (Canlı Yayın)

10. HABER. SPOT: AZRA BEBEK BABASINA VEDA ETTİ

Perfore: erkek muhabir

Fotoğraflar ve yazılar KJ olarak verilmiştir.

11. HABER. SPOT: YIKIM... ACI... SEVİNÇ... GÖZYAŞI...

Perfore: kadın muhabir

Yazılar verilmiştir.

12. HABER. SPOT: MEKTUPLA EL UZATILAR

Perfore: kadın muhabir

13. HABER. SPOT: VAN'A KAN BAĞIŞLADILAR

Perfore: kadın muhabir

Haber özeti verilmiştir.

14. HABER. SPOT: KAZA KRİTİK NOKTADA OLUNCA...

Perfore: erkek muhabir

15. HABER. SPOT: ABD ELÇİLİĞİNE ATEŞ AÇTI

Perfore: erkek muhabir

Dış haber

Resim 212: İşaretin Kullanımı

16. HABER. SPOT: TEREYAĞINDAN KIL ÇEKER GİBİ...

Perfore: erkek muhabir

Haberde polis kamerası ile çekilmiş bir görüntü kullanılmıştır.
Konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

17. HABER. SPOT: PAZARLIK YOK, FİYAT SABİT

Perfore: erkek muhabir

3 anons: Berat Çamyar. Arşiv de kullanılmıştır.

Resim 213: Yazının Kullanımı

18. HABER. SPOT: ÖDÜLLER SESSİZCE DAĞITILDI

Perfore: kadın muhabir

Ana haber bülteninin sonunda saatin geri alınması ile ilgili duyuru yapılmıştır.

Resim 214: Saat Değişikliği Duyurusu

“KANAL D” 30.10.2011

30 Ekim 2011’de bayram konulu sadece bir “BAYRAK... MEŞALE... MARŞ...” haberi vardır. Toplam on dokuz haberden altı tanesi Van depremi konuludur. 30 Ekim 2011’de üç canlı yayın (bir kadın, iki erkek muhabir) ve dokuz (beş kadın ve dört erkek muhabir) anons verilmektedir. Fotoğraflarla birlikte harita da kullanılmıştır. On dördüncü haberde filmde görüntüler verildi.

Aşağıda verilen resimlerden görüldüğü gibi “Kanal D” televizyon kanalının ana haber bülteninde 29 ve 30 Ekim günleri haber stüdyosunun orta mesafeli çekiminden (uzak plan) sunucunun göğüs planına geçiş yapılmaktadır.

Resim 215: Kanal D Orta Mesafeli Çekim (Uzak Plan)

Resim 216: Göğüs Plan

Resim 217: Kanal D (Canlı Yayın)

1. HABER. SPOT: YARALAR SARILMAYA ÇALIŞIYOR

Perfore: erkek muhabir

2 anons: Fulya Soybaş

3 anons: Engin Yılmaz

Resim 218: Yazının Kullanımı

Yazı kullanılmıştır.

2. HABER. SPOT: ATALAY, SON DURUMU ANLATIYOR

Van'dan canlı yayın: Fulya Soybaş

Resim 219: Kanal D (Canlı Yayın)

3. HABER. SPOT: ACILAR DA, ARTÇILAR DA DİNMEDİ

Perfore: erkek muhabir, Fulya Soybaş – muhabir

4. HABER. SPOT: GÜL GÖZYAŞLARINI TUTAMADI

Perfore: erkek muhabir.

Resim 220: Ağlatan Kareler

5. HABER. SPOT: ŞARKILAR DEPREMZEDELER İÇİN

Perfore: kadın muhabir

2 anons: Damla Turgutlu; Kameraman: Mehmet Çakırlar

6. HABER. SPOT: MAYINLI TUZAK: 4 KİŞİ YARALANDI

Perfore: erkek muhabir

Fotoğraf, harita ve arşiv görüntüsü kullanılmıştır.

Resim 221: Haritanın Kullanımı

7. HABER. SPOT: TARLADA 88 “KELEŞ” BULUNDU

Perfore: erkek muhabir

Konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

8. HABER. SPOT: K. IRAK'A TAMPON BÖLGE UYARISI

Perfore: erkek muhabir

Ahaber'e Dış İşler Bakanı Ahmet Davutoğlu konuştu.

Resim 222: Haritanın Kullanımı

Resim 223: AHABER'den görüntü

9. HABER. SPOT: “MİLLET RUHUNU” ÖVDÜ...

Perfore: erkek muhabir

10. HABER. SPOT: CANLI BOMBANIN ÜSTÜNE ATLADI

Perfore: erkek muhabir

Fotoğraf var ve konuşmalar KJ olarak kullanılmıştır.

11. HABER. SPOT: BAYRAK... MEŞALE... MARŞ...

Perfore: erkek muhabir

Resim 224: Bayrakların Kullanımı

12. HABER. SPOT: KILIÇDAROĞLU’NDAN MEKTUP VAR

Ankara’dan canlı yayın: İrem Ağaoglu

Resim 225: Kanal D (Canlı Yayın)

13. HABER. SPOT: AYNI AİLEDEN 5 KİŞİ ÖLDÜ

Perfore: erkek muhabir

14. HABER. SPOT: ÖLÜMDEN DÖNDÜ, ŞOKA GİRDİ

Perfore: erkek muhabir

Diziden görüntü kullanılmıştır. Konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

15. HABER. SPOT: ATEŞ AÇTI, 3 KİŞİYİ YARALADI

Perfore: erkek muhabir

Konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

16. HABER. SPOT: YOK BÖYLE KURBAN PAZARI

Perfore: erkek muhabir

4 anons: Berat Çamyar

17. HABER. SPOT: UCUZLUK PAZARINA RAĞBET VAR

Perfore: kadın muhabir

Anons: Yasemin Doğan, kameraman: Arda Sevimli

18. HABER. SPOT: ZOMBİLER İSTANBUL'DA

Perfore: erkek muhabir

KAM / SPİKER: “Dün gece İstanbul’u zombiler bastı. Michael Jackson’u anmak için sabaha...gün aydınlanmadan Ortaköy’de toplandılar. 259 zombi dünyayla aynı anda dans etti.” Sunucu “sabaha” sözünü yanlış söyleyip, biraz durakladıktan sonra gün aydınlanmadan diye kelimeyi düzeltti.

19. HABER. SPOT: VAN İÇİN ROCK!...

Canlı yayında Damla Turgutludur. “Buraya gelenler hem burada keyifli bir ortamda şarkıcıları dinleyebilecekler, hem de Van’a bir umut ışığı yapacaklar.” Muhabir bu cümleyi söylerken “keyifli bir ortamda” kelimelerini duraklayarak 3 kere tekrarladı.

3- SHOW TV Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi

“SHOW TV” 28.10.2011

Resim 226: SHOW TV (Orta Mesafeli Çekim)

Resim 227: Bel Planı

Resim 228: SHOW HABER Jeneriği

Yukarıdaki resimlerden görüldüğü gibi, uzak mesafeli çekimden bel planına geçiş yapılmaktadır. Sunucu ayakta haberi sunar. Bu, “SHOW TV” televizyon kanalının haber sunma özelliğidir. Sonraki günler için de çekimlerin aynı halde başlanması ve benzer şekilde devam edilmesi görülmektedir.

Show TV televizyon kanalının ana haber bülteninde DSF haber yoktur. 28 Ekim 2011 tarihinde bayan muhabir  haberde perforede, ayrıca iki haberde de bayan muhabir anons yapmaktadır. Toplam on dokuz haberden oluşan haber bülteninin çoğ Van depremi konusundadır (on iki haber). Bayram konulu haber yoktur. 28 Ekim

2011'de üç canlı yayın (bir kadın ve iki erkek muhabirler) ve üç anonslu haber (iki kadın ve bir erkek muhabir) sunulmaktadır.

**1. HABER. SPOT: OSMANİYE'DE ÇATIŞMA / 2 TRAFİK POLİSİ
ŞEHİT OLDU**

Perfore: erkek muhabir

Resim 229: SHOW TV (Göğüs Plan)

**2. HABER. SPOT: KCK OPERASYONU / ANAYASA PROFESÖRÜ
GÖZALTINDA**

Perfore: erkek muhabir

Resim 230: SHOW TV (Bel Plan)

3. HABER. DEPREM ACISIYLA 29 EKİM / TÖRENLER İPTAL

Ankara'dan canlı yayın: Funda Tuna Görey

Resim 231: SHOW TV (Canlı Yayın)

4. HABER. SPOT: UMUTLAR TÜKENİYOR

Erciş'ten canlı yayını, muhabir Uras Benlioğlu sunmaktadır. Haberde sunucu sözünü bitirmeden canlı yayında muhabir Uras Benlioğlu sözünü erkenden söylemeye başlamaktadır.

Resim 232: SHOW TV (Canlı Yayın)

Tekrar haber özeti gösterildi.

5. HABER. SPOT: 575 ÖLÜ, 2 BİN 608 YARALI

Perfore: erkek muhabir

Muhabirin konuşmasında geçen rakamlar KJ olarak verilmiştir. Fotoğraflar kullanılmıştır. Birinci anonsu Burak Ersemiz, ikinci anonsu da Uras Benlioğlu sunmuştur. Gül'ün Deprem mesajı verdiği anlatılmaktadır. Diğer televizyon kanalları "Bayram mesajı" olarak adlandırıyorlarsa, "SHOW" televizyon kanalı "Deprem mesajı" olarak isimlendirmektedir. Bir haber 5-6 haberi içermektedir. Bu 5-6 haber diğer televizyon kanallarında ayrı ayrı haber olarak verilmektedir.

6. HABER. SPOT: 108 SAATLİK MUCİZE! 13 YAŞINDAKİ FERHAT'IN DURUMU İYİ

Perfore: erkek muhabir

Konuşmalar Kj olarak verilmiştir.

7. HABER. SPOT: İMDAT'IN MUCİZESİ 102 SAAT

Perfore: kadın muhabir

8. HABER. SPOT: EĞİTİM NEFERLERİNE VEDA

Perfore: erkek muhabir

Muhabir Sevda Güneş anonsu verdi. Fotoğraflar kullanılmıştır.

9. HABER. SPOT: VAN'DA TOPRAK YANİYOR

Perfore: erkek muhabir

Muhabir Serkan Kaya iki kere anons verdi.

10. HABER. SPOT: ERCİŞ'TE TOPRAK YANIYOR

Muhabir Serkan Kaya Erciş'ten canlı yayına çıktı.

Resim 233: SHOW TV (Canlı Yayın)

Haber özeti verilmiştir.

11. HABER. SPOT: KAVGA VE YAĞMA! YARDIM DAĞITIMINDA OLAY

Perfore: erkek muhabir

12. HABER. SPOT: AZRA BEBEK YETİM KALDI

Perfore: erkek muhabir

Konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

13. HABER. SPOT: DEPREM VERGİSİ TARTIŞMASI

Perfore: erkek muhabir

14. HABER. SPOT: MUCİZE ADIM ADIM GELDİ

Perfore: kadın muhabir

Haberde Akut kamerasından enkazda kurtarma gösterildi.

15. HABER. SPOT: ENKAZ EKMEK KAPISI OLDU

Perfore: erkek muhabir

Muhabir Sevda Güneş iki kere anons verdi.

16. HABER. SPOT: DEPREM KOLİSİ NASIL HAZIRLANIR?

Perfore: erkek muhabir

“SHOW” televizyon kanalında Ali Kırca'nın sunduğu “Siyaset Meydanı” programında konuşan Kızılay Genel Müdürü Ömer Taşlı deprem kolisinin nasıl hazırlanması gerektiğini anlatmıştır. Programdan görüntü verilmiştir. Muhabir 2 kere anons vermiştir. Muhabirin ismi haberde hiç verilmemektedir.

17. HABER. SPOT: SİYASET MEYDANI SESLERİ OLDU

Perfore: kadın muhabir

Bu haberde de “SHOW” televizyon kanalında Ali Kırca'nın sunduğu “Siyaset Meydanı” programından görüntüler verilmiştir. Programın konusu deprem idi. Gelen konukların konuşmaları verilmiştir. İzleyiciyi daha çok etkilemek amacıyla müzik verilmiştir. Sanatçı Şebnem Ferah'ın şarkıyı söylemesi de gösterilmiştir.

18. HABER. SPOT: KIZILAY EL ATTI

Perfore: erkek muhabir

Ali Kırca'nın kendisinin 4 gün önce röportaj yaptığı bir haberdir. Sokakta kalan aile ile kendisi gidip konuştu. “Siyaset Meydanı” programından sonra Kızılay Genel Müdürü ile ailenin yaşadığı yere gittiler. Kızılay Genel Müdürü ailenin geçici bir konuta geçeceğini söyledi. Muhabir Burak Ersemiz anons verdi.

19. HABER. SPOT: MİLYONER FİLMİ GERÇEK OLDU

Perfore: erkek muhabir.

Filmden görüntüler mevcuttur.

29.10.2011

Resim 234: SHOW TV (Orta Mesafeli Çekim)

Resim 235: Boy Planı

29 Ekim 2011 tarihinde iki haberde bayan muhabir ise, diğerklerinde erkek muhabirlerdir. Ayrıca bayram günü olmasına rağmen bayram töreninin iptal edilmesi konusundaki sadece bir haber vardır. Toplam on dokuz haberden altı tanesi Van depremi konuludur. 29 Ekim 2011’de iki canlı yayın (erkek muhabirler) ve altı (iki kadın ve dört erkek muhabir) anonslu haber verilmektedir.

1. HABER. SPOT: KADIN CANLI BOMBA HAVAYA UÇTU

Van’dan canlı yayına muhabir Burak Ersemiz çıkmaktadır.

Resim 236: Göğüs Plan

Resim 237: SHOW TV (Canlı Yayın)

2. HABER. SPOT: UMUTLAR TÜKENDİ

Erciş'ten canlı yayına muhabir Serkan Kaya çıkmaktadır.

Resim 238: SHOW TV (Canlı Yayın)

3. HABER. SPOT: BURUK BAYRAM

Perfore: erkek muhabir

Resim 239: SHOW TV Bayram Haberinin Sunumu

Konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

Resim 240: Bayrak Görüntüsü

4. HABER. SPOT: KADIKÖY'DE 29 EKİM COŞKUSU

İstanbul'dan canlı yayına muhabir Barış imen ıkmaktadır.

Resim 241: SHOW TV (Canlı Yayın)

5. HABER. SPOT: TÖRENSİZ 29 EKİM / CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA

Perfore: erkek muhabir

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün sözleri KJ olarak verilmiştir.
Diğer televizyon kanallarında bahsedilenlerin aynısı anlatıldı.

6. HABER. SPOT: BİNGÖL'DE CANLI BOMBA DEHŞETİ

Perfore: erkek muhabir

Haberde konuşmalar KJ olarak verilmiştir.

7. HABER. SPOT: DİYARBAKIR KARIŞTI

Perfore: erkek muhabir

8. HABER. SPOT: KATIR BOMBASI

Perfore: erkek muhabir

9. HABER. SPOT: ŞEHİT POLİSLERE VEDA

Perfore: erkek muhabir

Resim 242: Bayrağın ve Atatürk Fotoğrafının Monitörde Görünmesi

10. HABER. SPOT: 593 ÖLÜ, 2 BİN 608 YARALI

Perfore: erkek muhabir

3 ANONS: 2 erkek

Resim 243: Haberde Yazının Kullanımı

11. HABER. SPOT: GECE ÇOK SOĞUK

Perfore: erkek muhabir

3 anons verildi

**12. HABER. SPOT: AZRA YETİM KALDI / BABASI
KURTARILAMADI**

Perfore: kadın muhabir

Fotoğraf gösterilmektedir. Anons mevcuttur.

13. HABER. SPOT: “İMDAT VE FERHAT / MUCİZELER KONUŞTU

Perfore: erkek muhabir

14. HABER. SPOT: TARLADA ÇUKURLAR, GÖLDE KABARCIKLAR

Perfore: kadın muhabir

2 anons: erkek muhabir

15. HABER. SPOT: ENKAZ UMUTLARI OLDU

Perfore: kadın muhabir

Anons uzundur.

16. HABER. SPOT: HEDEFTEKİ ADAM KONUŞTU

Perfore: erkek muhabir

17. HABER. SPOT: İŞTE KRİZ ÇÖZEN SİSTEM

Perfore: erkek muhabir

Anonsu muhabir Uras Benlioğlu yapmaktadır.

18. HABER. SPOT: VURULMA ANI

Perfore: erkek muhabir

Dış haberdir.

Resim 244: İşaretin Kullanımı

19. HABER. SPOT: KURBAN PAZARINDAN SON FİYATLAR

Perfore: erkek muhabir

4 kere anons yapılmıştır.

20. HABER. SPOT: DEVLETİN ZİRVESİ DÜĞÜNDE

Perfore: erkek muhabir

21. HABER. SPOT: THY VİTES BÜYÜTTÜ

Perfore: erkek muhabir

Ana haber bülteninin sonunda saatin geri alınmasıyla ilgili duyuru yapılmıştır.

Resim 245: Saatin Değişikliği İle İlgili Duyuru

30.10.2011

Resim 246: SHOW TV (Orta Mesafeli Çekim)

Resim 247: Diz Planı

30 Ekim 2011 tarihinde bayan muhabir sadece bir haberde vardır. Ayrıca toplam on dokuz haberin yedisi Van depremine özel hazırlanmıştır. Sadece bir tanesi bayram kutlaması konuludur. 30 Ekim 2011'de canlı yayın ve anonslu haber yoktur.

Ana haber bülteninin başında haber özetleri verilmiştir.

1. HABER. SPOT: VAN HALA SALLANIYOR

Resim 248: SHOW TV (Canlı Yayın)

2. HABER. SPOT: DEPREM YASASI DEĞİŞİYOR

Perfore: erkek muhabir

3. HABER. SPOT: SAVCILAR HAREKETE GEÇTİ

Resim 249: SHOW TV (Canlı Yayın)

4. HABER. SPOT: BURUK KUTLAMA

Perfore: erkek muhabir

Resim 250: SHOW TV (Bayram Kutlaması)

5. HABER. SPOT: CANLI BOMBA KURBANLARINA TÖREN

Perfore: erkek muhabir

6. HABER. SPOT: TERÖR KANA DOYMUYOR

Perfore: erkek muhabir

7. HABER. SPOT: ACIDA 7'NCİ GÜN

Perfore: erkek muhabir

Resim 251: SHOW TV (Anons)

8. HABER. SPOT: SAVCILAR ENKAZ BAŞINDA

Perfore: kadın muhabir

Resim 252: SHOW TV (Anons)

9. HABER. SPOT: İLK ŞEFKAT ELİ SAĞLIKÇILARDAN

Perfore: erkek muhabir

Resim 253: SHOW TV (Anons)

10. HABER. SPOT: VAN DİKEN ÜSTÜNDE

Perfore: kadın muhabir

Resim 254: SHOW TV (Röportaj)

11. HABER. SPOT: VAN İÇİN ROCK

Perfore: erkek muhabir

12. HABER. SPOT: DEPREMZEDEN ÖRNEK DAVRANIŞ

Perfore: erkek muhabir

13. HABER. SPOT: SURIYE'DE KAN DURMUYOR

Perfore: erkek muhabir

14. HABER. SPOT: 5 KİŞİLİK AİLE YOK OLDU

Perfore: erkek muhabir

15. HABER. SPOT: HORMON İĞNESİ, ÇİMENTOLU SU...

Kurban Bayramına hazırlık haberidir.

Resim 255: SHOW TV (Anons)

16. HABER. SPOT: ŞİDDETLİ KAR CAN ALDI: 3 ÖLÜ

Perfore: erkek muhabir

17. HABER. SPOT: ZEYTİNYAĞI DEDEKTİFLERİ

Perfore: erkek muhabir

Resim 256: SHOW TV (Anons)

18. HABER. SPOT: 8 GÜN SU ALTINDA YAŞADI/CUMHURİYET BAYRAMINDA REKOR

Perfore: erkek muhabir

19. HABER. SPOT: YERLİ MALI MOTOSİKLET

Perfore: erkek muhabir

Anons mevcuttur.

SONUÇ

İletişim çağının temel kavramı haberle ilgili yaklaşımlar, teknolojinin gelişmesi ve sosyolojik değişimlerle birlikte gün geçtikçe çeşitlenmektedir. Özellikle teknolojinin evrimi haber kavramını bilinen kalıpların dışarısına itmiştir.

Enformasyon akışının hızlandığı 21. yüzyılda haberle ilgili dün bilmediğimiz, fakat bugün bildiğimiz haber yerine “an ve an” bilgi akışının sağlandığı, sürekli hale gelen haber akışı görülmektedir. Üstelik bu bilgi akışı teknolojinin imkânlarıyla neredeyse her ortamdan anında haber kaynağının bizzat kendisinden alınan şekliyle hedef kitleye ulaştırılmaktadır. Bu ve benzeri ya da şu an için bilmediğimiz ama yakın gelecekte bizi daha da şaşırtacak gelişmelerin ışığında haber odağında akademik çalışmalara devam edilmiştir.

Haber; “bir olaydır”, “bir gerçektir”, “bir üründür”, “yeni bir bilgidir”, “bir mesajdır” gibi tanımlanmaktadır. Haberın bir ürün olduğunu ifade eden görüşe göre, haberın doğal bir olgu olmadığı belirtilmiştir. Haberın endüstriyel bir ürün olduğunu ifade eden bu yaklaşım, medya ağının ekonomik ve bürokratik yapısının bu görüşe şekil verdiği gözlenmiştir. Belli kesimlerin ilişkilerinin şekil verdiği haberın doğal bir olgu olmadığı, gerçekliğin ve doğallığın bu ilişkiler ağında üstün gelen değerler olduğu belirtilmiştir.

Bu araştırmada Kazakistan’daki ve Türkiye’deki ana haber bültenlerinde ulusal bayram örnekleri karşılaştırılmıştır. Üç bölümden oluşan çalışmanın ilk bölümünde televizyon haberleri üzerine kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. İkinci bölümde Kazakistan’da ve Türkiye’de haber bültenlerinin tarihsel gelişimi, televizyon kanallarının tarihçeleri ve televizyon yayıncılığını düzenleyen kanunlar ele alınmıştır.

Üçüncü bölümde ise iki ülkenin televizyon kanallarının ana haber bültenlerindeki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konmuştur. Kazakistan’daki ve Türkiye’deki televizyon kanallarının ana haber bültenlerini sunum şekilleri, haberde kullanılan çekim ölçekleri, ana haber bültenleri süreleri ve haber süreleri araştırılmıştır.

Kazakistan ve Türkiye televizyon yayıncılığı ile ana haber bültenlerini karşılaştırmak kolay değildir, çünkü Türkiye Cumhuriyeti 89 yaşındadır. Hatta bu sene

90. yıl dönümünü kutlayacaktır. İki ülkede de özel televizyon kanallarının aynı yılda kurulmasına rağmen Türkiye televizyon yayıncılığı Kazakistan'a göre daha gelişmiş durumdadır.

Kazakistan bağımsız bir ülke olmadan önce 70 yıl SSCB ülkesiydi. 22 Mart 1951 tarihinde Sovyetlerde, 15 Birlik Cumhuriyeti'nin hepsine ortak ve Moskova'dan yayını yürüten SSCB Merkez Televizyonu kuruldu. Kazakistan'da ise Kazak televizyonu 8 Mart 1958 tarihinde yayına başlamıştır. Ayrıca Kazakistan televizyon yayıncılığı Rusya'yı, Türkiye ise Amerika'yı örnek almaktadır.

Kazakistan'da sadece Kazak dilinde yayın yapan "Kazakistan" televizyon kanalı vardır. "Kazakistan" televizyon kanalı tamamıyla Kazak dilinde yayın yapmaya 1 Eylül 2011 tarihinde başlamıştır. Diğer tüm televizyon kanalları ise iki dilde yayın yapmaktadır. Bunun sebebi Kazakistan nüfusunun % 30'unu Rusların oluşturmasıdır.

"Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Hakkında" Kazakistan Cumhuriyeti'nin 18 Ocak 2012 tarihinde kabul ettiği yasaya göre, Kazakistan'ın Kazak dilindeki radyo ve televizyon programlarının haftalık süresi diğer dillerdeki radyo ve televizyon programların süresi ile eşit olmalıdır. Ne var ki radyo ve televizyon kanalları bu yasanın gereğini yerine getirmemektedirler. Kazak dilindeki konserler ve programlar gece geç saatlerde ekrana gelmektedir.

Yasaya göre, Kazak dilinde altyazılı olarak yayımlanan programlar devlet dilindeki yayınlardan sayılmayacaktır; çünkü altyazı dublaj ve çeviri değildir. Öte yandan, Kazakistan televizyon programlarında, özellikle dizi ve filmlerde altyazı kullanımı yaygınlaşmıştır. Kazakistan'ın Rus kitle iletişim araçları söz konusu yasa uygulamalarını özgürlüğün kısıtlanması olarak kabul etmektedir.

Kazakistan'ın ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekimden (uzak plan) "Kazakistan'ın Bağımsızlığına 20 Yıl" jeneriği çıkmaktadır. Ancak sonra sunucunun göğüs planına geçiş yapılmaktadır. Türkiye'de ise ana haber bülteni başlar başlamaz haber stüdyosunun orta mesafeli çekimden (uzak plan) doğrudan sunucunun göğüs planına geçiş yapılmaktadır. Özellikle göğüs planı, Kazakistan ve Türkiye'deki ana haber bültenlerinde sıklıkla kullanılmaktadır.

Haber bültenlerinde kullanılan logolara bakıldığında, Kazakistan'daki televizyon kanallarının logoları ekranın sağ köşesinde iken Türkiye'deki televizyon kanallarının logoları ekranın sol köşesinde çıkmaktadır. Çalışmanın örneklemeine dâhil edilen Türk televizyon kanallarında yalnızca ulusal bayramlarda ekranın sağ tarafında Atatürk fotoğrafı ve Türk bayrağı yer almaktadır. Kazakistan'daki televizyon kanallarında ise bayram öncesi, bayram ve bayram sonrasındaki günlerde televizyon kanalının logosu üzerinde "Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nün 20. Yıldönümü" logosu çıkmaktadır. "Kazakhstan" televizyon kanalında ise bu logo belirli aralıklarla gözükmektedir.

Kazakistan'ın devlet ve özel televizyon kanallarının ana haber bültenleri Türkiye'nin devlet televizyon kanalı TRT'yle benzer özellikler taşımaktadır. Kazakistan örneğindeki ana haber bültenlerinde haberlerde önem sırası dikkate alınmaktadır. Başta siyaset olmak üzere yurtiçi ve yurtdışı haberler, ekonomi, eğitim, bilim, sosyal, kültürel ve spor haberleri ekrana gelmektedir. Yurtiçi ve yurtdışı haberler ülkedeki ve dünyadaki haberleri içermektedir. Aşırılıkları içermeyen haberler izleyicilere moral vermektedir. Farklı alanlarla ilgili haberler ise eğitici işlevi yerine getirmektedir.

Türkiye'nin özel televizyon kanallarının ana haber bültenleri ise magazin ağırlıklıdır, resmi nitelikteki yurtiçi ve yurtdışı haberlerine çok nadir rastlanmaktadır. Uluslararası haberler olsa bile magazine yönelik haberler seçilmektedir. Türkiye'de şiddet, cinayet, suç, kaza, çatışma, ölüm, hayvanlar, ünlü veya siyasetçinin özel hayatları gibi konular haber bültenlerinde yer almaktadır. Özellikle ya da boşanmış eşini veya sevgilisini kıskançlıktan öldürme gibi cinayet konularına sıkça rastlanmaktadır.

Ayrıca üzüntü ve acı veren haberlerin sayısı da çoktur. Türkiye'de cenazeden görüntüler ve yakınına kaybedenlerin acıları gösterilmektedir. Bu haberler izleyicilere ve özellikle vefat edenin akrabalarına üzüntü verir. Kazakistan'ın ana haber bültenlerinde adı geçen konular ele alınmamaktadır ve gözyaşları gösterilmemektedir. Deprem ve deprem dolayısıyla bayram törenlerinin iptal edilmesi konuları dışında Türkiye'de gündemde olan haber konuları arasında üçüncü sırayı terör almaktadır.

Türkiye örneğindeki televizyon kanalları müzikler, resimler, sesler, işaretler ve yazılar gibi teknik unsurları ayrı veya birlikte kullanarak haberin aktarımını

gerçekleştirmiştir. Türkiye televizyon kanallarında hemen hemen tüm teknik unsurlara başvurulduğu açıkça görülmüştür.

Ciddi haber sunum tarzı TRT televizyon kanalına aittir. Bu tarzı Kazakistan televizyon kanalları da tercih etmektedir.

Kazakistan televizyon kanallarının ana haber bültenlerinin reytingine göre ilk sırada olan “KTK” televizyon kanalının ana haber bültenleridir. “KTK” haberleri habercilik ilkelerine tam anlamı ile uymaktadır. Özellikle tarafsızlık, gerçeklik, anlamlılık ve kesinlik gibi haberin niteliklerinin hepsi haberlerinde mevcuttur.

“KTK” televizyon kanalının ana haber bültenlerinin sunum tarzı Türkiye’ye benzemektedir. Fakat ağırlıklı olarak daha çok olumsuz haber konularından oluşmaktadır ve eleştiri yapılmaktadır. Haberlerin tümünün olumsuz olması da izleyicinin depresyona girmesine neden olabilir. “Khabar” ve “Kazakhstan” devlet televizyon kanallarının ise ana haber bültenleri daha çok olumlu haberleri içermektedir.

Türkiye ana haber bültenlerinde konuşmalar anlaşılmasına rağmen yazılar çok sık kullanılmaktadır, Kazakistan’da ise çok nadir kullanılmaktadır. Kazakistan’da karakter jeneratörü (KJ) olarak sadece konuşan kişinin adı-soyadı ve unvanı verilmektedir. Türkiye’de KJ olarak ileride sunulacak haberlerin duyurusu ve tek cümleden oluşan haberlerin çok kısa özetleri de sunulmaktadır. Türkiye’de KJ’ler göze çok çarpmaktadır ve izleyicinin dikkatini çekmek amacıyla sıcak renk olan kırmızı kullanılmaktadır.

Spotlara bakıldığında, Türkiye’de bunların tüm televizyon kanallarında uygulandığı görülmektedir. Fakat Kazakistan’da sadece “Kazakhstan” televizyon kanalında uygulanmaktadır. Beyaz alt bandının üzerinde siyah renkli yazılar mevcuttur.

Jenerikler ise Kazakistan’da “Kazakistan’ın Bağımsızlık Günü’nün 20. yıl dönümü” jeneriği olarak çıkmaktadır. O jenerikten sonra Kazakistan’ın Bağımsızlığı ile ilgili haberler toplanmıştır.

Türkiye ana haber bültenlerinde Kazakistan’a göre resimler de çok sık kullanılmaktadır. Canlı yayındaki sunum şekilleri ise iki ülkede farklıdır. Türkiye’de canlı yayınlar Kazakistan’a göre daha çok uygulanmaktadır. Türkiye’de aynı anda iki

canlı yayın farklı şehirlerden gerçekleştirilmektedir, sonra ikisi sırayla canlı yayında haberi sunmaktadır. Kazakistan'da canlı yayın az uygulanmaktadır. Çünkü canlı yayın için modern teknik donanımların olması gerekmektedir. Kazakistan'da onların yetersizliğinden ve bütçenin az olmasından dolayı canlı yayın çok gerçekleştirilememektedir.

Haberlerin içinde DSF (doğal ses fonda) haberler Kazakistan'da daha çok kullanılmaktadır. Türkiye'de ise perfore, anonslu haber ve canlı yayın çok kullanılanlar arasındadır. Türkiye'de flaş haberler çok yaygındır. Türkiye haberlerinin içerisinde müzik haberin konusuna göre uygulanmaktadır. Özellikle izleyicide gerilim, heyecan, trajedi, üzüntü ve ümitsizlik duygularını yaratacak müzikler kullanılmaktadır.

Anchorman'lık bilindiği gibi spikerin habere yorum ekleyerek sunmasıdır. "Anchorman"lık Türkiye ana haber bültenlerinde spikerlerin kullandığı bir yöntemdir. "Anchorman" olarak herkesçe tanınmış olan Türk spikerler vardır: Uğur Dündar, Ali Kırca ve rahmetli Mehmet Ali Birand. Fakat artık Uğur Dündar ve Ali Kırca da "anchormanlık"ı bırakmışlardır. Belki ileride ana haber bültenlerinde görebiliriz. Kazakistan'ın hafta içi programlarında anchorman'lık yoktur. Kazakistan'da anchorman'lık sadece hafta sonu yayınlanan haber analizi programında yaygındır.

Kazakistan ve Türkiye hafta sonu haber programlarında, özellikle haber formatlarında çok büyük bir farklılık vardır. Kazakistan'da hafta sonunda, cumartesi veya pazar günleri haber analizi gösterilmektedir. Hafta sonu haber analizi programında hafta içinde geçen önemli olaylarla ilgili olan haberler hafta içi haberlerine göre daha ayrıntılı bir şekilde sunulmaktadır. Spikerlerin de haberi sunum şekilleri hafta içi ana haber bültenlerine göre tamamıyla değişmektedir. Türkiye'de ise hafta sonu ana haber bültenleri daha erken saate alınmaktadır ve daha çok magazine yönelik ve eğlenceli bir format öne çıkmaktadır.

Sunuculuk bakımından değerlendirildiğinde Kazakistan'ın KTK televizyon kanalının hafta içi ana haber bültenlerini iki sunucu, yani kadın ve erkek sunucunun birlikte sunduğu görülmektedir. Türkiye'deki ana haber bültenlerinde sadece tek sunucu vardır. Kazakistan'ın haber analizi içeren programını tek kişi sunmaktadır. Türkiye'de

hafta içi haber programlarını sunan spiker, hafta sonu haber programlarını sunmamaktadır.

Ulusal bayram konusuna gelince, iki ülkede de ulusal bayrama büyük önem verildiği görülmektedir. Araştırmada video kayıtların tarihinin 2011 olarak seçilmesinin en önemli nedenlerinden biri, Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nün 20. yıl dönümü olmasıdır. Ana haber bültenlerinde iki ülkedeki bayram coşkusu açıkça hissedilmektedir. Özellikle Türkiye'deki ulusal bayramlarda bayrağın kullanılması çok yaygındır. Kazakistan'da bayrağın her yerde kullanılması yasak olduğundan dolayı sadece resmi yerlerde ve bayram günleri göze çarpmaktadır.

Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü'nün 20. yıl dönümü büyük bir coşkuyla kutlanmıştır. Kazakistan'ın dört bir yanında konserler, sergiler ve anıtların açılışı gibi pek çok etkinlik düzenlenmiştir. Hatta fabrikaların açılışı ve çocukların dünyaya gelmesi de Bağımsızlık Günü'ne verilen bir hediyedir. Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü denildiğinde, halkın aklına Kazakistan Cumhuriyeti'nin kurucusu ve Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in ismi gelmektedir.

Bayrak, arma ve Kazakistan marşı gibi ulusal sembollerin dışında Kazakistan'ın ulusal sembolleri şunlardır: Altın Adam, "Bağımsızlık" anıtı, Orta Asya parsı, Bayterek, Samurık efsanevi kuşu, "Han Şatır" ticaret ve eğlence merkezi. Bazıları hatta Kazakistan'ın bir markası haline dönüşmüştür. Bu semboller parada, pulda, logoda ve başka önemli yerlerde de kullanılmaktadır. Kazakistan örneğindeki televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde adı geçen sembollerden en çok "Bağımsızlık" anıtı, sonra Bayterek, daha az Altın Adam, Orta Asya parsı, Samurık efsanevi kuşu, "Han Şatır" ticaret ve eğlence merkezi gösterilmiştir.

Türkiye'de ise 29 Ekim 2011 tarihinde Van ve Erciş'te olan depremden dolayı bayram törenleri ve resepsiyon iptal edildi. Depremden dolayı haberlerde bu konu ağırlıklıydı. Türk halkı "Van için Tek Yürek" oldu. Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Van depreminden sonra milletin, bir kez daha kardeşlik duygularının ne kadar güçlü olduğunu gösterdiğini, araya sokulmaya çalışılan ayrılık ve düşmanlık çabalarına birbirini kucaklayarak, yanıt verdiğini belirtti. Haberlerde Depremin simgesi "Azra Bebek" olmuştur. Azra Bebek; 47 saat sonra enkaz altından sağ çıkarılan 14 günlük

mucize bebektir. 2012 yılında Azra bebek 1 yaşına geldiğinde de haberlerin konusu olmuştur. Depremdeki mucizeler ve kayıplar, enkaz altındaki çalışmalar, çadır problemleri ve depremzedelere yapılan yardımlar gibi konular bayram konusuna göre daha önemli haberler olarak yer almıştır.

Bayram törenlerinin iptal edilmesine rağmen Türkiye'nin birçok şehrinde bayram kutlamaları yapılmıştır. İnsanlar Anıtkabir'de toplanmıştı, İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Bursa ve Çanakkale gibi şehirlerde halk, bayramı kutlamak için meydanlara çıkmıştır. Bayram törenlerinin iptal edilmesine rağmen Türkiye'deki haberlerde Kazakistan'a göre daha çok bayrak göze çarpmaktadır. Bayrak; ulusal bayramın simgesidir ve onun Türkiye'de daha çok kullanıldığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

TÜRKÇE KİTAPLAR

- ARHAN, Faruk, DEMİRER, Temel vb. **Medya Eleştirisi ya da Hermes'i Sorgulamak** (2.basım), Öteki Matbaası, Ankara, 1999.
- ASLAN, Kemal, **Değişen Teknolojiler ve Habercilikte İstihbarat**, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 2008.
- ASLAN, Kemal, **Haberim Var!** Anahtar Yayınları, İstanbul, 2003.
- ASLAN, Kemal., **Haberin Yol Haritası**, Anahtar Kitaplar Yayınevi, Ankara, 2009.
- ATABEK, Gülseren Ş. ve ATABEK, Ümit, **Medya Metinlerini Çözümlemek: İçerik, Göstergebilim ve Söylem Çözümleme Yöntemleri**, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2007
- Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, C.II**
- AVŞAR, Zakir, ÖNGÖREN, Gürsel, **Radyo ve Televizyon Hukuku**, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara, 2003.
- BERGER, Arthur Asa, **Kitle İletişiminde Çözümleme Yöntemleri**, (Çev.: D. Güler), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1993.
- Bilgi Toplumunda Kamu Medya Hizmeti**, RTÜK, Ankara,2007.
- BİLGİN, Nuri, **Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi: Teknikler ve Örnek Çalışmalar**, 2.baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2006.
- BURTON, Graeme,**Görünenden Fazlası: Medya Analizlerine Giriş** (İngilizce'den Çev.: Dinç N.), Alan Yayıncılık, İstanbul, 1995.
- HOVLAND, I. Carl, WEISS, Walter, "Kaynağın Güvenilirliği ve Haberleşmenin Etkinliği", **Kitle Haberleşme Teorilerine Giriş**, (Çev.: Ünsal Oskay), 5. Baskı, Der Yayınları, İstanbul,2000.
- CERECİ, Sedat, **Haber ve Röportaj Tekniği**, Şubat Kitabevi Yayınları, Ankara, 2005.
- CİHAN Haber Ajansı ve Reklamcılık A.Ş., **Haber Estetiği** (İlkeler/Standartlar), CİHAN Haber Ajansı ve Reklamcılık A.Ş., İstanbul, 2009
- ÇAPLI, Bülent, TUNCEL, Hakan (Editörler); **Televizyon Haberciliğinde Etik**, Pazarlama San. ve Tic. Ltd. Şti., Ankara, 2010.

- ÇAPMAN, Nedim, **Kitle Haberleşmesi**, Etiket Matbaası, İzmir, 1970.
- DALDAL Enver, **Haberleşme Kuramları ve Uygulamaları**, Ders Kitabı, Bornova: İlker Matbaası, İzmir, 1978.
- DEMİR, Müge, **Sağlık Haberleri ve Medya Gerçeği**, Nobel Yayın Dağıtım TİC. LTD.ŞTİ., Ankara, Ekim 2010.
- Derleyen: KÜÇÜKERDOĞAN, Bülent, **Televizyon ve ... Ütopya** Yayınevi, Ankara, 2009.
- DİLEKLEN, Taner, **5N-1K Televizyon Haberciliği: Haberi Seçme, Toplama, Yapma ve İzletme Teknikleri**, Okumuş Adam Yayınları, İstanbul, 2005.
- DURDUN, Çiler, **TV Haberlerinde İdeoloji**, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2001.
- EDGAR, Andrew, "Nesnellik, Yanlılık ve Hakikat", **Medya ve Gazetecilikte Etik Sorunlar**, (Çev.: Nurçay Türkoğlu), Ed: Andrew Belseyand Ruth Chadwick, Ayrıntı, İstanbul, 1998.
- ERDOĞAN, İrfan, **Dünyanın Çarpık Düzeni Uluslararası İletişim**, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1995.
- ERGÜL, Hakan, **Televizyonda Haberin Magazinellesmesi**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2000
- ERKAN, Yüksel, HALİL, İbrahim Gürcan, **Habercinin El Rehberi (Soru ve Örneklerle Haber Toplama ve Yazma Kural ve Teknikleri)**, Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Eskişehir, 2001
- FEJES, Fred, "Eleştirel Kitle İletişim Araştırması ve Medya Etkileri: Yok Olan İzleyici Sorunu", **Medya, İktidar, İdeoloji**, Bilim ve Sanat, Ankara, 2005.
- GİRGİN, Atilla. **Gazeteciliğin Temel İlkeleri**, Der Yayınları, İstanbul, 2008.
- GİRGİN, Atilla, **Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etiği**, İnkılâp Yayınları, İstanbul, 2000.
- GÖNENÇ, Özgür, **"Haberde Çarpıtma"**, 2th. International Symposium Communication in the Millenium, İstanbul, 2004.
- İŞİK, Metin, ERDEM, Ayhan, (Editörler), **Tüm Yönleriyle Medya ve İletişim**, Eğitim Kitabevi Yayınları, Konya, 2008.

- İÇEL, Kayıhan, ÜNVER, Yener, **Kitle Haberleşme Hukuku: Basın, Radyo-Televizyon, Sinema-Video, İnternet** (Yenilenmiş 6.bası), Beta Basım A.Ş., İstanbul, 2005.
- İLKİZ, Fikret, “Gazetecinin Haber Kaynağını Açıklamama Hakkı”, **Habercinin El Kitabı: Medya, Etik, Hukuk**, Derleyen: Sevda Alankuş, IPS İletişim Vakfı Yayınları, İstanbul, 2003.
- İNAL, M. Ayşe, **Haberi Okumak**, Timuçin Yayınları, İstanbul, 1996.
- İSPİRLİ, Muhammet, **Medya Gerçeği ve Haberciler**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2000.
- KAPTAN, Ali, **1927’den Günümüze Anılarla Radyo-Televizyon**, Maltepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, İstanbul, 2002.
- KELSEY, Gerald., **Televizyon Yazarlığı**, (Çev.: Bahar Öcal Düzgören), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2001.
- Kitle Haberleşmesi** (Mass Communication), Çeviren: Nedim Çapman, Etiket Matbaası, İzmir, 1970.
- KONGAR, Emre, **Konsantremi Bozma! Medya ve Medyatik Türkçe Notları** (3.basım), Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999.
- KOVACH, Bill, ROSENSTİEL, Tom, **Gazeteciliğin Esasları**, (Çev.: Serdar Göktaş), ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık ve İletişim A.Ş., Ankara, 2007
- MATELSKİ, Marilyn, **Televizyon Haberciliğinde Etik**, (Çev.: Bahar Öcal Düzgören), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1996.
- Medya Politikaları, **Türkiye’de Televizyon Yayıncılığının Dinamikleri**, (Derleyenler Kejanlıoğlu B., Çelenk S., Adaklı G.), İmge kitabevi, Ankara, 2001.
- METE, Mehmet, **Televizyon Yayınlarının Türk Toplumuna Üzerindeki Etkisi**, Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1999.
- MUTLU, Erol, **İletişim Sözlüğü (Gözden Geçirilmiş Dördüncü Basım)**, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara, 2004.
- GÖKÇE, Orhan, **İçerik Analizi, Kuramsal ve Pratik Bilgiler**, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2006.
- ORHON, E. Nesih, **Televizyon Haber Programı Yapımı**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2005.

- ORHON, E. Nesih, “**Değişim Değeri Açısından Televizyon Haberi**” **Teknolojik ve İdeolojik Boyutuyla Metalaşan Televizyon Haberleri**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2004.
- DEMİR, Ömer ve ACAR, Mustafa, **Sosyal Bilimler Sözlüğü**, Vadi Yayınları, Ankara, 2002.
- ÖKSÜZ, Süheyla, **Küreselleşmede Nasıl Bir Medya Düzeni!...** Star Ajans Matbaacılık, Ankara, 2003.
- ÖZDEMİR, Sadi., **Medya Emperyalizmi ve Küreselleşme**, TİMAŞ Yayınları, İstanbul, 1998.
- ÖZER, Ömer, **Eleştirel Haber Çözümlemeleri**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Eskişehir, 2009.
- ÖZER, Ömer, **Liberal Basın Anlayışı: Objektif Habercilik İdeali, Haber Değerliliği ve Gazetecilik Etiği**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2008.
- ÖZER, Ömer, **Yetiştirme Kuramı: Televizyonun Kültürel İşlevlerinin İncelenmesi**, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 2004.
- ÖZGEN, Murat, ‘Türkiye’de Televizyon Yayıncılığı Olgusu ve Toplumsal Etkileri’, **Tüm Yönleriyle Medya ve İletişim**, Eğitim Kitabevi Yayınları.
- PARSA, Seyide, **Televizyon Estetiği**, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İzmir, 1994.
- PARSA, Seyide, **Televizyon Haberciliği ve Kuramları**, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 1993.
- POYRAZ, Bedriye, **Haber ve Haber Programlarında İdeoloji ve Gerçeklik**, Ütopya Yayınları, Ankara, 2002
- RİGEL, Nurdoğan, **İleti Tasarımında Haber**, Der Yayınları, İstanbul, 2000.
- SADULLAH, Çebi, **Haberi Anlamak**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2002.
- SAĞANAK, Mehmet, **Medya-Politik**, Eti Kitapları, İstanbul, 1996.
- SARMAŞIK, Jale, **Radyo ve Televizyon Yayınlarının Denetim Yöntemleri**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1993.
- SEVERİN, Werner J. ve TANKARD, James W., Çev.: A. Atıf Bir ve N. Serdar Sever, **İletişim Kuramları**, Kibele Sanat Merkezi, Eskişehir, 1994

- SHOEMAKER, Pamela – REESSE, Stephen D, “İdeolojinin Medya İçeriği Üzerindeki Etkisi”, **Medya Kültür Siyaset**, Der. Süleyman İrvan, Ark Yayınları, Ankara,1997.
- ŞEKER, Mustafa, **Televizyon Haberciliği**, Sel-Ün Vakfı Yayınları, Konya, 1999.
- ŞEMSİ Belli, **Bâbîâli Bâbîâdi 1908 – 1988 Türkiye’de Basın Rezaletleri**, Birinci cilt, İstanbul, Kağrı Yayınları, Basım tarihi belli değil, s.96.
- TEKİNALP, Şermin, UZUN, Ruhdan, **İletişim Araştırmaları ve Kuramları**, BETA Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2006.
- THOMPSON, B. John, **Medya ve Modernite** (Çev.: Öztürk S.), Kırmızı Yayınları, İstanbul, 2008.
- TOKGÖZ, Oya, **Temel Gazetecilik**, (beşinci baskı), İmge Yayınları, Ankara, 2003.
- Türkçe Sözlük**, Hazırlayan: Şükrü Haluk Akalın ve başkaları, Türk Dil Kurumu, 11.baskı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2011.
- UĞURLU, Faruk, ÖZTÜRK, Şerife, **Türkiye’de Televizyon Haberciliği: Özel Televizyon Kanallarının Getirdikleri**, Tablet Kitabevi, Konya, 2006.
- ULUÇ, Güliz, **Küreselleşen Medya: İktidar ve Mücadele Alanı, Olanaklar - Sorunlar – Tartışmalar**, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 2003.
- UYGUÇ, Ünal., GENÇ Ali, **Radyo Televizyon Haberciliği**, Avcıol Basım-Yayın, İstanbul, 1998.
- WOLF, Schneider-Paul, JOSEF, Raue, **Gazetecinin El Kitabı**, (Çev.: Işık Aygün), Konrad Adenauer Vakfı, Ankara, 2000.
- YAVUZ, Şahinde, (Derleyen) **Medya ve İzleyici: Bitmeyen Tartışma**, Vadi Yayınları, Ankara, 2005.
- YALÇIN, Akdoğan, **Görsel İktidar**, İnsan Yayınları, İstanbul, 1995.
- YAZICI, Ali Nihat, **Kamu Yayın Kurumları ve Yeniden Yapılanma**, TRT Eğitim Dairesi Başkanlığı, Ankara,1999.
- YENGİN, Hülya, **Ekranın Büyüsü: Batıda Değişen Televizyon Yayıncılığının Boyutları ve Türkiye’de Özel Televizyonlar**, Der Yayınevi, İstanbul, 1994
- YÜKSEL, Erkan ve GÜRCAN, H. İbrahim, **Haber Toplama ve Yazma**, Tablet Yayınları, Konya, 2005

ZEYTİNLİ, Murat, **Uluslararası Haber Dengesizliği**, Rebel Yayıncılık, İstanbul, 1997.

KANUNLAR

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunu (17 Mart 1981)/Türkiye.

RTÜK (Radyo Televizyon Üst Kurulu).**3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları hakkında Kanun Yönetmelikler ve Tebliğler**, Ziraat Bankası Matbaası, Ankara, 1996.

RTÜK (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu) **3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları hakkında Kanun**, Ankara, 2008.

Türk Bayrağı Tüzüğü

BİLDİRİLER, BÜLTENLER

VI. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, **Medya ve Geleneksel Kültür**, Seksiyon Bildirileri, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2002.

X. Yerel Medya Eğitim Semineri (20-21 Şubat 2004 Kayseri) Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Ankara, 2004.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Kent Bülteni, Nisan 2012.

ERİNÇ, Orhan, “Gazeteci-Haber Kaynağı İlişkileri”, **II. Yerel Medya Eğitim Semineri 11-13 Haziran 1998 Trabzon**, Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayınları, Ümit Yayıncılık, Ankara, 1998.

RTÜK, **Yayıncılığın İdari ve Teknik Boyutu Eğitim Semineri**, Emin Maltaş, İzin ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı Başkan Yardımcısı.

TRT 1992 Genel Yayın Planı, TRT Basın ve Yayın Müdürlüğü Yayınları, No: 237, Ankara, 1992.

TRT Genel Yayın Planı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, 1998.

Yerel Medya Eğitim Seminerleri, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Ankara, 2001.

DER: **Medya ve İzleyici: Bitmeyen Tartışma**, Vadi Yayınları, Ankara, 2000.

YABANCI KAYNAKLAR

- AMANDOSOV, Tauman, **Sovyet Jurnalistikasının Teorisi men Pratikası**, Daur Yayınları, Almatı, 1978.
- BAKENOVA, Gulnara., **Televideniye Kazakhstana: Vçera i Segodnya**, Almaty, 2000.
- BARLIBAYEVA, Saule, **Televideniye v Mire i v Kazakhstane**, Kazakh Üniversitesi, Almaty, 2007.
- BARMANKULOV, Marat., **Televidenie: Den'gi ili Vlast'?** Sanat, Almaty, 1997.
- BARMANKULOV, Marat, **Vozmojnosti Kosmiçeskogo Televideniya**, Karina, Almaty, 1993.
- BAYMUHANOV, Baurjan., **Televiziyalık Taldamalık-Saraptamalık Habar Erekselikteri**, Q.Jubanov Aqtöbe devlet üniversitesi, Aqtöbe, 2006.
- BEKETOVA, L.K, **Organizatsionno-Ekonomiçeskiy Mehanizm Obşestvennogo Televideniya**, Daur, Almaty, 1996.
- CALİLOV, Albert, (Editör) **Praktiçeskaya Jurnalistika v Kazakhstane**, "MediaNet" Uluslararası gazetecilik merkezi, Almatı, 2006.
- CALİLOV, Albert, (Editör) **Qazaqstan Jurnalisterinin Tajiribesinen** (Çev.: Aljanıva, Ş.), "MediaNet" uluslararası gazetecilik merkezi, Almatı, 2008.
- CROWLEY, David, HEYER, Paul, **Communication in History; Technology, Culture, Society**, Pearson Education, Inc., Boston, 2003.
- Edited by BRİGGS A. & COBLEY P., **The Media: An İntroduction** (2nd Edition), Pearson Education Lmd., London, 2002.
- FRED, Sibert, WİLBUR, Schramm, TEODOR, Piterson, **'Çetire Teorii Pressi'**, National Press İnstitute RAPIC, 'VATRİUS', Moskova, 1998.
- FRÜH, Werner, **Inhaltsanalyse. Theorie und Praxis 5., Überarbeitete Auflage**, Konstanz: UVK, 2001.
- HARTLEY, John, **Communication, Cultural And Media Studies: The Key Concepts**, Routledge, London & New York, 2002.
- HOUGH, George A. 3rd., **News Writing**, Houghton Mifflin Company, Boston, 1988.
- KOZIBAYEV, Sagımbay K., **Mass-Medya: Sözlük-kılavuz**, Ekonomika, Almatı, 2007.

- KUZNETSOV, G.V., **TV-Jurnalistika: Kriterii Professyonalizma**, RİP-Holding, Moskova, 2003.
- Media. Vvedeniye**, YUNITİ-DANA, Moskova, 2005.
- MEYER, William H., **Transnational Medya and Third World Development; The Structure and Impact of Imperialism**, New York, Westport, Connecticut, Greenwood Press, London, 1988.
- OMAŞEV, Namazalı, (Editör). **Qazaq Teledidarı**, 2-cilt, Al-Farabi Kazak Devlet Üniversitesi, Taymas basımevi, Almatı, 2008.
- ORLOVA, V., **Global'nye Teleseti Novosteyna İnformatsionnom Rinke**, RİP-Holding, Moskova, 2003.
- POZNYAKOVA, Svetlana, **'Novosti. Janr. Kompozitsiya'**, Praktičeskaya Jurnalistika v Kazakhstane, Mejdunarodny Tsentr Jurnalistiki 'MediaNet', Almatı, 2006.
- ROGER, Fowler, **Language In The News**, Routledge, London, 1991.
- ROGERS, Everett M., **'The Empirical and Critical Schools of Communication Research'**, In Communication Yearbook 5, edited by Michael Burgoon, NJ: Transaction Books, New Brunswick, 1982.
- SAMARTSEV, Oleg, **Tvorçeskaya Deyatelnost' Jurnalista**, Akademiçeskiy Proekt, Gaudeamus, Moskova, 2009.
- SARUHANOV, Valerii, **Azbuka Televidenya**, Aspekt, Press, Moskova, 2003.
- SCHUDSON, Michael, **'The Sociology of News Production Revisited' Mass Media and Society**, (Edited by James Curran) Arnould Books, New York, 1996
- SEİB, Philip M., **GOİNG LİVE: Getting the News Right in a Real-Time, Online World**, Lanham, Boulder, Rowman&Littlefield Publishers, Inc., New York, Oxford, 2001.
- STOVALL, James Glen. ,**Journalism: Who, What, When, Where, Why and How**, Pearson Education, Inc., Boston, 2005.
- ŞAMAKAYULI, Kuandık., **Jurnalistikalık Akparat: Teoriyalık, Praktikalık Maseleler**, Karagandy, 1998.
- 'Tauelsizdik Şejiresi'**, Dulati Taraz Devlet Üniversitesi, Taraz, 2011.
- Telenovosti: Sekrety Jurnalistikogo Masterstva**, (Referat knigi İ.Fenga "Telenovosti, Radyonovosti", Sent-Pol, 1985), Moskova, 1997.

- Televizyonnnaya Jurnalistika**, (Redaktsionnaya kollegiya Kuznetsov G., Tsvik V., Yurovski A.), Yüksek Okul, Moskova, 2002.
- The Missouri Group: Brian S. Brooks, George Kennedy, Daryl R. Moen, Don Ranly, **News Reporting and Writing**, St. Martin's Press, New York, 1985.
- TSVIK, Valeriy, **Televizionnaya Jurnalistika**, YUNITİ-DANA, Moskova, 2011.
- TURSIN, Qudaybergen, **Qazaq Telejurnalistikası: Qalıptasu, Damu Problemaları**, Avtoreferat, Almatı, 2006.
- TURSIN, Qudaybergen, **Qazaq Teledidarı: Tarih pen Tagılım**, "Dijital Medya Asia", Almatı, 2008.
- VOSHOBOYNIKOV, Yakov, YUR'YEV, Valerii., **Jurnalist i İnformatsiya**, Moskova, 1993.
- YOPP, Jan Johnson, McAdams Katherine C., **Reaching Audiences; A Guide to Media Writing** (3rd Edition), Pearson Education, Inc., Boston, 2003.

YABANCI KANUNLAR

- 267-II sayılı Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Bayramlar Hakkında Kanunu** (13 Aralık 2001).
- 4 Haziran 2007 tarihindeki 258 sayılı **"Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Devlet Simgeleri Hakkında"** Kazakistan Cumhuriyetinin Anayasal Kanunu.

YABANCI BİLDİRİ, BÜLTENLER

- DAN Berkowitz, **'Who Sets The Media Agenda? The Ability of Policymakers to Determine News Decisions'**, J. David Kenamer (der.), PublicOpinion, The Press and Public Policy içinde, Praeger, Westport, 1992.

İNTERNET SİTELERİ

- KEJANLIOĞLU, Beybin, **'Radyo TV Yayıncılığı Siyaseti'**,
<http://eski.bianet.org/diger/arastirma222.htm>; (erişim tarihi: 15.06.2012)

http://ansiklopedi.turcebilgi.com/1961_Anayasas%C4%B1_maddeleri_-_Notlar;

(erişim tarihi: 20.05.2012)

<http://www.atv.com.tr>

[http://www.atv.com.tr/programlar/atv-ana-haber/hakkinda;](http://www.atv.com.tr/programlar/atv-ana-haber/hakkinda) (erişim tarihi: 14.04.2013)

<http://www.cnnturk.com>

[http://www.habergazete.com/haber-detay/1/18967/Atv-Kime-Satildi-2013-04-13.html;](http://www.habergazete.com/haber-detay/1/18967/Atv-Kime-Satildi-2013-04-13.html)

(erişim tarihi: 12.04.2013)

<http://www.kanald.com.tr/>

RTÜK web sitesi,

[http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=80775e05-caec-4a48-bac5-](http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=80775e05-caec-4a48-bac5-39fd6375da3b)

39fd6375da3b, (erişim tarihi: 15.01.2013)

<http://www.showtvnet.com>

<http://www.startv.com.tr/>

[http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm,](http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm) (erişim tarihi: 24.01.2013)

YABANCI SİTELER

‘İTERFAKS-KAZAKHSTAN’ Haber Ajansı, (erişim tarihi: 09.01.2013)

CHANDLER, Daniel, “**Notes on the Construction of Reality in TV News**

Programmes”, (Çev.rimiçi) [http://www.aber.ac.uk/media/Modules/TF33120/news.html,](http://www.aber.ac.uk/media/Modules/TF33120/news.html) (erişim tarihi: 14.05.2012)

[http://astanatv.kz/p/aboutchannel.html,](http://astanatv.kz/p/aboutchannel.html) (erişim tarihi: 09.04.2012)

[http://bnews.kz/ru/page/search?query=%D0%A1%D0%A2%D0%92&where=news&yt1=,](http://bnews.kz/ru/page/search?query=%D0%A1%D0%A2%D0%92&where=news&yt1=) (erişim tarihi: 15.01.2012)

[http://kazakh.orgfree.com/index.php?dn=article&re=print&id=28,](http://kazakh.orgfree.com/index.php?dn=article&re=print&id=28) (erişim tarihi: 25.03.2011)

[http://ktk.kz/kz/about/channel/,](http://ktk.kz/kz/about/channel/) (erişim tarihi: 10.07.2012)

[http://old.kaztrk.kz/rus/home/corporation/,](http://old.kaztrk.kz/rus/home/corporation/) (erişim tarihi: 25.03.2011)

[http://prg.kz/;](http://prg.kz/) ИС ПАРАГРАФ (erişim tarihi: 25.05.2013)

[http://satsis.info/catchanell,](http://satsis.info/catchanell) (erişim tarihi: 29.01.2012)

[http://stv-online.kz/o_nas/,](http://stv-online.kz/o_nas/) (erişim tarihi: 04.03.2012)

http://tengrinews.kz/kazakhstan_news/janaozen-stanet-odnim-iz-pervyih-gorodov-v-kazahstane-s-tsifrovyim-televideniem-214854/, (erişim tarihi: 28.05.2012)

[http://tengrinews.kz/kazakhstan_news/Kazradyo ve televizyon-ohvatit-tsifroy-ostavshiesya-regionyi-k-kontsu-2013-goda-231824/](http://tengrinews.kz/kazakhstan_news/Kazradyo_ve_televizyon-ohvatit-tsifroy-ostavshiesya-regionyi-k-kontsu-2013-goda-231824/), (erişim tarihi: 10.04.2012)

http://tengrinews.kz/kazakhstan_news/prezident-kazahstana-podpisal-zakon-oteleradioveschani-206261/, (erişim tarihi: 02.05.2013)

<http://www.egemen.kz/9578.html>, (erişim tarihi: 25.03.2011)

http://www.kazakistan.kz/rus/televizyonkanal/program_archive, (erişim tarihi: 25.03.2011)

<http://www.ktk.kz/ru/live/>, (erişim tarihi: 25.03.2011)

www.31.kz

www.era-tv.kz

www.kazakistan.kz

www.kaztrk.kz

www.khabar.kz

www.ktk.kz

www.ntk.kz

MAKALELER

- GÖNENÇ, Aslı Yapar, 'Medya ve Haber', **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, 2002, sayı:14.
- FEVZİ, Kahraman, 'Habercilik ve Ajanslar', **Yeni Türkiye 12**, Yeni Türkiye Medya Hizmetleri, Ankara, 1996.
- GÜZ, Nurettin, '**Türk Basımında Gündem Oluşturma**', Yeni Türkiye 12, Yeni Türkiye Medya Hizmetleri, Ankara, 1996.
- MAHMUT, Mutman, '**Televizyonu Nasıl Sorgulamalı**', Toplum ve Bilim Dergisi, No: 67, Birikim Yayıncılık, Ankara, 1995.
- PEKMAN, Cem, **Yeni Türkiye**, Sayı:2. 1996.
- ŞAKİR, Süter, '**Habercilik**', **Yeni Türkiye 12**, Yeni Türkiye Medya Hizmetleri, Ankara, 1996.

VAKUR, Kayador, '1970'lerden Günümüze TRT', **Bilim Ütopya Dergisi**, Temmuz, Sayı:121, İstanbul, 2004.

YABANCI MAKALELER

Aldagı 20 Jilda Kazakhstan Budan da Biyik Dengeyge Koteriledi, **'RADYO VE TELEVİZYON' dergisi**, №1, Aralık, Astana, 2011.

BEYSENULY, Berik. "Studiyada – Zeyin Alipbek". **"Jas Alaş" gazetesi**. №27, 03.03.2001

GALİASKAROVA Saule, 'Epoha Cifrovogo Veşaniya', 'Kazradyo ve televizyon' A.Ş. Yönetim Kurulu'nun Başkanı Abay Kadraliyev ile söyleşi, **'RADYO VE TELEVİZYON' dergisi**, №1, Aralık, Astana, 2011.

"Era" Telearnasy. "Bizge 3 jıl". (2006). № 1 (1) Temmuz.

'Kemel Keleşek Bagıtında', **'RADYO VE TELEVİZYON' dergisi**, №1, Aralık, Astana, 2011.

MENDEKE, Amirhan, "Bul kay arna? Bul – "Elarna!" **"Kazak Edebiyatı" gazetesi**. №11 (2745), 15.03.2002.

MEYRAMKIZI Aliya, 'Dialektika Prorıva', Kazakistan Cumhuriyeti'nin Haberleşme ve Enformasyon Bakanı A.K. Jumagaliyev ile söyleşi, **'RADYO VE TELEVİZYON' dergisi**, №1, Aralık, Astana, 2011.

RONALD N. Jacobs, "Producing The News, Producing The Crisis: Narrativity, Televisionand News Work", **Media, Culture and Society**, sayı: 18, 1996.

SALİYEV, Serik. "Ultık Arna Ult Müddesin Murat Tutady". **"Egemen Kazakhstan" gazetesi**. 29.01.2003.

TEZLER

ABASIYANIK, Pemra Gözübüyük, **1990 Sonrasında Türkiye'de Özel Televizyon Kuruluşları ve Sorunları**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1995.

- ATİK, Abdulkadir, **Türkiye’de Özel Televizyon Haberciliğinde Eğlendiren Bilgi (İnfotainment) Süreci ve Örnek Program SHOW TV Ana Haber Kuşağı**, Yayınlanmış Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2006.
- BAL, Enes, **Televizyon Haberciliğinde Magazinleşme Olgusu: TRT, NTV ve SHOW TV Örneği**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı, Konya, 2007.
- BALCI, E., **Kütle İletişimi ve İdeoloji: Kamuoyu Oluşturma Sürecinde Televizyon Haber Bültenleri**, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Kırıkkale, Şubat, 2000.
- CANOĞLU, Leyla, **Haberlerin, Haber Programların İzlenme Oranları ve Etki Değerlendirilmesi**, Yayınlanmamış Üst Kurul Uzmanlık Tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara, 2000.
- CANBULAT, Olcay, **‘Televizyon Haber Yayıncılığında Terörizm Olgusu: TRT – 1, ATV Ana Haber Bültenlerinin Karşılaştırılması’**, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo-Televizyon Anabilim Dalı, İzmir, 1996.
- COŞKUNSERÇE, Sevgi, **Haber ve Yorumların İzleyicide Bıraktığı Etki, Yayınlanmamış Üst Kurul Uzmanlık Tezi**, Radyo Televizyon Üst Kurulu, İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2000.
- ÇELEBİ, Aykut, **Gazetelerin Haber Oluşturma ve Gündem Belirleme İşlevlerine Eleştirel Bir Yaklaşım**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Anabilim Dalı, Ankara, 1990.
- DOĞANAY, Hatice Gül, **Terör Haberleri ve Yorumları, Yayınlanmamış Üst Kurul Uzmanlık Tezi**, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara, 2003.
- GÜRSOY, Ayşe Bilge, **TRT ve BBC’nin Anahaber Bültenlerinin Kamu Haberciliği Açısından Karşılaştırmalı Analizi**, Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul, 1999.
- ÖZDOĞAN, Cemalettin, **Haber-İzleyici Ölçümü İlişkisi (TV Ana Haber Bültenlerinin İzlenme Payı/Oranı Açısından Değerlendirilmesi, İzleyici Ölçüm Sonuçlarının Güvenilirliği ve Kamuoyu Üzerindeki Etkileri)**, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, İzmir, 1996.

- TÜZÜNER, Şölen, Haber ve Yorumun Birbirinden Ayrılması ve İhlaller, Yayınlanmamış Üst Kurul uzmanlık tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara, 2000.**
- ÜSTÜNDAĞ, Ali, Televizyon Haberciliğinde Kalite Arayışı ve Tüketici Hakları, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Genel Gazetecilik Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1997.**
- YILMAZ Sıdıka, Televizyon Haberciliğinde Türkiye Örneği – TRT Star 1 Haber Yayıncılığının Karşılaştırılması, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir, 1993.**

EKLER

EK 1:

TÜRK BAYRAĞI KANUNU

Kanun Numarası	: 2893
Kabul Tarihi	: 22/9/1983
Yayımlandığı R. Gazete	: Tarih: 24/9/ 1983 Sayı: 18171
Yayımlandığı Düstur	: Tertip: 5 Cilt: 22 Sayfa: 599

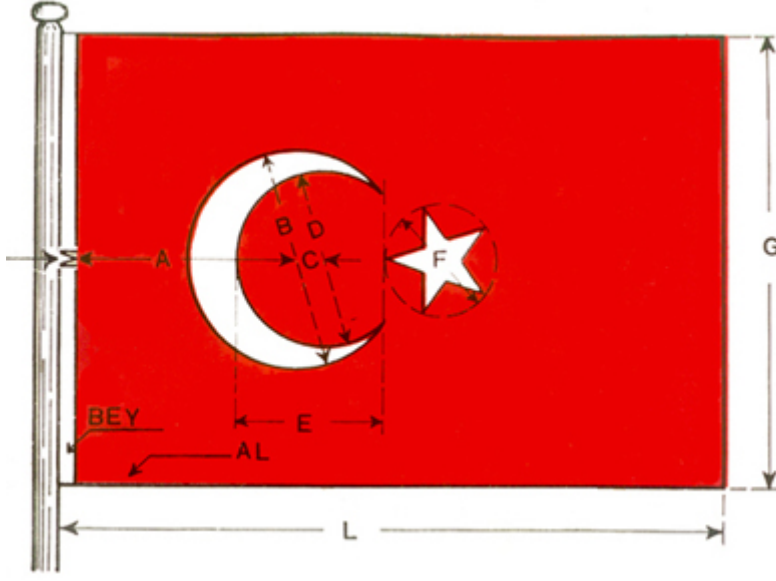
Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı Türk Bayrağının şekli, yapımı ve korunması ile ilgili esas ve usulleri belirlemektir.

Bayrağın Şekli ve Yapımı

Madde 2 - Türk Bayrağı, bu Kanuna ekli cetvelde gösterilen şekil ve oranlarda olmak kaydıyla beyaz ay - yıldızlı albayraktır.

Bayrak ile özel bayrakların (sembolik bayrak, özel işaret, flama, flandra ve fors) standartları, hangi kumaş ve maddelerden yapılacağı tüzükte gösterilir.

G	Genişlik		
A	Dış ay merkezinin uçkurluktan mesafesi	1/2	G
B	Ayın dış dairesi kutru	1/2	G
C	Ayın iç, dış merkezleri arası	0,0625	G
D	Ayın iç dairesinin kutru	0,4	G
E	Yıldız dairesinin ayın iç dairesinden olan mesafesi	1/3	G
F	Yıldız dairesi kutru	1/4	G
L	Boy	1 1/2	G
M	Uçkurluk genişliği	1/30	G
	Not: Bayrak genişliği ne olursa olsun (G) emsali değişmez.		

Bayrağın Çekilmesi ve İndirilmesi

Madde 3 - Bayrak, kamu kurum ve kuruluşlarıyla yurt dışı temsilciliklerine ve kamu kuruluşlarıyla gerçek ve tüzelkişilerin deniz vasıtalarına çekilir. Yurt içinde ve yurt dışında yetkililerin araçlarına takılır.

Bayrak çekilirken ve indirilirken tören yapılır. Bayrak törenlerinin gereken biçimde yapılmasından o mahaldeki yetkili amirler sorumludur.

(Değişik : 14/7/1999 - 4409/1 md.) Kamu kurum ve kuruluşlarında Türk Bayrağı sürekli çekili kalır.

(Değişik : 14/7/1999 - 4409/1 md.) Bayrağın; nerelerde daimi olarak çekilmeyeceği, hangi kapalı yerlere konulacağı, nerelere fon olarak takılacağı veya asılacağı, kamu kurum ve kuruluşlarından başka yerlerde ne zaman ve nasıl çekileceği, Türk Silahlı Kuvvetleri yüzer birliklerinde ve Türk Bandıralı ticaret gemilerinde Bayrak çekme ve indirme zamanları ile Bayrak çekilirken ve indirilirken yapılacak törene ilişkin hususlar, tüzükte gösterilir.

Bayrağın Yarıya Çekilmesi

Madde 4 - Türk Bayrağı, yas alameti olarak 10 KASIM'da yarıya çekilir. Yas alameti olmak üzere Bayrağın yarıya çekileceği diğer haller ve zamanı Başbakanlıkça ilân edilir.

Bayrağın Selâmlanması

Madde 5 - Çekilmesi ve indirilmesi esnasında veya tören geçişlerinde Bayrak, cephe alınarak selâmlanır.

Bayrağın Örtülebileceği Yerler

Madde 6 - Türk Bayrağı, Cumhurbaşkanlığı yapmış kişilerin, şehitlerin ve tüzükte belirlenecek asker ve sivil kişilerin cenaze törenlerinde bunların tabutlarına, açılış törenlerinde ATATÜRK heykellerine veya resmi yemin törenlerinde masalara örtülebilir.

Ayrıca milli örf ve âdetler göz önünde tutularak Bayrağın diğer kullanılma şekil ve yeri tüzükte gösterilir.

Yasaklar

Madde 7 - Türk Bayrağı, yırtık, sökkük, yamalı, delik, kirli, soluk, buruşuk veya layık olduğu manevi değeri zedeleyecek herhangi bir şekilde kullanılamaz. Resmi yemin törenleri dışında her ne maksatla olursa olsun, masalara kürsülere, örtü olarak serilemez. Oturulan veya ayakla basılan yerlere konulamaz. Bu yerlere ve benzeri eşyaya Bayrağın şekli yapılamaz. Elbise veya üniforma şeklinde giyilemez.

Hiçbir siyasî parti, teşekkül, dernek, vakıf ve tüzükte belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan kurum ve kuruluşun amblem, flama, sembol ve benzerlerinin ön veya arka yüzünde esas veya fon teşkil edecek şekilde kullanılamaz.

Türk Bayrağına sözle, yazı veya hareketle veya herhangi bir şekilde hakaret edilemez, saygısızlıkta bulunulamaz. Bayrak yırtılamaz, yakılamaz, yere atılamaz, gerekli özen gösterilmeden kullanılamaz.

Bu Kanuna ve tüzüğe aykırı fiiller yetkililerce derhal önlenir ve gerekli soruşturma yapılır.

Cezalar

Madde 8 - Bu Kanuna ve çıkarılacak tüzüğe aykırı olarak Bayrak yapmak, satmak ve kullanmak yasaktır. Bu yasağa aykırı olarak yapılan Bayraklar o mahallin yetkili amirlerince toplatılır.

Bu Kanun hükümlerine aykırı davranışta bulunanlar suçları daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesi uyarınca cezalandırılır.

Tüzük

Madde 9 - Bu Kanunun ilgili maddelerinde tüzükte düzenleneceği belirtilen hususlar ile kanunun uygulanmasına ilişkin diğer esaslar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde çıkarılacak tüzükte gösterilir.

Yürürlükten kaldırılan Kanun :

Madde 10 - 29 Mayıs 1936 Tarih ve 2994 Sayılı Türk Bayrağı Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 11 - Bu Kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK 2:

Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun

(Resmi Gazete ile yayımı: 19.3.1981 Sayı: 17284)

Kanun No. Kabul Tarihi:

2429 17. 3. 1981

MADDE 1. — 1923 yılında Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim günü Ulusal Bayramdır. Türkiye'nin içinde ve dışında Devlet adına yalnız bugün tören yapılır. Bayram 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren baslar ve 29 Ekim günü devam eder.

MADDE 2. — Aşağıda sayılan resmi ve dini bayram günleri ile yılbaşı günü genel tatil günleridir.

A) Resmi bayram günleri şunlardır :

1. 23 Nisan günü Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramıdır. Bugün ana ve ilkokullar düzeyinde törenler yapılır.
2. 19 Mayıs günü Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı günüdür.
3. 30 Ağustos günü Zafer Bayramıdır.,

B) Dini bayramlar şunlardır:

1. Ramazan Bayramı; Arefe günü saat 13.00'ten itibaren 3,5 gündür.
2. Kurban Bayramı; Arefe günü saat 13.00'ten itibaren 4,5 gündür.

C) 1 Ocak günü yılbaşı tatilidir.

D) Ulusal, resmi ve dini bayram günleri ile yılbaşı günü resmi daire ve kuruluşlar tatil edilir. 23 Nisan

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramında ana ve ilkokullar ile törenlere iştirak eden kurumlar tatil edilir.

Bu Kanunda belirtilen Ulusal Bayram ve genel tatil günleri; Cuma günü akşamı sona erdiğinde müteakip

Cumartesi gününün tamamı tatil yapılır.

Mahiyetleri itibariyle sürekli görev yapması gereken kuruluşların özel kanunlarındaki hükümler saklıdır.

29 Ekim günü özel işyerlerinin kapanması zorunludur.

MADDE 3. — A) Hafta tatili Pazar günüdür. Bu tatil 35 saatten az olmamak üzere Cumartesi günü geç saat 13.00'ten itibaren baslar.

B) 394 sayılı Hafta Tatili Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri

Personel Kanunu, 1475 sayılı İş Kanunu ve diğer kanunlardaki hafta tatili ile ilgili hükümler saklıdır.

C) Yemek, içmek, giyinmek gibi zaruri ihtiyaçların giderilmesi için alışveriş yapılan dükkân ve mağazalar

hakkında Hafta Tatili Kanununun Cumartesi günüyle ilgili hükümleri uygulanmaz.

MADDE 4. — Ulusal ve resmi bayramlarda yapılacak törenler Milli Savunma, İçişleri, Dışişleri, Milli Eğitim,

Gençlik ve Spor ve Kültür Bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmelik

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde yayımlanır.

MADDE 5. — 27.5.1935 tarihli ve 2739 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun ile Kanunda değişiklik yapan kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

I - Gereçeli 168 S. Sayılı basmayazı Milli Güvenlik Konseyinin 44'ncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Milli Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No, : 2/41

EK 3:

TRT 29.10.2011

1. Haber

KAM/SPIKER: Bugün 29 Ekim 2011 cumartesi ana haber bültenimizle karşınızdayız. Türkiye Cumhuriyet'in 88'inci yılını kutluyor. Son günlerde yaşanan acı olaylar sebebiyle bu yıl alanlarda kutlamalar yapılmadı. Ankara'daki ilk tören, cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve devlet erkânının katılımıyla Anıtkabir'de düzenlendi. Törenin ardından bayram sevincini Ata'nın huzurunda yaşamak isteyenler Anıtkabir'e akın etti.

SPOT: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/Bir Kez Daha Cumhuriyet Gururunu Yaşadık

KJ 1: ANA HABER: ABDULLAH GÜL-Cumhurbaşkanı

KJ 2: ANA HABER: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/Ankara'daki İlk Tören Anıtkabir'de Yapıldı

KJ 3: ANA HABER: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/ Vatandaşlar Anıtkabir'e Akın Etti

Görüntü Metni:

Vatandaş 1: Cumhuriyet Bayramı'nızı kutluyorum, nice cumhuriyet yıllarına.

ES

Türkiye Cumhuriyeti 88 yaşında. Yurdun dört bir yanında Cumhuriyet gururu yaşandı bir kez daha. Ancak Van depremi ve terör olayları sebebiyle kutlamalar, yerini sakin törenlere bıraktı bu yıl.

ES

Ankara'daki törenlerin adresi Anıtkabir'di.

ES

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Türkiye Büyük Millet Meclis'i başkanı Cemil Çiçek, başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve muhalefet liderleri Ata'nın huzurundaydı.

ES

Mozoleye çelenk konulmasıyla başlayan tören, misakı milli kulesinde sona erdi.

ES

Anıtkabir özel defterini imzalayan cumhurbaşkanı, yaşanan gururu dile getirdi.

ES

Abdullah Gül (Cumhurbaşkanı)'ün açıklaması:

“Aziz Atatürk! Cumhuriyetimizin kuruluşunun 88’inci yıldönümünde, ülkemizin başarılarıyla gurur duyuyor, büyük bir öz güvenle parlak bir geleceğe doğru ilerliyoruz. Muazzam bir gelişme ivmesi yakalayan ve hızla ilerleyen Türkiye, sahip olduğu niteliklerin yanı sıra dinamizmi, güçlü ekonomisi ve olgunlaşan demokrasisiyle bölgesine ilham kaynağı olmaktadır.”

ES

Cumhuriyet coşkusunu yaşamak isteyen vatandaşlar da sabahın erken saatlerinde Anıtkabir’deydi. Anıtkabir’in girişinde uzun kuyruklar oluştu.

Vatandaş 2: İstanbul’dan geldik, iki grup sekiz kişi, çok güzeldi. İlk defa geldik ve çok da heyecanlıyız.

Vatandaş 3: Çok güzel duygu a kuzum, çok güzel çok güzel. Allah onu, mekânını cennet etsin. Yattığı mekânı cennet olsun. Bu günlere bizi eriştirmiş, o olmasa biz burda olur muyduk? Allah razı olsun ondan.

ES

Girişte olduğu kadar çıkışta da duygular yoğundu.

Vatandaş 4: Cumhuriyet Bayramı’nı Anıtkabir’de geçirmekten çok mutluyuz. Öğretmenim, kızımı da kaçırıp geldim. Çok güzeldi bu duyguları yaşamak, hele bu acı günlerde deprem ve şehitlerimiz varken burası çok duygulu.

2. Haber

KAM/SPIKER: Anıtkabir’deki törenin ardından cumhurbaşkanı Abdullah Gül meclise geçerek burada kutlamaları kabul etti. Cumhurbaşkanı Gül, Van’daki deprem nedeniyle büyük üzüntü içerisindeyiz ama 88 yıl içerisinde Cumhuriyet’in başarılarıyla da büyük gurur duyuyoruz, diye konuştu. Tören sonrasında cumhurbaşkanı Gül, başbakan Erdoğan ve bazı bakanlar meclis başkanı Cemil Çiçek’in makamında sabah kahvaltısında bir araya geldi.

SPOT: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/ Ankara’daki Törenlerin 2. Adresi TBMM Oldu

KJ 1: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/Cumhurbaşkanı TBMM’de Tebrikleri Kabul Etti

KJ 2: ABDULLAH GÜL-Cumhurbaşkanı

KJ 3: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/”Cumhuriyetin Başarılarıyla Gurur Duyuyoruz”

Görüntü Metni:

29 Ekim törenlerinin ikinci adresi Türkiye Büyük Millet Meclisi’ydi

ES

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, meclise gelince törenle karşılandı.

ES

Asker: Tören bitmiştir sayın cumhurbaşkanım

Abdullah Gül (Cumhurbaşkanı): Sağ ol

Asker: Sağ ol

ES

Tören kıtasını selamlayan Gül, tebrikleri kabul etmek üzere tören salonuna geçti.

ES

Törene ilk gelen başbakan Recep Tayyip Erdoğan oldu.

ES

CHP genel başkanı Kemal Kılıçdaroğlu salonda anayasa mahkemesi başkanı Haşim Kılıç’la tokalaşırken karşısında bulunan bakanlar kurulu üyelerini başıyla selamladı, başbakanla tokalaşmadı.

ES

Başbakansa Cumhurbaşkanının kutlamaları kabul etmesini beklerken, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ ve milli eğitim bakanı Ömer Dinçer’le ayaküstü sohbet etti.

ES

Salona en son Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel ve kuvvet komutanları geldi.

ES

Özel yerine geçerken Başbakan Erdoğan’a ve Kılıçdaroğlu’na başıyla selam verdi.

ES

Bakanlar kuvvet komutanlarıyla el sıkışarak kısa süre sohbet etti.

ES

Ve kutlamaların kabulü. Cumhurbaşkanı Gül'ün yerini almasının ardından İstiklal Marşı okundu.

ES

Cumhurbaşkanı tebrikleri kabul etti.

ES

MHP genel başkanı Devlet Bahçeli'yle BDP genel başkanı Selahattin Demirtaş'sa törene katılmadı.

ES

MHP'yi grup başkanvekilleri Mehmet Şandır'la Oktay Vural, BDP'yi ise grup başkanvekili Hasip Kaplan temsil etti. Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail maslahatgüzar seviyesinde kutlamada bulundu.

ES

-İsrail maslahatgüzarı

ES

Törende ilginç anlar da yaşandı; Vietnam ve Hırvatistan büyükelçileri bir anlık dalgınlıkları sonucunda Cumhurbaşkanı Gül'ü kutlamayı unuttular.

ES

-Hırvatistan Büyükelçisi

ES

Her iki büyükelçi de Gül'ün uyarısı üzerine durumu fark ederek kendisine tebriklerini sundu, ancak bu durum salonda gülüşmelere neden oldu.

ES

Kutlamalarda bakan yardımcıları da yer aldı.

ES

Cumhurbaşkanı, tebrikleri kabul ettikten sonra gündeminde Van depremi vardı. Cumhurbaşkanı, "Cumhuriyet'imizin 88'inci yılını kutluyoruz, ama aynı zamanda Van'da yaşanan deprem nedeniyle acı içindeyiz." dedi.

ES

Abdullah Gül (Cumhurbaşkanı)'nın açıklaması:

“Milletimizin bir ferdinin, bir ilçesinin, bir ilinin acısı hepimizin acısı demektir, dolayısıyla böyle bir üzüntü içerisinde yaşıyoruz, ama 88 yıl içerisinde de cumhuriyetin başarılarıyla da büyük bir gurur duyuyoruz.”

ES

Mecliste törenin sona ermesinin ardından cumhurbaşkanı Abdullah Gül’le başbakan Erdoğan ve bazı bakanlar, meclis başkanı Cemil Çiçek’in makamına geçti, sabah kahvaltısı yaptı.

ES

Buluşmada, terör ve deprem başta olmak üzere gündemdeki konuların da ele alındığı kaydedildi.

3. Haber

KAM/SPIKER: 29 Ekim törenlerinin iptal edilmesine CHP lideri Kılıçdaroğlu’ndan tepki geldi; “Van’da da Cumhuriyet’i kutlayacağız, Erciş’te de kutlayacağız.” Cumhuriyet Halk Partisi genel başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Eskişehir ve Bursa’da düzenlenen Cumhuriyet yürüyüşlerine katıldı.

SPOT: CUMHURİYETİMİZ 88 YAŞINDA/ “Yasta Da Kutlayacağız Sevinçte de”

KJ 1: KEMAL KILIÇDAROĞLU-CHP Genel Başkanı

Görüntü Metni:

Kemal Kılıçdaroğlu’nun ilk durağı Eskişehir’di.

ES

Kılıçdaroğlu, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerinin iptal edilmesini eleştirdi.

ES

Kemal Kılıçdaroğlu (CHP Genel Başkanı)’nun Açıklaması:

“Cumhuriyet törenlerini niye yasakladınız? Efendim işte şenlikler, bayramlar olmasın. Şenlik yok çok. Şimdi onlara soruyorum; okulda çocuklara yasakladınız cumhuriyet etkinliklerini yapmayı, sizin düğünde, dernekte ne işiniz var? Cumhuriyet etkinliklerini de, efendim Van’da deprem oldu biz bunları yapmayalım. Van’da da cumhuriyeti kutlayacağız, Erciş’te de kutlayacağız, o yurttaşlarımızla beraber olacağız. Cumhuriyet eşit yurttaş demektir.”

ES

Daha sonra Kılıçdaroğlu ve beraberindeki heyet, sivil toplum kuruluşlarınca Eskişehir ve Bursa’da düzenlenen Cumhuriyet yürüyüşlerine katıldı.

4. Haber

KAM/SPIKER: Sevgili seyirciler Van’daki depremin yaraları sarılıyor. Depremde 595 vatandaş hayatını kaybetti, 231 vatandaş kurtarıldı, 2608 kişi de yaralandı. Bölgede 35 bin 257 çadır dağıtıldı. Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay ve bölgedeki bakanlar, Van’da düzenledikleri basın toplantısında çalışmalarını anlattı.

SPOT: VAN DEPREMİNİN 7’İNCİ GÜNÜ/ Ölü Sayısı 595’e Yükseldi

KJ 1: BEŞİR ATALAY-Başbakan Yardımcısı

KJ 2: ERDOĞAN BAYRAKTAR-Çevre ve Şehircilik Bakanı

KJ 3: BAKANLAR DEPREM BÖLGESİNDE/Bayraktar:2012’de Kalıcı Konutları Vereceğiz

Görüntü Metni:

Van’da 6, Erciş’te 84 bina yıkıldı. Tamamen yıkılan köy sayısıysa 5.

ES

Beşir Atalay(Başbakan Yardımcısı)’ın Açıklaması:

“Büyük bir birlik ve bütünlüğün sergilendiği, Van’da tek yürek olduğu günleri yaşıyoruz, yaşadık. Eee arada ufak tefek fitne çıkaranlar olsa da çıkarmaya çalışanlar, bunlar vatandaşlarımızı aksine kamçılardı ve bütünlük daha da eee pekişti. Yardım talepleri, duyarlılık, insanların buraya kadar seferber olması arttı. Bunun doğrusu bu dönemin, bu deprem sonrasının eee en önemli eee şeyi olarak eee sevinilecek olayı olarak ifade etmek istiyorum.”

ES

Ön hasar tespit çalışmalarının yüzde doksanı tamamlandı.

ES

Erdoğan Bayraktar (Çevre ve Şehircilik Bakanı)’ın Açıklaması:

“Yıkılmış evlere yaklaşmasınlar ve ağırlı eee ağır hasarlı eee girilemeyecek evlere kesinlikle girmesinler. Bunun dışında az hasarlı evlere girilebilir. Erciş’te çok güzel belki iki değişik bölgede, yeteri kadar insanlarımızın gerçekten hak sahibi olan insanlarımıza yetecek kadar konut yapacağız. Modern hayatın gerektirdiği donatılarla

bezenmiş, pırıl pırıl yerleşim birimi yapacağız. 2012 yılı eylül sonu itibariyle de bu kalıcı konutları da hak sahiplerine vermiş olacağız. Köylerde de modern, çağdaş, ahırları da yanbaşılarında olan evleri yapıp insanlarımıza bunları da vereceğiz. Bunlar da üç oda bir salonlu olacak.”

ES

Zarar gören çiftçilere de devlet desteği sağlanacak.

ES

Mehmet Mehdi Eker (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı)'in açıklaması (KJ'de gösterilmeye unutulmuştur):

“Çiftçilerimizin kredi borçlarının faizsiz olarak bir süreyle ertelenmesi uygulamasının hayata geçmesidir, bu başladı. İkincisi, kaç tane hayvanı enkaz altında kaldı, telef olduysa o kadar hayvan kendisine aynı cinsten temin edilip bakanlık tarafından verilecek. Depremde ahırları eee yıkılan vatandaşlarımıza bu faaliyetleri devam ettirebilmeleri için biz çadır ahır yapıyoruz. Yarın ilk çadırlarımızı kuracağız.”

ES

Depremin ardından ara verilen eğitime 14 Kasım pazartesi günü devam edilecek.

5. Haber

KAM/SPİKER: Sevgili seyirciler, şimdi yine hem Van'a hem de Erciş'e çevireceğiz kameralarımızı. Muhabir arkadaşlarımız bizleri bekliyor o bölgelerde. İlk olarak Erciş'teyiz, karşımızda Trt muhabiri İsmail Turan var. Evet, İsmail, Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın açıklamalarını dinledik. Atalay enkazda arama çalışmalarının bu akşam sona erdirileceğini söyledi. Peki, orada durum ne, arama çalışmaları bitti mi? Bu detayları senden dinleyelim.

SPOT: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/ 595 Kişi öldü, 2 bin 608 Kişi Yaralandı

KJ 1: İSMAİL TURAN-Muhabir/ Erciş

KJ 2: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/ Havalarda Soğudukça Şartlar Ağırlaşıyor

KJ 3: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/ Bölgeye Yardımlar Artarak Sürüyor.

Görüntü Metni:

Muhabirin (İsmail Turan) Anonsu:

Zeynep Bulut, depremin yedinci günündeyiz. Maalesef son iki gün içerisinde enkazlardan canlı çıkarılan olmadı. Tabi bölgede 63 enkazda arama kurtarma çalışmaları sona erdirildi ve yerini eee enkaz kaldırma çalışmalarına bıraktı. Dört enkazda ise yine arama kurtarma çalışmaları devam ediliyor, işte arkamda görmüş olduğunuz enkazlardan birisi de burası. Burada Tahir öğretmen ve Tayfun isimli bir gence ulaşmaya çalışıyorlar. Canlı ya da ölü olduğuna dair şu an için herhangi bir bir belirti yok. Tabi bu akşam bu dört eee enkazdaki arama kurtarma çalışmaları da sonlandırılacak. Burada tabi hava çok soğuk, gündüz güneşli saatlerdeyken bu çok fazla hissedilmiyor ama güneşin batmasıyla birlikte yerini rüzgâra ve eee soğuğa bırakıyor. Buradaki tabi yaşanan en büyük sıkıntılardan bir tanesi de yine çadırlarda ısıtıcı sorunu. Hemen biz burada eee Erciş'te vatandaşların birkaç talebi var, onları eee onları Trt aracılığıyla iletmek istiyoruz. Erciş'li vatandaşlar burada telefon faturalarını ödeyemedikleri için telefon hatlarının kesildiğini ve Gsm operatörlerinden yetkililerinden faturalarının ertelenme talebinde bulunuyorlar. Bir de bölgeye bugün içerisinde 2 bin 200, barınmak için 2 bin 200 konteynır sevk edildi. Bunların bir kısmı Erciş'e ulaştı. Biz hemen son olarak şunu da söylemek istiyorum tabi enkazdan eee yaralı olarak çıkarılanlar veya hasta yakınları eee yaralılara ve hastalara Sağlık Bakanlığı'nın Alo 184 hattından arayarak ulaşabilirler. Erciş'te, Erçiş'te eee son durum bu şekilde.

ES

Haber Merkezi: Evet, İsmail Turan sana teşekkür ediyoruz. Van merk, Erciş'te 63 enkazlı arama çalışmalarının şu sıralarda devam ettiğini, ancak akşam saatlerinde sona ereceğini öğrendik.

6. Haber

KAM/SPİKER: Şimdi de kameralarımızı Van'a çevirelim. Oradaki son durumu almak üzere Trt muhabiri Özlem Pirim karşımızda. Özlem depremzedeler soğuktan nasıl korunuyor, ısınma ihtiyacı ne derece karşılanabiliyor? Van merkezden son notları da senden alalım.

SPOT: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/ 595 Kişi öldü, 2 bin 608 Kişi Yaralandı

KJ 1: ÖZLEM PİRİM-Muhabir/ Van

KJ 2: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/ Havalarda Soğudukça Şartlar Ağırlaşıyor
KJ 5: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/Kurbanlıklar Deprem Bölgesine Gönderiliyor

Görüntü Metni:

Muhabir (Özlem Pirim) Anonsu:

Eee Zeynep Bulut depremin yedinci gününde yine soğuk bir gece depremzedeleri bekliyor. Daha önceki bağlantılarımızda da söylemiştik. Burada geceyle gündüz arasındaki hava sıcaklıkları arasındaki fark oldukça fazla. Gece maalesef yine soğuk uuu yaşanıyor, soğuk olacak burada. Peki, nasıl geçiriyorlar, soğukla nasıl mücadele ediyor depremzedeler? Eee çadırların eee nin kenarlarına yerleştirilen eee elektrikle oradan elektrik alıp elektrik sobası kullanıyorlar. Eee yanısıra katalitik soba ve yine klasik odun sobası kullanan depremzedeler var. Uyku tulumları, battaniyeler derken, soğukla mücadele ettikleri bir geceyi bırakıp yeni bir sabaha uyanıyor depremzedeler. Evet, şu anda biz Van İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü' ndeyiz. Son rakam maalesef 595 oldu depremde eee yaşamını kaybeden vatandaşlarımızın sayısı. Yanısıra enkaz çalış, enkazda arama kurtarma çalışmalarına ilişkin de son bir not aktarmak istiyorum; şu anda Erciş'te iki enkazda arama kurtarmaları çalışmaları yapılıyor, eee bir enkazda iki kişi diğer enkazda da bir kişiye ulaşılmaya çalışılıyor. Bu kalan üç kişinin de eee maalesef eee cansız bedenine ulaşılacağı tahmin ediliyor. Yine kurban bayramı yaklaşıyor, yaklaşıyor. Depremzedeler unutulmayacak kurban bayramında. Diyanet İşleri Başkanlığı 300 Kızılay 500 büyükbaş hayvanı kestirip Et ve Balık Kurumu aracılığıyla depremzedelere ulaştıracak. Yine sivil ve sivil toplum kuruluşları da eee kestirdikleri kurbanları Et Balık Kurumu'nun soğuk hava depolu araçlarıyla depremzedelere dağıtılmak üzere ulaştıracak. Dediğim gibi zor bir yaşam soğukla mücadele zorlukla mücadele ama bu ın zorlukların da yaraları giderilmeye, sarılmaya çalışılıyor Zeynep Bulut, Van'da.

ES

Haber Merkezi: Özlem Pirim sana da teşekkür ediyoruz.

7. Haber

KAM/SPIKER: Sevgili seyirciler, her iki noktadan son durumu aldık. Şimdi bölgeye giden yardımlara göz atalım. Dünyanın dört bir tarafından yardımlar Van'a gelmeye devam ediyor. Japonya, İspanya ve Romanya'dan gelen uçaklar Erzurum'a ulaştı. Azerbaycan 44 tır dolusu malzeme gönderdi, yurtiçinden de yardımlar da sürüyor.

SPOT: VAN DEPREMİNİN 7'NCİ GÜNÜ/Dünyanın Dört Bir Yanından Yardım Yağıyor (3 kere)

KJ 1: AYHAN KADİROV- Azerbaycan Kars Başkonsolosu

KJ 2: ŞENGÜN GÖZLER/ T. Yardım Sevenler Der. Ceyhan Şb Bşk

Görüntü Metni:

Japonya, İspanya ve Romanya'dan gelen yardım uçakları Erzurum Havalimanı'na indi.
ES

Muhabirin (1) Anonsu:

Gecenin ilerleyen saatlerine rağmen dünyanın birçok ülkesinden, depremzedeler için Erzurum'a yardımlar gelmeye devam ediyor.

ES

Vatandaş 1'in İngilizce'den Türkçe'ye çevrisi: Uçakta şu anda 329 adet çadır mevcut. Bunlar değişik ebatlarda ve farklı sayılarda kişileri barındırabilecek özellikte çadırlar.

ES

Japonya'dan 30 milyon yen tutarında yardım bölgeye ulaştırıldı.

ES (korna sesi)

Azerbaycan'dan 44 tırlık yardım konvoyu da Van'a ulaştı.

ES

Muhabirin (2) Anonsu:

Yardım konvoyundaki tırlarda çadır, battaniye ve jeneratör bulunuyor.

ES

Ayhan Kadırov (Azerbaycan Kars Başkonsolosu)'un Açıklaması:

“Yaklaşık Azerbaycan'dan İran üzerinden 1 milyon 700 bin dolarlık bir yardım getirilmiştir buraya. Ve Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nden de 170 bin yaklaşık 170 bin dolarlık 60 ton eee civarında bir yardım getirilmiştir.”

ES

Kahramanmaraş'tan Elbistanlı Sanayici ve İşadamları Derneği, Tüm-İş-Der ve Cemre-Der'le vatandaşlar da katkıda bulundu.

ES

Vatandaş 2: Battaniye, katalitik soba, çocuk bezi, çocuk maması, kahvaltı ağırlıklı gıda malzemesi Elbistan'ımızdan şu anda kamyonumuza yükledik.

ES

Türkiye Yardım Sevenler Derneği Ceyhan şubesi de yardımları kargoyla Van'a gönderdi.

ES

Şengün Gözler (T. Yardım Sevenler Der. Ceyhan Şb Bşk)'in Açıklaması:

“Oradaki genç kızlarımıza hitap edecek nitelikte bir birtakım eşyalar.”

8. Haber

KAM/SPIKER: Van'daki depremin ardından yansıyan kimi kareler, ne denli büyük bir doğa olayı yaşandığını en çarpıcı haliyle ortaya koyuyor. Erciş'in Çelebibağı beldesi de bu felaketin en sarsıcı izlerini taşıyan merkezlerden. İşte Çelebibağı'ndan yansıyanlar.

SPOT: İÇİNDEN FAY GEÇEN KÖY.../ Depremin En Sarsıcı İzleri Çelebibağı Köyü'nde (2 kere)

KJ 1: ÖZLEM COŞAR-SELİN GÖKÇEK/Haber

KJ 2: CELAL ÇEVİRGEN/Kamera- EYÜP KESER/Kurgu

Görüntü Metni:

Erciş'in yeşillikler içindeki beldelerinden biri Çelebibağı. Van'daki deprem felaketinin izleri de en çarpıcı haliyle bu beldede çıkıyor karşımıza. Bölgedeki fay hatlarının bir bölümü Çelebibağı beldesinden geçiyor.

ES

Muhabirin Anonsu:

Şu anda Çelebibağı'nda bir evdeyiz ve burda fay hattının oluşturduğu dehşet verici manzaraları, detayları size göstermek istiyoruz. Şu anda evin salonundayız ve görüyorsunuz fay hattı evin salonunda nasıl bir yükselti oluşturmuş gerçekten manzara tüyler ürpertici.

ES

Muhabir Anonsunun Devamı:

Fay hattı sadece evin salonunda değil girişinde de etkili olmuş. İşte burda görüyorsunuz fay hattı burada yaklaşık bir metre derinliğinde bir çatlak oluşturmuş.

ES

Vatandaş 1: Annemle eee yengem eee içerde kaldılar. Ondan sonra kapıyı kırmaya çalışırken babamın ayağı incitti zaten şu anda kendisi de hastaneye gitti. Eee yani çok zor.

ES

Bölgede içinde fay geçen evlerin sayısı hayli fazla.

ES

Vatandaş 2: Bir baktım mutfak ayağa kalktı. Ayağı da kalktığı zaman ben bilmiyorum artık neler oldu, dışarıya fırladım gittim.

ES

Vatandaş 3: Bir baktım evi havaya kaldırdı. Bir havaya kaldırdı tekrar yere baktı. Eee üstteki sacları aynı lastik gibi böyle oynama baktı.

ES

Muhabir Anonsu Devamı:

Deprem izleri sadece evlerde değil, açık alanda da toprakta da görmek mümkün. İşte şu anda bir fay kırığının içerisindeyiz. Ve arka planda fay kırıklarının ne denli geniş bir alana yayıldığını görüyorsunuz.

ES

Vatandaş 1: Kafamızı sokabileceğimiz bir yerimiz olsun, devletimiz bize yardımcı olsun, yardımcı olacağına da inanıyoruz.

9. Haber

KAM/SPİKER: Van'daki depremde umudun simgesi oldu Azra bebek. Ankara'da tedavi gören minik Azra, annesiyle birlikte hastaneden taburcu edildi. Sağlık durumları iyiydi, tüm duaları baba Sinan Karaduman'ın da enkazdan sağ çıkarılması yönündeydi, ancak kötü haber Van'dan geldi.

SPOT: AZRA BEBEK YETİM KALDI/ Minik Bebeğin Babası Toprağa Verildi (2 kere)

KJ 1: DOÇ. DR. NURULLAH OKUMUŞ/Dr. Sami Ulus Hastanesi Başhekimi

Görüntü Metni:

-Geri çek

-Kadir, bebeği koru

-Tekrar, tekrar, tekrar

ES

Daha 14 günlüktü depremle tanıştığında.

ES

-Yol aç, yol aç, yol aç

-Aç yolu, aç yolu, aç yolu

ES

48 saat enkazın altında yaşam savaşı verdi.

ES

Minicik elleriyle tutundu hayata.

ES

Van'daki acıyla sarsılan Türkiye'de umudun adı oldu Azra bebek.

ES

Ekiplerin üstün gayretiyle göçük altından bir kez daha merhaba dedi dünyaya.

ES

-Haydi, maşallah, haydi maşallah. Allah, Allah Allah.....

ES

Türkiye'ye bir iyi haber de minik Azra'nın annesinden geldi.

ES

Yavrusunu zor şartlarda önce sütüyle, sonra da tükürüğüyle besleyen Semiha Karaduman, kızıdan kısa süre sonra kurtarıldı enkazın altından.

ES

Anne kız, ambulans uçakla başkente getirildi, tedavileri Ankara Doktor Sami Ulus Çocuk Hastanesi'nde devam etti.

ES

İkisinin de sağlık durumları oldukça iyiyd ancak genç kadının aklı Van'daydı.

ES

Azra Bebeğin Annesi: Darısı eşim ve altında kalanlara inşallah. Onun için de çaba harcıyorlar. İnşallah eşim de çıkar. (KJ olarak verilmiş)

ES

Semiha anne, haber alamadığı kocası Sinan Karaduman'dan gelecek iyi haberi bekledi günlerce.

ES

Ama olmadı. Kötü haber akşam saatlerinde geldi. Ekipler, Azra'nın babasının cansız bedenine ulaştı.

ES

Acı haberin ardından hafta sonunu da hastanede geçirmesi öngörülen Azra bebek ve annesi taburcu edildi.

ES

Doç. Dr Nurullah Okumuş (Dr. Sami Ulus Hastanesi Başhekimi)'un açıklaması:

“Tıbbı olarak Azra bebek ve annesinin taburculuğunda herhangi bir sakınca yoktur.”

ES

Azra bebek ve annesi gece saatlerinde bir ambulans uçakla Sivas'taki evlerine gönderildi. Azra'nın dedesinin evindeyse yas vardı.

ES

Oğlunun acı haberiyle yıkılan dede Ahmet Karaduman, gelini ve torunuyla teselli bulmaya çalıştı.

ES

Azra bebekse, annesi ve babasının artık sadece fotoğraflarda bir arada olacağından habersiz beşiğinde uyuyordu.

ES

Depremden altı gün sonra cansız bedenine ulaşılan baba Sinan Karaduman, son yolculuğuna Sivas Ulu Camii'nde uğurlandı.

ES

Cenaze töreninde acı ve gözyaşı vardı.

ES

Minik Azra'yla hayata tutunan anne Semiha Karaduman'sa eşinin tabutunu son kez öptü.

10. Haber

KAM/SPIKER: Sevgili seyirciler, Türkiye Van depreminin yaralarını sarmaya çalışırken terör de kirli yüzünü göstermeye devam ediyor ne yazık ki. Bingöl’de canlı bomba terörü, kent merkezindeki patlamada iki vatandaş hayatını kaybetti, 25 kişi yaralandı. Üzerindeki patlayıcıları infilak ettiren kadın canlı bombada olay yerinde öldü. Hakkâri’deyse teröristler patlayıcı yükledikleri bir katırla polis noktasına saldırı düzenlemek istedi.

SPOT: BİNGÖL’DE CANLI BOMBA TERÖRÜ/ Biri Canlı Bomba Üç Kişi Öldü

KJ 1: HAKKÂRİ’DE KATIRLI SALDIRI/ Bomba Yüklü Katır Etkisiz Hale Getirildi

Görüntü Metni:

Vatandaş 1: Hedef gözetilmeksizin tamamen sivil vatandaşlarımıza, Bingöl’ümüzün asayişine kastetmiş bir eylem.

ES

Bingöl şehir merkezinde saat 13’te Genç Caddesi üzerinde patlama meydana geldi.

ES

Patlama Ak Parti il başkanlığı binası yakınlarındaki internet kafenin önünde oldu.

ES

Vatandaşların çok yoğun olduğu bölgede kadın canlı bomba üzerindeki patlayıcıları infilak ettirdi.

ES

Vatandaş 2: Arkada internet o taraftaydı, kahvede oturuyordu bir baktı havaya zıpladı. Herkes koştu geldi baktık, burası can pazarı.

ES

Bombanın patlamasıyla çevredekiler olay yerine doğru koştu.

ES

Polis: Bir şey yok arkadaşlar lütfen ya sakin olalım ya.

ES

İkinci bir bomba olması ihtimaline karşı polis, vatandaşları olay yerinden uzaklaştırdı.

ES

Patlamada Hatice Belgin ve Mehmet Çubuk hayatını kaybetti.

ES

Parçalanmış canlı bombanın kimlik tespit çalışmaları sürüyor.

ES

Yaralanan 4'ü ağır 25 kişi Bingöl'deki hastanelerde tedavi altına alındı. Durumu ağır olan bir yaralı daha sonra Elazığ'a sevk edildi.

ES

Patlamada çevredeki binalar ve otomobiller de hasar gördü.

ES

İdris Naim Şahin(İçişleri Bakanı)'in Açıklaması:

“Bunlar ön değerlendirmeler,nihai bir...”

İçişleri bakanı İdris Naim Şahin, saldırının Ak Parti il binasına yönelik olmadığını, olayın çok yönlü soruşturulduğunu söyledi. Erciş'te incelemelerde bulunan kalkınma bakanı Cevdet Yılmaz da olay sonrası Bingöl'e gitti.

ES

Hakkâri'deyse teröristler polis noktasına bomba yüklü katırla saldırı gerçekleştirmeye çalıştı.

ES

Hakkâri-Van karayolu Depin polis noktasına doğru hareket eden patlayıcı yüklü katır, güvenlik güçlerince farkedildi.

ES

Katır, kontrol noktasına varmasına 150 metre kala üzerindeki 20 kilogram patlayıcıyla birlikte etkisiz hale getirildi.

11. Haber

KAM/SPİKER: Şehit polislere son görev. Osmaniye'de terör örgütünün hain saldırısında şehit olan polis memurları Mehmet Ali Ünal memleketi Mersin'de, Vahap Alagöz'se Malatya'da toprağa verildi.

SPOT: ŞEHİT POLİSLERE SON GÖREV/ Mehmet Ali Ünal Son Yolculuğuna Uğurlandı

KJ 1: ŞEHİT POLİSLERE SON GÖREV/ Vahap Alagöz Malatya'da Toprağa Verildi

Görüntü Metni:

Şehit polis memurları Mehmet Ali Ünal ve Vahap Alagöz için Osmaniye İl Emniyet Müdürlüğü binası önünde tören düzenlendi. Törene şehitlerin aileleri, polislerin mesai arkadaşları ve sivil yetkililer katıldı.

ES

Cami İmamı: Anadolu'nun her köşesi köşesinde şehit olan bütün şehitlerimizin ruhları için...

ES

Şehit polisler Mehmet Ali Ünal Mersin, Vahap Alagöz ise Malatya'ya uğurlandı.

ES

Vatandaşlar: Şehitler ölmez vatan bölünmez

ES

Vatandaş 1:Kardaşımı bir sorayım

ES

Mehmet Ali Ünal'ın cenazesi, meslektaşlarının omuzlarında getirildi camiye.

ES

Vatandaş 2: Sabır Allah'ım sabır, sabır Allah'ım sabır, peygamber sabrı ver Allah'ım

ES

Gözyaşlarına boğulan ailesi ve yakınları, hain terör örgütünü lanetledi.

ES

Vatandaş 1: Allah belalarını versin, hiçbir şey demiyorum zaten.

ES

Cami İmamı: Şehidimiz...

ES

Binlerce vatandaşın katılımıyla cenaza namazı kılındı.

ES

Cami İmamı: Kul haklarınızı helal ediniz

Vatandaşlar: Helal olsun

Cami İmamı: Kul haklarınızı helal ediniz

Vatandaşlar: Helal olsun

ES

Arkadaşlarının omuzlarında son yolculuğuna uğurlanan polis memuru Mehmet Ali Ünal, Tarsus Şehitliği'nde toprağa verildi.

ES

35 yaşındaki şehit polis Vahap Alagöz'ün Malatya'daki baba ocağına da ateş düştü.

ES

10 yıllık polis olan Alagöz, 2007 yılında Osmaniye'de yerel bir gazete tarafından, görme engelli vatandaşlara gösterdiği davranış nedeniyle örnek polis seçilmişti. Şehit polis Vahap Alagöz'ün cenazesi, kılınan namazın ardından Söğüt beldesinde toprağa verildi.

12. Haber

KAM/SPIKER: Uyuşturucu satan âlemci, düzmece imamlar, dini bilmeyen sahte din adamları, namazda sigara içenler, İslam diniyle alay edenler. İstanbul'daki operasyon, terör örgütünün üst yönetiminin gerçek yüzünü ortaya koydu. Halkı kandıramayınca, her fırsatta dini istismar edenlerin, inançlara en ağır şekilde hakaret ettikleri kayıtlar ortaya çıktı. Tüylar ürperten başka bir ses kaydındaysa başbakan Recep Tayyip Erdoğan hedef gösteriliyor.

SPOT: ÖRGÜTÜN İNANILMAZ SES KAYITLARI !/ Konuşmalarda İnançlara Hakaret Ediliyor

KJ 1: ÖRGÜTÜN İNANILMAZ SES KAYITLARI !/Başbakan Erdoğan Açıkça Hedef Gösteriliyor

Görüntü Metni:

Kan donduran planlarla gündeme gelen terör örgütünün üst yönetimine darbe üstüne darbe vuruluyor.

ES

Bir profesörün ardından yazar Ragıp Zarakoğlu da gözaltına alındı. Zarakoğlu'nun oğlu da İstanbul'daki ilk operasyonda tutuklanmıştı.

ES

Bu arada terör örgütünün üst yönetimine yönelik operasyonda şok edici ses kayıtları da ortaya çıktı.

ES

Hiçbir dini inancı olmayan terör örgütünün toplantısında, kutsal değerlere ve inanca hakaretler ediliyor.

ES

Örgüt mensubu 1 : “Acaba tanrı mı insanı geliştiriyor. İnsan mı tanrıyı geliştirdi bugüne kadar. Bu yüzden de cami olsun kilise, havra her gün sistemin kutsandığını ilan eden ezan sesleriyle çan sesleriyle inlemektedir. Yani her dönemdeki aslında bir ezan bir Allah’a çağrıdan ziyade sisteme çağrıdır. İnsanı kontrol etmenin aygıtlarından biridir maalesef din.” (KJ olarak verilmiş)

Konuşmalarda daha da ileri gidilip, bölücübaşı peygamber olarak gösteriliyor.

Örgüt Mensubu 2: “İnsanlığı tehditten kurtaran peygamberlik özellikli ismiyle tanınanlar olmuştur. Önderliğin kendi imkânlarında da gerçekleştirdiği budur.” (KJ olarak verilmiş)

Örgüt mensubu 3: “Bu eğitimle birlikte her arkadaş kendine bir Apo bir peygamber bir derviş yapmalıdır.” (KJ olarak verilmiş)

ES

Soruşturma dosyasına giren bir başka ses kaydında, başbakan Erdoğan açıkça hedef gösteriliyor.

ES

Örgüt Mensubu 4: “Bizi bekletmeyi herkes bilmeli, adı gibi bilmeli yani. Başbakan da dahi kimin nasıl öleceği belli olmaz. Güvenliği çok iyi sağlanan insanların dahi geçmişte başlarına nelerin geldiğini biz gördük yani.” (KJ olarak verilmiş)

ES

Gözaltındaki Prof. Büşra Ersanlı'nın eğitimle ilgili yapıdan sorumlu olduğu öne sürülüyor. Ersanlı'nın, örgüt tarihi ve önderlik gibi başlıklar altında dersler verdiği iddia edildi.

13. Haber

KAM/SPİKER: Bölücü terör örgütü, güvenlik güçlerinin son operasyonlarında oldukça ağır darbe aldı. Dinlemeye takılan telsiz konuşmalarında, terör örgütü elebaşlarının faturayı Suriye’li Fehman Hüseyin’e kestiği görülüyor. Terörist elebaşının aldığı kararlar, örgüt içinde sorgulanıyor.

SPOT: BÖLÜCÜ TERÖR ÖRGÜTÜNDE ÇATLAK/ Ağır Zayıt Veren PKK

Sorumlu Arıyor

Görüntü Metni:

Örgüt Üyesi, Çağrı: Bahoz'un hamlesi bizi bu bölgede bitirdi. Üstlenmeye geçmemiz lazımdı, hırslı manyak bizi dinlemiyor. (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi, Şimal: Evet bölgedekilerin yarısı Bahoz'un emrine kurban gitti. Yok oldu. (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

ES (çatışma sesleri)

Teröristler telsizden Çukurca saldırısı sonrası silahlı kuvvetlerin Kazan Vadisi'ndeki operasyonlarında uğradıkları ağır zayıtı değerlendiriyor.

ES

Bölgedeki operasyonlarda öldürülen yüzlerce teröristin sorumlusu olduğu için, Fehman Hüseyin terör örgütü içinde hedefe oturtuluyor.

ES

Bir gazetede yayınlanan 24 Ekim tarihli bu telsiz konuşmaları örgütün aczini gösteriyor.

ES

Örgüt Üyesi, Çağrı:

“Televizyonları izliyor musun tamam?” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi, Şimal:

“Evet evet durum kritik. Sınır gerisinden bir haber var mı?” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi, Çağrı:

“Bahoz'un hamlesi bizi bu bölgede bitirdi. Hava sertleşiyor. Üstlenmeye geçmemiz lazımdı. Hırslı manyak bizi dinlemiyor. Sürekli ses gelsin, hadi ses gelsin diye eylem yapın baskısı yapıyor.”(konuşmalar KJ olarak verilmiş)

ES

Konuşmalar, operasyonlarda terör örgütünün ağır zayıt verdiğini, teröristlerin kurtulmak için birbirlerini vurduklarını ortaya çıkarıyor.

ES

Örgüt Üyesi, Şimal:

“Evet bölgedekilerin yarısı Bahoz’un emrine kurban gitti. Yok oldu. Zaten yaralı kaçanlar da birbirini vurarak kurtulmuş, tamam.” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi, Çağrı:

“Roj’la (Kandil) dün konuştum.”Burası çok karışık, Fehman’ın emri şey oldu, hata oldu” diyorlar.” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi, Şimal:

“Öyle öyle tamam” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

ES

Kış hazırlıkları ısrarına rağmen, Fehman Hüseyin’in ses getirecek eylem ısrarı terör örgütü içinde eleştiriliyor.

ES

Örgüt Üyesi, Sofi Nurettin:

“Üstlenmeye geçsek iyi olur diyorum, tamam” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi, Fehman Hüseyin:

“Biraz daha bekleyelim diyorum tamam. Altın vuruşu yapıp öyle emir verelim gruplara, onların önlemlerini alsınlar.” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi, Sofi Nurettin:

“Ne kadar bekleyeceğiz tamam hava sertleşiyor” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi Fehman Hüseyin:

“Başka bir alternatif bulmamız lazım. Altın vuruş diyorum ben. Tamam.” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi Sofi Nurettin:

“Tamam” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

ES (helikopter sesi)

Başarısızlıklarını yalanlarla kamufile etmeye çalıştıkları görülüyor.

ES

Örgüt Üyesi, Sofi Nurettin:

“Şemdinli’de netice alamadık. Bölgedeki arkadaşlar çok vurduk dedi ama ortada Türkiye’nin ölümlerini göremedik.” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

Örgüt Üyesi, Fehman Hüseyin:

“Bölge sorumlusu bu konuda rapor yazsa iyi olur.” (konuşmalar KJ olarak verilmiş)

ES

Bölgede gücünü yitiren terör örgütü, şimdi darmadağın olmanın sorumlusunu arıyor.

14. Haber

KAM/SPIKER: Başbakan Erdoğan, terörle mücadelede çok kararlı. Bu sözler Irak cumhurbaşkanı yardımcısı Tarık Haşimi'ye ait. Türkiye'nin terör örgütünün Irak'ın kuzeyindeki varlığının sona erdirilmesi çağrılarının ardından Ankara'ya gelen Haşimi, başbakan Erdoğan'la uzun bir görüşme yaptı. Haşimi, bu görüşmenin hemen ardından TRT Haber genel yayın yönetmeni Ahmet Böke'nin sorularını cevapladı.

SPOT: HAŞİMİ TRT HABER'E KONUŞTU/ “Başbakan Terörle Mücadelede Çok Kararlı”

KJ 1: TARIK HAŞİMİ- Irak cumhurbaşkanı birinci yardımcısı (KJ olarak verilmemiş):

Başbakan Çok Kararlı

KJ 2: HAŞİMİ TRT HABER'E KONUŞTU/ “Irak, Terörist İle Dağda Mücadelede Yetersiz”

KJ 3: HAŞİMİ TRT HABER'E KONUŞTU/ “Suriye Politikanızı Destekliyoruz”

KJ 4: HAŞİMİ TRT HABER'E KONUŞTU/ “Depremzedeler İçin Bir Kamp Kuracağım”

Görüntü Metni:

Irak cumhurbaşkanı yardımcısı Haşimi, Ankara'daydı. Terörle mücadele konusunda başbakan Erdoğan'la görüştü.

ES

Ahmet Böke (TRT Haber Genel Yayın Yönetmeni) (KJ olarak verilmemiş):

“Irak cumhurbaşkanı birinci yardımcısı Sayın Tarık el Haşimi”

ES

Haşimi, görüşmenin ayrıntılarını Trt Haber genel yayın yönetmeni Ahmet Böke'ne verdiği özel röportajda açıkladı.

ES

Tarık Haşimi(Irak cumhurbaşkanı birinci yardımcısı) (KJ olarak verilmemiş)'nin açıklaması:

“Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ı terörler mücadele konusunda çok kararlı gördüm. Sonuca ulaşmak, Türkiye Irak sınırını güvenli hale getirmek için büyük bir kararlılık içinde.”

ES

Haşimi, Irak’ın kuzeyinde yuvalanan terör örgütüyle mücadelede neden yetersiz kaldıklarını anlattı, özeleştiri yaptı.

ES

Tarık Haşimi(Irak cumhurbaşkanı birinci yardımcısı)(KJ olarak verilmemiş)'nin açıklaması:

“Irak, teröristle dağda mücadele için eğitilmiş personele sahip değil. Önceden bu tarz özel birliklerimiz vardı ancak Amerika Birleşik Devletleri bu birliklerimizi dağıttı. Anayasaya göre kuzeyde peşmergeler ve güvenlik güçleri bölgenin güvenliğinden sorumlu ama onların da sınırı korumak için yeterli eğitimleri yok. Yetkisi de iç güvenlikle sınırlı.”

Ahmet Böke (TRT Haber Genel Yayın Yönetmeni):

“Peki, bundan sonra ne olacak?”

Tarık Haşimi (Irak cumhurbaşkanı birinci yardımcısı) (KJ olarak verilmemiş)'nin açıklaması:

“İki ülke arasında güvenlik konusunda bir mutabakat zafıtı var, ancak bunun ekleri henüz onaylanmadı. Bu nedenle ortak operasyon yapılamıyor. Türkiye’nin sınır ötesi operasyonları eşgüdüm içinde yapılır. Süre ve kapsam açısından sınırları belli olursa itirazımız yok. Türkiye’nin ulusal güvenliğini korumak için attığı adımlar meşru hakkıdır.”

ES

Ve Suriye. Haşimi, Türkiye’nin Suriye ile ilgili attığı adımların doğru ve yerinde olduğu görüşünde.

ES

Tarık Haşimi (Irak cumhurbaşkanı birinci yardımcısı) (KJ olarak verilmemiş)'nin açıklaması:

“Türkiye başından itibaren doğru olanı yaptı. Suriye yönetimine altın bir şans verildi ama Esed yönetimi reformlar konusunda geç kaldı. Suriye’de değişim kaçınılmaz. Değişim Esed’le ya da onsuz kesinlikle olacak ama Suriye halkı değişim sonrası dönüşümü iyi planlamalı. O zaman yaşanacak sorunlar şimdi yaşananlardan da ciddi olur.”

ES

Van depremi de Haşimi’nin gündemindeydi.

ES

Tarık Haşimi (Irak cumhurbaşkanı birinci yardımcısı) (KJ olarak verilmemiş)’nin açıklaması:

“Öncelikle Türk halkına başsağlığı mesajlarımı iletiyorum. Irak yönetimi şu an için resmi yardım açıklamadı ama ben Tarık Haşimi olarak kendi adıma yüz ailenin barınacağı bir kamp kurup bakımlarını üstleneceğim.”

KAM/SPİKER: Sevgil seyirciler bir hatırlatma yaparak bültenimizi kapatalım. Yaz saati uygulaması bugün sona eriyor. Sürprizlerle karşılaşmamak için, bu gece saatinizi bir saat geri almayı unutmayın. Eee ve yayınımız , “Elde var hayatla” devam edecek. Şimdiden keyifli seyirler diliyoruz hoşçakalın.

REKLAM

HAVA DURUMU

SPOR

TRT 30.10.2011

1. Haber

KAM/SPIKER: Bugün 30 Ekim Pazar, ana haber bülteniyle karşınızdayız sevgili seyirciler. Cumhuriyet Bayramı'nı hedef alan terör örgütü yine sivillerin canına kıydı. Bingöl'deki canlı bomba olayının ayrıntıları ortaya çıkmaya başladı. Çocuklarını korumak için canlı bombanın üzerine atladığı belirtilen Hatice Belgin canı pahasına daha büyük bir faciayı önledi.

SPOT: BİNGÖL'DEKİ CANLI BOMBA/Hedef Cumhuriyet Bayramı Törenleriydi

KJ 1: CEVDET YILMAZ-Kalkınma Bakanı

KJ 2: CANLI BOMBANIN ÜZERİNE ATLADI!/ Hatice Belgin Canı Pahasına Faciayı Önledi

KJ 3: AZ SONRA-Şırnak'ta Mayın Tuzağı: 4 İşçi Yaralı

Görüntü Metni:

Vatandaş 1: bizim de canımız gitti

ES

Cumhuriyet Bayramı törenleri Van depremi nedeniyle bu yıl iptal edildi. Törenleri kana bulamak isteyen terör örgütünün planları tutmadı.

ES

Üzerindeki bombalarla şehrin en işlek caddesine giden kadın canlı bombanın hedefi törenlerde.

ES

Canlı bomba üç çocuğuyla bayram alışverişine çıkan Hatice Belgin tarafından farkedildi.

ES

Görgü tanıklarına göre Hatice Belgin, üzerindeki bombaları patlatmak isteyen kadına müdahale etti.

ES

Amacı çocuklarını korumaktı, kendini feda etti, çocuklarıysa yaralandı.

Vatandaş 1: Patlama oldu işte, can pazarına döndü burası dışarı çıktığımızda.

ES

Kalkınma bakanı Cevdet Yılmaz, çocukları hastanede ziyaret etti.

ES

Cevdet Yılmaz (Kalkınma Bakanı)'ın açıklaması:

“Şu anki tahminimiz yani bu bayan vefat etti Allah rahmet eylesin. Çocuklarıyla birlikte muhtemelen bir bayram alışverişine çıkmıştı, fakat o hayatını kaybederken birçok insanın da hayatını kurtardı gibi görünüyor.”

ES

Hatice Belgin'in cenazesi Fatih Camii'nde kılınan cenaze namazının ardından Şeyh Ahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

2. Haber

KAM/SPIKER: Terör örgütü eylemlerini kalleşçe sürdürüyor, Şırnakta mayın patladı dört inşaat işçisi yaralandı. Şırnak-Siirt karayoluna döşenen seksen kilogramlık patlayıcı son anda farkedildi. Mardinde ise polis seksen sekiz suikast silahı ele geçirdi.

SPOT: ŞIRNAKTA MAYIN TUZAĞI/Yola Döşenen Mayın Patladı: 4 İşçi Yaralı

KJ 1: YOLA PATLAYICI DÖŞEMİŞLER/ Bomba, Uzman Ekiplerce İmha Edildi

KJ 1: AZ SONRA-Terör Örgütünün Hain Planı

Görüntü Metni:

Terör örgütü hain tuzaklarına devam ediyor. Şırnak'ta inşaat işçilerini taşıyan minibüsün geçişi sırasında mayın patladı, dört işçi yaralandı.

ES

Yaralılar Cizre Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alındı.

ES

Güvenlik güçleri Şırnak-Siirt karayolunun üçüncü kilometresinde de yola döşenmiş seksen kilo patlayıcı buldu.

ES

Uzman ekiplerce imha edilen bomba yolda büyük bir çukur açtı.

ES

Patlama nedeniyle Şırnak-Siirt karayolu uzun süre trafiğe kapandı.

ES

Öte yandan Mardin polisi aldığı istihbarat doğrultusunda Şırnak'ta son zamanların en büyük silah kaçakçılığı operasyonuna imza attı. Terör örgütüne ait olduğu belirtilen seksen sekiz suikast silahı ele geçirildi.

3. Haber

KAM/SPIKER: Terör örgütünün üst yönetimine yönelik son operasyon, vahim ve hain planları ortaya çıkardı. Verilen sözde eğitimlerde, ayrı bir devletin kurulması ve bunun için savaşılması gerektiği anlatılıyor. Ayrıca intihar eyleminde kullanılacak terör örgütü üyelerinin uyuşturucuya alıştırılması isteniyor.

SPOT: HAIN PLANLARI DEŞİFRE OLDU/ Terör Örgütünün Üst Yönetimine Operasyon

Görüntü Metni:

Polisin yaptığı ortam dinlemeleri Barış ve Demokrasi Partisi bünyesinde oluşturulan siyaset akademilerinde gençlerin sözde eğitimlerle nasıl birer canlı bombaya dönüştürüldüklerini gözler önüne seriyor.

ES

Eğitimlerde, demokratik özerklik talebiyle aslında devletin yıpratılması ve çökertilmesinin hedeflendiği anlatıyor.

ES

Terör şebekesinin planına göre ayrı ayrı kurulacak sözde halk meclisleriyle kültürel ve ekonomik ayrışma gerçekleştirilerek belirli bir bölgenin Türkiye'den koparılması sağlanacak.

ES

Ayrıca Kemal Burkay, Şivan Perver, Muhsin Kızılkaya ve benzeri isimler, terör örgütüne ve üst yapısına destek vermedikleri için hedef gösteriliyor. Eğitimlerde terör örgütünün ağına düşenlerin, uyuşturucuya alıştırılarak canlı bomba eylemlerine zorlanması gerektiğine de vurgu yapılıyor.

ES

Terör örgütünün üst yönetimine yönelik son operasyonunda gözaltına alınan ve aralarında Bdp'nin parti meclisi ve anayasa hazırlık komitesi üyesi Prof. Büşra

Ersanlı'yla yazar Ragıp Zarakoğlu'nun da aralarında bulunduğu 55 Őüphelinin Pazartesi günü adliyeye sevk edilmesi bekleniyor.

4. Haber

KAM/SPIKER: Sevgili seyirciler, Van'daki depremin üzerinden tam bir hafta geçti. 7,2 büyüklüğündeki depremde 601 kişi hayatını kaybetti, 188 kişi kurtarıldı, 4 bin 152 kişi de yaralandı. Depremin yaraları da sarılıyor, bölgede depremzedelere 42 bin 711 çadır dağıtıldı.

SPOT: DEPREM KAYITLARINDA SON DURUM/601 Kişi Öldü, 4 Bin 152 Kişi Yaralandı

KJ 1: VAN'DA YARALAR SARILIYOR/Depremzedelere 42 bin 711 Çadır Dağıtıldı.

KJ 2: AZ SONRA-"Van İçin Rock" Konserine Büyük İlgi

Görüntü Metni:

Van depreminde en büyük hasarı Erciş ilçesi gördü; Ercişte 84 Van'da 6 bina yıkıldı.

ES

Arama kurtarma faaliyetlerinde sona gelindi, bazı binaların yıkımına ve enkaz kaldırma çalışmalarına başlandı. Erciş'te iki enkazdaysa arama kurtarma çabası sürüyor.

ES

Depremde beş köy tamamen yıkılırken, iki köyedeki hasar yüzde yetmiş.

ES

Depremzedeler için başbakanlık tarafından başlatılan kampanyada, 22 milyon 320 bin lira nakli yardım toplandı. Başbakanlık Van valiliğine acil ihtiyaçlar için 13 milyon lira ödenek gönderdi. Depremzedelerin barınmaya yönelik talepleri de karşılanıyor. Deprem bölgesine 42 bin 711 çadıyla 2 bin 300 Mevlana evi ulaştırıldı. Kalıcı konutların inşası için TOKİ de çalışmalara başladı. 2012 eylül ayı sonunda kalıcı konutların teslimi planlanıyor. Geçici barınma için konteynır üretimine başlandı.

ES

Yaklaşık 220 kişiden oluşan teknik ekip, van'da hasar tespit çalışmalarını tamamladı.

5. Haber

KAM/SPIKER: Van depreminin yaralarını sarmaya yönelik yardım kampanyaları devam ediyor. İstanbul'da bu amaçla "Van için rock" adıyla bir konser düzenlendi. Sağlanan gelir Türk Kızılay'ı tarafından afetzedelere ulaştırılacak, ayrıca Van'da bir ilköğretim okulu inşa edilecek.

SPOT: "VAN İÇİN ROCK" KONSERİ/Yaraları Sarmak İçin Rockçılar Sahnede

KJ 1: YASEMİN KÜÇÜKKAYA-Muhabir

KJ 2: AZ SONRA-Suriye İç Savaşa Sürükleniyor

Görüntü Metni:

ES (Rock Müziği)

Van'a hayat vermek için tek bir ses, tek bir yürek oldular müzisyenleri. "Van için rock" dediler ve sosyal medya üzerinden harekete geçip birkaç saat içinde büyük bir organizasyona imza attılar.

ES

Muhabirin Anonsu:

Van depreminin ardından vatandaşlar kenetlendi, pek çok yardım kampanyaları düzenlendi. Müzisyenler de bu kampanyalara duyarsız kalmadılar ve İstanbul'dan Van'a bu kez yardım eli rock müziği aracılığıyla uzandı.

ES

Maçka Küçük Çiftlik Parkı'ndaki konserde kırk rock grubu sahne aldı.

ES

Müzisyen 1: Müzisyen olarak eee en güçlü olduğumuz şey insanları belki bir araya toplamak olabilirdi.

Müzisyen 2: Orada birşeyleri değiştirebilmek, oradaki insanlara biraz daha hayat verebilmek adına buradaki hayatın devam etmesi çok önemli.

Vatandaş 1: Biz kendimiz de bilet alarak katıldık bugün. Eee akşama kadar buradayız eee hep beraber eee güzel anlar yaşayacağız Van için.

Fatma Turgut (Müzisyen): Topladığımız eee paralarla da bir ilköğretim okulu yapılacak Van'da, onun için ekstra çok daha mutluyuz. İnşallah bizim de bir katkımız olmuştur bu şekilde.

ES

Saat 11 de başlayan ve 13 saat aralıksız sürecektir konsere ilgi de büyüktü. Biletler kısa sürede tükendi, konser alanı Van için bir araya gelmiş müzikseverlerle doldu taşı.

ES

Vatandaş 2: Böyle bir yardıma eee ufacak da bir destek eee göstermekten çok gururluyum.

Vatandaş 3: Çok güzel bir organizasyon, katılım da çok olduğundan dolayı çok yararlı olacağını düşünüyorum.

ES (Rock Müziği)

Konsere kısa mesaj yoluyla da destek verildi. Vatandaşlar cep telefonlarından Van yazıp 2868'e kısa mesaj atarak Türk Kızılay'ına 5 lira tutarında bağışta bulundu. Bu bağışlarla bilet ve tişört satışlarından elde edilen gelir, Türk Kızılay'ı aracılığıyla Van'daki depremzedelerin yaralarını sarmak için kullanılacak. Toplanan paralarla Van'da bir ilköğretim okulu yaptırılacak. Konserde ayrıca izleyicilerin yanlarında getirdikleri gıda ve yiyecek yardımları da sahnenin yanında oluşturulan yardım noktalarında toplandı. Bu yardımlar da Şişli Belediyesi'nin kamyonlarıyla Van'a ulaştırılacak.

6. Haber

KAM/SPİKER: Kurban bayramına sayılı günler kala vatandaşlar en uygun kurbanlık için pazarları dolaşıyor. Peki, kurbanlık alırken nelere dikkat edilmeli? Uzmanlar kurbanlığın seçiminden kesim öncesi beslenmesine kadar birçok konuda uyarıyor.

SPOT: BAYRAMA SAYILI GÜNLER KALDI/ Kurbanlık Alırken Nelere Dikkat Etmeli?

KJ 1: VOLKAN ALTAY-Veteriner

KJ 2: VOLKAN ALTAY: Genel Yapısına Bakılmalı

KJ 3: VOLKAN ALTAY: Salyası Akıyor Mu?

KJ 4: VOLKAN ALTAY: Boynuzlarına Dikkat Edilmeli

KJ 5: VOLKAN ALTAY: Yürümesinde Aksaklık Var Mı?

Görüntü Metni:

Yaklaşan bayramla birlikte kurban pazarlarında da yoğun bir hareketlilik yaşanıyor. Peki, bütçesine en uygun kurbanlığı seçmek için pazar pazar dolaşan vatandaşlar fiyattan başka nelere dikkat etmeli?

ES

Volkan Altay (Veteriner)'in açıklaması:

“Öncelikle hayvanın genel bir durumuna bakmamız gerekiyor, bunun için de eee hayvanın deri yapısı, tüy yapısı düzgün mü ona bakacağız, ağzında burnunda akıntısı var mı? Eee bunun dışında eee boynuzunda kırık var mı, yürüyüşünde sorun var mı ve yem yemesinde bir skıntı var mı ona dikkat etmemiz gerekiyor.”

ES

Son olarak hayvanın yaşını anlamak için diş kontrolü yapılmalı.

ES

Volkan Altay (Veteriner)'in açıklamasının devamı:

“Tabiki vatandaşımızın da çok dikkat ettiği bir konu, kapak atma meselesine, dişlerine bakmamız gerekiyor”

ES

Uzmanlar kurbanlıkların beslenmesinin de dikkat edilmesi gereken önemli bir konu olduğunu belirtiyor.

Volkan Altay (Veteriner)'in açıklamasının devamı:

“Bizim sağlık açısından tavsiye ettiğimiz, kesimden en az 24 saat önce yem vermeyi kesmemiz gerekiyor ki ette herhangi bir sağlık problemi yaşanmasın. Kesimden sonra mide içeriği kaldığı için eee vücuda yayılması ve etin kirlenmesine neden olabiliyor ve bu şekilde iç organları çıkartmakta sıkıntı yaşayabiliyor vatandaşımız.”

7. Haber

KAM/SPIKER: Ve kurban bayramının değişmez manzarası firari kurbanlıklardır. Belediyeler de bunların önüne geçmek ve kaçan kurbanlıkları yakalamak için çeşitli tedbirler alıyor, bu tedbirlerin başında da kurban yakalama timleri geliyor.

SPOT: BU DA “KURBAN YAKALAMA TİMİ”/Motorize Ekipler İşbaşında Olacak

KJ 1: VOLKAN ALTAY/Veteriner

KJ 2: HAKAN ARSLAN-Muhabir/MUSTAFA OĞUZ-Kamera

Görüntü Metni:

Kaçan kurbanlıklar ve onların peşinden koşanlar, kurban bayramının alışıldık manzaralarındandır bunlar. İstanbul Sultangazi Belediyesi kaçan kurbanlıkları yakalamak için motorize ekip oluşturdu. Kurban pazarlarında 24 saat nöbet tutacak motorize ekipler, kaçakların peşine düşecek.

ES

Kurban timleri uyuşturucu iğne atabilen silahlarla hayvanlara müdahale edecek.

ES

Volkan Altay (Veteriner)’in açıklaması:

“Belediyemiz bu konuda geçen seneden de daha tecrübeli bir şekilde üç ekip kurduk. Bir ekibiz Sultangazi Esentepe Mahallesi’nde Kurulu olan kurban alanımızda sabit olarak duracak, diğer iki tane ekibimiz ise Sultangazi Belediyesi’nin ilçe sınırlarında müdahale edecek vatandaşımızın şikâyetlerine göre. Bu konuda çağrı merkezimize bilgi verebilirler.”

ES

Timler, kurbanlık hayvanın kaçması durumunda neler yapılabileceğine ilişkin bir tatbikat yaptı.

Volkan Altay (Veteriner): 1716 dinliyorum.

1716: Su deposunun olduğu yer, kurban alanı. Burda bir adet büyükbaş hayvan, eee kaçmış, kontrol altına alabilir miyiz bunu, tamam.

ES

Gelen anonsla bereber ekipler harekete geçiyor. Olay yerine gelen motorize ekip uyuşturucu iğnelere kaçak kurbana müdahale ediyor.

ES

Veteriner ekip yönetimindeki ekipler kaçak kurbanı sakinleştirerek kontrol altına alıyor.

ES

Kontrol altına alınan kurbanlık boğa sahibine teslim ediliyor.

ES

Volkan Altay (Veteriner): Öncelikle ben bir şey söyleyeyim size, geçmiş olsun.

Vatandaş (Kaçan Boğanın Sahibi): Teşekkür ederim kardeşim, sağol.

Volkan Altay: Yaptığımız ilacın hiçbir sakıncası yoktur. Bir en fazla yarım saat olduğu yerde yatar, tekrar ayağa kalkar.

Vatandaş (Kaçan Boğanın Sahibi): Teşekkür ederim kardeşim

Volkan Altay (Veteriner): Geçmiş olsun tekrar.

Vatandaş (Kaçan Boğanın Sahibi): Belediyemizin bu hizmetinden dolayı teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

8. Haber

KAM/SPIKER: Suriye’de muhalif gösterileri kanla bastırmaya çalışan Esed yönetimi uluslararası topluma meydan okuyor. Güvenlik güçleri göstericilere yine ateş açtı, 28 kişi hayatını kaybetti. Humusta da muhaliflere katılan askerlerle Esed güçleri arasındaki çatışmada Suriye ordusu 20 kayıp verdi. Sunday Telegraph gazetesine konuşan devlet başkanı Beşar Esed, Batı’nın ülkesine muhtemel bir müdahalesinin tüm bölgeyi felakete sürükleyeceğini söyledi.

SPOT: SURIYE KAN GÖLÜ/Güvenlik Güçleri Cami Avlusunda Ölüm Saçtı

KJ 1: SURIYE KAN GÖLÜ/ Esed: BatınınMüdahalesi Tüm Bölgeyi Yakar

KJ 2: AZ SONRA-Canlı Yayında Ölümden Döndü

Görüntü Metni:

Suriye giderek iç savaşa sürükleniyor. Güvenlik güçleri gösterilerde yine kalabalığın üstüne ateş açtı, 28 kişi hayatını kaybetti.

ES

Ama Humus ve Deyrezor gibi direnişin sembolü olan kentler bir kez daha kana bulandı. Göstericilere artık çok sayıda kadının da destek verdiği ve bu son olaylarda hayatını kaybeden isimlerden ikisinin kadın olduğu haber veriliyor.

ES

Göstericileri ordunun hışmından cami avlusu bile koruyamadı. Askerlerin avluda estirdiği terör kameralara böyle yansıdı.

ES

Humus'ta yönetime baş kaldıran askerlerle Esed güçleri arasında çıkan çatışmalarda, Suriye ordusunun yirmi askeri hayatını kaybetti

ES

Devlet başkanı Beşar Esed'se İngiliz Sunday Telegraph Gazetesi'ne verdiği demeçte tehditlerde bulundu. Esed, ülkesine yönelik olası bir müdahalenin tüm bölgede deprem etkisi yaratacağını söyledi. Suriye'ye müdahalenin ülkesini böleceğini ve bunun tüm bölgedeki devletleri parçalayacağını söyleyen Esed, halka değil sadece teröristere karşı silah kullandıklarını idda etti. Esed'in dünyaya meydan okuyan tavrı, Arap Birliği'nin tepkisini çekti. Kuveyt gazetesi El Kasap'a konuşan Arap Birliği kurmayları, Şam yönetiminin çağrılarına kulak tıkamayı sürdürmesi halinde ülkeye uluslararası müdahalenin kaçınılmaz olacağını söyledi.

ES

Londra ve Ankara'daki Suriye büyükelçiliklerinde toplanan yüzlerce Suriyeli de Esed yönetimine daha fazla kan akıtmadan çekilmesi çağrısında bulundu.

9. Haber

KAM/SPIKER: Bulgaristan'da halk cumhurbaşkanlığı ve yerel seçimlerin ikinci turu için sandık başına gitti. Cumhurbaşkanlığı için iktidardaki Gerb Partisi adayı Rosen Plevneliev ve ana muhalefet partisi Bsp'nin adayı Ivaylo Karfin mücadele ediyor, Bulgaristan'daki Türkler Kalfin'i destekliyor.

SPOT: BULGARİSTAN SANDIK BAŞINDA/Türkler Kalfin'i Destekliyor

Görüntü Metni:

Bulgaristan yeni cumhurbaşkanını ve yerel yöneticilerini bulmak için sandık başına gitti.

ES

Bir hafta önce gerçekleştirilen birinci tur seçimde cumhurbaşkanı, belediye başkanı, belediye meslis üyeleri ve köy muhtarları için oy verildi.

ES

Bugün de seçimin ikinci tutu yapıldı. Cumhurbaşkanlığı koltuğu için mücadele birinci turda en çok oy alan iltidardaki Gerb partisinin adayı Rosen Plevneliev’le ana muhalefet Bulgaristan Sosyalist Partisi Bsp’nin adayı Ivaylo Karfin arasında geçiyor.

ES

Üyelerinin çoğunluğunu Türklerin oluşturduğu Hak ve Özgürlükler Hareketi , Sosyalist partinin adayı Karfin’i destekliyor.

ES

Yerel seçimlerde 172 il ve ilçenin yeni belediye başkanları belli olacak. Türklerin yoğun olarak yaşadığı Kırcaali kentinde Hasan Aziz ilk turda yüzde elli dört oy oranıyla seçimi kazanarak üçüncü kez belediye başkanlığı koltuğuna oturdu.

ES

Ancak iktidardaki Gerb partisi, Kırcaali’deki yerel seçim sonucuna itiraz ederek dava açtı.

ES

Seçimin galibi Hasan Aziz’se demokratik bir ortamda şeffaf bir şekilde yapılan seçimi açık farkla kazandığını, yargının da bu doğrultuda karar vermesini beklediğini belirtti.

ES

Bulgaristan seçim yasasında yapılan son değişikliklerle, yurtdışında oturanlar yerel seçimlerde oy kullanamıyor.

ES

Yoğun itirazlara sebep olan uygulama dolayısıyla yaklaşık 12 bin kişi yerel seçimlere katılmadı.

10. Haber

KAM/SPIKER: Canlı yayında ölümden döndü. Rusya’da canlı yayınlanan yetenek programına katılan genç yaptığı gösteride dengesini kaybetti. Kazayı yaralanarak atlatan genç, yürekleri ağza getirdi.

SPOT: GÖSTERİDE DENGESİNİ KAYBETTİ/ Canlı Yayında Ölümün Eşiğinden Döndü

Görüntü Metni:

Rusya'da bir televizyon programında canlı yayınlanan yetenek programı az kalsın faciayla sonuçlanıyordu. Yeteneklerini sergilemek için sahneye çıkan iki Rus genç, sıradışı bir gösteriye imza atmak istedi, ancak hiç ummadıkları bir durumla karşılaştılar. Gençlerden biri çıktığı masa üstünde kasaları üst üste koyarak yukarıya tırmanmak istedi, ancak dengesini kaybetti ve bir anda kasalarla birlikte yere kapaklandı.

ES

Acı içinde yerde kıvranan gence ilk müdahaleyi stüdyoda bulunan sağlık ekipleri yaptı. Jüri üyeleri ve izleyicilerin yüreklerini ağza getiren kaza sonrası programa kısa bir süre ara verildi.

11. Haber

KAM/SPIKER: Spor Toto Süper Lig'de dün üç maç vardı. Tranzonspor zorlu Gaziantep deplasmanından Halil Altıntop'un son saniye golüyle üç puan çıkarmayı başardı. Ligin flaş ekibi Orduspor'sa Antalya'da iki puan bıraktı. Eskişehirspor haftalardır süren galibiyet hasretini Samsun Spor karşısında dindirdi.

SPOT: HALİL'DEN ALTIN VURUŞ/ Gaziantepspor: 9-Trabzonspor:1

KJ 1: ORDU ZİRVEDEN KOPMADI/Antalyaspor: 1-Orduspor:1

KJ 2: KIRMIZI ŞİMŞEKLER NİHAYET/ Eskişehirspor:1-Samsunspor:0

Görüntü Metni:

-Gaziantepspor'un vuruşuyla başlıyor mücadele

Aklı Çarşamba günü oynayacağı CSK maçında olan Trabzonspor, Gaziantepspor karşısına eksik kadroyla çıktı. Yıldız golcü Burak Yılmaz da eksikler arasındaydı.

-.....Glowacki, ikinci pozisyon, müthiş bir vuruş ama son anda.....

ES

Alatasaray'a Türk Telekom'da dört gol birden atan ve sarı kırmızılılara bu sezon evindeki ilk galibiyetini tattıran Gaziantepspor bu kez şanssızdı.

-İşte az önce Muhammet böyle vuruyor ama direği geçemiyor.

ES

Büyük bir çekişmeye sahne olan karşılaşmada sonucu ilan eden gol 90+3'te geldi. Halil Altıntop altın değerindeki bir son saniye golüyle Trabzonspor'u galibiyete taşıyan isim oldu.

-90+3'te golü böyle atıyordu bordo mavililer.

ES

Ligin flaş ekibi Orduspor Antalya'da iki puan bıraktı. Mor menekşeler henüz altıncı dakikada öne geçtiği maçta üstünlüğünü koruyamadı.

-Top ağlara gitti gol oldu.

ES

Medical Park Antalyaspor erken gelen gole 75'inci dakikada yanıt verdi ve mücadele karşılıklı kafa golleriyle bir bir berabere sonuçlandı.

-Bir kez daha izliyoruz, bomboş kaldı.

ES

Orduspor'da 88'inci dakikada kırmızı kart gören Yalçın cezalı duruma düştü.

-İlk sarı kartı görmüştü bu faulle

ES

Günün bir diğer maçı galibiyete hasret iki takım arasında oynandı. Samsunspor'u konu eden Eskişehirspor Alper'in dokuzuncu dakikada attığı golle üç puanı hanesine yazdırmayı başardı.

-Spor Toto Süper Lig kariyerin ilk golü, Alper Potuk. Dokuzuncu dakika bir sıfır.

ES

Altı haftalık galibiyet hasretini dindiren kırmızı şimşekler rahat bir nefes aldı. Lige üç puanla başlayan ancak sonrasında galibiyeti unutan Samsunspor'sa iyice sıkıntıya girdi.

-Son düdüğü Koray Gençerler'den, altı maç sonra kazanıyor Eskişehirspor.

12. Haber

KAM/SPIKER: Amerika Birleşik Devletleri'nde cadılar bayramı öncesinde mağaza vitrinlerini süsleyen birbirinden ilginç kostümler renkli görüntüler oluşturdu. Başkan Barack Obama ve eşi de Beyaz Saray'da çocuklar için kostüm partisi verdi.

SPOT: ABD'DE CADILAR BAYRAMI/Obama Çiftinden Çocuklara Kostüm Partisi

Görüntü Metni:

Cadılar Bayramı öncesinde Amerika Birleşik Devletleri sokakları renklendi.

ES

Amerikalılar bayramı kutlamak için mağazalara akın etti, kostüm satışları patladı.

ES

Kostümlerin tek müşterisi insanlar değildi. Birçok Amerikalı besledikleri hayvanları rengarek kostümlerle donattı.

ES

Bayram coşkusu Beyaz Saray'da da kendini gösterdi, Obamalar çocuklar için kostüm partisi verdi.

ES

Partiye katılan çocuklarla tek tek ilgilenen Barack Obama, geleneksel bayramların Amerikan ulusunun dayanışma duygusuna katkı yaptığını belirtti.

ES

Wall Street eylemcileri de kostüm furyasına katıldı, bazı protestocular eylemlere "V For Vendetta" filmindeki kahramanın unutulmaz kostümünü giyerek katıldı.

ES

"V For Vendetta" filminde haksızlıklarla dolu bir sisteme karşı giderek büyüyen bir kitlesel direnişin hikâyesi anlatılıyor.

KAM/SPIKER: Anahaber bültenimizi noktıyoruz sevgili seyirciler. Yayınımız Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Ulusa sesleniş konuşmasıyla devam edecek. İyi akşamlar diliyoruz hoşça kalın.

ATV Haber Merkezi Haber Metinleri

Bültenin başlangıç saati: 18.59

Yayın tarihi: 30.10.2011

Spiker: Şebnem Sunar Küçük

DIŞ SES: ATV Haber başlıyor

1.Haber:

KAM/SPİKER: Haberin merkezinden, ATV Haber merkezinden günün gelişmeleriyle karşınızdayız sayın seyirciler. Van ve Erciş'i yerle bir eden felaketin üzerinden tam bir hafta geçti. Gündem yine deprem daha doğrusu deprem bölgesinin yaralarını sarma telaşı ama deprem eee eee ... İlk sırada Bingöl'deki saldırılar çünkü idda o ki terörist Cumhuriyet Bayramı kutlamalarını hedef almıştı. Törenler iptal olunca da hedef değişti.

SPOT: "CANLI BOMBA" NIN ŞİFRELERİ

KJ 1: "CANLI BOMBA" NIN ŞİFRELERİ: Asıl Hedef Stattaki Cumhuriyet Töreni Miydi?

KJ 2: "CANLI BOMBA" NIN ŞİFRELERİ. Saldırıdan Önce Kuaföre Gittiği İddia Ediliyor

KJ 3: CANLI BOMBANIN ÜSTÜNE ATLADI. 4 Çocuk Annesi Hatice Belgin Katliamı Önledi

KJ 4: CEVDET YILMAZ – Kalkınma Bakanı

Görüntü Metni

Vatandaş: "Boşalt, boşalt" (Konuşmalar – KJ olarak verilmiştir)

ES

Görüntüler Bingöl'de canlı bomba saldırısının hemen sonrasında kaydedildi.

ES

Vatandaş: "Orayı kes, şu yolu komple açtırın yolu." (Konuşmalar – KJ olarak verilmiştir)

Vatandaş: "Arkadaşlar açılın."

Vatandaş: "Açıl açıl, arkadaşlar." (Konuşmalar – KJ olarak verilmiştir)

ES

Kayıtta terörün çirkin yüzü açıkça görülüyor. Panik ve korku gözyaşına karışmış durumda.

ES

O korkunç saldırıyla ilgili yeni ayrıntılar da var gündemde. Daha doğrusu iddialar. İddiaların ilki patlamanın adresiyle ilgili. Canlı bombanın asıl hedefinin Cumhuriyet bayramı kutlamalarının yapılacağı stadyum olduğu iddiası ortaya atıldı. Teröristin tören iptal edilince Ak Parti binasını hedef aldığı da yine iddialar arasında.

ES

Bir diğer iddia da terörist kadının dikkat çekmemek için saldırıdan hemen önce kuaföre gittiği yönünde. Ama o iddia da doğrulanamıyor.

ES

Saldırı anına ait çarpıcı ayrıntılardan biri de patlamada hayatını kaybeden dört çocuk annesi Hatice Belgin’le ilgili. Görgü tanıkları çocuklarıyla bayram alışverişine çıkan Belgin’in teröristi fark ettiğini ve üzerine atladığını söylüyorlar.

ES

Cevdet Yılmaz (Kalkınma Bakanı)’nın açıklaması:

“Çocuklarıyla birlikte muhtemelen bir bayram alışverişine çıkmıştı.”

ES

Bingöl’de incelemelerde bulunan Bakan Cevdet Yılmaz da görgü tanıklarının ifadesini doğruluyor. Bakan Yılmaz bugün habercilere o anı anlattı. Hatice Belgin’in kendini feda ettiğini söyledi

ES

Cevdet Yılmaz (Kalkınma Bakanı)’nın açıklaması:

“Vefat eden bayan birçok insanın hayatını kurtardı. Yani canlı bombayla artık bir çarpışma da olabilir.”

ES

2. Haber:

KAM/SPIKER: Bakanın da söylediği gibi Hatice Belgin büyük bir faciayı önleyen isim oldu ama onunla aynı yerde bulunan Mehmet Çibik de saldırının ikinci kurbanıydı. Üstelik bugün kızını evlendirecekti.

SPOT: İŞTE KATLİAMI ÖNLEYEN KADIN!

KJ 1: İŞTE KATLİAMI ÖNLEYEN KADIN! Canlı Bombayı Önlemek için Hayatını Fedâ Etti

KJ 2: İŞTE KATLİAMI ÖNLEYEN KADIN! 4 Çocuğunu Bombadan Korumak İçin Can Verdi

KJ 3: BUGÜN KIZI EVLENECEKTİ! Mehmet Çibik Düğün Alışverişine Çıkmıştı

Görüntü Metni

Dört çocuk annesi Hatice Belgin Bingöl'deki canlı bomba saldırısında hayatını kaybeden iki kişiden biri ve iddiaya göre saldırıyı fark eden tek kişi de o.

ES

Hatice Belgin üç çocuğuyla birlikte bayram alışverişine çıkmıştı. Çocuk mağazasının önündeyken terörist kadını fark etti. Tam kendini patlatacağı anda da çocuklarını korumak için harekete geçti. Canlı bombanın üzerine atladı.

ES

Onun sayesinde hayatta kalan üç çocuğu hala tedavi altında. Ama on altı yaşındaki Veysel'in durumu ağır. On dört yaşındaki Ceylan ve on bir yaşındaki Hazal'sa hayati tehlikeyi atlattmış durumdalar.

ES

Saldırının diğer kurbanı da Mehmet Çibik.

ES

Bu Mehmet Çibik'in kaydedilen son görüntüsü. Kızının nişanında yakınlarıyla eğleniyor.

ES

Eğer o saldırı olmasaydı bu gece hayatının en mutlu saatlerini yaşayacaktı. Kızının düğününde yakınlarıyla birlikte yine eğleniyor olacaktı Mehmet Çibik.

ES

Korkunç saldırının iki kurbanı da toprağa verildi. İkisi uzman çavuş, üçü er olan yirmi bir yaralı ise hala hastanede tedavi altında.

ES

3. Haber:

KAM/SPIKER: Sayın seyirciler, teröristler dün Hakkâri’de bir katırın sırtına bomba yüklemiş, polis kontrol noktasını hedef seçmişlerdi. Polislerin son anda fark etmesiyle eşiğinden dönülen felaketi bugün İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin yorumladı. Şahin, o katırın da hesabını verecekler dedi.

SPOT: “O KATIRIN DA HESABINI VERECEKLER”

KJ 1: “O KATIRIN DA HESABINI VERECEKLER”: Bakan Şahin’den “Bombalı Katır” Tuzağına Tepki

KJ 2: İDRİS NAİM ŞAHİN – İçişleri Bakanı

KJ 3: “O KATIRIN DA HESABINI VERECEKLER”. Şahin: Onun Hakkını Koruma Görevi de Bize Ait

Görüntü Metni

İdris Naim Şahin (İçişleri Bakanı)’nın açıklaması:

“O katırın da hesabını bir gün verecekler, onu da soracağız.”

ES

İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin teröristlerin dün Hakkâri’de kurduğu katırlı tuzağı bu sözlerle yorumladı. Bakan haberi aldığı anda Van’da deprem bölgesindeydi, kameraların karşısına geçti.

ES

İdris Naim Şahin (İçişleri Bakanı)’nın açıklaması:

“Bomba yüklü bir katır, polis karakoluna doğru yöneltildi.”

ES

Teröristler Hakkâri’deki defin mevkiinde bulunan polis noktasına, sırtına uzaktan kumandalı bomba yükledikleri bir katırla saldırmayı planlamıştı. Polisin zamanında müdahalesiyle felaket önlendi. Nöbetteki ekipleri yüz elli metre mesafe kala katırı öldürdü. Sonrasında da devreye bomba imha uzmanları girdi.

ES

Katırın üzerinde çivilerle desteklenmiş halde 20 kilo A-4 patlayıcı bulundu, imha edildi. Bakan Şahin polise yönelik o hain saldırıyı yorumlarken teröristlerden ne doğa ne de hayvan haklarını tanıyorlar diye bahsetti.

ES

İdris Naim Şahin (İçişleri Bakanı)'nın açıklaması:

“Bunlar ne ağaç, ne doğa, ne hayvan, ne insan saygısı sevgisi taşımayan apayrı bir yeryüzü varlıkları.”

ES

Bakan İdris Naim Şahin teröristlerin katırın hesabını vereceklerini de söyledi.

ES

İdris Naim Şahin (İçişleri Bakanı)'nın açıklaması:

“Katırın hesabını nasıl verecekler ben merak ediyorum. O katırın da hesabını bir gün verecekler onu da soracağız. Yani katırın hakkını korumak da bize ait.”

ES

4. Haber

KAM/SPIKER: Güvenlik güçleri bugün bir bombalı tuzağı imha edip bir tarlaya gömülü seksen sekiz dürbünlü tüfeği ele geçirdi. Şırnak'ta da sivil bir aracın geçişi sırasında bomba patladı, ama dört işçi yaralı kurtuldu.

SPOT: YOLA BOMBALI TUZAK!

KJ 1: YOLA BOMBALI TUZAK! / Sivil Araç Geçerken Patlatıldı: 4 İşçi Yaralı

KJ 2: YOLA BOMBALI TUZAK! /Askerin Geçiş Yolundaki Patlayıcı İmha Edildi

Görüntü metni

Terör örgütü bir kez daha sivilleri hedef aldı. Şırnak'ta Gavar Dağı'na Toki görevlilerini taşıyan sivil bir araç uzaktan kumandalı bombayla patlatıldı.

ES

Tuzak Akçay köyü yoluna kurulmuştu, tam da araç geçerken patladı, dört işçi yaralandı.

ES

Yine Şırnak'ta bu kez Çakırsöğüt Jandarma Tugay Komutanlığı'na giden yolda da bir ihbar sayesinde faciyanın eşiğinden dönüldü. Telefondaki ses teröristlerin yola döşediği bombadan bahsedince olay yerine bomba imha ekipleri sevk edildi. Askerin geçiş yolundaki bomba imha edildi.

ES

Terör örgütüne Mardin’de de bir darbe vuruldu. Yine bir ihbarı değerlendiren emniyet güçleri bir mısır tarlasına gömülü seksen sekiz adet gece görüş dürbünlü kalaşnikov silah ele geçirdi ve operasyon başlatıldı, üç kişi gözaltına alındı.

5. Haber

KAM/SPIKER: Terörü topraklarından silip atan İran bugün Kuzey Irak bölgesel yönetimi lideri Mesut Barzani’yi ağırladı. İran dışişleri bakanı Ankara öncesi Tahran’a giden Barzani’ye teşekkür edip İran için Pejat tehdidi bitti dedi.

SPOT: İRAN’DAN BARZANI’YE TEŞEKKÜR

KJ 1: İRAN’DAN BARZANI’YE TEŞEKKÜR/Türkiye Ziyareti Öncesi Tahran’da Kritik Temas

KJ 2: İRAN’DAN BARZANI’YE TEŞEKKÜR/”Pjak’ı O’nun İyi Yönetimi Sayesinde Bitirdik”

KJ 3: PJAK TERÖRÜ ARTIK BİTMİŞTİR”/Barzani İran’daki Basın Toplantısında konuştu

KJ 4: ANKARA BARZANI’Yİ BEKLİYOR/Pjak’taki Tavrını Pkk İçin De Gösterecek mi?

Görüntü Metni:

Görüntüler tam bir ay önce İran devrim muhafızlarının Pkk’nın İran’daki Pejat kampına düzenlediği operasyondan. Operasyonda Pejat militanları kayıplar ererek çekilmiş, örgütün en önemli kampı olan Casusan’ı ele geçiren devrim muhafızları kampa İran bayrağı dikmişti.

ES

Kürt özerk yönetimi başkanı Mesut Barzani bu operasyonun birinci ayında İran’a kritik bir ziyaret yaptı. Barzani’nin İran temaslarını önemli kılansa kısa süre öncesine kadar Pejat konusunda önlem almadığı için Barzani’yi yerden yere vuran İran makamlarının bu kez onu teşekkürle karşılaması.

ES

İran dışişleri bakanı Ali Ekber Salihî Irak sınırının artık güvenli olduğunu ilan etti. Hatta “Bu sayın Barzani’nin iyi yönetimi sayesinde gerçekleşti” dedi. Basın toplantısında söz alan Barzani de, Pjak terörü artık bitmiştir cümlesini kurdu.

Barzani'nin Tahran'dan sonraki durağı Ankara olacak. Barzani'yi bizzat davet eden başbakan Erdoğan, Ankara'nın bu ziyaretten beklentisini ulusa sesleniş konuşmasında vurgulayacak. Başbakanın asıl altını çizdiği kavramın, terör örgütünü oksijensiz bırakmak olacağı belirtiliyor.

6. Haber

KAM/SPIKER: Kuzey Irak bugün Bahçeli'nin de gündemindeydi. Mhp lideri peşmerge vurgusu yaptı. Kuzey Irak yönetimine uyarı yapılmasını söyledi.

SPOT: BAHÇELİ'DEN "PEŞMERGE UYARISI"

KJ 1: BAHÇELİ'DEN "PEŞMERGE UYARISI"/"K.Irak'taki PKK Kampları Onların Gözetiminde"

KJ 2: DEVLET BAHÇELİ/MHP Lideri

Görüntü Metni

Devlet Bahçeli (Mhp lideri)'nin açıklaması:

"Pkk'yı terör örgütü olarak grmediğini cüretli bir şekilde itiraf, Irak'ın kuzeyindeki peşmerge yönetimine hala dersi verilmemiştir. Fitnenin başı oradadır. Canileri himaye eden, koruyup üstümüze salan bataklık oradadır. Terör örgütünün kampları, inleri peşmerge reisinin kontrol ve gözetimindedir. Partimizin ısrarla söylediği, Milli Güvenlik Kurulu'nca da sonunda kabul edilen Irak'ın kuzeyindeki terörist mevcudiyeti bitirilmeden bize rahat yüzü yoktur."

7. Haber

KAM/SPIKER: Ve deprem bölgesi, bilanço çok ağır. Hayatını kaybedenlerin sayısı altıyüze yaklaştı. Şimdi Van'da bütün çabalar yaralar sarılsın diye ama bir yandan da yeni mucizeler bekleniyor. Biri öğretmen dört işi arıyor.

SPOT: ACI BİLANÇO: CAN KAYBI 596

KJ 1: 596 CAN KAYBI,4 BİN 152 YARALI/Afad, Depremin En Son Bilançosunu Açıkladı

KJ 2: ENKAZDAN ÇIKAN MUCİZELER/Felaketi Yaşayanlar Dehşet Saatlerini Anlattı

KJ 3: BERAT/Depzemzede çocuk

KJ 4: 8 BİN 174 ÇADIR BÖLGEDE/Toki Kalıcı Konutlar İçin Hazırlığa Başladı

KJ 5: ENKAZDA UMUTLAR BİTTİ/Ekipler Kayıp 4 Kişiyi Bulmak İçin Çalışıyor

Görüntü Metni:

Bilanço çok ağır. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı bugün verdi son rakamları. Depremi yaşamdan kopardığı 596 kişi var, yaralı sayısıyla tam 4 bin 142 kişi.

ES

Vatandaş: “Benle eşim bir sağ çıktık, annem vefat etti başka kayıplarımız kardeşim, hanımı, çocuğu ve üçü birlikte vefat ettiler.”

ES

O büyük felakette yakınlarını yitirenler acılarını yaşamaya devam ediyor. Ama Van depremi denildiğinde büyük yıkım kadar mucize öyküleri de hatırlanacak.

ES

Vatandaş: “Üç dört saat kaldık sonra bizi çıkardılar hastaneye geldik, bizim göçük altında dört kaybımız oldu.”

ES

O büyük felakettenkurtulan 188 kişiden biri de Berat. Berat 8 yıl önce ekmek parası için Trabzon’dan Van’a taşınan ve Van’da felaketi yaşayan Ay ailesinin ortanca oğlu.

ES

Berat (Depremzede çocuk):

“Çatıda yürüyorlar beni duymuyorlardı. Babam orda önce ağıt yakıyor. Ey gidi dünya evde iki tane çocuk var diyor. Eğer bir taş kıpırdasaydı, kolunlar düşseydi tam benim üzerime düşüyordu. Ağabeyler geldi kurtardı, sağ ayağımı zor çıkartıyorlardı. “

ES

Berat’ın sağlığı her geçen gün daha da iyiye gidiyor. Van halkı da yardım seferberliği sayesinde yaşama bağlanmaya çalışıyor.

ES

Devletin organizasyonu ile 20 ülkeden ulaşan çadır sayısı 8 bin 174’e ulaştı.

ES

Toplu Konut İdaresi de kolları sıvamış durumda. Kalıcı konutlar için hazırlıklar sürüyor. Ön hasar çalışmaları bitti bile. Van ve Ercište son bir haftadır uyumadan

çalışan arama-kurtarma ekipleri de mesailerini tamamladılar artık. Ama şimdilik sadece kurtarma çalışmaları bitti, arama çalışmaları sürüyor. Ekipler isimlerini belirledikleri ama enkazlarda rastlayamadıkları br öğretmenle bir anne ve iki çocuğunu her yerde arıyorlar.

8. Haber

KAM/SPIKER: Van depremi Milli Güvenlik Kurulu'nda öncelikli gündemi olmuştu sayın seyirciler. Toplantıyla ilgili yeni bir bilgi bugün ortaya çıktı. Cumhurbaşkanının toplantı sırasında gözyaşlarını tutamadığı öğrenildi. Nedeni askerlerin fotoğraflarından oluşan bir sunumdu. Yani şimdi izleyeceğiniz kareler.

SPOT: GÜL'Ü AĞLATAN KARELER

KJ 1: : GÜL'Ü AĞLATAN KARELER/Bu Fotoğraflar MGK Toplantısında Hüzün Estirdi.

Görüntü Metni:

İşte Milli Güvenlik Kurulu toplantısında Cumhurbaşkanı Gül'ü gözyaşlarına boğan o anlar. Deprem çocukları komandonun kucağındaiken, bir çavuşa sarılıp yanağına öpücük kondururken çekilmiş bu anlar. Bir de evleri yıkılan depremzedelere çadır dağıtılırken. O büyük yükün altına giremeyenlere Metmehcik omuz verdi. Van depreminde en büyük hasarı Erciş aldı. İlçe Jandarma Komutanlığı ilk andan itibaren Ercişlilerin yanındaydı. Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Hayri Kıvrıkoğlu çalışmaları yerinde denetlemek üzere bölgeye gitti. Bu fotoğraflarla hazırlanmış slâyt gösterisinden çok etkilendi. Ankara'ya dönerken fotoğraf karelerini yanına aldı.

ES

Geçtiğimiz perşembe günü Çankaya Köşkü'nde yapılan Milli Güvenlik Kurulu toplantısı sırasında o fotoğraflar bir kez de devletin zirvesine gösterildi. Depremden sonra yürütülen çalışmalar anlatılırken büyük perdeye o anlar da yansıtıldı.

ES

Masanın etrafındaki devlet erkânı duygu dolu anlar yaşadı. Ama en çok da masanın en başındaki isim Cumhurbaşkanı Gül etkilenmişti gördüklerinden, gözyaşlarını tutamadı.

ES

Komuta kademesi bir yandan Van ve Erciş'te süren çalışmaları anlattılar, bir yandan da bundan sonra alınacak önlemlerle ilgili bilgi verdiler. O sıralarda Gül hala gördüğü fotoğrafların etkisindeydi. "Ne gerekiyorsa yapın, bu çocukları aç, açıkta bırakmayın" talimatı verdi. Çankaya Köşkü'nde fotoğraflarla esen hüzün rüzgârı zirve süresince devam etti.

9. Haber

KAM/SPİKER: Felaketin birinci haftasında acılar hala taze ama depremzedeler bir yandan da yeni yaşam koşullarına yani adırkentlere alışmaya alışıyor. En çok zorlayan kuşkusuz soğuk hava ama şimdi bir tehdit daha var; salgın. Bugün Erciş'te şebeke suyundan uzak durun uyarısı yapıldı.

SPOT: ÇADIRKENTTE 'KADIN OLMAK'

KJ 1: ÇADIRKENTTE 'KADIN OLMAK'/ Yük de ile de Yine Onların Omuzunda...

KJ 2: "ÜşÜYORUZ" Depremzedeler şimdi De Soğukla Mücadele Ediyor

KJ 3: HEP ÇOCUK OLMAK/Herşeye Rağmen Oyun Oynamaya Devam Ediyorlar

KJ 4: "ŞEBEKE SUYUNU İÇMEYİN"/Ercişliler Salgın Riskine Karşı Uyarılıyor

Görüntü Metni:

Vatandaş 1: Herşeyimizi kaybettik, sadece canımızı kurtardık.

ES

Ercişliler tam bir hafta önce yaşanan o büyük felakette herşeylerini kaybettiler. şimdi yaşama kurulan adırkentlerde tutunmaya çalışıyorlar.

ES

adırkentte depremzedelere günde üç öğün sıcak yemek dağıtılıyor ama yaşam yine de çok zor.

ES

Özellikle de kadın ve çocuklar için.

ES

Vatandaş 2: Zor şartlarda hava soğuk, bulaşıkları yıkamak çok zor bir şey evimizde bile alışmamıştık.

ES

Vatandaş: Tüp taşıyorum zordur işte.

ES

Büyük felaketi yaşayan Erciş halkı yeni yaşam koşullarına alışmaya çalışıyorlar.

Vatandaş 3: 13 kişi kalıyoruz bir çadırda.

Muhabir: Tek çadırda?

Vatandaş 3: Evet

ES

Vatandaş 4: Bir çay içelim dedik soğuktur hava üşüyoruz.

ES

Çadırkentten sokaklarına genelde hüznün hakim. Yüzleri güldüren tek şey ise çocuklar.

ES

Depremzedeler en zorlu sınavı gece saatlerinde veriyorlar, çünkü Erciş'te geceleri sıcaklık sıfırın altına düşüyor.

ES

Vatandaş 5: Bugün de mesela mont dağıtıldı, çok hoş oldu bence, bence çok güzel oldu.

Vatandaş 6: Bir haftadan beri ışık hiç yok, karanlıkta yaşıyoruz.

ES

Halk elektrikli sobalar ve battaniyelerle ısınmaya çalışıyor.

ES

Sadece çadırkentte değil Erciş'te de hayat her geçen gün zorlaşıyor, çünkü şimdi de salgın riski var. Erciş belediyesi bugün hoparlörlerden halka şebeke suyunu kullanmayın uyarısı yaptı, yani acil ihtiyaçlar listesine bir de temiz su eklendi.

ES

Günün en ilginç ve belki de en önemli olayı da yaşandı bugün çadırkentte. Silivri'den Van'a doğru yola çıkan yardım kolisinde öncelikli ihtiyaçlar vardı ama....

Vatandaş 7: Biriktirmiş olduğu beş bin Türk lirası parası yanlışlıkla nevresimlerin içinde gelmiş.

ES

Parayı neversimlerin içinde Cemil Metin unutmuştu. Metin Büyükçekmece Belediye'si başkan vekili Coşkun Tanış'a koştu hemen ama yardımlar Van'a ulaşmıştı. Para birkaç gün sonra ortaya çıktı.

ES

Vatandaş 7: Depremzede bir vatandaşımız geldi, abi dedi ben dedi aldığım yardımın içinde beş bin lira para çıktı. Başka biri mağdur olmasın duygusuyla olsa gerek ki getiriyor bize veriyor.

ES

Depremzede ismini vermedi.

ES

Vatandaş 7: Abi dedi ismimi söylemeyin ben yardımımı aldım çünkü umut üzerine şovu istemiyorum.

10. Haber

KAM/SPIKER: Sevgili seyirciler, depremin mucize kızı Azra bebeğe kardeş geldi. Depreme dokuz aylık hamileyken yakalanan bir anne, Kızılay çadırında doğurdu. Şimdi Erciş'te ilginin odağında Havva bebek var.

SPOT: ÇADIRDA DOĞUM

KJ 1: ÇADIRDA DOĞUM/Havva Bebek, Kızılay Çadırı'nda Dünyaya Geldi

Görüntü Metni:

Havva bebek daha bir günlük, pembe battaniyesinin içinde ağlıyor.

ES

Vatandaş 1: Bu acıkmış bunu emzir annesi

ES

Van depreminin mucize bebeklerinden biri Havva. O korkunç felaketi annesinin karnında yaşadı. Anne Miyesser Otay dokuz aylık hamileydi sarsıntı olduğunda. Depremden eşiyile birlikte kurtulmayı başardı, çadırkente yerleşti.

ES

Önceki gece sancıları arttı Miyesser Otay'ın ve acının kentinde Kızılay çadırının içinde Havva bebek dünyaya geldi.

ES

Otay ailesi ağır hasarlı evlerine giremiyor, tek istedikleri başlarını sokacakları bir pifabrik ev, Havva bebek için de süt mama ve bez desteği.

11. Haber

KAM/SPIKER: adırkentlerin en büyük sıkıntısı günlerdir söylediğimiz gibi dondurucu soğuk sayın seyirciler. Bu yüzden deprem bölgesinde hummalı bir pifabrik konut mesaisi var.

SPOT: 218 MEVLANA EVİ HAZIR

KJ 1: 218 MEVLANA EVİ HAZIR/ 4 Kişilik Evlerde Ranza Ve Isıtma Sistemi Var

KJ 2: 218 MEVLANA EVİ HAZIR/ Bölgeye 2 Bin 200 Adet Mevlana Evi Gönderildi

KJ 3: MUAMMER GÜLER-Ak Parti İstanbul MV.

Görüntü Metni:

Kızılay ekipleri son iki gündür Van’da hummalı bir çalışma içinde. Çalışmanın başlığı yine yardım ama bu kez çadır ya da gıda değil, konut yardımı için çalışıyor ekipler.

ES

Çünkü bir hafta öncesine oranla Van’da hava çok daha soğuk ve çadırlar yetersiz kalıyor. Pifabrik konutlar kısa vadede tek çare. Van’a Mevlana evleri kurulmaya başlandı. Evler tek odalı, dört kişilik, içerde ranza, ısıtma sistemi ve elektrik var. Şu ana dek 218 Mevlana evi kullanıma hazır hale getirildi.

ES

Bugün o evlerin ziyaretçileri arasında eski İstanbul valisi, Ak Parti İstanbul milletvekili Muammer Güler de vardı.

ES

Muammer Güler (Ak Parti İstanbul MV)’in açıklaması:

“Bir veya bir buçuk aylık süre içerisinde konteynırlar, pifabrik evlerle bu çadırlar yetiştirildi.

ES

Bölgeye 60 pifabrik evle 5 yaşam konteynırı ve 2 bin 300 Mevlana evi bugün ulaştı. O evler Van’da dört aylık noktaya kurulacak, yani çadırkentler yerini yakın gelecekte pifabrik kentlere bırakacak.

12. Haber

KAM/SPIKER: Önce yardım kurumları harekete geçti, ardından sivil toplum bir araya geldi, sonra medya birleşti ve yardım yarışının son ayağında gitarlar, bateriler toplandı. İstanbul'da bugün deprem bölgesi için rock fırtınası esiyor.

SPOT: VAN İÇİN ROCK KONSERİ

KJ 1: VAN İÇİN ROCK KONSERİ/ 40 Sanatçı Gece Yarısına Kadar Sahne Alacak

KJ 2: CAN BONOMO/ Müzisyen

KJ 3: VAN İÇİN ROCK KONSERİ/Tümü Satılan Biletlerle Erciş'e Okul Yapılacak

KJ 4: FATMA TURGUT/Müzisyen

KJ 5: SAİME TOKTAŞ- Muhabir

KJ 6: VAN İÇİN ROCK KONSERİ/ "Eliniz Boş Gelmeyin" Çağrısı Yerine Ulaştı

Görüntü Metni:

Vatandaş 1: Müzik sadece eğlence değildir demek için buraya geldik.

ES

Binlerce müziksever ve onlarca müzisyen aynı düşünceyle toplandı bugün. Müzik ziyafeti Van için verildi.

ES

Can Bonomo (müzisyen)'nun açıklaması:

"Maalesef çok fazla trajediyi üst üste yaşayan bir ülkeyiz ve biz müzisyenler olarak elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyoruz"

ES

Van için rock konseri için İstanbul'daki Küçük Çiftlik Parkı seçilmişti. Açılışı Hayko Cepkin yaptı.

ES

Ardından aralarında Model, Mor ve Ötesi ve Yüksek Sadakat gibi grupların da yer aldığı 280 müzisyen bir bir sahneye çıktı.

ES

Konser biletleri 20 liradan satışa çıkmıştı, biletler saatler içinde tükendi.

ES

Vatandaş 2: Temel amacımız Van'ın Erciş ilçesinde bir ilkokul yaptırmak ,başarılı olduk da. İlk gün 6 bin bilet satıldı, şu anda tüm biletler tükendi.

ES

Müzisyenler de konser alanını dolduran binler de Van'a destek olabildikleri için çok mutluydu.

ES

Fatma Turgut (Müzisyen)'un açıklaması

“Bizim en iyi yaptığımız iş bu. Biz müzik yapıyoruz ve bu şekilde katkıda bulunacağımızı düşündük. Sağolsun kırk, kırk iki grup sanatçı bugün hep birlikte çok şahane bir işe imza attık diye düşünüyorum”

ES

Konser alanına gelenlere eliniz boş gelmeyin çağrı a yapılmıştı, herkes çağrıya uydu.

ES

Muhabir: Konserde biletlerden elde edilen gelirlerin dışında yardım malzemeleri de toplanıyor. Konsere katılanlar teker teker yardım malzemelerini getiriyor ve buradaki görevliler onları ayırarak, pakatleyerek Kızılay'a teslim ediyor.

ES

Vatandaş 3: Beklediğimizin üzerinde bir ilgi var, sağolsun herkes yani çok duyarlı bir milletiz

ES

Konseri izlemeye gelenlere dev ekranlardan kısa mesajla yardım yapın çağrıları da yinelendi gün boyu.

ES

Vatandaş 3: Millet üçer beşer bilet aldı 20 liradan, çok fazla bir tutar değil çünkü. Şimdi onlar gelmeyecekler, üstüne biz burda bekliyoruz, bizim de aynı amacımız sonuçta.

ES

Bilet bulamayanlar konseri dışardan izledi ama onlar da Van'a mesajla yardım etti.

ES

Vatandaş 4: Maalesef, iki saat oldu bekliyoruz hala.

13. Haber “VAN İÇİN ROCK KONSERİ SÜRÜYOR” (Canlı Yayın)

KAM/SPIKER: Van için rock konseri hala devam ediyor sayın seyirciler. Saime Toktaş konser alanından karşımızda, bize şu an neler olduğunu anlatacak ve eğer ortaya çıktıysa toplanılan yardım miktarını söyleyecek. Saime var mı bir açıklama? Nasıl oradaki hava bize aktarır mısınız?

SPOT: VAN İÇİN ROCK KONSERİ SÜRÜYOR

KJ 1: ATV HABER MERKEZİ

KJ 2: SAİME TOKTAŞ/BEŞİKTAŞ-Muhabir

KJ 3: SON durum: VAN İÇİN ROCK KONSERİ SÜRÜYOR

Görüntü Metni:

Muhabirin Anonsu:

Şu anda Küçük Çiftlik Park'tayız, konser devam ediyor. Van için rock konseri devam ediyor, gece yarısına kadar da sürecek ama şu an bulunduğumuz nokta konser alanının hemen arka tarafında bulunan yardım malzemelerinin toplandığı bölüm ve burada da gördüğümüz gibi onlarca insan sabah erken saatlerden beri gönüllü olarak çalışıyor. İşte getirilen yardım malzemeleri burada toplanıyor. Sizin de gördüğümüz gibi tek tek ayıklanıyor, seçiliyor. Aralarında kullanılmayacak durumda olanlar, çok eski olanlar, yırtık olanlar, kirli olanlar ayıklanarak çöpe atılıyor, diğerleri de teker teker kadın üst kıyafet, kadın alt kıyafet örnek verecek olursak ya da çocukların kıyafetleri teker teker ayıklanarak kutulara konuluyor ve daha sonra Kızılay'ın görev Kızılay'a bağlı olan kamyonlara yüklenerek buradan Kızılay aracılığıyla Van'a gönderilmek üzere hazırlanıyor. Bugün tam üç kamyon dolusu malzeme toplandı, dördüncü kamyon da şu sıralar hazırlanıyor, birikti eee toplanıyor, dördüncü kamyon da kutular dolusu eşyalar yükleniyor. Bunun dışında bugün toplanan geliri gelecek olursak 13 bin 200 adet bilet satıldı bugün konser süresince ve bu biletlerden ve de içerde satılan yiyecek içecek ve de yardım malzemelerinden elde edilen gelirlerle toplam 400 bin liralık hasılat elde edildi. İşte bu hasılatla da Van'da, Erciş'te depremin en çok etkili olduğu bölgede bir ilkokul yaptırılması amaçlanıyor. Bunun için de çalışmalar sürüyor. Bu gelirin de önümüzdeki saatler içinde artması bekleniyor çünkü satışlar hala devam ediyor, içerde yiyecek içecek satışları, tişört satışları ve fotoğraf çekilmesinden elde edilen gelirlerle ileriki saatlerde bu gelirin, hâsılatın da artması bekleniyor. Evet, burda gördüğümüz gibi

çocuklar da var, sanatçılar da var. Ünlü ünsüz birçok insan gönüllü olarak şu anda burada bulunuyor ve yardıma el atıyor, yardım malzemelerini topluyor. Son bir haftadır da aslında bu böyle devam ediyordu zaten şu anda burada da yaklaşık 70 kişi gönüllü olarak sabah saat sekizden beri bulunuyor.

ES

Muhabir Anonsunun Devamı:

Evet, Van için rock konseri dediğimiz gibi gece ilerleyen saatlere kadar devam edecek. Buradaki malzemeler de toplanmaya devam ediyor geldikçe. Bizim de Küçük Çiftlik Park'tan aktaracaklarımız şimdilik bu kadar Şebnem.

ES

Atv Haber Merkezi: Evet buradan gördüğüm kadarıyla kimse boş gelmemiş, çok teşekkürler Saime sağol.

14. Haber “İstanbul’da Korkutan Gerçek”

KAM/SPIKER: Sayın seyirciler depremden sonra başbakanın yaptığı açıklama başta İstanbul, pek çok kentte düğmeye basılmasına neden oldu. Riskli yapılar için düzenlemenin ana hatları şekilleniyor. Tam 9 milyon konutun yeniden inşası gündemde, ama bu arada özellikle İstanbul büyüdükçe büyüyor öyle ki çadır alanlarının bile yerleri sık sık değiştiriliyor.

SPOT: İSTANBUL’DA KORKUTAN GERÇEK

KJ 1: İSTANBUL’DA KORKUTAN GERÇEK/Olası Depremde Çadır Kurulacak Alan Kalmadı

KJ 2: RECEP TAYYİP ERDOĞAN-Başbakan

KJ 3: ÖZLEM AKTAY-Muhabir

KJ 4: ÇETİN DEMİRER-Görüntü

Görüntü Metni:

Recep Tayyip Erdoğan (Başbakan)’ın Açıklaması:

“Bunları yıkmayanlara sormadan kamulaştırmasını yapacak ve bu binaları biz yıkacağız.”

ES

Başbakan Erdoğan'ın Van depreminin hemen sonrasında kurduğu bu kararlı cümle üzerine kollar sıvandı. Büyük hızla kaçak binaların envanteri hazırlandı.

ES

Dokuz milyon konutun yeniden inşası gündeme geldi.

ES

Ama tek tartışma yıkılıp yeniden yapılacak evler değil. Olası bir büyük depremde İstanbul'un eylem planı, daha doğrusu Türkiye'nin Van depremiyle hatırladığı çadır gerçeği.

ES

İstanbul'un beklediği büyük deprem sonrası çadırkentlerin ve sahra hastanelerinin nereye kurulacağı sorusunun yanıtı aranıyor şimdi, çünkü mega kent her dakika daha da büyüyor. Boş alanlar bir bir doluyor. 1999 depremi sonrasında belirlenen 480 çadır alanı vardı, sayı şimdi 200. Yeni binalar, siteler kuruldukça o alanlar da revize oluyor. Bir anlamda çadırkentlerin yeri sürekli değişiyor.

ES

Muhabirin Anonsu:

İstanbul Anadolu yakasında deprem alanlarından birisi de bu devlet malzeme ofisinin arazisiydi. Yaklaşık 15 bin metrekarelik bu alana 270 çadır kurulacaktı. Ancak özelleştirme idaresi imar planını değiştirdi, buraya üniversite yapılmasına karar verdi.

ES

Muhabir Anonsunun Devamı:

Abiye Yürüyüş Parkı İstanbul Avrupa yakasında bir diğer çadır kurulacak alanlardan birisiydi. 35 bin metrekarelik alana yaklaşık 700 çadır kurulacaktı, ancak Çağlayan Adliyesi bu alanın yarısını kapladı.

ES

Van'da bir kez daha hatırlanan çadır gerçeği herkesi tedirgin ediyor. İstanbullu olur da depremden sağ çıkarsam sonra ne olacak sorusuna yanıt istiyor.

15. Haber “Bir Yanda Ölüm, Bir Yanda Hayat”

KAM/SPIKER: Sayın seyirciler tam bir hafta sonra kurban bayramının ilk günü. Deprem öncesi kurbanlıklarını kamyonlara doldurup büyük şehirlere gelen Vanlı

yetiştiriciler felaket haberini alınca elleri kolları bağılı öylece kaldılar. Şimdi bir yanda yıkılan evleri var, diğere yandan yıkılan evlerini onaracak sermayeyi bağladıkları kurbanlıkları.

SPOT: BİR YANDA ÖLÜM, BİR YANDA HAYAT

KJ 1: BİR YANDA ÖLÜM, BİR YANDA HAYAT/Van'dan Kurban Satmaya Gelenlerin Dramı

KJ 2: SERKAN TAHMAZ-Muhabir

KJ 3: EMRAH ÖNCÜL - Görüntü

Görüntü Metni:

Vatandaş 1: Evimiz komple yıkılmış, yani bir şey kalmamış harap olmuş

Vatandaş 2: Ben evi aradım, baktım hiçkimse telefon almıyor.

Vatandaş 3: Biz burdaydık, burda haberi aldık.

Vatandaş 2: Ben malı bekliyorum, en büyük sıkıntımız budur.

ES

Beykoz Belediyesi'nin kurban satış alanında Türkiye'nin her noktasından hayvan yetiştiricileri var. Bayrama bir hafta kala kurbanlıklarını satanlar mutlu, Van'lı yetiştiriciler hariç. Onlar suskun kederli.

ES

-Nerden geldiniz siz?

Vatandaş 4: Van Erciş'ten efendim

-Nedir durum orda sizin?

Vatandaş 4: Efendim dışarda kar, çadırlarda biz bir yanda çadır elimize geçmemiş

Vatandaş 1: ben Van Erciş'ten geldim. Deprem olurken bir buçukta yoldaydım buraya indim. O anda çocuğum kaybolmuştu, iki üç saat çocuğumu bulamadım, çok şükür çocuğumu buldum. İşte bir dört tane kaybım var benim, akrabalarından

ES

Çoğu tüm birikimlerini yatırdıkları kurbanlıkları İstanbul'da bırakıp memleketine gidememiş, çünkü ailelerinin geleceği bu danalardan kazanılacak parayla şekillenecek.

ES

Muhabirin Anonsu:

Burdaki kurbanlıkların hepsi Van'dan Erciş'ten geldi ve satıcıların evelri orda yıkık, çocukları çadırda yaşıyor ve bir an önce Van'dan gelecek hayvanların satılması gerekiyor ki çocuklarının yanına Van'a, Erciş'e dönsünler.

ES

-Zor mu burda beklemek?

Vatandaş 1: Zor

-Çocuklarınız ordayken aileniz ordayken

Vatandaş 1: Nasıl sersemim şu anda, çok zor yani.

-Ne yapıyorsunuz burda? Siz bunların, neyi bekliyorsunuz burda?

Vatandaş 1: Yani evet şimdi bunları satıp dönmek istiyorum yani

ES

Van'lı satıcılar bir an önce eve gidebilmek için daha az kar etmeyi göze almış.

ES

-Fiyatlarda şey yaptınız mı çabuk gitmek için indirim?

Vatandaş 1: Yapmışız bayağı yapmışız, bayağı yapmışım yani ben. Gelen müşteri ne veriyorsa veriyorum yani

ES

Vatandaş 5: Ben fiyatını kırmışım yani o yüzden ben diyorum çabuk çocuğu, çoluk çocukları yetiştirem

ES

Yaylada yetiştiği için pazarın en beğenilen kurbanlıkları da Van'dan gelenler.

ES

Vatandaş 4: Bu hayvan yayla malıdır. Yayla malından yonca kesiği diyoruz, yani çok eti çok lezzetlidir.

ES

Yani kurbanlık alırken Van çadırını tercih edenler hem yaylada yetişmiş danaya ucuza sahi olacak hem de depremzede çocukların babalarına daha çabuk kavuşmasını sağlayacak.

16. Haber

KAM/SPIKER: Suriye lideri Beşar Esad çok tartışılacak bir açıklama yaptı bugün sayın seyirciler. Suriye Ortadoğu'nun fay hattıdır, zemini realarsanız deprem olur dedi. Esad'ın Türkiye'deki depremi hatırlatan açıklamasında dikkat çeken başlıklardan biri de, yeni bir Afganistan yaratmayın cümlesi, hatta tehdidi.

SPOT: ESAD'DAN GARİP SÖZLER

KJ 1: ESAD'DAN GARİP SÖZLER/"Suriye Fay Hattıdır, Oynarsanız Deprem Olur"

KJ 2: ESAD ABD'YE MEYDAN OKUDU/"Onlarca Yeni Afganistan Mı İstiyorsunuz?"

KJ 3: TANKLAR CAMİYİ VURDU/Makinalı Tüfek Ateşinde Bir İsyancı Öldürüldü

KJ 4: BÜYÜK GÖZALTI SÜRÜYOR/Cezaevleri Doldu, Statlar Hapishaneye Döndü

Görüntü Metni:

Ülkesindeki isyanı kanla bastırmaya çalışan Suriye devlet başkanı Beşar Esad, tehdidin dozunu arttırdı. Esad Batı'ya meydan okuduğu mesajında Türkiye'yi hedef alan imalı bir gönderme yaptı.

ES

İngiliz gazetesi Daily Telegraph'a konuştu Esad. Van depreminden sadece beş gün sonra, Suriye Ortadoğu'nun merkezi fay hattıdır eğer zemini kurcalarsanız deprem yaratırsınız dedi. Tehditleri bununla da sınırlı kalmadı Esad'ın, Amerika'ya da Afganistan göndermesi yaptı.

ES

Amerikan ordusunun Vietnam'dan sonra en uzun süren ve en çok kayıp verdiği üçüncü savaş olan Afganistan savaşını örnek gösterdi. Yeni bir Afganistan daha mı istiyorsunuz ya da onlarca Afganistan diye sordu. Suriye'deki herhangi bir sorunun bütün Ortadoğu'yu bir ateş çemberine çevireceğini savunan Esad , eğer plan Suriyeyi bölmekse bu bütün bölgeyi bölmek anlamına gelir dedi.

ES

Esad bu demeci verdiği sırada askerleri isyancılara karşı saldırılarını sürdürüyordu.

ES

Humus kentinde taş üstünde taş bırakmayan tanklar bir camiye de ateş açtı.

ES

Cemaatten bir kişi makinalı tñfek mermilerine hedef oldu.

ES

Yedi ayda 3 bin kişinin hayatını kaybettiği Suriye’de 30 bin kişi de gözaltına alındı ya da tutuklandı.

ES

Büyük gözaltı hala devam ediyor. Cezaevleri muhaliflerle dolduğu için tutuklular açık hava hapishanesine dönüştürölen statyumlarda bekletiliyor.

17. Haber “ Bağdat Caddesi Kırmızı Beyaz”

KAM/SPİKER: Cumhuriyet’in 88’inci yaşı dün gece Türkiye’nin dört bir yanında düzenlenen yürüyüşlerle kutlandı. İstanbul Bağdat Caddesi ve Ankara Kızılay Meydanı’nda binler buluştu, marşlarla yürüdü. Çanakkale’de ise iki bin kişi bir ağızdan gençliğe hitabeyi okudu.

SPOT: BAĞDAT CADDESİ KIRMIZI BEYAZ

KJ 1: BAĞDAT CADDESİ KIRMIZI BEYAZ /Binlerce Kişi Cumhuriyet İçin Yürüyüş Yaptı

KJ 2: CUMHURİYET YÜRÜYÜŞÜ/ Şehitler Ve Van Depremi İçin Siyah Kurdele

KJ 3: CUMHURİYET COŞKUSU/ Nişantaşı’ndaki Kutlamalara İlgi Büyüktü

KJ 4: KIZILAY’DA MEŞALELİ COŞKU/ Binlerce Kişi Ulus’taki İlk Meclis’e yürüdü.

KJ 5: ÇANAKKALE’DE ‘CUMHURİYET ‘ KOROSU / 2 Bin Kişi Aynı Anda ‘Gençliğe Hitabe’yi Okudu.

KJ 6: ‘CUMHURİYET’ COŞKUSU HER YERDE/Burdur, Yalova, Balıkesir ve İzmir de Yürüdü

Görüntü Metni:

Cumhuriyet’in 88’inci yıl dönümü kutlamaları tüm yurdu kırmızı beyaza boyadı.

ES

Van depreminin ağır bilançosu nedeniyle resmi törenler iptal edildi, ama İstanbul’un çeşitli ilçeleri ve diğer kentler Cumhuriyet’in yıldönümünü böyle kutladı.

ES

En büyük kalabalık Bağdat Caddesi'nde idi, binler cumhuriyet yürüyüşünde buluştu.

ES

Ve Türk bayrakları ve Hakkari'de şehit olan 24 askerin fotoğraflarıyla saat 19:30'da Suadiye'den başladı yürümeye.

ES

Şehit aileleri ve gazilerin de aralarında bulunduğu kalabalığa 80 kadar motosikletli de eşlik etti.

ES

Aynı saatlerde Bakırköy'de de kutlama vardı, 5 yüz kişilik grup marşlarla yürüyüşe geçti. Yakalarında da 24 şehit ve Van depreminde hayatını kaybedenler için siyah bir kurdele vardı.

ES

Chp İstanbul milletvekili Sebahat Akkiraz'ın da katıldığı yürüyüş özgürlük meydanında son buldu.

ES

Ve Nişantaşı, manzara orada da aynıydı.

ES

Ankaralılar da Cumhuriyet yürüyüşü için Kızılay'da buluştu, binlerce kişi ellerinde meşalelerle Ulusta'ki İlk Meclis binasına yürüdüler.

ES

İki bin kişinin bir ağızdan Atatürk'ün Gençliğe Hitabe'sini okuduğu yer de Çanakkele.

ES

Balıkesir ve İzmir'de ise kutlamalar sırasında resmi törenlerin iptaline tepki vardı.

18. Haber “Taksilerin Üstüne Uçtu”

KAM/SPIKER: İstanbul'da sabaha karşı iki korkunç kaza oldu, kazakalrdan ilki Fatih'te meydana geldi. Bkm oyuncularından Hamdi Kahraman ölümden döndü. Şişli'de ise bir motosiklet, önüne aniden çıkan taksiye çarpı ve alev alev yanmaya başladı.

SPOT: TAKSİLERİN ÜSTÜNE UÇTU

KJ 1: TAKSİLERİN ÜSTÜNE UÇTU/ Dizi Oyuncusu Kahraman Virajı Alamayınca...

KJ 2: MOTOSİKLET ALEV ALDI/ Kazada Sürücü İle Kız Arkadaşı Ağır Yaralandı

Görüntü Metni:

Hızla girdiği virajı alamadı, demir bariyerleri parçalayıp karşı yöne uçu ve iki taksinin üzerinde taklalar attıktan sonra durabildi.

ES

Kaza İstanbul Fatih'deki Haşim İşcan alt geçitinde sabaha karşı üç sıralarında meydana geldi. Otomobilin sürücü koltuğunda Bkm oyuncularından Hamdi Kahraman da vardı. Atv'de yayınlanan Âlemin Kralı dizisinde de oynayan Kahraman, kazayı hafif sıyrıklarla atlattı.

ES

Vatandaş 2: Şurdan, sert bir şekilde gelince şurdan virajı alamadı, burdan bu tarafa geçti taksinin üzerine fırladı.

ES

Ama üzerine uçtuğu taksilerdeki beş kişinin durumu ağırdı, yaralılar hemen ambulanslarla hastanelere taşındı. Kahraman da yine hastanede tedavi altına alındı. Sonrasında da polise ifade verdi.

ES

Fren sesleri gece Şişli'de de yankılandı, adres bu kez Halaskargazi Caddesi'ydi. Bir motosikletin sürücüsü ışıklarda, iddaya göre aniden önüne çıkan taksiye çarptı, motosiklet yanmaya başladı

ES

Vatandaş 2: Taksi ordan park halinden çıktı, park halinden birden dönüyordu. Motosiklet de yeşil ışık yanıyordu, yeşil ışık yanarken yukarıdan geldi motosiklet ama o sıra çarptı.

ES

Kazada sürücünün de kız arkadaşının vücudunda ağır yanıklar oluştu. Sağlık ekipleri ilk müdahaleyi olay yerinde yaptı, sonra da yaralılar hastaneye taşındı

ES

Motosiklet itfaiyenin müdahalesiyle söndürüldü. Kaza yüzünden trafiğe kapanan yol da motosiklet kaldırıldıktan sonra yeniden açıldı.

19. Haber

KAM/SPIKER: İstanbul trafiğinin en önemli sorunlarından biri de park yer sıkıntısı. Bugün Fatih'te park yeri kavgası çıktı hatta öyle ki silahlar çekildi, ateşlendi.

SPOT: 1 Çiziğe 3 Kurşun

KJ 1: PARK SAVAŞI!! Arabasını Çizen Üç Kişiyi Silahla Yaraladı

Görüntü Metni:

Vatandaş 1: Silahla ya silahla çıkartıp üç kişiyi vurdu orda. Sebep hiçbir şey değil arabanın oraya parkı.

Vatandaş 2: Araba parkı

ES

O anı yaşayanlar hala şoktalar çünkü silahlar gözlerinin önünde ateşlendi. Hem de İstanbul'un orta yerinde Fatih'de güpe gündüz.

ES

İddaya göre saldırgan aracını tüp bayisinin önünü kapatacak şekilde parketmişti. Dükkandan tüpleri çıkaramayan esnaf sinirlendi, aracın kaportasını çizdi.

Vatandaş 2: Ya arabasını öne çekti dedi ki dükkanın önünden çekilin bize yol verin

ES

Aracını almaya geldiğinde çizikleri farkedene sürücü tüp bayi çalışanları Murat ve Ali Hasbayram'la tartışmaya başladı. Tartışma kavgaya dönüştü, kavgaya komşu esnaf da karıştı.

ES

İşte dehşet o sırada yaşandı, aracın sürücüsü silahını çekti, ateşledi.

Vatandaş 1: Önünü kesmişler adam çıkardı tak tak sıktı ya. Bir şey yok ya adam çıkartıp sıkırım dedi. Bakkala sıktı, bana uzattı, ona uzattı.

ES

Saldırıda üç esnaf bacaklarından yaralandı, saldırgan da polise teslim oldu.

ES

Yaralıların yakınları o sırada olay yerinde olduğunu idda ettikleri polislere, saldırgana engel olmadıkları için tepkiliydi.

Vatandaş 3: Polis burda, adam üç tane adamı vurdu çıkıp da niye almıyorsun

Polis: Aldık ya aldık

Vatandaş 3: Neyi aldın sen söyle, dört kişiyi vurduktan sonra aldın

20. Haber

KAM/SPIKER: Amerika haftalardır ekonomik kriz eylemleriyle mücadele ediyordu, bu gün rüzgar terse döndü, ülkede beyaz kriz başladı. Bi anda bastıran kar fırtınası 2 milyon evi elektriksiz bıraktı, binden fazla uçak seferi de iptal oldu.

SPOT: YENİ KRİZİN ADI: BEYAZ

KJ 1: YENİ KRİZİN ADI: BEYAZ/Kışın İlk Karı Amerika'yı Böyle Vurdu

Görüntü Metni:

Kış erken bastırdı, son yılların en sert kar fırtınası Amerika Birleşik Devletleri'ni gafil avladı.

ES

Saatteki hızı yüz kilometreyi bulan fırtına iki milyon Amerikalı'yı elektriksiz bıraktı.

ES

Pensilvania, Maryland ve Batı Virginia başta olmak üzere tüm doğu kıyıları kara teslim oldu. En az üç kişinin öldüğü fırtına yüzünden bin uçak seferi de iptal oldu.

ES

Bu görüntülere New York'tan Wall Street'ten.

ES

İki aydır çadırda yaşayan protestocular eylemlerine tam gaz devam ediyor.

ES

Meteoroloji ise uyarıyor; kar yağışı etkisini arttırarak devam edecek.

21. Haber

KAM/SPIKER: Kurban bayramı öncesi firar eden boğalar ve onların peşine düşen polis görüntüleri Türkiye için sıradan ama Kanada için değil. İzleyeceğimiz görüntü tam da bu yüzden büyük ilgi görüyor, daha doğrusu tepki çekiyor.

SPOT: FİRARİ BOĞAYA İNFAZ

KJ 1: FİRARİ BOĞAYA İNFAZ/ Polisler Yakalamak Yerine Kurşun Yağdırdı

Görüntü Metni:

Bir değil, iki değil tam on iki el ateş ettiler kaçak boğaya. Onlarca polis sağ yakalayabilecekleri boğayı işte böyle kurşun yağmuruna tuttu.

ES

Kanada'nın başkenti Ottawa yakınlarında bir kasabada mezbahaya götürülürken kamyonun atlayıp kaçan boğa polisi harekete geçirdi. Niyetleri boğayı bu çekiciye yükleyip mezbahaya götürmekti ama boğa çekinceli çıktı.

ES

Bunun üzerine polis hiç tereddüt etmeden silahına davrandı.

ES

İlk kurşunların çoğu boşa gitti ama polis kararlıydı. Bu kez yakın mesafeden kalbine nişan aldılar.

ES

Kaçak boğa orada can verdi. Olaya tanık olan bir kadının kaydettiği bu görüntülerse hayvanseverleri isyan ettirdi. Polisin boğa kamu güvenliği için tehdittir savunması da işe yaramayınca operasyona katılan polislerle ilgili soruşturma açıldı.

22. Haber

KAM/SPİKER: Bir Rus'un Himalaya'larda yaptığı yamaç paraşütü atlayışı bir çift kartalla son buldu. İki Himalaya kartalı paraşüte dolandı, sonrası can pazarı.

SPOT: DİKKAT 'KARTAL ' ÇARPAR!

KJ 1: DİKKAT 'KARTAL ' ÇARPAR! / Rus Yamaç Paraşütçünün Ölüm Kalım Savaşı

Görüntü Metni:

Felaketin geliyorum dediği o anlar kameraya böyle yansıdı.

ES

Himalaya semalarında süzülen Rus paraşütçü tuhaf bir kazanın kurbanı oldu. Paraşütçüye kartal çarptı ve çığlıklar arasında hızla düşmeye başladı.

ES

Paraşüte dolanan kartal çırpındıkça paraşütçü elinde kalan son ipi de kaybetti ve mecburen sırtındaki yedek paraşütü açtı.

ES

Atlayışı bir ağacın tepesinde son bulan yamaç paraşütçüsü şanslıydı.

ES

Canı biraz yansa da hızını kesen dallar sayesinde ölümden kıl payı kurtuldu.

ES

Arkadaşlarına iyiyim diye bağırdı ama kartal onun kadar şanslı değildi.

23. Haber “Cumhuriyet Rallisi”

KAM/SPİKER: 88 klasik otomobil Cumhuriyet’in 88’inci yaşı için Ankara’da buluştu bugün. Klasik otomobil tutkunları önce Cumhuriyet rallisinde bir araya geldiler, sonra atanın huzurunda. Sabah gazetesi ve A-Haber’in sponsorlar arasında olduğu rallide Atv’yi temsil eden Cem Öğretir oldu.

SPOT: CUMHURİYET RALLİSİ/ 88. Yıl Kutlaması İçin 88 Klasik Araba Yarışı

KJ 1: CEM ÖĞRETİR-Atv Haber Anchorman’ı

KJ 2: ANITKABİR BULUŞMASI/Klasik Otomobil Tutkunları Konvoy oluşturdu

KJ 3: İBRAHİM BAYRAM-Görüntü

Görüntü Metni:

Cumhuriyetin 88. yılında 88 klasik araba piste çıktı, heyecan da doruğa. Klasik Otomobil Kulübü’nün düzenlediği Türkiye şampiyonasının son ayağı olan 29 Ekim Cumhuriyet Rallisi Ankara’nın Beypazarı ilçesinde koşuldu. Sabah gazetesi ve A-Haber’in sponsorlar arasında olduğu ralli sırasında yaşça büyük ama performans olarak yeni rakiplerine bile kafa tutacak klasik otomobiller yarıştı. 1928 model de vardı aralarında,1970 model de.

ES

Yarışmacı: Bunu yaparken özellikle Cumhuriyet’in kuruluş dönemine ait bir otomobille Cumhuriyet rallisini bitirebilmeyi kendi kendime bir hedef seçtim.

ES

Yarışmacılar arasında yakından tanıdığınız isimler de vardı. ATV Haber Anchorman’i Cem Öğretir de, otomotosport dergisi genel yayın yönetmeni Halit Bolkan da 1956 model bir arabayla pistin tozunu attırdı. Hulusi Kentmen’e ait olan araç rakiplerini epey zorladı.

ES

Cem Öğretir (Atv Haber Anchorman'ı)'in Açıklaması:

“Gerçekten büyük keyifti. Ee ben böyle birşey olabileceğini, böyle hisler yaşayabileceğimi hiç tahmin etmezdim. Eee kopilottum bu benim için bir ilk ama şunu söyleyebilirim; klasik otomobil zevki bana da bulaştı.

ES

Klasik otomobil tutkunları organizasyon gelirini hayırlı bir için kullanmayı uygun buldu.

ES

Cem Öğretir (Açıklamasının Devamı):

“En güzel tarafı tabi bu organizasyonun belki de, bütün gelirin Vanlı depremzedelere gidecek olması.”

ES

29 Ekim'de Ata'nın mirası Cumhuriyet için pistte yarışan klasik arabalar bugün de Ata'nın huzuruna çıktı. Konvoy halinde Anıtkabir'e gidildi.

ES

Çelenk konuldu,saygı duruşunda bulunuldu.

ES

Sonra da Anıtkabir hatırası için toplu olarak merdivenlere dizildi tutkunlar, fotoğraf çektirildi.

24. Haber “Zamfir'den 29 Ekim Konseri”

KAM/SPIKER: 6 bin yıllık yaşayan çalgı pan flütün yaşayan en büyük efsanesi Zamfir, Cumhuriyet Bayramı'nı kutlamak için İstanbul'daydı. Zamfir öğrencilerle buluştu Cumhuriyet coşkusuna eşlik etti, tabi efsane çalgısıyla unutulmaz anlar da yaşattı.

SPOT: PAN FLÜT EFSANESİ İSTANBUL'DA

KJ 1: PAN FLÜT EFSANESİ İSTANBUL'DA/Gheorge Zamfir Cumhuriyet Bayramı'nı Kutladı

KJ 2: KUZEY AŞÇIOĞLU-Öğrenci

KJ 3: AYDIN YAVAŞ-Zamfir'in öğrencisi

Görüntü Metni:

Gheorge Zamfir, dünya onu gelmiş geçmiş en büyük pan flüt virtözü olarak tanıyor. 50 yıllık kariyerine 120 ödül ve kırk milyondan fazla satan albüm sıgdırmış bir usta o.

ES

Zamfir birkez daha İstanbul'a geldi. Bu kez Cumhuriyet Bayramı kutlamaları için İstanbul'da öğrencilerle buluştu.

ES

Kuzey Aşçıoğlu (öğrenci)'nun açıklaması:

“Dünyaca ünlü pan flüt ustasını okulumuzda ağırlamaktan gurur duyuyoruz. “

ES

Mini konserde Zamfirin yanında Türk öğrencisi Aydın Yavaş ve ekibi de vardı.

ES

Aydın Yavaş(Zamfir'in Öğrencisi)'ın Açıklaması:

“Dünyanın en büyüğü o ve kimse ona yetişemeyecek. Üzgünüm”

ES

Gheorge Zamfir sahnede yaklaşık yarım saat kaldı, özellikle öğrenciler için onu canlı dinlemek muhteşem bir deneyimdi.

ES

Öğrenci: Gerçekten hani harikaydı, insanın ruhuna işleyen bir müzik yapıyor. Pan flütün sesi zaten tartışılmaz.

KAM/SPIKER: Kısa bir aradan sonra yeniden karşınızda olacağız

ÖZGEÇMİŞ

Assemgul Zhumagulova 08.01.1983 tarihinde Kazakistan'ın Kökşetau şehrinde doğmuştur. Orta öğrenimini Kazakistan'da Jambıl Jabayev adındaki 4 no'lu lisesinde 2000 yılında tamamlamıştır. Aynı yıl eylül ayında Astana şehrinde L. Gumilev Avrasya Üniversitesi, Basın ve Yayın Fakültesi, Basın ve Yayın Bölümünde lisans eğitime başlamıştır. 2005 yılı haziran ayında lisans eğitimini tamamlamıştır. Aynı yıl eylül ayında Astana şehrinde L. Gumilev Avrasya Üniversitesi, Basın ve Yayın Fakültesi, Basın ve Yayın Bölümünde yüksek lisans eğitime başlamıştır. 2007 yılında eğitimini tamamlamıştır.

2005-2006 yıllar arasında Kazakistan Cumhuriyeti İktisat ve Bütçe Planlama Bakanlığı'nda tercüman olarak çalışmıştır. 2006 yılı ekim ayında Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü'ne bağlı Türkçe Öğretim biriminde eğitime başlayıp, 2007 yılı temmuz ayında eğitimini tamamlamıştır. Aynı yıl Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümünde doktora eğitimine başlamıştır. Halen bu eğitime devam etmektedir.

ÖZET

‘Kazakistan ve Türkiye ana haber bültenleri: ulusal bayramlar örneği’ konulu tezde haber kavramı girişiyle öncelikle haberin ne olduğu üzerinde durulmuş ve bu alandaki görüşlere yer verilmiştir. Belirli bir çerçeveye oturtulan haber kavramının ardından ikinci bölümde Türk ve Kazak televizyonculuğunun tarihsel gelişimi ile birlikte iki ülkenin televizyon yayıncılığını düzenleyen kanunlar ve bu kanunlara göre hareket edilmesini sağlayan televizyon yayıncılığı kurumlarından bahsedilmiştir.

Ana haber bültenlerinin içerik analizi yapılmıştır. Ayrı ayrı ele alınan Türk ve Kazak televizyonculuğunda devlet ve özel televizyon kanallarının haber sunum teknikleri de incelenmiştir. Bu incelemeye haber konuları, haber süresi, haber sayısı dâhil edilmiştir. ATV, SHOW TV, KANAL D, TRT ve KAZAKHSTAN, ASTANA, KTK, S TV televizyon kanallarının haber bültenleri yapısal özelliklerine göre ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Haber, Ulusal Bayram, Televizyon Haberciliği

ABSTRACT

In our thesis entitled “Main News Bulletins in Kazakhstan and Turkey: National Celebrations Pattern” an explanation of the news concept has been analyzed and views on this subject has been given. After the news concept which is now clearly put in a frame, the historical development of Turkish and Kazak broadcasting along with the laws which regulate the broadcasting of both country and the broadcasting institutes which enables the related laws to be enforced.

Content analysis of the main news bulletin has been made. News presentation techniques of private and state televisions in Turkish and Kazak broadcasting have also been analysed. News subjects, duration of the bulletin and number of the news have been included. ATV, SHOW TV, KANAL D, TRT and KAZAKHSTAN, ASTANA, KTK, S TV channels’ news bulletins have been discussed in terms of their structural features.

Keywords: News, National Celebrations, TV Broadcasting